TÜBİTAK
PROJE ÖZET BİLGİ FORMU

Proje Yürütücüsü:	Dr. Öğr. Üyesi ZEKİ METE AKSAN
Proje No:	119K731
Proje Başlığı:	Gerze, Akgüney Nekropolü Buluntuları ile Ilgili Bilimsel Çalışma
Proje Türü:	1002 - Hızlı Destek
Proje Süresi:	10
Araştırmacılar:	GÜLSEREN KAN ŞAHİN, HAZAR KABA
Danışmanlar:	
Projenin Yürütüldüğü Kuruluş ve Adresi:	SİNOP Ü.
Projenin Başlangıç ve Bitiş Tarihleri:	15/03/2020 - 15/03/2021
Onaylanan Bütçe:	30750.0
Harcanan Bütçe:	19286.87
Öz:	2015 yılında Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü tarafından Sinop İli Gerze ilçesi, Akgüney Köyü sınırları içinde yapılan kurtarma kazısında, bu bölgedeki olası bir antik yerleşmeye ait bir nekropolün önemli bir kısmı ortaya çıkarılmıştır. Proje kapsamında söz konusu nekropol ve mezar buluntuları bir bütün olarak incelenerek burada yaşamış topluluğun ölü gömme gelenekleri, öteki dünya inançları ve sosyo-kültürel özelliklerinin yanı sıra Akgüney nekropolünün ait olduğu antik yerleşmenin kültürel, sosyal ve ekonomik bakımdan niteliklerinin anlaşılması amaçlanmıştır. Bunun için Sinop Arkeoloji Müzesi tarafından yapılmış kurtarma kazısında ortaya çıkarılan mezar buluntuları (seramik, cam, metal, kemik ve taş) ile ilgili belgeleme (tanım, fotoğraf, çizim) çalışması yapılarak mezarlar, içerdikleri buluntular ile bir bütün olarak değerlendirilmiştir. Sonuçta Roma ve Geç Roma döneminde Akgüney yerleşmesinde yaşamış insanların ölü gömme gelenekleri ve öteki dünya inançlarının yanı sıra Akgüney nekropolünün düzeni ve bağlı olduğu antik yerleşme hakkında saptamalar yapılmıştır. Sinop ve içinde bulunduğu bölge ile ilgili arkeolojik çalışmalar uzun yıllardan beri değişik alanlarda gerçekleştirilmekte olup Sinope antik kentinin tarihi geçmişini, kimliğini ve niteliğini anlamaya yönelik önemli bulgular ortaya çıkarılmıştır. Ancak Sinope?nin hinterlandı ve yakın çevresindeki kırsal yerleşmelerle olan ilişkisi henüz tam olarak aydınlatılabilmiş değildir. Akgüney nekropolünü meydana getiren mezarların ve buluntularının çalışılarak değerlendirilmesi ile Sinop bölgesinde ilk defa bir hinterlant yerleşmesinin anlaşılmasına ışık tutacak bir çalışma gerçekleştirilmiştir.
Anahtar Kelimeler:	Nekropol, Tümülüs, Hellenistik, Roma, Geç Roma, Erken Bizans, hinterland, ölü gömme gelenekleri
Fikri Ürün Bildirim Formu Sunuldu Mu?:	Hayır

TÜBİTAK

ÖNSÖZ

Sinop İli Gerze ilçesi, Akgüney Köyü sınırları içinde 2015 yılında Sinop Arkeoloji Müzesi tarafından yapılan kurtarma kazısında antik çağa ait bir nekropol alanı ortaya çıkarılmıştır. Roma ve Geç Roma döneminde yaşamış topluluğun ölü gömme gelenekleri, öteki dünya inançları ve sosyo-kültürel özelliklerinin yanı sıra Akgüney nekropolünün ait olduğu antik yerleşmenin kültürel, sosyal ve ekonomik bakımdan nitelikleri tespit edilmiştir. TÜBİTAK 1002 kapsamında desteklenen bu proje ile söz konusu nekropoldeki mezar ve mezar buluntuları etraflıca incelenmiş ve antik Sinope kentinin hinterlandında yer alan bu nekropol ve ait olduğu yerleşme hakkında yeni sonuçlara ulaşılmıştır.

İçindekiler

Sayfa No

1. GİRİŞ……....1
1.1 Konum……1
1.2 Kurtarma Kazısı……1
1.3 Amaç ve hedefler……1
2. LİTERATÜR ÖZETİ……3
3. GEREÇ VE YÖNTEM……5
3.1 Sinop Arkeoloji Müzesi'nde Belgeleme Çalışması……..5
3.2 Arazi ve Kütüphane Çalışması…….. 5
3.3 Nekropol alanının düzeni, mezar tipolojisi ve ölü gömme adetlerinin tespiti……...6
4. BULGULAR……..6
4.1 Sanduka Mezarlar (SM) ……..7
4.2 Tonozlu Mezar……72
4.3 Tümülüs Mezar……73
4.4 Yapılar……...75
4.4.1 Yapı A……75
4.4.2 Yapı B……76
4.4.3 Yapı C……77
4.4.4 Yapı D……79
4.5 Buluntu yeri belli olmayanlar eserler……..……79
5. TARTIŞMA……81
5.1 Tipolojik ve kronolojik açıdan seramiklerinin incelenmesi……81
5.1.1 Kırmızı astarlı seramikler……..……81
5.1.2 Tek kulplu testi……85
5.1.3 Oinokhoe……..……86
5.1.4 Khytra……86
5.1.5 Maşrapa……87
5.1.6 Masa amphorası……..……87
5.2 Arkeometrik Analizler……87
5.3 Tipolojik ve kronolojik açıdan cam eserlerin incelenmesi……93
5.4 Metal, kemik ve taş buluntuların değerlendirmesi……..……93

5.5 Mezar Tipleri……..…..97
5.5.1 Sanduka Mezarlar……..….98
5.5.1.1 Tip 1 sanduka mezar……..…...98
5.5.1.2 Tip 2 sanduka mezar……..…..101
5.5.1.3 Tip 3 sanduka mezar……...103
5.5.1.4 Tip 4 sanduka mezar……...…104
5.5.1.5 Tip 5 sanduka mezar……..….105
5.5.2 Tümülüs Mezar……107
5.6 Nekropol alanının gelişimi ve düzenlenişi……..107
5.7 Ölü Gömme ve Ritüeller……112
5.8 Akgüney Nekropolü: Yerleşme ve çevre ile olan bağlantılar……...…118
6. SONUÇ……..……122
KAYNAKLAR……..……123
EKLER

Tablolar Listesi

Sayfa No.

Tablo 1. Akgüney Nekropolünden ele geçen Sinop Arkeoloji Müzesi envanterine kayıtlı pişmiş toprak ve cam eserler listesi..... 82

Tablo 2. Akgüney Nekropolünden ele geçen Sinop Arkeoloji Müzesi'nde etütlük olarak kayıtlı pişmiş toprak ve cam eserler listesi.....84

Tablo 3. Numunelerin elementlerine göre dağılımı.....90

Tablo 4. Numunelerin element içerik dağılımı.....91

Tablo 5. Numunelerin element içerik dağılımı.....92

Tablo 6. Numunelerin element içerik dağılımı.....92

Tablo 7. Metal, kemik ve taş buluntular.....94

Tablo 8. Sanduka mezar Tip 1.....100

Tablo 9. Sanduka mezar Tip 2.....102

Tablo 10. Sanduka mezar Tip 3.....103

Tablo 11. Sanduka mezar Tip 4.....105

Tablo 12. Sanduka mezar Tip 5.....106

Tablo 13. Tipolojiye dâhil edilemeyen mezarlar.....106

Şekiller Listesi

Sayfa No

Şekil 1. Akgüney Nekropolünün Konumu……147
Şekil 2. Akgüney Nekropolü ve Kanlı Çay. ……147
Şekil 3. Akgüney Nekropolü ve hemen güneyinde Kanlı Çay. ……148
Şekil 4. Akgüney Nekropolü ve Kanlı Çay'ı gösterir harita. ……148
Şekil 5. Akgüney Nekropolü. Kurtarma Kazısı, doğudan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……149
Şekil 6. Akgüney Nekropolü. Kurtarma Kazısı, batıdan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……149
Şekil 7. Akgüney Nekropolü. Kurtarma Kazısı, kuzeybatıdan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……150
Şekil 8. Akgüney Nekropolü. Kurtarma Kazısı, havadan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……150
Şekil 9. SM1. Mezarı örten kapak taşları. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……151
Şekil 10. SM1. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……151
Şekil 11. SM1.1. Pişmiş Toprak Testi. ……152
Şekil 12. SM1.1. Pişmiş Toprak Testi. ……152
Şekil 13. SM1.1. Cam unguentarium. ……153
Şekil 14. SM2. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……153
Şekil 15. SM2.1. Pişmiş Toprak testi/maşrapa. ……154
Şekil 16. SM2.1. Pişmiş Toprak testi/maşrapa. ……154
Şekil 17. SM3.1. Bronz Küpe. ……155
Şekil 18. SM3.2. Bronz Küpe. ……155
Şekil 19. SM4. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……156
Şekil 20. SM4.1. Demir Yüzük. ……156
Şekil 21. SM5. Mezar içi, doğudan. Kuzeybatı yönde Tümülüs mezar.
Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……157
Şekil 22. SM5.1. Pişmiş Toprak Testi. ……157
Şekil 23. SM6. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……158
Şekil 24. SM6.1. Pişmiş Toprak Testi. ……159
Şekil 25. SM6.2. Pişmiş Toprak Testi. ……159
Şekil 26. SM6.3. Cam Unguentarium. ……160
Şekil 27. SM6.4. Cam Unguentarium. ……160
Şekil 28. SM6.5.Gümüş Yüzük. ……161
Şekil 29. SM6.6. Bronz Ayna. ……161
Şekil 30. SM6.7. Kemik Saç İğnesi. ……162
Şekil 31. SM6.8. Kemik Saç İğnesi. ……162
Şekil 32. SM7. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……162
Şekil 33. SM7.1. Pişmiş Toprak Testi……163
Şekil 34. SM7.1. Pişmiş Toprak Testi……163
Şekil 35. SM7.2. Cam Unguentarium. ……164
Şekil 36. SM7.3. Gümüş Yüzük. ……164
Şekil 37. SM8. Mezarın için. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……165

Şekil 38. SM8.1. Pişmiş toprak oinokhoe. ……..165
Şekil 39. SM9. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……166
Şekil 40. SM9.1. Pişmiş Toprak Maşrapa. ……166
Şekil 41. SM9.1. Pişmiş Toprak Maşrapa. ……167
Şekil 42. SM10. Mezarın içi. ……168
Şekil 43. SM10.1. Pişmiş Toprak Testi. ……..168
Şekil 44. SM10.2. Pişmiş Toprak Testi. ……..169
Şekil 45. SM10.2. Pişmiş Toprak Testi. ……..169
Şekil 46. SM10.3. Altın küpe. ……170
Şekil 47. SM10.4. Altın küpe. ……...170
Şekil 48. SM10.5. Altın Kolye ucu. ……..171
Şekil 49. SM10.6. Bronz Yüzük. ……..171
Şekil 50. SM10.7. Demir Takı parçası. ……172
Şekil 51. SM10.8. Demir halka parçası. ……..172
Şekil 52. SM10.9. Kolye. ……...173
Şekil 53. SM11. Mezarın içi. ……173
Şekil 54. SM11.1. Pişmiş Toprak Testi. ……..174
Şekil 55. SM11.2. Bronz Kilit Levhası. ……174
Şekil 56. SM12.1. Gümüş Küpe. …… 175
Şekil 57. SM13. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi…….. 175
Şekil 58. SM13.1. Pişmiş Toprak Testi. ……..176
Şekil 59. SM13.1. Pişmiş Toprak Testi. ……..176
Şekil 60. SM15. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……...177
Şekil 61. SM15 ve gerisinde Tümülüs mezarın üst yapı örtüsü. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi…..177
Şekil 62. SM16. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi…….. 178
Şekil 63. SM17. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi…….. 178
Şekil 64. SM18. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi…….. 179
Şekil 65. SM24. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi…….. 179
Şekil 66. SM25. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi…….. 180
Şekil 67. SM31. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi…….. 180
Şekil 68. SM32. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi…….. 181
Şekil 69. SM32.1. Pişmiş Toprak Testi. ……181
Şekil 70. SM33. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……...182
Şekil 71. SM33.1. Pişmiş Toprak Testi.…… 182
Şekil 72. SM33.2. Pişmiş Toprak Testi.…… 183
Şekil 73. SM33.2. Pişmiş Toprak Testi.……..183
Şekil 74. SM34. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi……...184
Şekil 75. SM34.1. Pişmiş Toprak Oinokhoe. ……184
Şekil 76. SM34.1. Pişmiş Toprak Oinokhoe. ……...185
Şekil 77. SM34.2. Pişmiş Toprak Testi. ……185

Şekil 78. SM34.2. Pişmiş Toprak Testi.....186
Şekil 79. SM35. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....186
Şekil 80. SM35.1. Pişmiş Toprak Testi. 187
Şekil 81. SM35.2. Kemik Saç iğnesi. 187
Şekil 82. SM36. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....188
Şekil 83. SM36.1. Pişmiş Toprak Oinokhoe.....188
Şekil 84. SM36.2. Bronz Yüzük.....189
Şekil 85. SM36.3. Kemik Saç İğnesi.....189
Şekil 86. SM37. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....190
Şekil 87. SM37.1. Pişmiş Toprak Testi.....190
Şekil 88. SM37.2. Pişmiş Toprak Testi. 191
Şekil 89. SM37.3. Gümüş Yüzük. 191
Şekil 90. SM38. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....192
Şekil 91. SM38.1. Pişmiş Toprak Testi. 192
Şekil 92. SM39. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....193
Şekil 93. SM39.1. Pişmiş Toprak Testi. 193
Şekil 94. SM40. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....194
Şekil 95. SM40.1. Pişmiş Toprak Testi. 194
Şekil 96. SM40.2. Pişmiş Toprak Masa Amphorası.....195
Şekil 97. SM41. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....195
Şekil 98. SM41.1. Pişmiş Toprak Testi. 196
Şekil 99. SM41.1. Pişmiş Toprak Testi.....196
Şekil 100. SM42. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....197
Şekil 101. PSM42.1. Pişmiş Toprak Testi. 197
Şekil 102. SM43. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....198
Şekil 103. SM43.1. Altın Küpe. 198
Şekil 104. SM43.2. Altın Küpe. 199
Şekil 105. SM43.3. Gümüş Yüzük. 199
Şekil 106. SM43.4. Gümüş Kaşık uçlu sonda. 200
Şekil 107. SM43.5. Bronz Saç İğnesi. 200
Şekil 108. SM43.6. Kolye Sarkacı. 201
Şekil 109. SM44. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....201
Şekil 110. SM44.1. Pişmiş Toprak Testi. 202
Şekil 111. SM44.1. Pişmiş Toprak Testi. 202
Şekil 112. SM45. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....203
Şekil 113. SM45.1. Bronz Küpe. 203
Şekil 114. SM45.2. Bronz Küpe. 204
Şekil 115. SM45.3. Bronz Yüzük. 204
Şekil 116. SM46. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....205
Şekil 117. SM46.1. Pişmiş Toprak Khytra. 205

Şekil 118. SM46.1. Pişmiş Toprak Khytra. 206
Şekil 119. SM47. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 206
Şekil 120. SM47.1. Bronz Yüzük..... 207
Şekil 121. SM47.2. Bronz Yüzük. 207
Şekil 122. SM47.3. Demir Yüzük..... 208
Şekil 123. SM51. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 208
Şekil 124. SM52. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 209
Şekil 125. SM53. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 209
Şekil 126. SM54. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 210
Şekil 127. SM55. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 210
Şekil 128. SM59. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 211
Şekil 129. SM61.1. Bronz Küpe..... 211
Şekil 130. SM62.1. Pişmiş Toprak Oinokhoe. 212
Şekil 131. SM62.1. Pişmiş Toprak Oinokhoe. 212
Şekil 132. SM62.2. Pişmiş Toprak Testi. 213
Şekil 133. SM62.2. Pişmiş Toprak Testi. 213
Şekil 134. SM63. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 214
Şekil 135. SM63.1. Pişmiş Toprak Testi. 214
Şekil 136. SM63.2. Pişmiş Toprak Testi. 215
Şekil 137. SM63.3. Cam unguentarium. 215
Şekil 138. SM63.4. Gümüş yüzük. 216
Şekil 139. SM64. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 216
Şekil 140. SM64.1. Gümüş Yüzük. 217
Şekil 141. SM64.2. Bronz Küpe. 217
Şekil 142. SM65. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 218
Şekil 143. SM65.1. Pişmiş Toprak Khytra. 218
Şekil 144. SM68.1. Bronz Küpe. 219
Şekil 145. SM68.2. Bronz Küpe. 219
Şekil 146. SM69.1. Bronz Yüzük. 220
Şekil 147. SM69.2. Bronz Küpe. 220
Şekil 148. SM69.3. Bronz Küpe. 221
Şekil 149. SM69.4. Bronz Küpe. 221
Şekil 150. SM69.5. Demir Yüzük. 222
Şekil 151. SM70.1. Gümüş Küpe. 222
Şekil 152. SM70.2. Gümüş Küpe. 223
Şekil 153. SM71.1. Bronz Küpe. 223
Şekil 154. SM71.2. Bronz Küpe. 224
Şekil 155. SM71.3. Bronz Yüzük. 224
Şekil 156. SM71.4. Bronz Yüzük. 225
Şekil 157. SM71.5. Demir Yüzük. 225

Şekil 158. SM72.1. Gümüş Küpe. 226
Şekil 159. SM72.2. Gümüş Küpe. 226
Şekil 160. SM72.3. Bronz Küpe. 227
Şekil 161. SM72.4. Bronz Küpe. 227
Şekil 162. SM72.5. Bronz Küpe. 228
Şekil 163. SM72.6. Bronz Küpe. 228
Şekil 164. SM72.7. Bronz Küpe. 229
Şekil 165. SM72.8. Bronz Küpe. 229
Şekil 166. SM72.9. Demir Çivi. 230
Şekil 167. SM73.1. Bronz Küpe. 230
Şekil 168. SM73.2. Bronz Küpe. 231
Şekil 169. SM74.1. Bronz Haç Sarkaç. 231
Şekil 170. SM75.1. Cam Unguentarium. 232
Şekil 171. SM75.2. Bronz Küpe. 232
Şekil 172. SM75.3. Bronz Yüzük. 233
Şekil 173. SM75.4. Bronz Yüzük. 233
Şekil 174. SM75.5. Bronz Yüzük. 234
Şekil 175. SM75.6. Bronz Yüzük. 234
Şekil 176. SM75.7. Bronz Yüzük. 235
Şekil 177. SM76.1. Bronz Küpe. 235
Şekil 178. SM76.2. Demir Küpe. 236
Şekil 179. SM76.3. Demir Yüzük. 236
Şekil 180. SM76.4. Demir Yüzük. 237
Şekil 181. SM78.1. Deri parçaları. 237
Şekil 182. SM80.1. Gümüş Küpe..... 238
Şekil 183. Tonozlu Mezar(?), doğudan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 238
Şekil 184. Tonozlu Mezar(?), doğudan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 239
Şekil 185. Tümülüsün yer aldığı tepe. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 239
Şekil 186. Tümülüs mezarın bulunduğu yerden batıda Kanlı Çay ve vadisi. 240
Şekil 187. Tümülüs mezarın bulunduğu yerden doğuda Kanlı Çay ve vadisi. 240
Şekil 188. Kurtarma kazısı öncesi, Tümülüs mezarın ortaya çıkarıldığı alan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 241
Şekil 189. Kurtarma kazısı sırasında Tümülüs mezar yapısı. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 241
Şekil 190. Ön oda. Kısa kenarda batıdaki duvar ve kapı açıklığı. Güneydoğudan..... 242
Şekil 191. Ön oda. Kısa kenarda doğudaki duvar ve kapı açıklığı. Batıdan..... 242
Şekil 192. Mezar odası içi. Doğudan..... 243
Şekil 193. Mezar odası, doğudan. Doğu duvarını meydana getiren monolith blok yıkılmış vaziyette..... 244
Şekil 194. TM1. Demir Çivir. 245
Şekil 195. TM2. Bronz kenet parçası..... 245

Şekil 196. Karayolu çalışması ve kurtarma kazısı. Tepenin orta kesiminde Yapı A.
Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....246
Şekil 197. Yapı A, güneyden. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....246
Şekil 198. Yapı B, batıdan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....247
Şekil 199. B1.Yapı B içinde bulunan bronz anahtar.....247
Şekil 200. Yapı C, kuzeybatıdan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....248
Şekil 201. C1. Pişmiş Toprak Testi.....248
Şekil 202. C2. Bronz Küpe.....249
Şekil 203. C3. Bronz Saç İğnesi.....249
Şekil 204. Yapı D, doğudan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....250
Şekil 205. İzole 2. Bronz Haç Sarkaç.....251
Şekil 206. İzole 3. Pişmiş Toprak Testi. 251
Şekil 207. Sanduka Mezarların tipolojik dağılımı.....252
Şekil 208. Sanduka Mezar Tip 1. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....252
Şekil 209. Sanduka Mezar Tip 1. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....253
Şekil 210. Sanduka Mezar Tip 1. Kapak taşları. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....253
Şekil 211. Sanduka Mezar Tip 1. Kapak taşları. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....254
Şekil 212. SM6, içi sıva ile kaplı mezar. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....255
Şekil 213. Mezarların boyutlarına göre dağılımı.....256
Şekil 214. Sanduka Mezarların Yönelimleri.....256
Şekil 215. Sanduka Mezar tiplerinin Kronolojik Dağılımı. 257
Şekil 216. Sanduka Mezar Tip 2. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....257
Şekil 217. Sanduka Mezar Tip 2. İçi sıvalı SM37. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....258
Şekil 218. Sanduka Mezar Tip 2, Ölçüsel Dağılım Grafiği.....259
Şekil 219. Sanduka Mezar Tip 4. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....260
Şekil 220. Sanduka Mezar Tip 4, mezar içi sıvalı örnekler. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....261
Şekil 221. Akgüney Nekropolünde tespit edilen arkeolojik kalıntılar. 262
Şekil 222. Mezarların Tarihleri.....262
Şekil 223. Sanduka Mezarların Tiplerine göre dağılımı.....263
Şekil 224. Nekropol, Lokülus A ve B'deki üst tabakaya ait olabilecek mezarlar.....263
Şekil 225. Sanduka mezarlarda uygulanan *inhumasyon* gömü biçimi.
Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....264
Şekil 226. SM55'teki istisnai gömü. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....265
Şekil 227. Sanduka mezarlardaki tekli, ikili ve üçlü gömü oranları. 266
Şekil 228. Sanduka mezarlarda yan yana yapılmış gömü. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....267
Şekil 229. Sanduka mezarlarda üst üste yapılmış gömü. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....268
Şekil 230. Mezar eşyaları. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....269
Şekil 231. Mezar eşyalarının mezar içindeki bulunma durumu.....270
Şekil 232. SM40'da ayakucunda bulunan çift kulplu testi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.....271
Şekil 233. SM36'da bireyin başının sağ tarafında bulunmuş saç iğnesi. Sinop Arkeoloji

Müzesi Arşivi..... 271
Şekil 234. SM2'deki testi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi..... 272
Şekil 235. Akgüney ve çevresi..... 272
Şekil 236. No.1..... 273
Şekil 237. No.2..... 273
Şekil 238. No.3..... 273
Şekil 239. No.5..... 274
Şekil 240. No.6..... 274
Şekil 241. No.4..... 274

Kısaltmalar listesi

cm	Santimetre
D.	derinlik
Env.	Envanter
G.	Genişlik
lev.	Levha
m	metre
MÖ	Milattan önce
MS	Milattan sonra
No	Numara
res.	Resim
U.	uzunluk
yy	yüzyıl

ÖZET

2015 yılında Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü tarafından Sinop İli Gerze ilçesi, Akgüney Köyü sınırları içinde yapılan kurtarma kazısında, bu bölgedeki olası bir antik yerleşmeye ait bir nekropolün önemli bir kısmı ortaya çıkarılmıştır. Proje kapsamında söz konusu nekropol ve mezar buluntuları bir bütün olarak incelenerek burada yaşamış topluluğun ölü gömme gelenekleri, öteki dünya inançları ve sosyo-kültürel özelliklerinin yanı sıra Akgüney nekropolünün ait olduğu antik yerleşmenin kültürel, sosyal ve ekonomik bakımdan niteliklerinin anlaşılması amaçlanmıştır. Bunun için Sinop Arkeoloji Müzesi tarafından yapılmış kurtarma kazısında ortaya çıkarılan mezar buluntuları (seramik, cam, metal, kemik ve taş) ile ilgili belgeleme (tanım, fotoğraf, çizim) çalışması yapılarak mezarlar, içerdikleri buluntular ile bir bütün olarak değerlendirilmiştir. Sonuçta Roma ve Geç Roma döneminde Akgüney yerleşmesinde yaşamış insanların ölü gömme gelenekleri ve öteki dünya inançlarının yanı sıra Akgüney nekropolünün düzeni ve bağlı olduğu antik yerleşme hakkında saptamalar yapılmıştır. Sinop ve içinde bulunduğu bölge ile ilgili arkeolojik çalışmalar uzun yıllardan beri değişik alanlarda gerçekleştirilmekte olup Sinope antik kentinin tarihi geçmişini, kimliğini ve niteliğini anlamaya yönelik önemli bulgular ortaya çıkarılmıştır. Ancak Sinope'nin hinterlandı ve yakın çevresindeki kırsal yerleşmelerle olan ilişkisi henüz tam olarak aydınlatılabilmiş değildir. Akgüney nekropolünü meydana getiren mezarların ve buluntularının çalışılarak değerlendirilmesi ile Sinop bölgesinde ilk defa bir hinterlant yerleşmesinin anlaşılmasına ışık tutacak bir çalışma gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nekropol, Tümülüs, Hellenistik, Roma, Geç Roma, Erken Bizans, hinterland, ölü gömme gelenekleri

ABSTRACT

A salvage excavation conducted in 2015 by the Directorate of Sinop Archaeology Museum within the borders of Akgüney village, Gerze district of Sinop province, revealed a significant part of a necropolis that belongs to a possible ancient settlement in the region The aim of the project is to examine the necropolis and the grave finds as a whole in order to elucidate the burial customs, beliefs of hereafter and socio-cultural characteristics of the community that dwelled in the region and thus understand the cultural, social and economic features of the ancient settlement. In order to accomplish this, documentation (definition, photograph and illustration) of the grave finds (ceramics, glass, metal and bone) recovered during the salvage excavation was carried out in the Sinop Archaeology Museum. Consequently, the graves and the grave finds has been studied as a whole and in this way burial customs, hereafter beliefs of the ancient dwellers in the region as well as the layout of the necropolis and the ancient settlement it belongs to has been evaluated. Archaeologocial research about Sinop and its region have been conducted for a long time in various fields and important results have been revealed regarding the historical past, identity and quality of the ancient city of Sinope. However, the hinterland of Sinope and the relation of the ancient city with the rural sites in the immediate vicinity have not yet been totally clarified. With the study and evaluation of the graves and finds of the necropolis, a study to shed light on the understanding of a hinterland settlement has been executed for the first time in Sinop region.

Keywords: Necropolis, Tumulus, Hellenistic, Roman, Late Roman, Early Byzantine, hinterland, burial rites.

1. GİRİŞ

1.1 Konum

Akgüney Nekropolü, Sinop ili, Gerze ilçesi'nin yaklaşık 30 km güneydoğusundaki Akgüney Köyü sınırlarında, Değirmenyanı Mevkii'nde yer alır (Şekil 1-2). Günümüzde Sinop-Samsun arasındaki sahil yolundan güneydeki Dikmen yönüne giden asfalt yol, nekropol alanının hemen güneyinden geçer (Şekil 3-4). Akgüney nekropolü de bu yolun ve aynı zamanda da Kanlı Çay vadisinin hemen kuzeyinde, çevresine hâkim yüksek bir tepe üzerindedir. Güneyden kuzeye doğru akarken bir yay çizen ve Akgüney Nekropolüne ulaşmadan önce yaklaşık Batı-Doğu yönünde ilerleyen Kanlı Çay, Kızılırmak havzasının da bulunduğu iç bölgeyi kıyıya bağlamaktadır. Nekropolün konumlandığı yamaç, kuzeye doğru hafif bir meyille yükselmektedir.

1.2 Kurtarma kazısı

2015 yılında Güzelceçay-Dikmen karayolu yapım inşaatı sırasında ortaya çıkan kültür varlıklarının tespiti üzerine Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü alanda incelemeler yapmıştır. Bir tepe üzerinde yer aldığı görülen alanda, yol inşaatı sırasında tepenin doğu yamacında bir rampa yapıldığı, tepenin üst eteklerinde hafriyat çalışması gerçekleştirildiği ve bu faaliyetler sonunda da çeşitli yapı kalıntıları ile mezar kalıntılarının ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Tepenin üzerinde ve çevresinde yapılan gözlemlerde ise tarımsal faaliyetler ve kaçak kazılar sonucunda basit mezarlara ait yassı taşların açığa çıkarıldığı ve tahrip edildiği görülmüştür. Bütün bu tespitler sonucunda Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü tarafından 2015 yılında bu alanda bir kurtarma kazısı gerçekleştirilmiştir (Şekil 5-6). Müze tarafından gerçekleştirilen kurtarma kazısı neticesinde Akgüney nekropolünde 82 adet sanduka mezar ile bir adet tonozlu mezar ve bir tümülüs mezar ortaya çıkarılmıştır (Şekil 7-8).[1]

1.3 Amaç ve hedefler

Bu proje çalışması ile Akgüney nekropolündeki mezar ve buluntularının incelenmesi ve bunun sonucunda burada yaşamış olan insanların ölü gömme gelenekleri, öteki dünya inançları ve sosyo-kültürel yapılarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Ayrıca nekropolün ait olduğu antik yerleşme ile ilgili kültürel, sosyal ve ekonomik düzeyde saptamalar yapılmaya çalışılmıştır.

[1] Sinop Arkeoloji Müzesi'nin 14.10.2015 tarihli raporu; Köroğlu ve Vural (2017).

Bu amaçların yerine getirilebilmesi için öncelikle Sinop Arkeoloji Müzesi arşivlerinde kurtarma kazısı ile ilgili bilgiler temin edilmiş ve değerlendirilmiştir. Ne yazık ki, Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürlüğünce alanda yapılan çalışma yaklaşık 14 gün süren bir kurtarma kazısıdır. Dolayısıyla da kurtarma kazısı sırasında gerçekleştirilen belgeleme yetersizdir. Örneğin, 84 adet mezar tespit edilmiş olmasına rağmen mezarlarla ilgili müze arşivindeki fotoğraflar eksiktir. Bu da her mezarın fotoğrafının çekilmemiş olduğunu gösterir. Proje çalışması boyunca Sinop Arkeoloji Müzesi'nde muhafaza edilmekte olan buluntuların belgeleme çalışması gerçekleştirilmiştir. Bunun için, buluntuların tanımları yapılmış, fotoğrafları çekilmiş, gerekli görüldüğü takdirde çizimleri yapılmıştır. Mezar buluntularının analojileri ve tarihlendirilmelerine müteakip nekropol alanının düzenlenişi, mezar tipolojisi ve ölü gömme adetleri ile ilgili tespitler gerçekleştirilmiştir. Projenin hedefleri arasında olan ve nekropoldeki mezarların mevcut durumlarının tespitini, arazideki konumlarını saptama ve belgelemeye yönelik çalışmalar pandemi süreci nedeniyle son derece kısıtlı olanaklarla yapılabilmiştir.

Araştırma soruları

Projeye başlarken Akgüney nekropolü ve yerleşmesi hakkında bazı önemli araştırma soruları ortaya konmuş ve çalışma bu soruların yönlendirmesiyle şekillenmiştir. Bu sorular aşağıda sıralanmıştır:

1- Akgüney yerleşmesi coğrafi bakımdan Sinope antik kentinin hinterlandında gözükmektedir. Nekropol buluntuları bu ilişkiyi doğrular nitelikte midir?

2- Akgüney nekropolü mezar tipolojisi, mezar eşyaları ve ölü gömme gelenekleri bakımından Sinop bölgesinde nasıl bir konumdadır? Yüzey araştırmaları veya kent ile diğer yerlerde gerçekleştirilmiş olan kısmi kazılarda tespit edilmiş mezar tipleri, mezar eşyaları veya ölü gömme gelenekleri ile bir bağlantı kurulabilir mi?

3- Akgüney yerleşmesi ile Sinope kenti arasında, arkeolojik buluntular ışığında bir ilişki kurulabilir mi, eğer kurulabilirse nasıl olacaktır? Yoksa başka bölgeler veya siyasi merkezlere yakınlık mı söz konusudur?

4- Akgüney nekropolündeki Tümülüs mezar ile çevresindeki sanduka mezarların ilişkisi nedir?

5- Akgüney nekropolü buluntuları ait olduğu antik yerleşmenin kimliği hakkında ne gibi ipuçları barındırmaktadır ve antik yerleşmenin kimliğini ne derece ortaya koymaktadır?

2. LİTERATÜR ÖZETİ

Akgüney'deki nekropol, Sinop il merkezinin güneydoğusunda, Kızılırmak deltasının batısında yer almaktadır. Antik Sinope ve çevresine duyulan ilgi 19.yy'ın ikinci yarısından itibaren başlamıştır (Streuber, 1855; Six, 1885). Sinope ve çevresinin antik kaynaklar ve o dönemde bilinen yazıtlar ışığında genel tarihi ile muhafaza ettiği eski kalıntıların bir arada ele alındığı ilk önemli yayın Robinson'a aittir (Robinson, 1906). Sinope kentindeki ilk bilimsel kazı ve araştırmalar 1950'li yıllarda kentteki Arkaik, Klasik, Hellenistik ve Roma dönemlerine ilişkin önemli buluntuların ortaya çıkarılmasının yanı sıra kentin erken dönemini ve kolonizasyon sürecini anlamaya yönelik nedenlerle yapılan çalışmalardır (Akurgal, 1955; Akurgal, Budde, 1956a, 1956b, 1963; Erzen, 1956; Boysal, 1958, 1959; Skudnova, 1958; Thompson, 1958; Parrot, 1959; Pallotino, 1960, Doonan ve Bauer, 2005; Doonan vd. 2014, 2015). 1960'lardan günümüze kadar antik kentin farklı özellikleri hakkında çeşitli araştırma ve yayınlar yapılmıştır. Bunların içinde **mimari** (Jones, 1988; Barat, 2011; Billot, 2012), **mozaik ve duvar resimleri** (Bingöl, 1997; Tülek, 2011), **seramik buluntular** (Cechmistrenko 1958, 1960, 1964; Dashevskaya 1975; Kammerer-Grothaus, 1976; Aydayev, 1991; Alary, 2005; Alexandropoulou, 2012; Krapivina, 2012; Kaba, 2019), **mezar stelleri** (Durugönül, 1992; Özgan, 2009), **lahitler** (Joachim, 2008), **tümülüsler** (Doonan, 2016b; Aksan, 2019), **kültler** (Barat, 2010), **epigrafi** (Robert, 1937; Moreau, 1959; Moretti, 1981; French, 1991, 1994, 2004; Merkelbach, 2001; Dana, 2007), **nümizmatik** (Newelle, 1919; Ebcioğlu, 1974; Hind, 1976, 2007; Lazarov, 1978; Martini, 1981; Karyškovskij, 1982; Amandry, 1986, Alekseev, 1990; Langella, 1990; Ireland, 2000; de Callataÿ, 2004; Arslan, 2010) sayılabilir. Özellikle son yıllarda Sinop Arkeoloji Müzesi'nin kent içinde yaptığı sondaj kazıları toplu bir şekilde ele alınmıştır (Kaba ve Vural, 2018).

Sinope kentindeki iyi korunagelmiş yapılardan biri olan Balatlar Kilisesi'nde 2010 yılından beridir sürdürülen kazı çalışmalarında, hem Bizans Dönemi ve sonrasındaki süreç hakkında yeni bilgiler edinilmesi sağlanmış hem de bu yapının daha önceki evresinde bir hamam olarak kullanılmış olabileceği ortaya konmuştur (Köroğlu, 2011, 2013, 2015, 2016, 2017; Köroğlu ve Alper, 2014, 2015; Köroğlu ve Berkol, 2016; Köroğlu vd. 2014, 2016).

Sinope kenti ile ilişkili olan ve amphora araştırmalarını kapsayan önemli bir araştırma serisi de, antik kente yakın konumda bulunan Nisi ve Demirci köylerindeki amphora atölyelerinde gerçekleştirmiştir (Tatlıcan, 1996; Kassab-Tezgör ve Tatlıcan, 1996; Kassab-Tezgör 1996a, 1996b, 1997, 1998b, 2003, 2007, 2010, 2011, 2012). Bu kazılar sayesinde Sinope'deki amphora üretimi, kullanımı ve ticareti hakkında önemli bilgiler elde edilmiştir (French, 1984; Jefremov 1989, 1991, 1993, 2003, 2013; Fédoséev 1993; Vnukov, 1993, 2012; Monakhov,

1993; Garlan, 1990, 1994, 1996, 1997, 1998, 1999, 2004, 2007, 2009; Demirci, 1995; Garlan ve Tezgör, 1996; Garlan ve Tatlıcan, 1996, 1998; Dereli, 1997; Simion, 1997; Conovici, 1997, 1998, 2004, 2005; Saprykin 1999; Magomedov ve Didenko, 2012; Opait, 2010, 2012). Aynı zamanda Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerde amphoralar üzerine yapılan çalışmalar Sinope amphoraları ve Sinope'nin deniz aşırı ülkelerle yaptığı ticaretle ilgili yeni bilgilere ulaşılmasına fayda sağlamıştır (Belov, 1966; Banev, 1985; Bozkova, 1990; Belotti, 2006; de Boer, 2006, 2007, 2013; Redina, 2007; Irimia, 2009; Bozkova, 2012; Inaishvili-Khalvashi, 2012; Khalvashi, 2012).

Sinope antik kentinin hinterlandı ve kentin iç kesimlerle olan ilişkileri üzerine yoğunlaşan araştırmalar olmasına karşın bu konuda yapılan çalışmaların sayısı azdır ve özellikle belli yörelerde yapılmış olan yüzey araştırmalarına dayanır (Doonan, 2002, 2003, 2009, 2010b; Doonan ve Bauer, 2005; Doonan vd. 1999; Doonan vd. 2001). Karadeniz'in güney kesimini ilgilendiren yayınlarda Yunan kolonileri ile iç bölgelerde yaşayan yerli halkların etkileşimlerini aydınlatmaya yönelik çalışmalar da vardır (Doonan, 2007a, 2010a, 2010b, 2018; Summerer, 2007, Manoledakis, 2015). Ancak söz konusu araştırma ve yayınlarda ortaya konan bulgular daha çok antik kaynaklara (Herodotos, Ksenophon, Strabon) ve yüzey araştırmalarından elde edilen sınırlı düzeyde veriye dayanır.

Yukarıdaki bilgilerden anlaşılabileceği gibi bölgede şimdiye kadar yapılan çalışmalar ağırlıklı olarak Sinope antik kenti ve yakın çevresine ilişkindir. Bunun dışında özellikle yakın geçmişte yürütülen çalışmalar somut ve tüm arkeolojik verilerden ziyade kısmi ve yüzeysel arkeolojik verilere bel bağlamış durumdadır. Sinope antik kentinin hinterlandı ve iç bölgedeki kültürel hayat hakkındaki bilgiler ise yok denebilecek kadar azdır. Bu bakımdan Sinop Arkeoloji Müzesi'nin Sinop İli Gerze ilçesine bağlı Akgüney Köyü Değirmenyanı Mevkii'nde gerçekleştirmiş olduğu kurtarma kazısının ortaya çıkardığı nekropolün çalışılması sayesinde bu eksiklikler bir ölçüde giderilebilecektir. Söz konusu nekropol hakkında şimdiye kadar dört yayın yapılmıştır. Bunlardan üçü mezarlarda bulunan iskeletler üzerine yapılan antropolojik ve paleodemografik nitelikli araştırmalardır (Çırak, 2017; Çırak ve Çırak, 2017; Şarbak, 2018). Diğeri ise müzenin yapmış olduğu kurtarma kazısının raporu ile mezarlarda ortaya çıkan takıların genel bir değerlendirmesini içerir (Köroğlu ve Vural, 2017). Ancak nekropolde ortaya çıkan mezarların tipolojik incelemesi, takılar haricinde cam ve özellikle seramik kaplarla ilgili çalışmalar yanında ölü gömme adetleri ve nekropolün çevre ile ilişkisine odaklanan çalışmalar eksiktir. Söz konusu yayında takılar genel olarak Geç Roma dönemi - Geç Bizans dönemi arasına tarihlendirilirler (Köroğlu ve Vural, 2017). Ancak Sinop Arkeoloji Müzesi'nde yapılan gözlemler özellikle cam ve seramik kaplardan bazılarının MS 1. Yy sonundan ileriye doğru

tarihlenebileceğini göstermiştir. Dolayısıyla mevcut yayınlar Akgüney nekropolünün tarihi ve kimliği ile ilgili yeterli sonuçlar ortaya koymamıştır ve nekropolün ait olduğu antik yerleşmenin niteliği hakkında doyurucu bir yorum getirmemiştir.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1 Sinop Arkeoloji Müzesi'nde Belgeleme Çalışması

Bu aşamada ilk olarak Sinop Arkeoloji Müzesi personeli tarafından hazırlanan kurtarma kazısı raporları, kazı sırasında tutulan notlar, kazı günlüğü ve kazıda çalışan müze personeli tarafından kazı boyunca çekilmiş fotoğraflar değerlendirilmiştir. Sinop Arkeoloji Müzesi'nde muhafaza edilen kazı arşivleri incelenmiştir. İkinci olarak, Sinop Arkeoloji Müzesi'nde muhafaza edilen envanterlik ve etütlük eserler toplu bir şekilde gözden geçirilip tasnif edilmiştir. Envanterlik olan eserlerin tamamının, meydana getirilecek mezar ve buluntuların yer aldığı katalogda toplanmıştır. Etütlük eserlerden, mezarların tarihlendirilmesine fayda sağlayanlar ile tipoloji ve kronoloji oluşturulmasında gerekli olanlar seçilmiştir. Bundan sonra katalogda yer alan buluntuların tanımları yapılmış, fotoğrafları çekilmiş ve tipoloji ve analojinin daha doğru bir şekilde değerlendirilebilmesi için gerekli görüldüğü takdirde çizimleri gerçekleştirilmiştir. Seramik buluntuların belgelenmesi aşamasında ulusal ve uluslararası yayınlarda kullanılan ve ilgili buluntunun kil rengini tespit eden Munsell Toprak Renk kataloğu (Munsell Soil-Color Book) kullanılmıştır. Buluntuların tanımı yapılırken ölçüleri ve aynı zamanda mevcut kondisyonları da katalogda belirtimiştir. Bulgular bölümü altında her bir mezar ve içinde bulunan buluntular tanıtılmıştır. Buluntuların sırasıyla, Katalog numarası, adı, Envanter numarası, malzemesi, ölçüleri, pişmiş toprak eserler için renk ve hamur bilgileri, tanımı, kondisyonu, analojisi ve tarihlemesi ile ilgili bilgiler verilmiştir. Eser daha önce yayımlanmış ise Kondisyonun altında "Yayın" başlığı altında ilgili yayına atıf yapılmıştır. Sinop Arkeoloj Müzesi'de gerçekleştirilecek belgeleme çalışmasında ayrıca seramik buluntulardan kil örnekleri alınarak analiz yapılmak üzere laboratuvara gönderilmiştir (Bkz. Tartışma Bölümünde Arkeometrik Analizler).

3.2 Arazi ve Kütüphane Çalışması

Proje kapsamında Akgüney nekropol alanı ve çevresi ile ilgili gözlemleri ve belgeleme çalışmasını kapsayan bir arazi çalışması ve yapılması hedeflenmiş ancak 2020 Mart ayından itibaren başlayan ve hala devam etmekte olan pandemi nedeniyle bu tam olarak gerçekleştirilememiştir. Benzer bir şekilde nekropolde ortaya çıkarılan buluntuların göreceli tarihlemelerinin yapılabilmesi için kaynak taraması yapılması gerekmiştir. Çalışılan bölge ve

ilgili dönemi kapsayan yayınlar çoğunlukla İstanbul Alman Arkeoloji Enstitüsü kütüphanesinde bulunmaktadır. Ancak pandemi nedeniyle kütüphanelerin kapalı olması çalışmanın bu aşamasını olumsuz etkilemiştir. Buluntular üzerinde gerçekleştirilmiş olan analoji ve tarihlendirmeler yetersiz olmasa da uluslararası düzeyde bilimsel bir yayın için bu çalışma şarttır.

3.3 Nekropol alanının düzeni, mezar tipolojisi ve ölü gömme adetlerinin tespiti

Kurtarma kazısı günlüğü ve raporlarının incelenmesi, mezar buluntularının tanımı, analojisi ve tarihlendirmesinden sonra nekropol alanının düzeni, mezar tipleri ve ölü gömme gelenekleri konularında yorumlar getirilmiştir (Bkz. Tartışma Bölümü).

4. BULGULAR

Bu bölümde Akgüney nekropolünde Sinop Arkeoloji Müzesi tarafından gerçekleştirilmiş olan kurtarma kazısı sonucunda ortaya çıkarılan 84 adet mezar ve bu mezarlarda bulunan mezar buluntuları tanıtılacaktır. Bunlardan 82'si sanduka tipi mezar, biri büyük ölçüde tahrip olmuş tonozlu bir mezar yapısıdır. Sonuncusu ise üzeri tonozla örtülü Tümülüs altı mezar yapısıdır. Bulgular kısmında öncelikle sanduka tipi mezarlar tiplerine göre sıralanarak verilmiştir (Tip 1, Tip 2, Tip 3, Tip 4 ve Tip 5). Her tip altında incelenen mezarlardan tarihlendirilebilir olanlar kronolojik olarak sıralandıktan sonra tarihlendirmesi kesinleştirilemeyenler aynı tip altında sıralanmıştır. Sanduka mezarların tipolojik değerlendirmesi Tartışma bölümünde ("Mezar Tipleri") ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Bulgular kısmında son olarak Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürlüğünce "Tonozlu mezar/Mezar 3" olarak adlandırılan mezar ile Tümülüs mezar açıklanmıştır.

Sanduka mezarlardan ne yazık ki sadece bazılarının kurtarma kazısı sırasında fotoğrafları çekilmiştir. Bu fotoğraflar sonuç raporuna ek olarak gönderilen Görseller dosyasında verilmiştir. Fotoğraflardan bazılarında mezarların numaraları gözükmektedir ancak bu numaralar Sinop Arkeoloji Müzesi tarafından verilen mezar numaralarıdır. Proje çalışması kapsamında sanduka mezarlar tiplerine göre sınıflandırılıp her tip kendi içinde kronolojik olarak sıralanmış olduğu içi farklı her bir mezara farklı numara (SM=Sanduka Mezar) verilmiştir (Örn. SM1=Sanduka Mezar 1). Karışıklık olmaması veri kaybı yaşanmaması adına Sinop Arkeoloji Müzesi tarafından verilmiş olan numaralar metin içinde "Müze No" olarak korunmuştur. Mezar ve mezar buluntularının fotoğraf ve çizimleri "Ekler" bölümünde verilmiştir.

4.1 Sanduka Mezarlar (SM)

Mezar No: SM1 (Şekil 9-10)
Müze No: Mezar 6
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 2,0 m – G. 1,0 m – D. 0,9 mm
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Üzeri üç adet kapak taşı ile örtülmüştür.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 2.yy
Buluntular: Mezar içinde 1 adet testi ve 1 adet cam unguentarium bulunmuştur.

Katalog No: SM1.1 (Şekil 11-12)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.03.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-011
Ölçü: Yükseklik: 23.8 cm; Ağız Çapı: 5.8 cm; Genişlik: 14.7 cm; Kaide Çapı: 7.4 cm; Boyun Genişlik: 4,3 cm.
Hamur: Orta sertlikte, ince elenmiş, kalsit, kum ve quartz katkılı hamur, iyi pişmiştir. Hamur açık kırmızı (2.5 YR 6/6) renktedir.
Astar Rengi: Gövdenin üzerinde çok azı korunabilen pembe (5 YR 7/4) kendinden astarlıdır.
Tanım: Dışa çekik ağız kenarının altında sığ bir yive sahip tek kulplu testidir. Boyun kısa ve dardır. Boyundan gövdenin ortasına doğru genişleyen ve kaideye doğru tekrar daralan bir gövde yapısına sahiptir. Düz kaidelidir. Boyundan gövdeye bağlanan yassı ve dikey kulpludur.
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM1.2 (Şekil 13)
Form: Unguentarium
Malzeme: Cam
Kazı Envanter No: AGN-2015-012
Ölçü: Ağız Çapı: 3.1 cm; Kaide Çapı: 4.0 cm.
Tanım: Dışa doğru çekik ağızlı, silindirik boyunlu, silindirik gövdelidir. Boyun aşağıya doğru genişleyerek devam eder, gövdeye geçiş, alet yardımıyla içe doğru belirgin şekilde

çökertilmiştir. Serbest üfleme tekniğinde yapılmıştır. Düz kaidelidir. Camın yüzeyinde oluşan bozulmalar mevcuttur.
Analoji: Isings Form 82.
Tarih: MS 2.yy

Mezar No: SM2 (Şekil 14)
Müze No: Mezar 10
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,65 m – G. 0,5 m – D. 0,4 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezar içinde 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM2.1 (Şekil 15-16)
Form: Testi/Maşrapa
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.04.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-017
Ölçü: Yükseklik: 18.8 cm; Ağız Çapı: 7.0 cm; Gövde Genişlik: 13.5 cm; Kaide Çapı: 5.4 cm; Boyun Genişlik: 6.3 cm.
Hamur: Sert, ince elenmiş, gözeneksiz, katkısız hamur iyi pişmiştir. Hamur, kırmızımsı sarı (5 YR 7/6) renktedir.
Astar: Ağzın içi bölümünden dışta gövdenin alt bölümüne kadar açık kırmızı (2.5 YR 6/8) renkte astarlıdır. Daldırma tekniğinde astarlıdır.
Tanım: Dikey ağız kenarlı, kısa boyunlu, yuvarlak gövdeli, basit halka kaideli testidir. Dışta boyun bir kuşak şeklinde şişkin bir çıkıntıya sahiptir. Boyundan gövdeye bağlı tek kulpludur. Üstte çift yivli kulbunda kireç tabakası görülür. Boyundan gövdeye genişleyip, kaideye doğru daralır.
Analoji: Robinson (1959), 53; lev. 19, no. J 19-21; 65, lev. 13, no. K 62.
Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM3
Müze No: Mezar 31
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,85 m – G. 0,78 m – D. 0,65 m

Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezarın içinde 2 adet bronz küpe bulunmuştur.

Katalog No: SM3.1 (Şekil 17)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_123
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Halka Ç 2,1 cm, Y. 4,2 cm, Halka K. 0,1 cm; Küresel taneler Ç. 0,55 cm, 0,4 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Telin her iki ucu da birer halka ile sonlandırılmış. Halkalardan aşağıya sarkan iki pandantif ve uçlarında bronz kürecikler.
Kondisyon: 6 parça halinde. Korozyonlu. Yeşil patina.
Analoji:
1- MS 3.yy: Stefanelli (1992), 212, no.268.
2- MS 2.yy: Kitov (2000), 17, fig.1
3- MS 2-3.yy: Marshall (1911), 305, no.2650, lev.LV
4- MS 3.yy: Marshall (1911), 305, no.2652, lev.LV
5- MS 3.yy: Yeroulanou (1999), no.460
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM3.2 (Şekil 18)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_124
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 2,7x2,2 cm, K. 0,2 cm
Tanım: Form M31.1 ile aynı.
Kondisyon: M31.1'e göre daha kötü korunmuş durumda. Üç parça halinde. Yeşil patina.
Analoji:
1- MS 3.yy: Stefanelli (1992), 212, no.268.
2- MS 2.yy: Kitov (2000), 17, fig.1
3- MS 2-3.yy: Marshall (1911), 305, no.2650, lev.LV
4- MS 3.yy: Marshall (1911), 305, no.2652, lev.LV
5- MS 3.yy: Yeroulanou (1999), no.460

Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM4 (Şekil 19)
Müze No: Mezar 56
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,55 m – G. 0,63 m – 0,65 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezar içinde 1 adet metal yüzük bulunmuştur.

Katalog No: SM4.1 (Şekil 20)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_075
Malzeme: Demir
Ölçüler: Ç. 2,15x1,9 cm, K. 0,5 cm, Yüzük Kaşı 1,0x1,0 cm
Tanım: Olasılıkla yüzük kaşına doğru hafifçe genişleyen, elips biçiminde yüzük halkası. Yüzük kaşı hafifçe yükseltilmiş, olasılıkla yüzük taşı ile süslü.
Kondisyon: Korozyon ve pas olduğu için ölçüler kesin değil. Tamamı demir. İki parça halinde.
Analoji:
1- MS 2-3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 171, no.197 (Tip II; Varyant 1)
2- MS 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 172, no.200 (Tip II; Varyant 1)
3- MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 204, no.276 (Tip II; Varyant 2)
Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM5 (Şekil 21)
Müze No: Mezar 83
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,25 m – G. 0,53 m – D. 0,37 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezarın içinde 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM5.1 (Şekil 22)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-081
Ölçü: Yükseklik: 22.4 cm; Ağız Çapı: 10.3 cm; Gövde Genişlik: 15.2 cm.
Hamur: Gözeneksiz, sert, iyi pişmiş, ince elenmiş, kalsit, kum katkılı hamur açık kırmızımsı kahve (5 YR 6/4) renktedir.
Astar: Gövdenin üst bölümü kırmızı (2.5 YR 5/8) renkte astarlıdır.
Tanım: Dışa çekik yuvarlak geniş ağızlı, uzun geniş boyunlu, ortası şişkin küresel gövdelidir. Geniş düz kaidelidir. Boyundan gövdeye uzanan tek kulbu iki yivli yassı profile sahiptir.
Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM6 (Şekil 23)
Müze No: Mezar 82
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 2,0 m – G. 0,53 m – D. 0,85 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Taş plakaların iç yüzeyi harç ile sıvanmıştır.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, iki birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 2.yy sonu-3.yy başı
Buluntular: Mezar içinde 2 adet testi, 2 adet cam unguentarium, 1 adet gümüş yüzük, 1 adet bronz ayna ve 2 adet kemik saç iğnesi bulunmuştur.

Katalog No: SM6.1 (Şekil 24)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-069
Ölçü: Yükseklik: 25.2 cm; Ağız Çapı: 6.1 cm; Gövde Genişlik: 17.6 cm; Kaide Çapı: 9.1 cm.
Hamur: Orta sertlikte, iyi pişmiş, gevşek dokulu, yoğun kalsit, kum ve taşçık katkılı, kahverengi (7.5 YR 4/2) renkte alacalı hamurludur.
Astar: Kahverengi (7.5 YR 5/4) renkte kendinden astarlıdır. Dışta yanma izleri var.
Tanım: Dışa çekik geniş ağızlı, uzun boyunlu, basık küresel gövdeli, alçak kaidelidir. Boyunun üst bölümünden omuza tutturulan yassı tek kulpludur. Eserin ağız kısmında eksiklik olup yoğun kalker tabakasıyla kaplıdır. Ağız kısmının bir bölümü kırık olup eser üzerinde erimeler olup dökülmeler mevcuttur.

Tarih: MS 3.yy

Katalog No: SM6.2 (Şekil 25)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-070
Ölçü: Yükseklik: 23.6 cm; Ağız Çapı: 7.0 cm; Gövde Genişlik: 16.0 cm; Kaide Çapı: 9.0 cm.
Hamur: Orta sertlikte, kötü pişmiş, gevşek dokulu, yoğun kalsit, kum ve taşçık katkılı, kahverengi (7.5 YR 4/2) renkte alacalı hamurludur.
Astar: Astarsızdır. Dışta yanma izleri var.
Tanım: Dışa çekik ağızlı, aşağı doğru genişleyen kısa boyunlu, küresel gövdeli, geniş düz kaidelidir. Boyundan, omuza tutturulan yassı tek kulpludur. Eserin ağız kısmında kırık, gövde kısmının bir yüzü eksiklik, üzerinde erimeler mevcuttur.
Tarih: MS 3.yy

Katalog No: SM6.3 (Şekil 26)
Form: Unguentarium
Malzeme: Cam
Müze Envanter No: 06.26.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-068
Ölçü: Yükseklik: 17.0 cm; Ağız Çapı: 2.7 cm; Gövde Genişlik: 3.6 cm.
Tanım: Dışa doğru çekik ağızlı, silindirik boyunlu, silindirik gövdelidir. Boyun aşağıya doğru genişleyerek devam eder, gövdeye geçiş, alet yardımıyla içe doğru belirgin şekilde çökertilmiştir. Serbest üfleme tekniğinde yapılmıştır. Düz kaidelidir. Camın yüzeyinde oluşan bozulmalar mevcuttur.
Analoji: Isings (1957), Form 82
Tarih: MS 2.yy

Katalog No: SM6.4 (Şekil 27)
Form: Unguentarium
Malzeme: Cam
Müze Envanter No: 06.25.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-067
Buluntu Yeri: 82 no.lu mezar
Ölçü: Yükseklik: 17.2 cm; Ağız Çapı: 2.9 cm; Gövde Genişlik: 6.5 cm.

Tanım: Dışa doğru çekik ağızlı, silindirik boyunlu, silindirik gövdelidir. Boyun aşağıya doğru genişleyerek devam eder, gövdeye geçiş, alet yardımıyla içe doğru belirgin şekilde çökertilmiştir. Serbest üfleme tekniğinde yapılmıştır. Düz kaidelidir. Camın yüzeyinde oluşan bozulmalar mevcuttur.
Analoji: Isings (1957), Form 82.
Tarih: MS 2.yy

Katalog No: SM6.5 (Şekil 28)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_071
Malzeme: Gümüş / Akik
Ölçüler: Ç. 2,2x2,1 cm, K. 0,1 cm, Yüzük kaşı 1,2x1,1 cm, Yüzük taşı 0,9x0,8 cm, Taş y. 0,3 cm
Tanım: Yüzük kaşına doğru genişleyen elips biçiminde ve yassı yüzük halkası. Yüzük kaşı hafif yükseltilmiş ve yüzük taşı koyu kırmızı akik. Taş üzerinde oturan bir figür, sağ kol hafif öne ve aşağıya doğru uzatılmış elinde phiale tutmakta, sol elinde ise asa. Sol omuzdan geçirilmiş, kıvrımları belirgin bir giysi. Saçlar radial şeklinde betimlenmiş. Jupiter?
Kondisyon: Tüm. Yüzeyde aşınmalar.
Yayın
Köroğlu-Vural 2017:351, res.9 (Roma Dönemi).
Analoji: MS 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 191-192, no.245, 249, Tip II, Varyant 3.
Tarih: MS 3.yy

Katalog No: SM6.6 (Şekil 29)
Adı: Ayna
Envanter No: AGN_2015_072
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 8,25x7,65 cm, K. 0,15 cm
Tanım: Daire biçiminde levha. Yeşil patina.
Kondisyon: Yedi parça halinde. Yeşil patina.
Analoji:
1- Roma Dönemi: Gürler (2004), 50, 55, 57, 59, no.29, 34, 36, 38
2- MS 2.yy: Kohlert-Nemet (1990), 84-85
Tarih: Roma Dönemi

Katalog No: SM6.7 (Şekil 30)
Adı: Saç İğnesi
Envanter No: AGN_2015_073
Malzeme: Kemik
Ölçüler: U. 8,7 cm, 0,45 cm
Tanım: Yuvarlak kesitli. Bir ucu kırık. Diğer ucu sivri. Sivri olan kısım perdahlı, diğer kısım pürüzlü. Kesiti genişleyen kısım kırık olduğu için saç iğnesi mi dikiş iğnesi işlevinde mi olduğu kesin değil.
Kondisyon:
Analoji:
MS 1.yy: dell'Orto-Varone (1992), 156, no.27
MS 1.yy: Allison (2006), no.141, lev.8.
MS 2-3.yy: Ruseva Slokoska (1991), 207, no.283
Tarih: Formun büyük ölçüde aynı kalması nedeniyle genel olarak MS 1-3.yy'a tarihlendirilebilir.

Katalog No. SM6.8 (Şekil 31)
Adı: Saç İğnesi
Envanter No: AGN_2015_074
Malzeme: Kemik
Ölçüler: U. 11,4 cm, K. 0,55 cm; Delik 1,1x0,15 cm
Tanım: Dairesel kesitli. Bir uca doğru sivrilen diğer uca doğru genişleyen bir forma sahip. Genişleyen uçta, ince uzun dikdörtgen biçiminde delik, dikiş iğnesi olarak kullanıldığını göstermekte. Yüzeyi büyük ölçüde perdahlı. Deliğin alt kısmında birbirine paralel iki adet kazıma çizgi.
Kondisyon: Bir ucu kırık.
Analoji:
MS 1.yy: dell'Orto-Varone (1992), 156, no.27
MS 1.yy: Allison (2006), no.141, lev.8.
MS 2-3.yy: Ruseva Slokoska (1991), 207, no.283
Tarih: Formun büyük ölçüde aynı kalması nedeniyle genel olarak MS 1-3.yy'a tarihlendirilebilir.

Mezar No: SM7 (Şekil 32)
Müze No: Mezar 46

Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 2,0 m – G. 0,8 m – D. 0,9 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Taş plakaların iç yüzeyi harç ile sıvanmıştır.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, iki birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 3.yy'ın ilk yarısı
Buluntular: Mezar içinde 1 adet testi, 1 adet cam unguentarium ve 1 adet metal yüzük bulunmuştur.

Katalog No: SM7.1 (Şekil 33-34)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.19.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-051
Ölçü: Yükseklik: 18.7 cm; Ağız Çapı: 5.8 cm; Gövde Genişlik: 13.5 cm; Kaide Çapı: 6.6 cm; Boyun Genişlik: 3.5 cm.
Hamur: Sert, iyi pişmiş, ince elenmiş, kalsit, kum ve taşçık katkılı hamur sarımsı kırmızı (5 YR 5/8) renktedir.
Astar: Astarsızdır.
Tanım: Dışa çekik ağız kenarlı, kısa ve dar boyunlu, küresel şişkin gövdelidir. Ağızdan gövdenin üst bölümüne bağlanan tek kulbu bulunmaktadır. Yassı kulbu iki yivlidir..
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM7.2 (Şekil 35)
Form: Unguentarium
Malzeme: Cam
Kazı Envanter No: AGN-2015-052
Ölçü: Ağız Çapı:5.6 cm; Kaide Çapı: 3.4 cm.
Tanım: Dışa çekik yayvan ağızlı, kısa silindirik boyunludur. Serbest üfleme teknikli eserin, silindirik boyun kısmı huni şekillidir. Boyundan küresel gövdeye geçiş, omuz hizasında alet yardımıyla içe doğru çökertilmiştir.
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM7.3 (Şekil 36)
Adı: Yüzük

Envanter No: AGN_2015_053
Malzeme: Gümüş / Akik
Ölçüler: ç. 1,7 cm, k. 0,3 cm, Yüzük kaşı y. 0,5 cm
Tanım: Yüzük kaşına doğru çok hafif genişleyen elips biçiminde yüzük halkası. Yüzük kaşı hafif yükseltilmiş ve akik yüzük taşı içine yerleştirilmiş.
Kondisyon: Kırık.
Analoji: MS 3.yy'ın ilk yarısı: Ruseva-Slokoska (1991), 172, kat.no.199, Tip II, Varyant 1.
Tarih: MS 3.yy'ın ilk yarısı

Mezar No: SM8 (Şekil 37)
Müze No: Mezar 5
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,14 m – G. 0,5 m – D: 0,32 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Kuzey ve güney kenardaki plakalar mezarın iç kısmına doğru eğilmiş vaziyettedir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 3.yy
Buluntular: Mezar içinde 1 adet oinokhoe bulunmuştur.

Katalog No: SM8.1 (Şekil 38)
Form: Oinokhoe
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-009
Ölçü: Yükseklik: 16.7 cm; Ağız Çapı: 8.2 cm; Gövde Genişlik: 14.2 cm; Kaide Çapı: 8.4 cm; Boyun Genişlik: 5.6 cm.
Hamur: Sert, kötü pişmiş, gevşek dokulu, yoğun kalsit, kum ve taşçık katkılı, kahverengi (7.5 YR 4/2) renkte alacalı hamurludur.
Astar: Kahverengi (7.5 YR 5/4) renkte kendinden astarlıdır. Dışta yanma izleri var.
Tanım: Yonca ağızlı, kısa konik boyunlu, küresel gövdeli, düz kaidelidir. Yassı tek kulplu olup, kulp ağız kenarından gövdenin şişkin bölümüne bağlıdır. Kabın ağız kısmının az kısmı kırıktır.
Analoji: Robinson (1959), 65, lev. 13, no. K 70; Şimşek (2011), 132, lev. 110, no. K.413; Forster (2001), 158-159, lev. 4.11 c; Ladstätter (2008), 127, lev. 283, no. K 52; Ladstätter (2005), 335, lev. 191, no. K 697; 342, lev. 195, no. K 766 (MS 2.-3. yy.)

Tarih: MS 3.yy

Mezar No: SM9 (Şekil 39)
Müze No: Mezar 13
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,0 m – G. 0,32 m – D. 0,5 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 3.yy
Buluntular: Mezar içinde 1 adet maşrapa bulunmuştur.

Katalog No: SM9.1 (Şekil 40-41)
Form: Maşrapa
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.06.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-020
Ölçü: Yükseklik: 9.0 cm; Ağız Çapı: 6.6 cm; Gövde Genişlik: 8.5 cm; Kaide Çapı: 3.6 cm.
Hamur: Orta sert, ince elenmiş, kalsit ve kum katlkılı, gözeneksiz hamur iyi pişmiştir. Hamur kırmızı (2.5 YR 5/6) renktedir.
Astar: Koyu gri (7.5 YR 4/1) renkte astar üzerine pembemsi beyaz (7.5 YR 8/2) renkte boyalıdır.
Tanım: Dışa çekik ağız kenarlı, küresel gövdeli, hafif yükseltilmiş düz kaideli, dikey tek kulplu maşrapadır. Kısa geniş boyunlu, omuzdan gövdeye yumuşak geçişli, gövdeden kaideye doğru keskin geçişlidir. Gövdede beyaz renkte boyalı kıvrımlı iki adet sarmal dal bezemesi ve bu dalların kıvrımlarının ucunda yaprak motifi yer alır. Bezeme altta düzensiz nokta dizisi ile sınırlandırılmıştır.
Analoji: Hayes (2008), 102; Slane 1990, 90; Carandini vd. (1968), lev. 7, no. 145-149; lev. 41, no. 792-840; Suceveanu (1982), 227, 34; Bäjenaru- Dobbrinescu (2008), 191-192, lev. 5b, no. 1.
Tarih: MS 3.yy

Mezar No: SM10 (Şekil 42)
Müze No: Mezar 30
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 2,0 m – G. 1,0 m – D. 1,4 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Kuzey ve güney kenardaki plakalar mezarın iç kısmına doğru eğilmiş vaziyettedir.

Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, iki birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 3.yy
Buluntular: Mezarın içinde 2 adet testi, 1 adet bronz yüzük, 1 adet demir yüzük, 2 adet altın küpe ve 1 adet kolye bulunmuştur.

Katalog No: SM10.1 (Şekil 43)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-039
Ölçü: Yükseklik: 24.0 cm; Ağız Çapı: 7.5 cm; Gövde Genişlik: 14.0 cm.
Hamur: Sert, kalsit, kum katkılı hamur, iyi pişmiştir. Hamur kırmızı (2.5 YR 5/6) renktedir.
Astar Rengi: Gövdenin üzerinde çok azı korunabilen kırmızı (2.5 YR 4/6) kendinden astarlıdır.
Tanım: Dışa çekik ağız kenarının altında sığ bir yive sahip tek kulplu testidir. Boyun kısa ve dardır. Boyundan gövdenin ortasına doğru genişleyen ve kaideye doğru tekrar daralan bir gövde yapısına sahiptir. Düz kaidelidir. Boyundan gövdeye bağlanan yassı ve dikey kulpludur. Yoğun kalker kaplıdır.
Tarih: MS 3-4.yy

Katalog No: SM10.2 (Şekil 44-45)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.13.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-040
Ölçü: Yükseklik: 19.4 cm; Ağız Çapı: 7.4 cm; Gövde Genişlik: 13.3 cm; Kaide Çapı: 6.7 cm.
Hamur: Sert, iyi pişmiş, gözeneksiz, taşçık, mika ve kalsit katkılı hamur kırmızı (2.5 YR 5/8) renktedir.
Astar: Kırmızı (2.5 YR 5/8) renkte kendinde astarlıdır.
Tanım: Dışa çekik yuvarlak geniş ağızlı, uzun geniş boyunlu, ortası şişkin küresel gövdelidir. Geniş düz diplidir. Boyundan gövdeye uzanan tek kulbu iki yivli yassı profile sahiptir. Ağız kenarlarında kireçlenmeler mevcuttur.
Analoji: Ladstätter (2005), 280. lev. 154, no. K138; Meriç (2002), kat. no. 64; Tamsü Polat (2017), no. T9, T10, T11.
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM10.3 (Şekil 46)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_046
Malzeme: Altın
Ölçüler: Ç. 1,6 x 1,25 cm; K. 0,15 cm
Ağırlık: 0,798 gr
Tanım: Elips biçiminde basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Telin bir ucu bir halka ile sonlandırılmış. Diğer uç ise kesiti giderek daralmakta ve en nihayetinde ince bir tel şeklini aldıktan sonra diğer ucun içinden iki defa geçerek kendi gövdesinde spiral biçimli sarmallar halinde son bulmakta.
Kondisyon: Tüm
Analoji:
1- MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 105, no.6, Tip I, Varyant 3A.
2- MS 2-3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 106, no.7a, Tip I, Varyant 3A.
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM10.4 (Şekil 47)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_045
Malzeme: Altın
Ölçüler: Ç. 1,5x1,1cm, K. 0,1 cm
Tanım: M30.4 ile aynı.
Kondisyon: Tüm.
Analoji:
1- MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 105, no.6, Tip I, Varyant 3A.
2- MS 2-3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 106, no.7a, Tip I, Varyant 3A.
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM10.5 (Şekil 48)
Adı: Kolye ucu
Envanter No: AGN_2015_049
Malzeme: Altın / Taş
Ölçüler: Taş: u. 2,4 cm, g. 0,3 cm, yassı kısım: 1,3 cm. Altın Levha: 1,2 x 0,9 cm, derinlik 0,3 cm.

Tanım: Taşın aşağı sarkan ucu düzeltilmeden bırakılmış. Üste gelen diğer ucu ise yassı, düzeltilmiş ve ortada muntazam bir delik (ç 0,25 cm) açılmış. Altın levha üç tarafı kapalı, dikdörtgen prizma biçiminde. Taş ile birleşen yüzey kenarı açık. Her iki büyük yüzeyde karşılıklı muntazam yuvarlak delik açılmış durumda. Altın levha taşın ucuna muntazam bir şekilde oturmakta ve taş ile levhadaki delikler pürüzsüz bir biçimde örtüşmekte.
Taş yer yer kırmızı-siyah renkli.
Kondisyon: Taşın özellikle alt kısmında kısmen kırmızı-siyah bir tabaka. Altın levhadaki deliklerde hafif yıpranma.
Yayın
Köroğlu-Vural 2017:352.
Analoji ve Tarih: Roma Dönemi

Katalog No: SM10.6 (Şekil 49)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_044
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 1,8x1,55 cm, K. 0,1 cm, Y. 1,9 cm, Yüzük üzerindeki motif g. 1,15 cm
Tanım: Yüzük kaşına doğru çok hafif genişleyen elips biçiminde yüzük halkası. Yüzük kaşının üst kenarında dairesel biçimli bir çerçeve içinde sekiz “kollu” rozet motifi. Rozetin alt kısmında yüzük yüzeyi düzeltilip yassı hale getirilmiş.
Kondisyon: Tüm.
Analoji: MS 1.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 185, no.231
Tarih: Birebir benzer bir örnek bulunamamıştır. Benzer nitelikli anahtar yüzüklere Roma Dönemi boyunca rastlandığı belirtilmektedir (Ruseva-Slokoska (1991), 185).

Katalog No: SM10.7 (Şekil 50)
Adı: Takı parçası
Envanter No: AGN_2015_048
Malzeme: Demir
Ölçüler: 1- 1,4x0,9 cm, K. 0,4 cm; **2-** 1,15x0,6 cm, K. 0,3 cm
Tanım: İki parça halinde. İlk parça birbirine eklemlenmiş iki halka. İkinci parça ise kolyenin ucuna geçirilecek halkaya benziyor. Olasılıkla M30.6 ile ilişkili.
Kondisyon: Kısmen paslı.
Analoji: -
Tarih: -

Katalog No: SM10.8 (Şekil 51)
Adı: Halka parçası
Envanter No: AGN_2015_050
Malzeme: Demir
Ölçüler: U. 1,9 cm, K. 0,5 cm
Tanım: Olasılıkla yüzük parçası. Korunma durumu nedeniyle ayrıntılı tanımını yapmak mümkün değil.
Kondisyon: Kırık ve paslı.
Analoji: -
Tarih: -

Katalog No: SM10.9 (Şekil 52)
Adı: Kolye
Envanter No: AGN_2015_047
Malzeme: Taş
Ölçüler: Taşların her biri 0,3 cm ile 0,6 cm uzunluğunda.
Tanım: Kare ve dikdörtgen prizma biçiminde, ortası delikli, koyu mavi, sarı ve kahverengi tonlarında 68 adet boncuk. İçlerinden sadece biri yaklaşık 1,0 cm eninde, silindirik biçimli, olasılıkla kolyenin ortasında bulunan taş.
Kondisyon: Taşların yüzeyi aşınmış.
Yayın
Köroğlu-Vural 2017:352.
Analoji ve Tarih: Roma Dönemi

Mezar No: SM11 (Şekil 53)
Müze No: Mezar 51
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,07 m – G. 0,52 m D. 0,43 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, iki birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 3.yy
Buluntular: Mezar içinde 1 adet testi ve 1 adet kilit levhası bulunmuştur.

Katalog No: SM11.1 (Şekil 54)
Form: Testi

Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-076
Ölçü: Yükseklik: 17.7 cm; Gövde Genişlik: 18.0 cm; Kaide Çapı: 7.0 cm.
Hamur: Orta sertlikte, kötü pişmiş, gevşek dokulu, kalsit, kum ve taşçık katkılı, kahverengi (7.5 YR 4/2) renkte alacalı hamurludur.
Astar: Gövdenin üst bölümü açık kırmızı (2.5 YR 6/8) renkte astarlıdır. Daldırma tekniğinde astarlıdır.
Tanım: Dışa çekik geniş ağızlı, kısa geniş boyunlu, ortası şişkin küresel gövdelidir. Geniş düz diplidir. Boyundan gövdeye uzanan tek kulbu iki yivli yassı profile sahiptir. Ağız kısmının büyük kısmı eksik, gövde üzerinde yoğun erimeler ve dökülmeler mevcuttur.
Tarih: MS 3.yy

Katalog No: SM11.2 (Şekil 55)
Adı: Kilit levhası
Envanter No: AGN_2015_077
Malzeme: Bronz
Ölçüler: 5,35x5,35 cm, K. 0,2 cm, İç daire Ç. 3,9 cm
Tanım: Kare biçiminde levha. Ortada daire biçiminde boş alana bir içbükey cam parçası gelecek şekilde tasarlanmış. Ancak cam kırık vaziyette, üç parça halinde. Cam parçasının mevcut ölçüsü 4,5x4,3 cm, K. 0,05 cm. Bronz levhanın bir köşesi noksan. Ön yüzde diğer üç köşede kabartma rozet motifi. Ortadaki boş dairesel alana koşut olacak şekilde iç içe geçmiş daire biçiminde nokta bezemeler ve kazıma çizgilerden (balıksırtı?) oluşan daireler. Balıksırtı daire kabartma biçiminde. Kenarlardan birinde küçük bir delik: Tam merkezde değil? Levhanın arka yüzü düz, herhangi bir bezeme yok. Levha, cam parçası ile uyumlu olacak şekilde hafif içbükey.
Kondisyon: Noksan parçalar. Yeşil patina.
Analoji:
1- MS 3.yy'ın üçüncü çeyreği: Jilek (2005), 401, no.B35, B41.
2- MS 2-3.yy: Nikolov-Buyukliev (1967), 30, res.18.
3- Roma Dönemi: Zampieri-Lavarone (2000), 184-185, no.345a.
Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM12
Müze No: Mezar 45
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1

Ölçüler: U. 1,8 m – G. 1,0 m – D. 0,8 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Gümüş küpe mezar içinde bulunmuştur.
Tarih: MS 3.yy ortası
Buluntular: Mezarın içinde 1 adet gümüş küpe bulunmuştur.

Katalog No: SM12.1 (Şekil 56)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_080
Malzeme: Gümüş
Ölçüler: Ç. 1,9x1,85 cm, K. 0,25 cm
Tanım: Dairesel biçimli, yuvarlak kesitli tek bir telden meydana gelmiş.
Kondisyon: Her iki ucu da kırık.
Analoji: MS 3.yy ortası: Ruseva-Slokoska (1991), 129, no.63.
Tarih: MS 3.yy ortası

Mezar No: SM13 (Şekil 57)
Müze No: Mezar 12
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 2,0 m – G. 1,1 m – D. 0,67 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Pişmiş toprak testi mezar içinde bulunmuştur.
Tarih: MS 3-4.yy
Buluntular: Mezar içinde 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM13.1 (Şekil 58-59)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.07.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-021
Ölçü: Yükseklik: 18.7 cm; Ağız Çapı: 7. 4 cm; Gövde Genişlik: 13.4 cm; Kaide Çapı: 6.5 cm; Boyun Genişlik: 3.5 cm.

Hamur: Sert, kötü pişmiş, çok seyrek gözenekli hamur taş, kum ve kalsit katkılıdır. Kaidede düzensiz hamur bozuk görünümdedir. Gövdede Yüzeyde büyük taşçıklar görülür. Hamur gri (5 Y 5/1) renktedir.
Astar: Soluk sarı (5 Y 7/3) renkte astarlıdır.
Tanım: Dışa çekik ağız kenarlı, uzun ve dar boyunlu, küresel gövdeli, basit halka kaideli testidir. Gövdede boyundan kaideye doğru yatay çark izleri görülür. Dikey kulp boyundan gövdenin üst bölümüne bağlanır. Kulp yassı bir profile sahiptir.
Analoji: Meriç (2002), kat. no. 289; Robinson (1959), lev. 17, no. L45 ve M82.
Tarih: MS 3-4.yy

Mezar No: SM14
Müze No: Mezar 2
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,0 m – G. 0,73 m – D: 0,4 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM15 (Şekil 60-61)
Müze No: Mezar 4
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Tanım: Tümülüs mezarın girişinde açığa çıkarılmıştır. Müze tarafından hazırlanan raporda belgelemesi yapıldıktan sonra kaldırıldığı belirtilmişse de müzede yapılan çalışmada söz konusu mezarla ilgili fotoğraflar dışında gömü ile ilgili herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır. Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir.
Gömü: Bilinmemektedir.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM16 (Şekil 62)
Müze No: Mezar 8
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 0,85 m – G: 0,5 m – D. 032 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.

Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM17 (Şekil 63)
Müze No: Mezar 9
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,68 m – G. 1,2 m – 1,0 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM18 (Şekil 64)
Müze No: Mezar 21
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 0,65 m – G. 0,37 m – D: 0,3 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Kısmen tahrip olmuş durumda.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM19
Müze No: Mezar 34
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,85 m – G. 0,93 m – D. 0,76 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Tahrip olmuş durumda.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM20
Müze No: Mezar 39
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 0,74 m – G. 0,37 m – D. 0,44 m

Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Tahrip olmuş durumda.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Tarih: Bilinmemektedir.
Buluntular: Buluntu yoktur.

Mezar No: SM21
Müze No: Mezar 41
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 0,98 m – G. 0,45 m – D. 0,2 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Tahrip olmuş durumda.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM22
Müze No: Mezar 49
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,8 m – G. 0,55 m – D. 0,66 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Tahrip olmuş durumda.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM23
Müze No: Mezar 50
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,65 m – G. 0,71 m – D. 0,7 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Tahrip olmuş durumda.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM24 (Şekil 65)
Müze No: Mezar 52
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1

Ölçüler: U. 1,0 m – G. 0,41 m – D: 0,25 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM25 (Şekil 66)
Müze No: Mezar 55
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 0,73 m – G. 0,39 m – D. 0,45 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Batı kısa kenarı kısmen tahrip olmuş durumda.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM26
Müze No: Mezar 58
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,75 m – G. 1,06 m – D. 1,0 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Tahrip olmuş durumda.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM27
Müze No: Mezar 59
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1
Ölçüler: U. 1,95 m – G. 0,8 m – D. 0,4 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Mezarın yönü kuzey-güney doğrultulu. Tahrip olmuş durumda.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM28

Müze No: Mezar 60

Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1

Ölçüler: U. 1,65 m – G. 1,05 m – D. 0,47 m

Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Özellikle kuzey ve batı kısmı tahrip olmuş durumda.

Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.

Buluntular: Buluntu yoktur.

Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM29

Müze No: Mezar 61

Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1

Ölçüler: U. 1,5 m - G. 1,05 m – D: 0,62 m

Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Tahrip olmuş durumda.

Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.

Buluntular: Buluntu yoktur.

Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM30

Müze No: Mezar 69

Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1

Ölçüler: U. 1,1 m – G. 0,6 m – D. 0,3 m

Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Tahrip olmuş durumda.

Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.

Buluntular: Buluntu yoktur.

Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM31 (Şekil 67)

Müze No: Mezar 79

Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 1

Ölçüler: U. 2,0 m – G. 0,5 m – D. 0,3 m

Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş plakadan inşa edilmiştir. Büyük ölçüde tahrip olmuş durumda.

Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.

Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM32 (Şekil 68)
Müze No: Mezar 7
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,74 m – G. 0,75 m – D. 0,55 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir. Güney kenar kısmen yıkılmış durumda.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Buluntu mezar içinde.
Tarih: MS 2.yy
Buluntular: Mezar içinde 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM32.1 (Şekil 69)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-014
Ölçü: Korunan yükseklik: 17.8 cm, Gövde Genişlik: 16.8 cm , Kaide Çapı: 7.0 cm.
Hamur: Orta sertlikte, ince elenmiş, kalsit, kum katkılı hamur, iyi pişmiştir. Hamur kırmızı (2.5 YR 4/6) renktedir.
Astar Rengi: Gövdenin üzerinde çok azı korunabilen kırmızı (2.5 YR 5/6) kendinden astarlıdır.
Tanım: Hafif dışa taşkın geniş ağızlı, kısa boyunlu, basık küresel gövdeli, düz kaidelidir. Boyundan omuza bağlı yassı tek kulpludur. Ağız kısmında eksiklikler olup, kabın yüzeyinde yoğun kalker tabakası mevcuttur. Koyu kiremit kırmızısı hamurlu ve sağlamdır.
Analoji: Tamsü Polat (2017),T31-T34.
Tarih: MS 2.yy

Mezar No: SM33 (Şekil 70)
Müze No: Mezar 11
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,75 m – G. 0,55 m – D. 0,45 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir. Güney kenar kısmen yıkılmış durumda.

Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde bulunmuştur.
Buluntular: Mezar içinde 2 adet testi bulunmuştur.
Tarih: MS 2.yy

Katalog No: SM33.1 (Şekil 71)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-018
Ölçü: Yükseklik: 17.6 cm; Ağız Çapı: 6.4 cm; Gövde Genişlik: 14.6 cm.
Hamur: Orta sertlikte, ince elenmiş, kalsit, kum katkılı hamur, iyi pişmiştir. Hamur kırmızı (2.5 YR 4/6) renktedir.
Astar Rengi: Gövdenin üzerinde çok azı korunabilen kırmızı (2.5 YR 5/6) kendinden astarlıdır.
Tanım: Dışa çekik ağızlı, kısa konik boyunlu, küresel gövdeli ve düz kaidelidir. Boyundan gövdeye yassı tek kulpludur. Ağzın bir bölümü ve kulp kırık olup restore edilmiştir. Ağzın bir kısmı eksiktir.
Analoji: Tamsü Polat (2017), T31-T34.
Tarih: MS 2.yy

Katalog No: SM33.2 (Şekil 72-73)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.05.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-019
Ölçü: Yükseklik: 18.0 cm; Ağız Çapı: 3.7 cm; Gövde Genişlik: 12.8 cm; Kaide Çapı: 6.0 cm; Boyun Genişlik: 3.4 cm.
Hamur: Sert, gözeneksiz, kalsit, taşçık, kum katkılı hamur iyi pişmiştir. Hamur (2.5 YR 5/8) renktedir.
Astar: Dış yüzey açık renkte (2.5 YR 6/6) kendinden astarlıdır.
Tanım: Ağız dış kısmında yivlidir. Dar ve kısa boyunlu, ortası şişkin küresel gövdeli, düz kaideli, tek kulplu testidir.
Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM34 (Şekil 74)
Müze No: Mezar 16

Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,85 m – G. 0,55 m –D. 0,5 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde bulunmuştur.
Tarih: MS 2.yy
Buluntular: Mezarın içinde 1 adet oinokhoe ve 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM34.1 (Şekil 75-76)
Form: Oinokhoe
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.09.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-024
Ölçü: Yükseklik: 18.9 cm; Ağız Çapı: 8.5 cm; Gövde Genişlik: 14.4 cm; Kaide Çapı: 6 cm.
Hamur: Sert, iyi pişmiş, gevşek hamur yapısına sahiptir. Kalsit ve taşçık katkılı hamur çok soluk kahverengi (10 YR 7/4) renktedir.
Astar: Yüzey açık kahve (7.5 YR 6/4) renkte astarsızdır.
Tanım: Yonca ağızlı, kısa boyunlu, boyundan omza ve omuzdan gövdeye yumuşak geçişli, şişkin gövdeli, düz kaideli testidir. Ağız bölümünden başlayan dikey kulp gövdenin en şişkin noktasına bağlanır. Kulp yassı profillidir.
Analoji: Robinson (1959), 65, lev. 13, no. K 70; 68, lev. 14, no. K 106; pl. 22, no. M 185; Şimşek (2011), 132, lev. 110, no. K. 413.

Tarih: MS 2.yy

Katalog No: SM34.2 (Şekil 77-78)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.10.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-025
Ölçü: Yükseklik: 25.6 cm; Ağız Çapı: 7.3 cm; Gövde Genişlik: 15.9 cm; Kaide Çapı: 7.5 cm; Boyun Genişlik: 4.4 cm.
Hamur: Orta sertlikte, ince elenmiş, kalsit, kum ve quartz katkılı hamur, iyi pişmiştir. Hamur kırmızımsı sarı (5 YR 6/6) renktedir.
Astar: Açık kırmızı (2.5 YR 6/6) renkte kendinden astarlıdır.
Tanım: Dışa çekik ağız kenarının altında sığ bir yive sahip tek kulplu testidir. Boyun kısa ve dardır. Boyundan gövdenin ortasına doğru genişleyen ve kaideye doğru tekrar daralan bir

gövde yapısına sahiptir. Düz kaidelidir. Boyundan gövdeye bağlanan yassı ve dikey kulpludur.
Tarih: MS 2.yy

Mezar No: SM35 (Şekil 79)
Müze No: Mezar 17
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 2,0 m – G. 0,75 m – D. 0,45 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, iki birey. Tüm buluntular mezar içinde bulunmuştur.
Tarih: MS 2.yy
Buluntular: Mezarın içinde 1 adet kemik saç iğnesi ve 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM35.1 (Şekil 80)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-027
Ölçü: Korunan yükseklik: 27.8 cm; Gövde Genişlik:18.8 cm; Kaide Çapı: 9.3 cm.
Hamur: Sert, kalsit, kum katkılı hamur, iyi pişmiştir. Hamur kırmızı (2.5 YR 5/6) renktedir.
Astar Rengi: Gövdenin üzerinde çok azı korunabilen kırmızı (2.5 YR 4/6) kendinden astarlıdır.
Tanım: Dar, uzun boyunlu, basık küresel gövdelidir. Ağzın hemen altından omuz bitimine tutturulan yassı tek kulplu, geniş alçak yuvarlak kaidelidir. Eser üzerinde yoğun kalker tabakası vardır.
Analoji: Robinson (1959), 92, lev. 16, no. L 29.
Tarih: MS 2.yy

Katalog No: SM35.2 (Şekil 81)
Adı: Saç İğnesi
Envanter No: AGN_2015_026
Malzeme: Kemik
Ölçüler: U. 10,65 cm, K. 0,55 cm
Tanım: Yuvarlak kesitli ve bir uca doğru daralmakta. Daralan uç noksan, muhtemelen sivri bir şekilde sonlandırılmış. Kısmen perdahlı olan yüzeyde iki adet muntazam olmayan delik açılmış.

Kondisyon: Bir ucu noksan.

Analoji:

MS 1.yy: dell'Orto-Varone (1992), 156, no.27

MS 1.yy: Allison (2006), no.141, lev.8.

MS 2-3.yy: Ruseva Slokoska (1991), 207, no.283

Tarih: Formun büyük ölçüde aynı kalması nedeniyle genel olarak MS 1-3.yy'a tarihlendirilebilir.

Mezar No: SM36 (Şekil 82)

Müze No: Mezar 38

Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2

Ölçüler: U. 1,8 m – G. 0,7 m – D. 0,55 m

Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.

Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde bulunmuştur.

Tarih: MS 2.yy

Buluntular: Mezar içinde 1 adet oinokhoe, 1 adet kemik saç iğnesi ve 1 adet metal yüzük bulunmuştur.

Katalog No: SM36.1 (Şekil 83)

Form: Oinokhoe

Malzeme: Pişmiş Toprak

Kazı Envanter No: AGN-2015-059

Ölçü: Yükseklik: 23.0 cm; Gövde Genişlik: 14.8 cm; Kaide Çapı: cm

Hamur: Kırmızı (2.5 YR 5/6) renkte; Kum, mika ve kalsit katkılı hamurdan üretilmiştir.

Astar Rengi: Gövde kırmızı (2.5 YR 4/6) renkte kendinden astarlıdır.

Tanım: Yonca ağızlı, kısa geniş boyunlu, basık küresel gövdeli, düz kaidelidir. Ağız altından omuz bitimine yassı tek kulpludur. Eserin gövde kısmında çok sayıda kırıklar mevcuttur.

Analoji: Robinson (1959), 65, lev. 13, no. K 70; 68, lev. 14, no. K 106; pl. 22, no. M 185; Şimşek (2011), 132, lev. 110, no. K.413.

Tarih: MS 2.yy

Katalog No: SM36.2 (Şekil 84)

Adı: Yüzük

Envanter No: AGN_2015_065

Malzeme: Bronz

Ölçüler: ç. 2,0 cm, g. 1,0 cm
Tanım: Yüzük kaşına doğru hafifçe genişleyen, elips biçimli yüzük halkası. Korozyon nedeniyle ayrıntıları tanımlamak mümkün değil.
Kondisyon: Tüm. Yoğun korozyon.
Analoji: MS 2-3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 203, no.275, Tip I, Varyant 4.
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM36.3 (Şekil 85)
Adı: Saç İğnesi
Envanter No: AGN_2015_064
Malzeme: Kemik
Ölçüler: u. 12,4 cm, g. 0,5 cm
Tanım: Bir ucu sivri, diğer uca doğru genişleyen formda.
Kondisyon: Bir ucu kırık.
Analoji:
MS 1.yy: dell'Orto-Varone (1992), 156, no.27
MS 1.yy: Allison (2006), no.141, lev.8.
MS 2-3.yy: Ruseva Slokoska (1991), 207, no.283
Tarih: Formun büyük ölçüde aynı kalması nedeniyle genel olarak MS 1-3.yy'a tarihlendirilebilir.

Mezar No: SM37 (Şekil 86)
Müze No: Mezar 54
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 2,05 m – G. 0,9 m – D. 0,75 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir. Mezarın iç yüzeyi harç ile sıvanmıştır.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde bulunmuştur.
Tarih: MS 2.yy
Buluntular: Mezarın içinde 1 adet testi ve 1 adet gümüş yüzük bulunmuştur. Mezarın 5 m kuzeyinde 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM37.1 (Şekil 87)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak

Kazı Envanter No: AGN-2015-054
Ölçü: Yükseklik: 24.1 cm; Ağız Çapı: 6.3 cm; Gövde Genişlik: 14.3 cm; Kaide Çapı: 7.1 cm; Boyun Genişlik: 4.0 cm.
Hamur: İnce, sert, iyi pişmiş, gözeneksiz, kalsit ve kum katkılı, pembe (7.5 YR 7/4) renkte hamurludur.
Astar: Pembe (7.5 YR 7/4) renkte kendinden astarlıdır.
Tanım: Dışa çekik ağız kenarının altında sığ bir yive sahip tek kulplu testidir. Boyun kısa ve dardır. Boyundan gövdenin ortasına doğru genişleyen ve kaideye doğru tekrar daralan bir gövde yapısına sahiptir. Düz kaidelidir. Boyundan gövdeye bağlanan dikey kulpludur.
Tarih: MS 2.yy

Katalog No: SM37.2 (Şekil 88)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-056
Buluntu Yeri: 54 no.lu mezar'ın 5 m kuzeyi
Ölçü: Yükseklik: 13.0 cm; Ağız Çapı: 8.4 cm; Gövde Genişlik: 15.0 cm; Kaide Çapı: 6.7 cm.
Hamur: Kırmızı (2.5 YR 5/6) renkte; mika, kum ve kalsit katkılı hamurdan üretilmiştir.
Astar Rengi: Gövdenin üzerinde çok azı korunabilen kırmızı (2.5 YR 4/6) kendinden astarlıdır.
Tanım: Dışa çekik geniş ağızlı, kısa boyunlu, basık küresel gövdeli, düz kaidelidir. Eserin ağız kısmında eksiklik olup yoğun kalker tabakasıyla kaplıdır.
Tarih: MS 2.yy

Katalog No: SM37.3 (Şekil 89)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_055
Malzeme: Gümüş/Akik
Ölçüler: Ç. 3,55x2,0 cm, İç ç. 1,9x1,3 cm, K. 0,2 cm, Üst yüz 3,3x1,3 cm, Yüzük yuvası ve taşı 1,2x0,8 cm
Tanım: Yüzük kaşına doğru genişleyen elips biçiminde yüzük halkası. Taşın üzerinde ayakta duran, sağa yönelik kadın figürü. Giyimli ve başında polos. Sol elinde başak demeti, sağ elinde bereket boynuzu. Olasılıkla Tykhe.
Kondisyon: Tüm.
Yayın

Köroğlu-Vural 2017:351, res.10.
Analoji: MS 2-3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 191-192, no.246-248, Tip II, Varyant 3.
Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM38 (Şekil 90)
Müze No: Mezar 14
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 2,0 m – G. 0,7 m – D. 0,6 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezar içinde 1 adet testi bulunmştur.

Katalog No: SM38.1 (Şekil 91)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-022
Ölçü: Yükseklik: 17.7 cm; Gövde Genişlik: 14.3 cm.
Hamur: Sert, ince elenmiş, kalsit, kum katkılı hamur, iyi pişmiştir. Hamur kırmızı (2.5 YR 4/6) renktedir.
Astar Rengi: Gövdenin üzerinde çok azı korunabilen kırmızı (2.5 YR 5/6) kendinden astarlıdır.
Tanım: Silindirik boyunlu, boyundan omuza ve omuzdan gövdeye yumuşak geçişli, küre gövdeli, düz yassı tek kulplu ve düz diplidir. Ağız kısmı eksik ve kulp birleşim yerlerinden kırıktır. Kırmızı astar rengi yoğun korozyondan zorlukla seçilmektedir.
Analoji: Meriç (2002), kat. no. 289.
Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM39 (Şekil 92)
Müze No: Mezar 22
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 2,1 m – G. 0,9 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, iki birey. Tüm buluntular mezar içinde bulunmuştur.
Tarih: MS 2-3.yy

Buluntular: Mezarın içinde 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM39.1 (Şekil 93)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-036
Ölçü: Yükseklik: 24.6 cm; Ağız Çapı: 6.0 cm; Gövde Genişlik: 14.6 cm; Kaide Çapı: 7.8 cm.
Hamur: Kötü pişmiş, ince elenmiş, orta sertlikte, gözeneksiz, kalsit katkılı hamur pembe (5 YR 7/4) renktedir.
Astar: İnce kırmızı (10 R 5/8) renkte astarlıdır.
Tanım: Yuvarlak ağızlı, dar, uzun boyunlu, basık küresel gövdeli, şişkin karınlıdır. Boyun ortasından, omuz bitimine yassı tek kulplu ve alçak düz kaidelidir. Eser üzerinde kırıklar olup, restore edilmiştir. Omuzda ve gövdede küçük eksiklikler vardır.
Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM40 (Şekil 94)
Müze No: Mezar 23
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,65 m – G. 0,8 m – D. 0,58 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir. Kuzey kenarı meydana taş örgü kısmen mezarın içine doğru eğilmiş vaziyette.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, iki birey. Tüm buluntular mezar içinde bulunmuştur.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezarın içinde 1 adet testi ve 1 adet çift kuplu testi bulunmuştur.

Katalog No: SM40.1 (Şekil 95)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-037
Ölçü: Yükseklik: 19.5 cm; Ağız Çapı: 7.7 cm; Gövde Genişlik: 15.0 cm.
Hamur: Sert, kalsit, kum katkılı hamur, iyi pişmiştir. Hamur kırmızı (2.5 YR 5/6) renktedir.
Astar Rengi: Gövdenin üzerinde çok azı korunabilen kırmızı (2.5 YR 4/6) kendinden astarlıdır.

Tanım: Dar boyunlu, ortası şişkin küresel gövdeli, geniş alçak yuvarlak kaidelidir. Eser üzerinde yoğun kalker tabakası vardır. Eserin boyun ağız ve boyun kısmının büyük kısmı korozyondan ermiş ve tek kulpu eksiktir. Çok yoğun kalker tabakası ile kaplıdır.
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM40.2 (Şekil 96)
Form: Masa Amphorası
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-038
Ölçü: Yükseklik: 25.5 cm; Ağız Çapı: 11.2 cm; Gövde Genişlik: 20.0 cm.
Hamur: Açık kırmızı renk (10 R 6/6), renkte; taşcık, kum ve kalsit katkılı hamurdan üretilmiştir.
Astar Rengi: Gövdenin üzerinde çok azı korunabilen kırmızı (2.5 YR 4/6) kendinden astarlıdır.
Tanım: dışa çekik ağız kenarlı, dikey biçimli karşılıklı çift kulplu, silindirik uzun boyunlu, küresel gövdeli, düz kaidelidir. Kulplardan biri korozyondan erimiş ve kötü durumdadır. Sağlam olup yoğun kalker tabakası ile kaplıdır.
Analoji: Meriç (2002), no. 517; Robinson (1959), lev. 2, no. F72, no. M. 48-49; Hayes (1991), lev. 44, no. 12.

Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM41 (Şekil 97)
Müze No: Mezar 27
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,7 m – G. 0,5 m – D: 0,4 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Buluntu mezar içinde.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezar içinde 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM41.1 (Şekil 98-99)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.14.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-041

Ölçü: Yükseklik: 20.6 cm; Ağız Çapı: 8.9 cm; Gövde Genişlik: 17.2 cm; Kaide Çapı: 7.2 cm; Boyun Genişlik: 7.0 cm.
Hamur: Gözeneksiz, sert, iyi pişmiş, ince elenmiş, kalsit, kum katkılı hamur açık kırmızımsı kahve (5 YR 6/4) renktedir.
Astar: Gövdenin üst bölümü kırmızı (2.5 YR 5/8) renkte astarlıdır.
Tanım: Dışa çekik yuvarlak geniş ağızlı, uzun geniş boyunlu, ortası şişkin küresel gövdelidir. Geniş düz kaidelidir. Boyundan gövdeye uzanan tek kulbu iki yivli yassı profile sahiptir.
Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM42 (Şekil 100)
Müze No: Mezar 29
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,8 m – G. 0,48 m – D. 0,5 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde bulunmuştur.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezarın içinde 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM42.1 (Şekil 101)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.15.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-042
Ölçü: Yükseklik: 17.5 cm; Ağız Çapı: 8.6 cm; Gövde Genişlik: 13.9 cm; Kaide Çapı:7.6 cm.
Hamur: Sert, iyi pişmiş, kalsit ve kum katkılı hamur kırmızımsı kahve (2.5YR 6/4) renktedir.
Astar: Astarsızdır.
Tanım: Dışa çekik ağız kenarlı, boyunsuz, küresel gövdeli, düz kaidelidir. Ağızdan gövdenin şişkin bölümüne bağlanan tek kulpludur. Gövde kısmında yanık izi bulunmaktadır.
Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM43 (Şekil 102)
Müze No: Mezar 35
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,95 m – G. 0,45 m – D. 0,5 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.

Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde bulunmuştur.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezar içinde 2 adet bronz saç iğnesi, 1 adet gümüş yüzük, 2 adet altın küpe ve 1 adet taş kolye sarkacı bulunmuştur.

Katalog No: SM43.1 (Şekil 103)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_062
Malzeme: Altın
Ölçüler: Ç. 1,7 cm, K.0,15 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Uçlardan biri halka şeklinde sonlandırılmış. Diğer uçta ise halka meydana getirildikten sonra kendi çevresinde döndürülerek ilmik oluşturulmuştur. Küpe üzerinde korunmuş 0,3x0,3 cm ölçülerinde koyu kahve-kırmızı renkli tek bir boncuk takılıdır.
Kondisyon: Tüm.
Analoji:
1- MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 105, no.6, Tip I, Varyant 3A.
2- MS 2-3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 106, no.7a, Tip I, Varyant 3A.
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM43.2 (Şekil 104)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_061
Malzeme: Altın
Ölçüler: Ç. 1,8x1,7 cm, K. 0,15 cm; Ağırlık: 0,9 gr
Tanım: M35.1 ile aynı. Ancak küpe üzerinde boncuk noksan.
Kondisyon:
Analoji:
1- MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 105, no.6, Tip I, Varyant 3A.
2- MS 2-3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 106, no.7a, Tip I, Varyant 3A.
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM43.3 (Şekil 105)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_060

Malzeme: Gümüş
Ölçüler: Ç. 2,0x1,85 cm, K. 0,2 cm, Yüzük kaşı 0,8x0,6 cm, Yüzük taşı 0,6x0,55 cm, Y. 0,15 cm**.**
Tanım: Yüzük kaşına doğru genişleyen, elips biçiminde yüzük halkası. Yüzük taşı koyu kırmızı, akik. Taş üstünde kazıma tekniğinde kartal betimi.
Kondisyon: Tüm.
Analoji:
1- MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 188, no.239, Tip I, Varyant 4
2- MS 2-3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 189, no.240, Tip I, Varyant 4
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM43.4 (Şekil 106)
Adı: Kaşık uçlu sonda
Envanter No: AGN_2015_058
Malzeme: Gümüş
Ölçüler: U. 12,1 cm, G. 0,45 cm
Tanım: Bir ucu sivri. Diğer ucu "kaşık" biçiminde. Ortada kesit genişlemekte. Ortada muntazam açılış bir delik.
Kondisyon: Tüm.
Analoji:
1- Roma Dönemi: Zampieri-Lavarone (2000), 150-151, no.266a-b
2- MS 1.yy: Allison (2006), 33-34
3- MS 2-4.yy: Baykan (2009), 84-85, no.1-6
4- Roma Dönemi: Vomer-Gojkovič (2008), no.103f, 103g.
5- MS 1-4.yy: Aksan (2015), 195-196, No. Um B2.21.
Tarih: MS 1-4.yy

Katalog No: SM43.5 (Şekil 107)
Adı: Saç İğnesi?
Envanter No: AGN_2015_057
Malzeme: Bronz
Ölçüler: U. 7,6 cm, K. 0,2 cm
Tanım: Yuvarlak kesitli. Bir ucu boğumlarla çevrelenmiş, diğer uca doğru hafifçe incelen bir forma sahip.
Kondisyon: Her iki ucu da kırık.

Analoji: MS 2-3.yy: Ruseva Slokoska 1991:207, no.283
Tarih: Formun büyük ölçüde aynı kalması nedeniyle genel olarak MS 1-3.yy'a tarihlendirilebilir.

Katalog No: SM43.6 (Şekil 108)
Adı: Kolye Sarkacı
Envanter No: AGN_2015_063
Malzeme: Jasper
Ölçüler: y. 1,7 cm, g. 0,8 cm
Tanım: Orta kısmında hafif şişkin, üst kısmı düzleştirilmiş, alt kısmı ise sivri bir şekilde sonlandırılmış. Üst kısımda delik.
Kondisyon: Tüm.
Analoji: MS 4.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 209, no. 291.
Tarih: Roma Dönemi

Mezar No: SM44 (Şekil 109)
Müze No: Mezar 42
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,8 m – G. 0,63 m – D: 0,45 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezarın içinde 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM44.1 (Şekil 110-111)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.24.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-066
Ölçü: Yükseklik: 18.9 cm; Ağız Çapı: 6.1 cm; Gövde Genişlik: 14.0 cm; Kaide Çapı: 8.9 cm; Boyun Genişlik: 3.8 cm.
Hamur: Yumuşak, iyi pişmiş, ince elenmiş, kalsit ve kum katkılı hamur kırmızımsı sarı (5 YR 6/6) renktedir.
Astar: Gövde alt bölümüne kadar açık kırmızı (2.5 YR 6/6) renkte astarlıdır. Kaide astarsız.

Tanım: Dışa doğru açılan geniş ağızlı, kısa ve dar boyunlu, basık torba gövdelidir. Boyundan omuza tutturulan yassı tek kulpludur.
Analoji: Meriç (2002), kat. no. 289.
Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM45 (Şekil 112)
Müze No: Mezar 62
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 2,0 m – G 1,0 m – D. 0,4 m
Tanım: Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezarın içinde 2 adet küpe ve 1 adet yüzük bulunmuştur.

Katalog No: SM45.1 (Şekil 113)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_120
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 1,75x1,7 cm, K. 0,15 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Telin bir ucu sivri, diğer uç ise kare prizma biçiminde sonlandırılmış.
Kondisyon: Tüm. Korozyonlu.
Analoji: MS 2.yy- erken 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 129-130, no.65a-b, 66a-b, Tip I, Varyant 1
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM45.2 (Şekil 114)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_121
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 1,9x1,85 cm, K. 0,2 cm
Tanım: M62.1 ile aynı.
Kondisyon: Tüm. Korozyonlu.
Analoji: MS 2.yy- erken 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991):129-130, no.65a-b, 66a-b, Tip I, Varyant 1
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM45.3 (Şekil 115)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_122
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç.2,4 cm, K. 0,15 cm, Yüzük taşı
Tanım: Dairesel biçimli yüzük halkası. Kaş kısmına doğru genişlememekte. Yüzük kaşının üstünde 0,8x0,8 cm ölçülerinde yuvarlak kesitli olarak yükseltilmiş (y. 0,5 cm). Yüzük taşı işlevindeki bu kısmın üst yüzeyinde kazıma tekniğinde bezeme ya da yazıt, aşınmadan ötürü ne olduğu kesin olarak anlaşılamamakta.
Kondisyon: Kırık ancak noksan parça yok.
Analoji:
1- MS 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 183, no.226-227
2- MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 184, no.228
Bu örnekler gümüş yüzük ve yazıtlıdır. Ancak form açısından M62.3'e tam olarak benzememektedir.
Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM46 (Şekil 116)
Müze No: Mezar 15
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,87 m – G. 0,4 m – D. 0,4 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Buluntu mezar içinde.
Tarih: MS 3.yy
Buluntular: Mezarın içinde 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM46.1 (Şekil 117-118)
Form: Khytra
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.08.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-023
Ölçü: Yükseklik: 12.0 cm; Ağız Çapı: 10.6 cm; Gövde Genişlik: 12.8 cm; Kaide Çapı: 6.8 cm.
Hamur: Orta sert, iyi pişmiş, seyrek gözenekli hamur iri taşçık, kalsit ve kum katkılıdır. Hamur kırmızımsı kahve (2.5 YR 5/4) renktedir.

Astar: Astarsız. Yüzeyde yanma izi var.
Tanım: Dışa çekik ağız kenarlı, boyunsuz, küresel biçimli gövdeli, tek dikey kulplu, yuvarlatılmış kaidelidir. Yanma izleri görülen ağız kenarının içi bölümünde kapak yerleştirmeye elverişli
Analoji: Robinson (1959), 42, lev. 7, G 192; Degeest (2000), lev. 175.

Tarih: MS 3.yy

Mezar No: SM47 (Şekil 119)
Müze No: Mezar 19
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 2,23 m – G. 0,98 m – D. 0,6 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, iki birey. Tüm buluntular mezar içinde bulunmuştur.
Tarih: MS 3.yy
Buluntular: Mezarın içinde 3 adet bronz yüzük bulunmuştur.

Katalog No: SM47.1 (Şekil 120)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_032
Malzeme: Bronz
Ölçüler: ç. 2,2 cm, g. 0,5 cm
Tanım: Yüzük kaşına doğru hafifçe genişleyen dairesel biçimli yüzük halkası. Yüzük kaşı dar.
Kondisyon: Tüm. Yoğun korozyon.
Analoji: -
Tarih: -

Katalog No: SM47.2 (Şekil 121)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_033
Malzeme: Bronz
Ölçüler: ç. 2,1 cm, g. 0,2 cm
Tanım: Yüzük kaşına doğru hafifçe genişleyen dairesel biçimli yüzük halkası. Yüzük kaşı yükseltilmiş.
Kondisyon: Kırık. Yoğun korozyon.

Analoji: MS 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 199, no.266.
Tarih: MS 3.yy

Katalog No: SM47.3 (Şekil 122)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_034
Malzeme: Demir
Ölçüler: 1- 2,4x0,9 cm, 2- 1,7x0,6 cm, 3- 1,4x0,6 cm
Tanım: Olasılıkla dairesel biçimli yüzük halkası.
Kondisyon: Üç parça halinde. Paslı.
Analoji: -
Tarih: -

Mezar No: SM48
Müze No: Mezar 24
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,4 m – G. 0,7 m – D. 0,2 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir. Mezar tahrip olmuş durumdadır.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM49
Müze No: Mezar 25
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,75 m – G. 0,8 m – D. 0,54 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir. Mezar kısmen tahrip olmuş durumda.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM50
Müze No: Mezar 26

Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 2,0 m – G. 0,6 m – D. 0,5 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir. Mezar kısmen tahrip olmuş durumda.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM51 (Şekil 123)
Müze No: Mezar 28
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,73 m – G. 0,6 m – D. 0,57 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM52 (Şekil 124)
Müze No: Mezar 32
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,36 m – G. 0,4 m – D. 0,3 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM53 (Şekil 125)
Müze No: Mezar 33
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 2,12 m – G. 0,7 m – D. 0,45 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM54 (Şekil 126)
Müze No: Mezar 36
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,6 m – G. 0,3 m – D. 0,25 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM55 (Şekil 127)
Müze No: Mezar 37
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,9 m – G. 0,9 m – D. 0,5 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM56
Müze No: Mezar 44
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,78 m – G. 0,5 m – D. 0,4 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir. Kuzey ve güney kenarda tahribat.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM57
Müze No: Mezar 48
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2
Ölçüler: U. 1,6 m – G. 0,55 m – D. 0,5 m
Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir. Mezar kısmen tahrip olmuştur.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.

Buluntular: Buluntu yoktur.

Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM58

Müze No: Mezar 57

Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2

Ölçüler: U. 2,0 m – G. 0,9 m – D. 0,4 m

Tanım: Bilinmemektedir.

Gömü: Bilinmemektedir.

Buluntular: Bilinmemektedir.

Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM59 (Şekil 128)

Müze No: Mezar 78

Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2

Ölçüler: U. 2,0 m – G. 0,5 m – D. 0,4 m

Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir. Mezar kısmen tahrip olmuştur.

Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.

Buluntular: Buluntu yoktur.

Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM60

Müze No: Mezar 81

Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 2

Ölçüler: U. 1,75 m – G. 0,43 m – D. 0,32 m

Tanım: Mezarın uzun kenarları taş örgü, kısa kenarları ise tek plaka taştan inşa edilmiştir. Mezar kısmen tahrip olmuştur.

Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.

Tarih: Bilinmemektedir.

Buluntular: Buluntu yoktur.

Mezar No: SM61

Müze No: Mezar 40

Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 3

Ölçüler: U. 1,9 m – G. 0,9 m – D. 0,57 m
Tanım: Mezarın kuzey, güney ve doğu kenarı taş örgüden, batı kenarı ise plaka taştan inşa edilmiştir. Mezar kuzeybatı-güneydoğu doğrultuludur.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Buluntu mezar içinde.
Tarih: MS 2.yy- erken 3.yy
Buluntular: Mezar içinde 1 adet bronz küpe parçası bulunmuştur.

Katalog No: SM61.1 (Şekil 129)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_079
Malzeme: Bronz
Ölçüler: U. 1,7 cm, Yüzük kaşı 0,5x0,4 cm, K. 0,15 cm
Tanım: Olasılıkla dairesel biçimli ve yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Telin bir ucu kenarları yuvarlatılmış dikdörtgen prizma şeklinde sonlandırılmıştır. Her iki yan yüz ve üst yüzde iç içe geçmiş konsantrik daire bezemeler mevcuttur.
Kondisyon: Bir ucu kırık.
Analoji: MS 2.yy- erken 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 129-130, no.65a-b, 66a-b, Tip I, Varyant 1.
Tarih: MS 2.yy- erken 3.yy

Mezar No: SM62
Müze No: Mezar 18
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 3
Ölçüler: U. 2,0 m – G. 0,72 m – D. 0,45 m
Tanım: Mezarın güney, kuzey ve batı kenarı taş örgü, doğu kenarı plaka taştan inşa edilmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 2.yy sonu-3.yy başı
Buluntular: Mezarın içinde 1 adet oinokhoe ve 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM62.1 (Şekil 130-131)
Form: Oinokhoe
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.11.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-029

Ölçü: Yükseklik: 12.6 cm; Ağız Çapı: 6.3 cm; Gövde Genişlik: 10.5 cm; Kaide Çapı: 4.3 cm; Boyun Genişlik: 3.3 cm.
Hamur: Orta sert, iyi pişmiş, kalsit ve kum katkılı kırmızı (10 R 5/6) renkte hamurludur. Yüzeyde kalsit taneleri görülür.
Astar: Kırmızı (2.5 YR 5/6) renkte kendinden astarlıdır.
Tanım: Yonca ağızlı, kısa boyunlu, boyundan omuza keskin, omuzdan gövdeye yumuşak geçişli şişkin gövdeli, düz kaidelidir. Ağız altından gövdenin şişkin bölümüne yassı tek kulpla tutturulmuştur. Gövdenin orta kısmından kaideye kadar yatay çark izleri görülür.
Analoji: Robinson (1959), 65, lev. 13, no. K 70; 68, lev. 14, no. K 106; pl. 22, no. M 185.
Tarih: MS 2.yy sonu-3.yy başı

Katalog No: SM62.2 (Şekil 132-133)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Müze Envanter No: 06.12.2016
Kazı Envanter No: AGN-2015-030
Ölçü: Yükseklik: 13.9 cm; Ağız Çapı: 4.8 cm; Gövde Genişlik: 11.9 cm; Kaide Çapı: 5.8 cm, Boyun Genişlik: 3.5 cm.
Hamur: Sert, iyi pişmiş, ince elenmiş, gözeneksiz, kalsit, kum ve iri taşçık katkılı hamur açık kırmızı (2.5 YR 6/6) renktedir.
Astar: Açık kırmızı (2.5 YR 6/6) renkte astarlıdır.
Tanım: Ağız dış kısmında yivlidir. Dar ve kısa boyunlu, ortası şişkin küresel gövdeli, düz kaideli, tek kulplu testidir.
Tarih: MS 3.yy

Mezar No: SM63 (Şekil 134)
Müze No: Mezar 1
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 4
Ölçüler: U. 1,95 m – G. 1,0 m – D. 0,9 m
Tanım: Mezarın kuzey, doğu ve batı yönlerinde plaka taş; güneyinde ise taş örgü kullanılmıştır. Taş örgü bağlayıcı öğe olarak harçla sıvanmıştır.
Gömü: Mezar içerisine tek bir birey dorsal pozisyonda olacak şekilde gömülmüştür. Tüm buluntular mezara yerleştirilmiştir.
Tarih: MS 2.yy başı

Buluntular: Mezar içerisinde 2 adet testi, 1 adet cam unguentarium ve 1 adet metal yüzük bulunmuştur.

Katalog No: SM63.1 (Şekil 135)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-001
Ölçü: Yükseklik: 17.5 cm; Ağız Çapı: 8.8 cm; Gövde Genişlik: 16.6 cm.
Hamur: Orta sertlikte, iyi pişmiş, kalsit, taşçık ve kum katkılı hamur kırmızı (2.5YR 5/6) renkte hamurludur.
Astar Rengi: Astarsızdır.
Tanım: Dışa çekik geniş ağızlı, dar konik boyunlu, küresel gövdeli, düz kaideli ve ağız kenarından gövdeye doğru yassı tek kulpludur.
Analoji:
MS 2.yy-3.yy başı: Robinson (1959), 52, lev.9, no.J 13
MS 3.yy: Ladstätter (2005), 34, lev.25, fig.72
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM63.2 (Şekil 136)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-002
Ölçü: Yükseklik: 24.4 cm; Ağız Çapı: 10.5 cm; Gövde Genişlik: 15.8 cm.
Hamur: Gözeneksiz, sert, iyi pişmiş, ince elenmiş, kalsit, kum katkılı hamur açık kırmızımsı kahve (5 YR 6/4) renktedir.
Astar: Gövdenin üst bölümü kırmızı (2.5 YR 5/8) renkte astarlıdır. Daldırma tekniğindeki astarda kaymalar görülür.
Tanım: Dışa çekik yuvarlak geniş ağızlı, uzun geniş boyunlu, ortası şişkin küresel gövdelidir. Geniş düz kaidelidir. Boyundan gövdeye uzanan tek kulbu iki yivli yassı profile sahiptir.
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM63.3 (Şekil 137)
Form: Unguentarium
Malzeme: Cam
Müze Envanter No: 06.01.2016

Kazı Envanter No: AGN-2015-003
Ölçüleri: Yükseklik: 10.9 cm; Ağız Çapı: 3.1 cm; Genişlik: 6.4 cm.
Tanım: Dışa doğru çekik ağızlı, uzun silindirik boyunludur. Serbest üfleme tekniği ile yapılmıştır. Açık mavi renkli kap, armudi gövdeli ve yuvarlak diplidir. Gövde kısmında lekeler mevcuttur. Eser sağlamdır.
Analoji: Isings (1957), Form 26a.
Tarih: MS 1.yy sonu-2.yy başı.

Katalog No: SM63.4 (Şekil 138)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_04
Malzeme: Gümüş / Akik
Ölçüler: Ç. 2,2x1,85 cm, K. 0,15 cm, Yüzük kaşı 1,2 cm, Yüzük taşı 0,75x0,65 cm, Taş y 0,2 cm
Tanım: Yüzük kaşına doğru genişleyen elips biçiminde yüzük halkası. Yüzük taşı koyu kırmızı, akik. Taş üstünde kazıma tekniğinde yaprak betimi.
Kondisyon: Tüm. Hafif korozyon.
Analoji:
1- MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 191, no.235-236, Tip I, Varyant 4.
2- MS 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 192, no.247-248, Tip II, Varyant 3.
M1.4'e form açısından en çok yaklaşan örnek birincisidir. Ruseva-Slokoska, Tip II altında incelenen yüzüklerle ilgili genel olarak MS 2-4.yy içerisinde de değerlendirildiğini belirtmektedir (Ruseva-Slokoska (1991), 78).
Tarih: MS 2.yy

Mezar No: SM64 (Şekil 139)
Müze No: Mezar 20
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 4
Ölçüler: U. 1,85 m – G. 0,68 m – D. 0,4 m
Tanım: Mezarın kuzey, doğu ve batısı plaka taş; güneyde ise taş örgü ile çevrelenmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS erken 2.yy
Buluntular: Mezarın içinde 1 adet metal küpe ve 1 adet bronz bilezik bulunmuştur.

Katalog No: SM64.1 (Şekil 140)

Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_035
Malzeme: Gümüş
Ölçüler: Ç. 3,2 cm, K. 0,35 cm
Tanım: Halka biçiminde ve dairesel kesitli, tek parçadan meydana gelen yüzük. Her iki uç birbirine paralel olacak şekilde bitiştirilmiş. Her iki ucun üzeri kazıma çizgiler ile süslü.
Kondisyon: Tüm.
Analoji: MS 1.yy: Rendić-Miočević (1991), 152, no.212
Tarih: MS 1.yy

Katalog No: SM64.2 (Şekil 141)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_031
Malzeme: Bronz
Ölçüler: 2,7x2,0 cm, K. 0,2 cm
Tanım: Dairesel biçimli ve yuvarlak kesitli halka. Üstte her iki uç küçük bir halka oluşturacak şekilde kıvrılmış durumda.
Kondisyon: İki parça halinde. Yeşil patina.
Analoji: MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 110, Kat.No.15, Tip I, Varyant 4A(?)
Tarih: MS 2.yy

Mezar No: SM65 (Şekil 142)
Müze No: Mezar 53
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 4
Ölçüler: U. 1,0 m – G. 0,33 m – D. 0,29 m
Tanım: Mezarın kuzey, doğu ve batısı plaka taş; güneyde ise taş örgü ile çevrelenmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey. Tüm buluntular mezar içinde.
Tarih: MS 3.yy
Buluntular: Mezarın içinde 1 adet testi bulunmuştur.

Katalog No: SM65.1 (Şekil 143)
Form: Khytra
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-078
Ölçü: Yükseklik: 9.6 cm; Ağız Çapı: 9.2 cm; Gövde Genişlik: 8.5 cm.

Hamur: Sert, kötü pişmiş, kırmızımsı kahve (2.5 YR 5/4) renkteki hamurunda ince kum ve kalsit katkıları yer alır. Fırınlama hatasından dolayı eserin büyük kısmının hamuru grileşmiştir.
Astar: Kırmızımsı gri (7.5 YR 4/1) renkte kendinden astarlıdır.
Tanım: Dışa çekik ağız kenarlı, boyunsuz, küresel biçimli gövdeli, tek dikey kulplu, yuvarlatılmış bir kaidelidir. Ağzın alt bölümünden omuza bağlanan kısa kulpludur. Eser üzerinde kırıklar olup restore edilmiştir.
Analoji: Robinson (1959), 42, lev. 7, G 192; Degeest (2000), lev. 175.

Tarih: MS 3.yy

Mezar No: SM66
Müze No: Mezar 43
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 4
Ölçüler: U. 1,8 m – G. 0,85 m – D. 0,62 m
Tanım: Mezar kuzey, doğu ve batısı plaka taş; güneyde ise taş örgü kullanılmıştır.
Gömü: Mezar içerisine tek bir birey dorsal pozisyonda olacak şekilde gömülmüştür.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM67
Müze No: Mezar 47
Tip: Taş Sanduka Mezar Tip 5
Ölçüler: U. 1,8 m – G. 0,55 m – D. 0,55 m
Tanım: Mezarın uzun ve kısa kenarları taş örgü olarak düzenlenmiştir.
Gömü: Mezar içinde inhumasyon gömü, tek birey.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM68
Müze No: Mezar 66
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Tarih: MS 2.yy
Buluntular: Mezarın içinde 2 adet küpe bulunmuştur.

Katalog No: SM68.1 (Şekil 144)

Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_094
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 1,8 cm, K. 0,15 cm
Tanım: Dairesel kesitli, damla biçiminde küpe.
Kondisyon: Korozyon. Yeşil patina.
Analoji: -
Tarih: -

Katalog No: SM68.2 (Şekil 145)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_095
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 2,2 cm, K. 0,15 cm
Tanım: Dairesel kesitli, halka biçiminde küpe. Her iki ucu birbirine dolandırılarak sonlandırılmış vaziyette.
Kondisyon: Kısmen aşınmış durumda.
Analoji: MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 105, no.4-5, Tip I, Varyant 2
Tarih: MS 2.yy

Mezar No: SM69
Müze No: Mezar 70
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Tarih: MS 2.yy
Buluntular: Mezar içinde 2 adet yüzük, 2 adet küpe ve bir yüzüğe ait olabilecek bir parça bulunmuştur.

Katalog No: SM69.1 (Şekil 146)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_087
Malzeme: Bronz
Ölçüler: ç. 2,1 cm, k. 0,3 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Uçlar hafif sivriltilerek sonlandırılmış.
Kondisyon: Tüm. Yeşil patina.

Analoji: MS 2.yy-erken 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 129-130, kat.no.65a-b, 66a-b.
Tarih: MS 2.yy-erken 3.yy

Katalog No: SM69.2 (Şekil 147)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_085
Malzeme: Bronz
Ölçüler: ç. 1,8 cm, k. 0,2 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden meydana gelmiş. Her iki ucu da kırık olduğu için nasıl sonlandığı kesinleştirilememekte. Olasılıkla M70.1 ile aynı.
Kondisyon: Her iki ucu kırık. Yeşil patina.
Analoji: MS 2.yy-erken 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 129-130, kat.no.65a-b, 66a-b.
Tarih: MS 2.yy-erken 3.yy

Katalog No: SM69.3 (Şekil 148)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_092
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 1,8, K. 0,25 cm
Tanım: M70.1 ile aynı.
Kondisyon: Yeşil patina.
Analoji: MS 2.yy-erken 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 129-130, kat.no.65a-b, 66a-b.
Tarih: MS 2.yy-erken 3.yy

Katalog No: SM69.4 (Şekil 149)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_091
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 2,65x1,95 cm, K. 0,2 cm; Zincir ve taş U. 2,2 cm
Tanım: Dairesel kesitli, halka biçiminde küpe. Env. 104, 109, 101 ve 099'daki gibi bir ucu kendi etrafında döndürülmek suretiyle bir halka meydana getirilmiş. Bu halkaya bir başka halka ve tel takılı. Tel kendi etrafında döndürülmek suretiyle kalınlaştırılmış ve sonra armut biçiminde, koyu mavi-siyah renkli bir taşın içinden geçirildikten sonra bir halka biçiminde sonlandırılmış.
Kondisyon:

Analoji: AGN-2015-104 ve 101 ile benzer.
MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 105, no.4-5, Tip I, Varyant 2
Tarih: MS 2.yy

Katalog No: SM69.5 (Şekil 150)
Adı: Yüzük(?)
Envanter No: AGN_2015_093
Malzeme: Demir
Ölçüler: Mevcut U. 2,5 cm, K. 1,0 cm
Tanım: Dörtgen kesitli, olasılıkla bir yüzüğe ait parça.
Kondisyon: Paslı.
Analoji: -
Tarih: -

Mezar No: SM70
Müze No: Mezar 64
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezarın içinde 2 adet küpe bulunmuştur.

Katalog No: SM70.1 (Şekil 151)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_107
Malzeme: Gümüş
Ölçüler: Ç. 2,4x2,0 cm, K. 0,2 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Bir ucu kırık, diğer ucu geriye doğru kıvrılmış. Ortada bir halka. Olasılıkla M31.1 ile aynı.
Kondisyon:
Analoji:
1- MS 3.yy: Stefanelli (1992), 212, no.268.
2-MS 2.yy:: Kitov (2000), 17, fig.1
3- MS 2-3.yy: Marshall (1911), 305, no.2650, lev.LV
4- MS 3.yy: Marshall (1911), 305, no.2652, lev.LV
5- MS 3.yy: Yeroulanou (1999), no.460
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM70.2 (Şekil 152)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_108
Malzeme: Gümüş
Ölçüler: Ç. 2,1, K. 0,2 cm
Tanım: M64.1 ile aynı.
Kondisyon: Üç parça halinde. Parçalardan biri yeni kırık.
Analoji:
1- MS 3.yy: Stefanelli (1992), 212, no.268.
2- MS 2.yy:: Kitov (2000), 17, fig.1
3- MS 2-3.yy: Marshall (1911), 305, no.2650, lev.LV
4- MS 3.yy: Marshall (1911), 305, no.2652, lev.LV
5- MS 3.yy: Yeroulanou (1999), no.460
Tarih: MS 2-3.yy

Mezar No: SM71
Müze No: Mezar 72
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezarın içinde 2 adet küpe ve 3 adet yüzük bulunmuştur.

Katalog No: SM71.1 (Şekil 153)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_083
Malzeme: Bronz
Ölçüler: ç. 2,0 cm, k. 0,2 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Telin her iki ucu da birer halka ile sonlandırılmış. Halkalardan aşağıya sarkan iki pandantif ve uçlarında bronz kürecikler.
Kondisyon: 4 parça halinde. Kırık. Yeşil patina.
Analoji:
1- MS 3.yy: Stefanelli (1992), 212, no.268.
2- MS 2.yy: Kitov (2000), 17, fig.1
3- MS 2-3.yy: Marshall (1911), 305, no.2650, lev.LV

4- MS 3.yy: Marshall (1911), 305, no.2652, lev.LV
5- MS 3.yy: Yeroulanou (1999), no.460
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM71.2 (Şekil 154)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_089
Malzeme: Bronz
Ölçüler: ç. 1,9 cm, k. 0,2 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Telin her iki ucu da birer halka ile sonlandırılmış. Halkalardan aşağıya sarkan iki pandantif ve uçlarında bronz kürecikler.
Kondisyon: 2 parça halinde. Kırık. Yeşil patina.
Analoji:
1- MS 3.yy: Stefanelli (1992), 212, no.268.
2- MS 2.yy: Kitov (2000), 17, fig.1
3- MS 2-3.yy: Marshall (1911), 305, no.2650, lev.LV
4- MS 3.yy: Marshall (1911), 305, no.2652, lev.LV
5- MS 3.yy: Yeroulanou (1999), no.460
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM71.3 (Şekil 155)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_086
Malzeme: Bronz
Ölçüler: 3,1 cm, k. 1,2 cm
Tanım: Yüzük kaşına doğru genişleyen elips biçiminde yüzük halkası. Yüzük taşı korozyon nedeniyle anlaşılamamakta.
Kondisyon: Tüm. Yoğun korozyon ve pas.
Analoji: -
Tarih: -

Katalog No: SM71.4 (Şekil 156)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_088

Malzeme: Bronz
Ölçüler: ç. 2,2 cm, k. 0,5 cm
Tanım: Yüzük kaşına doğru hafifçe genişleyen dairesel biçimli yüzük halkası. Yüzük kaşının üzerinde yazıt? Korozyon nedeniyle anlaşılamamakta.
Kondisyon: Tüm. Korozyon ve yeşil patina.
Analoji: -
Tarih: -

Katalog No: SM71.5 (Şekil 157)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_084
Malzeme: Demir
Ölçüler: ç. 2,2 cm, k. 0,3 cm
Tanım: Yüzük kaşına doğru genişleyen elips biçiminde yüzük halkası. Yüzük taşı korozyon nedeniyle anlaşılamamakta.
Kondisyon: Kırık. Yoğun korozyon ve pas.
Analoji: -
Tarih: -

Mezar No: SM72
Müze No: Mezar 73
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Tarih: Müze raporunda tarımsal faaliyetler ve kaçak kazılar sonucunda mezarın yoğun olarak tahrip gördüğü belirtilmektedir. Aynı mezarın içinden 8 adet küpe bulunmuş olması birden fazla defin olasılığını artırır niteliktedir. Buluntuların tarihi MS 2-3.yy'a işaret eder.
Buluntular: Mezarın içinde 8 adet küpe ve 1 adet çivi bulunmuştur.

Katalog No: SM72.1 (Şekil 158)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_098
Malzeme: Gümüş
Ölçüler: Ç. 2,1 cm, K. 0,3 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Bir ucu sivri, diğer ucu irice bir boğum biçiminde sonlandırılmış ancak bu kısım kırık.
Kondisyon: Kısmen aşınmış durumda.

Analoji: MS 2.yy- erken 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 129-130, no.65a-b, 66a-b, Tip I, Varyant 1
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM72.2 (Şekil 159)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_097
Malzeme: Gümüş
Ölçüler: Ç. 2,1 cm, K. 0,3 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Bir ucu sivri, diğer ucu iki boğum biçiminde sonlandırılmış.
Kondisyon: Yüzeyinde kısmen aşınma.
Analoji: MS 2.yy- erken 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 129-130, no.65a-b, 66a-b, Tip I, Varyant 1
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM72.3 (Şekil 160)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_099
Malzeme: Bronz
Ölçüler: ç. 2,0 cm, k. 0,2 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Her iki ucu kendi etrafında döndürülmek suretiyle bir halka meydana getirilmiş. Bu halkaya takılı ikinci bir halka ve ikinci bir tel ile iki taş parçası küpe halkasına iliştirilmiş vaziyette. Ancak bu kısım parçalar halinde. Korunmuş durumdaki iki taş kahverengi, turuncu, kırmızımsı renkte. Bronz tel ikinci taşın içinden geçtikten sonra ucu iri bir boğum şeklinde sonlandırılmış.
Kondisyon: Dört parça halinde. Korozyon. Yeşil patina.
Analoji: MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 105, no.4-5, Tip I, Varyant 2
Tarih: MS 2.yy

Katalog No: SM72.4 (Şekil 161)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_100
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 2,1 cm, K. 0,2 cm

Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Bir ucu sivri, diğer ucu dikdörtgen prizma biçiminde sonlandırılmış.
Kondisyon: İki parça halinde. Korozyon. Yeşil patina.
Analoji: MS 2.yy- erken 3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 129-130, no.65a-b, 66a-b, Tip I, Varyant 1
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM72.5 (Şekil 162)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_101
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 2,1, K. 0,25 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Her iki ucu kendi etrafında döndürülmek suretiyle bir halka meydana getirilmiş. Ancak bu halkaya tutturulan herhangi bir ikinci halka ve kıymetli taş noksan. M73.2 ile aynı.
Kondisyon: Kırık. Korozyon. Yeşil patina.
Analoji: MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 105, no.4-5, Tip I, Varyant 2
Tarih: MS 2.yy

Katalog No: SM72.6 (Şekil 163)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_105
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 1,75, K. 0,2 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Bir ucu sivri, diğer uçta küçük bir parça noksan.
Kondisyon: Kırık. Korozyon. Koyu yeşil patina.
Analoji: MS 2-3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 129, no.63, Grup I
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM72.7 (Şekil 164)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_103
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 2,2 cm, K. 0,25 cm

Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Bir ucu sivri, diğer uç kırık. Olasılıkla M73.6 ile benzer.
Kondisyon: Üç parça halinde. Korozyon. Yeşil patina.
Analoji: MS 2-3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 129, no.63, Grup I
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM72.8 (Şekil 165)
Adı: Küpe?
Envanter No: AGN_2015_118
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 1,6x1,6 cm, K. 0,2 cm
Tanım: Dairesel kesitli, iki ucu birbiri üzerine bindirilecek şekilde sonlandırılmış. Düzgün dairesel biçiminde halka. Olasılıkla küpe. Bir ucunda belirsiz kazıma tekniğinde bezeme.
Kondisyon: Kırık. Yeşil patina.
Analoji: -
Tarih: -

Katalog No: SM72.9 (Şekil 166)
Adı: Çivi
Envanter No: AGN_2015_106
Malzeme: Demir
Ölçüler: U. 3,3 cm, Ç. 2,4 cm, K. 0,9 cm
Tanım: Çivi başı. Bir ucu kırık.
Kondisyon: Korozyon. Paslı.
Analoji: -
Tarih: -

Mezar No: SM73
Müze No: Mezar 74
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Tarih: MS 2-3.yy
Buluntular: Mezarın içinde 2 adet küpe bulunmuştur.

Katalog No: SM73.1 (Şekil 167)
Adı: Küpe

Envanter No: AGN_2015_119
Malzeme: Bronz
Ölçüler: 1,7x1,65 cm, K. 0,2 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Her iki ucu kıvrılmakta ancak noksan.
Kondisyon: Her iki ucu kırık. Korozyonlu. Yeşil patina.
Analoji:
1- MS 3.yy: Stefanelli (1992), 212, no.268.
2- MS 2.yy: Kitov (2000), 17, fig.1
3- MS 2-3.yy: Marshall (1911), 305, no.2650, lev.LV
4- MS 3.yy: Marshall (1911), 305, no.2652, lev.LV
5- MS 3.yy: Yeroulanou (1999), no.460
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM73.2 (Şekil 168)
Adı: Küpe?
Envanter No: AGN_2015_117
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 1,85 cm, K. 0,2 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Olasılıkla küpe.
Kondisyon: Kırık halde. Yeşil patina.
Analoji: Kırık ve noksan olması nedeniyle kesin olarak tarihlenememekte.
Tarih: -

Mezar No: SM74
Müze No: Mezar 71
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Tarih: MS 5-7.yy
Buluntular: Mezarın içinde bir adet haç bulunmuştur.

Katalog No: SM74.1 (Şekil 169)
Adı: Haç Sarkaç
Envanter No: AGN_2015_082
Malzeme: Bronz
Ölçüler: u. 3,3 cm, g. 1,9 cm, k. 0,4 cm

Tanım: Üstte askı halkası olan, uçlara doğru hafifçe genişleyen formda Yunan haçı biçiminde haç sarkaç.
Kondisyon: Yeşil patina.
Yayın:
Köroğlu-Vural 2017:352.
Analoji: MS 5-7.yy: Wamser (2004), 310, no.519.
Tarih: MS 5-7.yy

Mezar No: SM75
Müze No: Mezar 63
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Tarih: MS 2-3.yy ve Geç Roma Erken Bizans Dönemi
Buluntular: Mezar içinde 1 adet unguentarium, 1 adet küpe ve 5 adet yüzük bulunmuştur.

Katalog No: SM75.1 (Şekil 170)
Form: Unguentarium
Malzeme: Cam
Kazı Envanter No: AGN-2015-110
Ölçü: Ağız Çapı: 2.4 cm; kaide çapı: 2.0 cm.
Tanım: Dışa doğru çekik ağız kenarlı, silindirik boyunludur. , Yuvarlak ağızlı, uzun ince ağızlı, omuzdan gövdeye yumuşak geçişli, küre gövdeli düz diplidir. Serbest üfleme teknikli kap armudi gövdeden sonra düz kaidelidir. Ağzın boyunla birleşme yeri kırık, gövde çok parçalıdır.
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM75.2 (Şekil 171)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_109
Malzeme: Bronz
Ölçüler:
Tanım: M31.1 ile aynı.
Kondisyon: Dört parça halinde. Yeşil patina.
Analoji:
1- MS 3.yy: Stefanelli (1992), 212, no.268.
2- MS 2.yy: Kitov (2000), 17, fig.1

3- MS 2-3.yy: Marshall (1911), 305, no.2650, lev.LV
4- MS 3.yy: Marshall (1911), 305, no.2652, lev.LV
5- MS 3.yy: Yeroulanou (1999), no.460
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM75.3 (Şekil 172)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_114
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 2,0 cm, K. 0,3 cm
Tanım: Dairesel biçimli yüzük halkası. Yüzük kaşının üstünde 0,8x0,7 cm ölçülerinde yuvarlak kesitli olarak yükseltilmiş (y. 0,5 cm). Yüzük taşı işlevindeki bu kısmın üst yüzeyinde kazıma tekniğinde “M” harfi, aşınmadan ötürü ne olduğu kesin olarak anlaşılamamakta. Yüzük taşı profilden bakıldığında üç boğumdan meydana gelmekte.
Kondisyon: Tüm.
Analoji ve Tarih: Geç Roma – Erken Bizans Dönemi

Katalog No: SM75.4 (Şekil 173)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_113
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 2,4 cm, K. 0,25 cm, Yüzük taşı 0,8x0,8 cm, y. 0,5 cm
Tanım: M63.3 ile aynı.
Kondisyon:
Analoji ve Tarih: Geç Roma – Erken Bizans Dönemi

Katalog No: SM75.5 (Şekil 174)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_112
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 2,2x2,0 cm, K. 0,15 cm, Yüzük kaşı? 1,8x0,75 cm
Tanım: Dairesel biçimli yüzük halkası. Üst kısmı dikdörtgen biçiminde levha ve üst yüzeyinde kazıma tekniğinde yazıt. Omuzlarda kazıma tekniğinde bezeme.
Kondisyon: Tüm. Hafif korozyon.
Analoji: MS 2-3.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 164, no.180, Tip IV.

Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: SM75.6 (Şekil 175)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_115
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 2,35 cm, K. 0,3 cm, Yüzük taşı 1,65x1,6 cm, y. 0,3 cm
Tanım: Yüzük kaşına hafifçe genişleyen, elips biçimli yüzük halkası. Yüzük taşı levha biçiminde ve üzeri kabartma biçiminde bezeme.
Kondisyon: Tüm. Hafif korozyon.
Analoji ve Tarih: Geç Roma – Erken Bizans Dönemi.

Katalog No: SM75.7 (Şekil 176)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_116
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 2,2x2,0 cm, K. 0,3 cm
Tanım: Dairesel kesitli, elips biçimli yüzük halkası. Yüzük kaşı, yükseltilmiş ve dairesel biçimli. Üzeri düzleştirilmiş ve kazıma tekniğinde monogram.
Kondisyon:
Analoji ve Tarih: Geç Roma – Erken Bizans Dönemi.

Mezar No: SM76
Müze No: Mezar 65
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Tarih: MS 2.yy ve Geç Roma Erken Bizans Dönemi
Buluntular: Mezarın içinde 2 adet yüzük ve 2 adet küpe bulunmuştur.

Katalog No: SM76.1 (Şekil 177)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_104
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 2,1 cm, K. 0,1 cm, Zincir ve taş U. 2,2 cm?
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Uçlardan biri halka şeklinde sonlandırılmış. Bu halkaya bir başka halka vasıtasıyla ikinci bir tel tutturulmuş.

Tel kendi etrafında döndürülerek boğumlar meydana getirilmiş ve ucu bir boncuğun içine geçirilmiş vaziyette. Taş kısmen korunmuş durumda.
Kondisyon: Kırık. Yeşil patina.
Analoji: MS 2.yy: Ruseva-Slokoska (1991), 105, no.4-5, Tip I, Varyant 2
Tarih: MS 2.yy

Katalog No: SM76.2 (Şekil 178)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_102
Malzeme: Demir
Ölçüler: 1- 1,2x0,9 cm, 2- 1.3x0,8 cm, 3- 1,0x0,6 cm, 4- 2,5x0,3 cm
Tanım: Muhtemelen küpe.
Kondisyon: Dört parça halinde. Yoğun pas ve korozyon.
Analoji: -
Tarih: -

Katalog No: SM76.3 (Şekil 179)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_090
Malzeme: Demir
Ölçüler: ç. 4,6 cm, k. 1,1 cm
Tanım: Olasılıkla dairesel biçimli yüzük halkası. Korozyon ve pas nedeniyle kaşa doğru genişleyip genişlemediği anlaşılamamakta.
Kondisyon: Tüm. Yoğun pas ve korozyon.
Yayın
Erken Bizans Dönemi: Köroğlu-Vural (2017), res.12
Analoji ve Tarih: Geç Roma – Erken Bizans Dönemi

Katalog No: SM76.4 (Şekil 180)
Adı: Yüzük
Envanter No: AGN_2015_096
Malzeme: Demir
Ölçüler: Yaklaşık 2,6x2,2 cm
Tanım: Yüzük kaşına doğru genişleyen, elips biçimli yüzük halkası. Olasılıkla yüzük taşı mevcut ancak üzeri tamamen pasla kaplanmış durumda.

Kondisyon: Yoğun korozyon.
Analoji: -
Tarih: -

Mezar No: SM77
Müze No: Mezar 67
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır. Müze kayıtlarında tarımsal faaliyetler ve kaçak kazılar sonucunda aşırı derecede tahrip olduğu belirtilmektedir.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM78
Müze No: Mezar 68
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Tarih: Bilinmemektedir.
Buluntular: Mezarın içinde deri parçaları bulunmuştur.

Katalog No: SM78.1 (Şekil 181)
Adı: Deri parçaları
Envanter No: AGN_2015_125
Malzeme: Deri
Ölçüler: u. 12 cm, g. 8 cm
Tanım: Üzerinde dikiş deliklerinin bulunduğu deri parçaları.
Kondisyon: Yoğun bir şekilde yıpranmış vaziyette.
Analoji: -
Tarih: -

Mezar No: SM79
Müze No: Mezar 75
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM80
Müze No: Mezar 76

Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Tarih: -
Buluntular: Mezarın içinde 1 adet küpe bulunmuştur.

Katalog No: SM80.1 (Şekil 182)
Adı: Küpe
Envanter No: AGN_2015_111
Malzeme: Gümüş
Ölçüler: 2,15x1,8 cm, K. 0,3 cm
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Her iki uç sivri olarak sonlanmıştır. Telin en kalın olduğu kısımda dört boğumdan meydana gelen üzüm salkımı motifi.
Kondisyon: Tüm.
Analoji: Yayınlarda birebir benzeri bulunmadığı için tarihlendirilmesi yapılamamaktadır.
Tarih: -

Mezar No: SM81
Müze No: Mezar 77
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

Mezar No: SM82
Müze No: Mezar 80
Mezar büyük ölçüde zarar görmüş durumdadır.
Buluntular: Buluntu yoktur.
Tarih: Bilinmemektedir.

4.2 Tonozlu mezar (Şekil 183-184)

Müze No: Mezar 3

Nekropolün güneydoğu kısmında, Yapı A'nın 10 m güneyinde yer alır. Karayolu inşaat çalışması sırasında büyük ölçüde tahrip olduğu anlaşılmaktadır. Mevcut haliyle 1,8 x 0,75 m ölçülerinde ve yaklaşık 1,0 m yüksekliğindedir. Söz konusu yapı ile ilgili yapılan gözlemler sonucunda dik bir biçimde yükselen duvarların üzerinde yükselen tonozun, güney kısımda 4 taş sırası, kuzey kısımda 4 taş sırası ve aralarındaki kilittaşı ile toplam 9 taş sırasından meydana geldiği tespit edilmiştir. Tonozlu mezar, bu özellliği ile Tümülüs Mezar olarak tanımlanan mezar yapısındaki tonoz örtüsüne benzemekte ve dolayısıyla da nekropol alanında ikinci bir Tümülüs altı tonozlu mezar yapısının varlığını düşündürmektedir. Ancak yapının batı kısmında bulunan duvar ilk gözlemlere göre daha geç bir döneme ait olduğu izlenimi taşır.

Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürlüğünce gerçekleştirilen kurtarma kazısı raporunda insan iskeletine ait dağılmış halde kemik parçaları bulunduğu belirtilmiştir.[2] Ancak kemik kalıntıları ile ilişkilendirilebilecek herhangi bir mezar buluntusu olmadığı gibi söz konusu kemik kalıntılarının da bir mezar buluntusu olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği kesin değildir. Yapının büyük ölçüde tahribata uğramış olması kesin bir yorum ve değerlendirmeyi imkânsız kılmaktadır.

[2] Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürülüğü'nün 14.10.2015 tarihli, 67745030-160.02 Sayılı ve "Kazı Sonuç Raporu" konulu raporu. Ayrıca Bkz. Köroğlu-Vural 2017:350.

4.3 Tümülüs mezar

Konum ve Yığma Tepe: Akgüney tümülüsü, Sinop Arkeoloji Müzesi'nin yaptığı kurtarma kazısında ortaya çıkarılan nekropol alanının yaklaşık olarak merkezinde yer alır (Şekil 185). Konumu itibariyle Kanlı Çay'ın kuzeyinde, çevresine hâkim yüksek bir tepe üzerinde bulunmaktadır (Şekil 186-187). Yığma tepeden geriye herhangi bir iz kalmamıştır. Tümülüs mezarın ortaya çıkarılmış olduğu alanla ilgili olarak kurtarma kazısı öncesinde çekilmiş olan bir fotoğrafta tarımsal amaçla kullanıldığı anlaşılan söz konusu alanın dairesel bir şekilde sürülmüş olduğu görülmekte (Şekil 188) ve çok az yüksekliği korunabilmiş bir tepe farkedilebilmektedir. Bu verilerden yola çıkarak yığma tepenin zaman içinde tarımsal faaliyetler sonucunda giderek küçüldüğü ve sonunda neredeyse düzlenmiş olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca konumlandığı yüksek tepe güney tarafta Kanlı Çay vadisine doğru eğimli bir yamaca oldukça yakındır ve erozyon gibi nedenlerle zaman içinde tahrip görmüş olabilir. Dolayısıyla bu alanda ortaya çıkarılan mezar yapısının üzerini örten yığma tepenin boyutları hakkında herhangi bir ipucu ne yazık ki yoktur.

Mezar Yapısı: Doğu-batı doğrultulu mezar yapısı bir ön oda ve bir mezar odasından meydana gelmektedir (Şekil 189). Yapının inşasında yerel kireçtaşı bloklar kullanılmıştır. Dikdörtgen planlı ön odaya giriş mezar yapısı ile aynı eksende olan batıdaki kapı açıklığı ile sağlanmıştır (Şekil 190). Ön oda 3,25 m uzunluğunda, 1,45 m genişliğinde ve 2,0 m yüksekliğindedir. Her ne kadar çatı örtüsü büyük ölçüde tahrip olmuşsa da kuzey ve güney duvarların üst sırasında tonozun başladığı ilk sıradaki bloklar korunmuş durumdadır. Dolayısıyla ön odanın, mezar odasında olduğu gibi üzerinin tonozla örtülü olduğu ileri sürülebilir.

Ön odanın batı duvarını meydana getiren taş blokların belli bir yükseklikte ve belli bir düzen ve sıralama içerisinde yerleştiridiği gözlenmektedir. Kapı açıklığı mezar yapısı ile aynı eksendedir. Lentoyu meydana getiren iki taş bloğun, kapı açıklığı eksenine simetrik olarak oturacak şekilde konumlandırıldığı görülmektedir. Söz konusu duvarının üst kısmı yarım daire biçiminde tek bir taş bloktan meydana getirilmiştir. Öte yandan ön odanın doğu duvarındaki kapı açıklığı da yine mezar yapısı ile aynı eksendedir (Şekil 191). Kapı açıklığının her iki yanında yükselen taş blokların mümkün olduğunca aynı yükseklikte yapıldığı, lentonun monolith bir bloktan meydana geldiği ve kapı açıklığının üzerine muntazam ve simetrik olacak şekilde yerleştirildiği gözlenmektedir. Bunun dışında, lentonun üzerine oturtulan yarım daire biçimindeki yekpare blok doğu duvarında olduğu gibi adeta bir alınlık oluşturacak şekilde tasarlanmıştır. Söz konusu monolith bloklar muhtemelen tonoz biçimindeki çatı örtüsüne uygun olacak şekilde tasarlanmıştır. Özellikle doğu duvarındaki lentonun oldukça büyük monolith bir bloktan yapılmış olması, mezar odasına girişin vurgulandığını gösterir niteliktedir.

Ön oda gibi doğu-batı yönünde uzanan mezar odasına geçiş ön odanın doğu duvarındaki bir kapı açıklığı ile yapılmaktadır. Mezar odası 2,65 m uzunluğunda, 1,8 m genişliğinde ve 2,45 m yüksekliğindedir (Şekil 192). Kuzey ve güneydeki duvarların ilk dört sırası dik olarak yükselmekte, beşinci sıradan itibaren tonoz başlamaktadır. Tonoz, güney kısmında 4 taş sırası, kuzey kısmında 4 taş sırası ve aralarındaki kilittaşı ile toplam 9 taş sırasından meydana gelmektedir. Doğu duvarı ise tabandan çatıya kadar tek bir monolith bloktan meydana getirilmiştir. Ancak bu kısım günümüzde tamamen yıkılmış durumdadır (Şekil 193). Mezar odasının tabanı hakkında müze raporunda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Kurtarma kazısından sonra mezar yapısı içinde kaçak kazı yapılmış ve mezar odasının içinde büyük bir çukur açıldığı tespit edilmiştir. Anlaşıldığı kadarıyla mezar odası tabanında taş döşeme ya da benzeri bir öğe yoktur. Olasılıkla tabanın sıkıştırılmış topraktan oluşturulması söz konusudur. Mezar odasının üzeri beşik tonoza yaklaşan bir kesite sahip tonozla örtülüdür.[3]

Buluntular: Sinop Arkeoloji Müzesi'nin gerçekleştirdiği kurtarma kazısında Tümülüs mezar içinde bir demir çivi (TM1) ile bir bronz kenet parçası (TM2) bulunmuştur.

Katalog No. TM1 (Şekil 194)
Adı: Çivi
Envanter No: AGN_2015_016
Malzeme: Demir
Ölçüler: U. 8,0 cm, Baş kısmı 2,1x1,9 cm
Tanım: Dörtgen kesitli çivi.
Kondisyon: Paslı.
Analoji ve Tarih: -

Katalog No: TM2 (Şekil 195)
Adı: Kenet parçası
Envanter No: AGN_2015_015
Malzeme: Bronz
Ölçüler: U. 5,8 cm, K. 0,8 cm
Tanım: Dikdörtgen kesitli, bir ucu kırık kenet parçası. Muhtemelen ön oda ile mezar odası arasındaki kapak taşının rapteldilmesinde kullanılmıştır.
Kondisyon: Korozyonlu. Yeşil patina.
Analoji ve Tarih: -

[3] Tümülüs mezarla ilgili değerlendirme Tartışma kısmında "Mezar Tipleri" bölümünde yapılmıştır.

4.4 Yapılar

4.4.1 Yapı A

Konum ve Tanım: Nekropol alanının güneydoğusunda yer alır (Şekil 196-197). Karayolu yapım çalışmaları sırasında büyük ölçüde tahrip olmuştur. Dolayısıyla yapının planı ve işlevi hakkında kesin bir bilgi çıkarılamamaktadır. Yapı yaklaşık olarak kuzeybatı-güneydoğu doğrultusundadır ve anakaya üzerine inşa edildiği anlaşılmaktadır. Yapının kuzeybatı duvarı yaklaşık olarak 5,3 m genişliğindedir. Duvar örgüsünde açık pembe-beyaz renkli kireç ve kum karışımından bir harç kullanıldığı gözlenmiştir. Kuzeybatı duvarın doğusundaki bölümün üzerinin, tuğladan örülmüş bir kemer ile örtüldüğü anlaşılmaktadır.

Buluntular: Kurtarma kazısı sırasında Yapı A'nın 5 m kadar kuzeyinde bir haç röliker bulunmuştur (Katalog No. A1).

Yorum: Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürlüğünce hazırlanan raporda yerel halkın burayı kilise olarak tanımladığı belirtilmekte ve yapının Ortaçağ'a tarihlenebileceği ileri sürülmektedir.4 Her ne kadar yapının işlevi hakkında herhangi bir öneri ileri sürülememekteyse de inşa tekniği ve mimari açıdan incelendiğinde Yapı A'nın Geç Antik Çağ içerisinde değerlendirilebileceği öne sürülebilir.

Katalog No: A1
Adı: Haç Röliker
Envanter No: AGN_2015_13
Buluntu Yeri: Yapı A'nın 5 m kuzeyinde.
Malzeme: Bronz
Ölçüler: U. 8,4 cm, G. 4,0 cm, K. 0,1 cm.
Tanım: Kolları uçlara doğru genişleyen, Latin haçı biçiminde haç röliker. Ön yüzde kabartma biçiminde Meryem, elleri dua eder şekilde iki yana doğru kalkık vaziyette. Haçın uçlarında dört figür, olasılıkla
Kondisyon: Ön parçası noksan.
Yayın
Köroğlu-Vural (2017), 352.
Tarihleme: Orta Bizans Dönemi

[4] Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürülüğü'nün 14.10.2015 tarihli, 67745030-160.02 Sayılı ve "Kazı Sonuç Raporu" konulu raporu. Ayrıca Bkz. Köroğlu-Vural 2017:349.

4.4.2 Yapı B

Konum ve Tanımı: Nekropolün güneydoğusunda, Yapı A'nın hemen batısında ancak ondan yaklaşık olarak 1,5 m üst kotta yer alır (Şekil 198). Dikdörtgen planlı yapı 5,8x4,5 m ölçülerindedir. Kuzey, doğu ve güneydeki duvarlar görece daha iyi korunmuştur ve arası moloz taşla doldurulmuş çift yüzlü olarak kaba taşlardan inşa edilmişlerdir. Batı duvarı ise tek yüzlü basit taş örgü tekniğindedir. Duvarlar yaklaşık olarak 1 m yüksekliğe kadar korunmuş durumdadır. Kuzey, doğu ve güney duvarların kalınlığı yaklaşık 0,6 m, batı duvarının ise 0,4 m kadardır. Yapının zemininde kısmen korunmuş durumda taş döşeme olduğu görülmektedir. Yapının kuzeydoğu kısmında tespit edilen eşik taşı yapının giriş yerini gösterir.

Buluntular: Kurtarma kazısı sırasında yapının iç kısmında yapının üst konstrüksiyonuna ait yıkılmış kalıntılar arasında eski Yunanca olarak "Konstantinopolisli Maksimaianos" yazılı bir mezar taşı ile üzerinde kazıma tekniğinde yapılmış haç bulunan bir başka mezar taşı bulunduğu belirtilmektedir.5 Bunların dışında Yapı B'de bulunduğu belirtilen bir diğer buluntu bronz bir anahtardır (Katalog No. B1).

Yorum: Yapının içerisinde Bizans Dönemi'ne tarihlenebilecek mezar taşlarına ait kalıntıların bulunması yapının bu dönemde nekropolle bağlantılı olabilecek bir işlevde kullanılmış olabileceğine işaret etmektedir.

Katalog No: B1 (Şekil 199)
Adı: Anahtar
Envanter No: AGN-2015-006
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Toplam U. 13,1 cm, Anahtar 3,55x2,65 cm, K. 0,8 cm, Anahtarlık: 10,5x2,4 cm, K. 0,3 cm, Uçtaki delik Ç 0,9 cm
Tanım: Anahtarlık dikdörtgen kesitli yassı levha biçiminde. Bir ucunda 0,9 cm çapında olasılıkla askı işlevli bir halka. Levha diğer uca doğru genişlemekte. Bu uçta da bir delik ve bu deliğe geçen anahtar kısmı. Anahtarın kilide geçen kısmı 3 dişli.
Kondisyon: Kısmen paslı.
Analoji ve Tarihleme: -

[5] Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürülüğü'nün 14.10.2015 tarihli, 67745030-160.02 Sayılı ve "Kazı Sonuç Raporu" konulu raporu. Ayrıca Bkz. Köroğlu-Vural 2017:349.

4.4.3 Yapı C

Konum ve Tanım: Nekropol alanının güneydoğu kısmında, Yapı B'nin yaklaşık 10 m kuzeybatısında yer alır (Şekil 200). Kuzeybatı-güneydoğu doğrultusunda uzanan dikdörtgen planlı yapı 6,3x3,5 m ölçülerindedir. Yapının güneydoğu kısmında tespit edilen eşik taşı yapıya giriş yerini gösterir. 0,8 m kalınlığındaki duvarlar çift yüzlü taş duvar olarak inşa edilmişlerdir ve yaklaşık olarak 0,4-1,1 m yüksekliğe kadar korunmuş durumdadırlar. Yapının zemininde ortaya çıkarılan kül tabakası müze raporunda yapının yıkımı ile ilişkilendirilmiştir.6

Buluntular: Müze raporunda yapı içinde herhangi bir buluntu tespit edilmemişse de yapının 4,5 – 5 m kadar kuzeyinde pişmiş toprak bir testi (Katalog No. C1), bronz bir küpe (Katalog No. C2) ve bronz bir saç iğnesi (Katalog No. C3) bulunmuştur. Söz konusu buluntuların kesin olarak Yapı C ile ilişkili olup olmadığı belli değildir. Olasılıkla bu konumda daha önce yer alan bir mezara ait olabilirler. Ancak müze raporunda Yapı C ile ilişkili olarak tanımlanmış olmaları nedeniyle bu yapı ile birlikte değerlendirilmişlerdir.

Yorum: Mevcut verilerden yapının tarihi ve işlevi hakkında herhangi bir yorum getirilememektedir.

Katalog No: C1 (Şekil 201)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-010
Buluntu Yeri: C yapısının 5 m kuzeyi
Ölçü: Ağız Çapı: 6.2 cm; Kaide Çapı: 6.8 cm; Boyun Genişlik: 4.2 cm.
Hamur: Sert, kötü pişmiş, gevşek dokulu, yoğun kalsit, kum ve taşçık katkılı, kahverengi (7.5 YR 4/2) renkte alacalı hamurludur.
Astar: Astarsızdır.
Tanım: Eser kırıktır. Dışa çekik ağız kenarlı, ince ve uzun boyunlu, dışa doğru açılan dar bir ağza sahiptir. Geniş, küresel gövdeli, düz kaidelidir. Boyundan gövdeye bağlanan dikey kulpludur.
Tarih: MS 3-4. Yüzyıl

Katalog No: C2 (Şekil 202)
Adı: Küpe

[6] Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürülüğü'nün 14.10.2015 tarihli, 67745030-160.02 Sayılı ve "Kazı Sonuç Raporu" konulu raporu. Ayrıca Bkz. Köroğlu-Vural 2017:349-350.

Envanter No: AGN-2015-008
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 1,8 cm, K. 0,2 cm
Buluntu Yeri: C Yapısının 4,5 m kuzeyi.
Tanım: Dairesel biçimli basit halka, yuvarlak kesitli tek bir telden yapılmış. Telin bir ucu sivri, diğer uç ise kare prizma biçiminde sonlandırılmış.
Kondisyon: Tüm. Yeşil patina.
Analoji: MS 2. yy- erken 3. yy: Ruseva-Slokoska (1991), 129-130, no.65a-b, 66a-b, Tip I, Varyant 1
Tarih: MS 2-3.yy

Katalog No: C3 (Şekil 203)
Adı: Saç İğnesi?
Envanter No: AGN-2015-007
Malzeme: Bronz
Ölçüler: U. 8,4, G. 0,45 cm
Buluntu Yeri: C Yapısının 4,5 m kuzeyi.
Tanım: Dikdörtgen kesitli ve dairesel kesitli iki kısımdan meydana gelir. Her iki kısım ortada birbirine iki boğum ile bağlanmakta. Dairesel kesitli olan kısmın bir ucu kırık. Dikdörtgen kesitli kısım diğer uca doğru daralmakta ve iki karşılıklı yüzeyinde oyma tekniğinde ayakta duran birer figür.
Kondisyon: İki ucu kırık.
Analoji:
1- MS 1.yy: dell'Orto-Varone (1992), 156, no.27
2- MS 1.yy: Allison (2006), no.141, lev.8.
3- MS 2-3.yy: Ruseva Slokoska (1991), 207, no.283
Tarih: Formun büyük ölçüde aynı kalması nedeniyle genel olarak MS 1-3.yy'a tarihlendirilebilir.

4.4.4 Yapı D

Nekropol alanının doğusunda, Yapı B'den yaklaşık 40 m kuzeyde yer alır (Şekil 204). Dikdörtgen planlı yapı yaklaşık 8x5 m ölçülerindedir. Kazı sırasında yapı içinde 2,6x2,0 m ölçülerinde bir mekan tespit edilmiştir. Ancak kazısı tamamlanamamıştır.[7] Dolayısıyla yapının tarihi, işlevi ve nekropol ile ne gibi bir ilişkide olduğu konusunda herhangi bir yorum yapmak mümkün değildir.

4.5. Buluntu yeri belli olmayanlar eserler

Katalog No: İzole 1 (Şekil 205)
Adı: Kolye ucu
Envanter No: AGN-2015-028
Malzeme: Bronz
Ölçüler: Ç. 2,4x2,25 cm, K. 0,2 cm, Delik Ç. 0,3 cm
Tanım: Üstte deliği bulunan dairesel formlu kolye ucu.
Kondisyon: Yeşil patina.
Analoji ve Tarih: -

Katalog No: İzole 2 (Şekil 206)
Adı: Haç Sarkaç
Envanter No: AGN-2015-005
Malzeme: Bronz
Ölçüler: U. 2,85 cm, G. 2,55 cm, K. 0,7 cm
Tanım: Haçın ön yüzünde, merkezde ve her iki kolun uç kısmında içi noktalı daire bezeme. Haçın üst kısmında kolyenin geçmesi için halka. Arka yüzde herhangi bir betim yok.
Kondisyon: Alt kısmı kırık.
Analoji ve Tarih: Orta Bizans Dönemi

Katalog No: İzole 3 (Şekil 207)
Form: Testi
Malzeme: Pişmiş Toprak
Kazı Envanter No: AGN-2015-126
Buluntu Yeri: İzole
Ölçü: Kaide Çapı: 7.6 cm

[7] Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürülüğü'nün 14.10.2015 tarihli, 67745030-160.02 Sayılı ve "Kazı Sonuç Raporu" konulu raporu. Ayrıca Bkz. Köroğlu-Vural 2017:350.

Hamur: Sert, iyi pişmiş, ince elenmiş, gözeneksiz, kalsit, kum ve iri taşçık katkılı hamur açık kırmızı (2.5 YR 6/6) renktedir.

Astar: Açık kırmızı (2.5 YR 6/6) renkte astarlıdır.

Tanım: Dışa çekik yuvarlak geniş ağızlı, uzun geniş boyunlu, ortası şişkin küresel gövdelidir. Geniş düz kaidelidir. Boyundan gövdeye uzanan tek kulbu tek yivli yassı profile sahiptir.

Tarih: MS 3.yy

5. TARTIŞMA

Bu bölümde öncelikle mezar buluntularını meydana getiren seramik, cam, metal, kemik ve taş gibi malzemelerden üretilmiş buluntular değerlendirilecektir. Daha sonra nekropolde tespit edilen mezar tipleri, nekropolün düzeni, ölü gömme adetleri gibi konular ele alınacaktır. Son olarak ortaya çıkan bulgular çerçevesinde nekropolün ait olduğu yerleşmenin nitelikleri, yerleşmenin bulunduğu bölge ve Sinope hinterlandı içindeki konumu hakkında yorumlamalar yapılacaktır.

5.1 Tipolojik ve kronolojik açıdan seramiklerinin incelenmesi

Kazıda ele geçen 36 adet seramik, kırmızı astarlı testi, tek kulplu testi, oinokhoe, khytra maşrapa ve masa amphorası gibi formlara göre sınıflandıran seramikler alt gruplar altında incelenmiş ve eserlerin her biri için ayrıca Bulgular bölümündeki katalog kısmında detaylı olarak anlatılmıştır. Roma Dönemi'ne tarihlendirilen bu eserlerin hepsi yerel olarak yakın bölgelerde üretilmiş olmalıdır. Bununla birlikte kazı yapılan alan çevresinde seramik üretimi yapıldığı bilinen bir atölye ya da üretim atığı herhangi bir pişmiş toprak arkeolojik materyal ele geçmemiştir. Sinop Arkeoloji Müzesi envanterinde kayıtlı Boyabat ve Durağan ilçelerinden gelen Roma Dönemi seramikler ile form, hamur ve astar özellikleri açısından yakın benzerliklere sahiptir. Seramik üretimi, Roma Dönemi'nde tüm Anadolu'da olduğu gibi Karadeniz'de günlük yaşamın önemli bir parçası idi. Anadolu'da yeme içme ve ölü gömme kültüründe Yunan geleneğinin devam etmesinden dolayı günlük hayatın bir parçası olan birçok ürün yerel olarak üretilmiştir.

5.1.1 Kırmızı astarlı seramikler

Toplam 7 adet **(Tablo 1: No.3, 13 ve16; Tablo 2: No. 2, 10, 20 ve 22)** farklı profil özelliklerine sahip testi ve maşrapalar, omuz kısmında belirgin bir profil oluşturur. Sıvı maddelerin taşıması ve muhafaza edilmesi için kullanılırlar. Boyundan başlayarak gövdenin ortasına kadar genişleyen ve kaideye doğru daralan şişkin bir gövdelidir. Genellikle dışa çekik ağız kenarlı, silindirik boyunlu, küresel gövdeli, düz kaideli ve dikey tek kulplu testilerdir. Kırmızı astarlı testi formlu kaplar diğer seramiklere oranla daha kaliteli bir yapım tekniğine sahiptir. Bununla birlikte günlük kullanım için tercih edilen diğer gruplara göre daha az yoğunluk gösterirler. İnce cidarlıdır ve hamur dokusu pürüzsüz, gözeneksiz ve ince elenmiş bir yapıya sahiptir. Ağırlıklı olarak kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6), kırmızı (2.5 YR 4/6), açık kırmızı (2.5YR 6/6) renkte, kum, mika ve kalsit katkılı hamurdan üretilmiştir. Eserlerin tümünde astar gövdenin üst bölümüne uygulanmıştır. Kırmızı (2.5 YR 4/6; 10 R 4/8), kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6) renkte astarlıdırlar.

Gövdenin alt bölümü ve kaide astarsız olarak bırakılmıştır. Daldırma tekniğinde uygulanan astarın özensiz işçiliğinden dolayı yer yer akıntı boya izleri görülür. Anadolu'da Ephesos[8], Stratonikeia[9] ve Tarsus[10] örneklerinin yanında Anadolu dışında da farklı merkezlerde ele geçen benzer örnekleri vasıtasıyla MS 2.-3 yy.'a tarihlendirilir[11].

Tablo 1. Akgüney Nekropolünden Ele Geçen Sinop Arkeoloji Müzesi Envanterine Kayıtlı Pişmiş Toprak ve Cam Eserler Listesi

No.	Katalog No.	Müze Env. No.	Kazı Env. No.	Form	Malzeme	Tarih	Buluntu Yeri
1	SM63.3	06.01. 2016	AGN-2015-003	Unguentarium	Cam	MS 1. yy sonu-2. yy başı	SM63
2	SM1.1	06.03. 2016	AGN-2015-011	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2.-3. yy	SM1
3	SM2.1	06.04. 2016	AGN-2015-017	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2.-3. yy	SM2
4	SM33.2	06.05. 2016	AGN-2015-019	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2.-3. yy	SM33
5	SM.9.1	06.06. 2016	AGN-2015-020	Maşrapa	Pişmiş Toprak	MS 3. yy	SM9
6	SM13.1	06.07. 2016	AGN-2015-021	Testi	Pişmiş Toprak	MS 3.-4. yy	SM13
7	SM46.1	06.08. 2016	AGN-2015-023	Khytra	Pişmiş Toprak	MS 3. yy	SM46
8	SM34.1	06.09. 2016	AGN-2015-024	Oinokhoe	Pişmiş Toprak	MS 2. yy	SM34

[8] Ladstätter (2014), 580, lev. 205, K 1135.
[9] Tamsü Polat (2017), no. T31-T34
[10] Jones (1950), res. 132/197, 209, 826; res. 205/789.
[11] Robinson (1959), 92, lev. 21, no. M 81; Hayes (2008), lev. 1565-1570.

9	SM34.2	06.10. 2016	AGN-2015-025	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2. yy	SM34
10	SM62.1	06.11. 2016	AGN-2015-029	Oinokhoe	Pişmiş Toprak	MS 2. yy sonu-3. yy başı	SM62
11	SM62.1	06.12. 2016	AGN-2015-030	Testi	Pişmiş Toprak	MS 3. yy	SM62
12	SM10.2	06.13. 2016	AGN-2015-040	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2-3. yy	SM10
13	SM41.1	06.14. 2016	AGN-2015-041	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2-3. yy	SM41
14	SM42.1	06.15. 2016	AGN-2015-042	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2-3. yy	SM42
15	SM7.1	06.19. 2016	AGN-2015-051	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2-3. yy	SM7
16	SM44.1	06.24. 2016	AGN-2015-066	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2-3. yy	SM44
17	SM6.4	06.25. 2016	AGN-2015-067	Unguentarium	Cam	MS 2. yy	SM6
18	SM6.3	06.26. 2016	AGN-2015-68	Unguentarium	Cam	MS 2. yy	SM6

Tablo 2. Akgüney Nekropolünden Ele Geçen Sinop Arkeoloji Müzesi'nde Etütlük Olarak Kayıtlı Pişmiş Toprak ve Cam Eserler Listesi.

Sıra No.	Katalog No.	Kazı Env. No.	Form	Malzeme	Tarih	Buluntu Yeri
1	SM63.1	AGN-2015-001	Testi	Pişmiş Toprak	MS 3. yy	SM63
2	SM63.2	AGN-2015-002	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2-3. yy	SM63
3	SM8.1	AGN-2015-009	Oinokhoe	Pişmiş Toprak	MS 3. yy	SM8
4	C1	AGN-2015-010	Testi	Pişmiş Toprak	MS 3-4. yy	Yapı C'nin 5 m kuzeyi
5	SM1.2	AGN-2015-012	Unguentarium	Cam	MS 2. yy	SM1
6	SM32.1	AGN-2015-014	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2. yy	SM32
7	SM33.1	AGN-2015-018	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2. yy	SM33
8	SM38.1	AGN-2015-022	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2-3. yy	SM38
9	SM35.1	AGN-2015-027	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2. yy	SM35
10	SM39.1	AGN-2015-036	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2.-3. yy	SM39
11	SM40.1	AGN-2015-037	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2.-3. yy	SM40
12	SM40.2	AGN-2015-038	Masa Amphorası	Pişmiş Toprak	MS 2-3. yy	SM40
13	SM10.1	AGN-2015-039	Testi	Pişmiş Toprak	MS 3-4. yy	SM10
14	SM7.2	AGN-2015-052	Unguentarium	Cam	MS 2-3. yy	SM7
15	SM37.1	AGN-2015-054	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2. yy	SM37
16	SM37.2	AGN-2015-056	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2. yy	SM37'nin 5 m kuzeyi
17	SM36.1	AGN-2015-059	Oinokhoe	Pişmiş Toprak	MS 2. yy	SM36

18	SM6.1	AGN-2015-069	Testi	Pişmiş Toprak	MS 3. yy	SM6
19	SM6.2	AGN-2015-070	Testi	Pişmiş Toprak	MS 3. yy	SM6
20	SM11.1	AGN-2015-076	Testi	Pişmiş Toprak	MS 3. yy	SM11
21	SM65.1	AGN-2015-078	Khytra	Pişmiş Toprak	MS 3. yy	SM65
22	SM5.1	AGN-2015-081	Testi	Pişmiş Toprak	MS 2-3. yy	SM5
23	SM75.1	AGN-2015-110	Unguentarium	Cam	MS 2-3. yy	SM75
24	İzole 3	AGN-2015-126	Testi	Pişmiş Toprak	MS 3. yy	İzole

5.1.2 Tek kulplu testi

Kırmızı astarlı seramikler dışında kullanılan kil, astar ve form özellikleriyle daha kaba bir yüzey işlenişine sahip toplam 21 adet eser gösterdikleri form özelliklerine göre farklı alt tiplere ayrılarak değerlendirildi. Bu sıvı taşıma kaplarında kulplar boyun bölümünden gövdenin şişkin olan bölümüne dikey olarak tutturulmuştur. Testilerin yüksekliği 16-19 cm arasında değişmektedir. İlk gruptaki eserler **(Tablo 1: No. 3 ve 9; Tablo 2: No. 13 ve 15)**, dışta derin olmayan bir yive sahip dışa çekik ağızlı, dar boyunlu, gövdenin ortasına doğru genişleyen ve kaideye doğru tekrar daralan gövdeli, düz kaideli; ağız bitiminden gövdenin ortasına bağlanan kulpludur. Kısmen dar ağızlı, dar boyunlu, küresel gövdeli, düz ya da alçak halka kaideli testiler de **(Tablo 1: No. 4 ve 11; Tablo 2: No. 19)** ayrı bir grup oluşturur. Üçüncü grup **(Tablo 1: No. 6, 12, 14 ve 15; Tablo 2: No. 1, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 16, 18 ve 24)** ise genellikle dışa doğru çekik ağızlı, kısa boyunlu, şişkin karınlı, düz ya da alçak halka kaidelidir.[12] Ağırlıklı olarak pembe (7.5 YR 7/4), soluk kahverengi (10 YR 7/4) ve kırmızı (2.5YR 6/6) (2.5YR 5/8) renklerde; taşcık, kum ve kalsit katkılı hamurdan üretilmiştir. Yoğun ve orta boyutlu katkılar bazı durumlarda yüzeyden görülür. Bu gruptaki eserler kırmızımsı sarı (7.5YR 6/6) ya da açık kırmızı (2.5YR 6/6) renkte ince astarlıdır. Yüzey bazen astarlanmadan bırakılmıştır ya da kısmen hamurun perdahlanmasıyla kendi renginde bir yüzey elde edilmiştir. Tek kulplu testilerin Ephesos[13],

[12] Karşılaştırma için bkz.: Ladstätter (2005), 34, lev.25, fig.72; Robinson (1959), 52, lev.9, no.J 13.
[13] Ladstätter (2005), 238, lev. 169 ve 215, K 346; Meriç (2002), 34, lev. 8, K 58.

Tralleis[14], Laodikeia[15] dışında Atina[16] ve Kourion'daki Ayios Ermoyenis Nekropolü'ndeki mezarlarda[17] birçok benzer örnekleri MS 2.-4. yüzyıllara tarihlendirilir.

5.1.3 Oinokhoe

Sıvıların taşınması veya korunması amacıyla kullanılan bu kapların en önemli özelliği yonca şeklinde bir ağza sahip olmasıdır **(Tablo 1: No. 8 ve 10; Tablo 2: No. 3 ve 17)**. Boyun genelde kısa, gövde şişkindir. Gövdede belirgin yivler görülebilen örneklerde kaliteli bir işçilik görülmez. Örnekler alçak ya da düz kaide ile son bulur. Ağız bölümünden başlayan dikey kulplar gövdenin en şişkin noktasına bağlanır. Ağırlıklı olarak kahverengi (7.5 YR 5/4), soluk kahverengi (10 YR 7/4), ve kırmızı (10 R 5/6) renkte; taşcık, kum ve kalsit katkılı hamurdan üretilmiştir. Yoğun ve orta boyutlu katkılar bazı durumlarda yüzeyden görülür. Bu gruptaki eserler astarsızdır. Atina Agorası[18], Laodikeia[19], Knossos[20], Ephesos[21], Phokaia[22] yerleşimlerinde ortaya çıkarılan benzer örnekleri MS 2.-3. yüzyıla tarihlenir.

5.1.4 Khytra

Su kaynatmak veya sulu yemeklerin pişirilmesi maksadıyla yaygın olarak kullanılan çok amaçlı mutfak kaplarıdır **(Tablo 1: No. 7; Tablo 2: No. 21)**. Kaidesiz olarak üretilen bu kaplar mutfaktaki kullanımları dışında mezar hediyesi ya da adak sunusu olarak da kullanılmaktadır[23]. Dışa çekik ağız kenarlı, boyunsuz, küresel biçimli gövdeli, tek dikey kulplu, yuvarlatılmış bir kaidelidir. Yanma izleri görülen ağız kenarının içi bölümünde kapak yerleştirmeye elverişli sığ yivler bulunmaktadır. Oldukça karakteristik form özelliklerine sahip örneklerin dış yüzeylerinde yatay yiv kuşaklarından oluşan bezemelere yer verilmiştir. Pişirme kapları içinde en çok tercih edilen formlardan biri olan khytraların, pişme işlemi esnasında çatlamaları önlemek amacıyla Kırmızımsı kahve (2.5 YR 5/4) renkteki hamurunda ince kum ve kalsit katkıları yer alır.

[14] Civelek (2002), 250-251, Şek. 10.
[15] Şimşek (2011), no. 465, 685 ve 775.
[16] Robinson (1959), grup L; 52, lev. 10, no. J 13.
[17] McFadden (1946), lev. 43, no. 86.
[18] Robinson (1959), 65, lev. 13, no. K 70; 68, lev. 14, no. K 106; pl. 22, no. M 185.
[19] Şimşek (2011), 132, lev. 110, no. K.413.
[20] Forster (2001), 158-159, lev. 4.11 c.
[21] Ladstätter (2008), 127, lev. 283, no. K 52; Ladstätter (2005), 335, lev. 191, no. K 697; 342, lev. 195, no. K 766 (MS 2.-3. yy.)
[22] Özyiğit (1992), 104, 118, Resim 14.
[23] Rotroff (2013), 20.

Khytraların çeşitli formları Atina[24] dışında Sagalassos[25] gibi Roma yerleşimlerinde MS 1-3. Yüzyıl tabakaları vasıtası ile bilinmektedir[26].

5.1.5 Maşrapa

Tek bir örnekle temsil edilen bu gruptaki örnek, ince cidarlı, dışa çekik ağız kenarlı, küresel gövdeli, hafif yükseltilmiş düz kaideli, dikey tek kulplu bir form yapısına sahiptir **(Tablo 1: No. 5)**. Dış yüzeyinde koyu gri astar üzerine beyaz boya ile oluşturulan bezemesi ile "Urnetta a Collarino" tip olarak adlandırılan maşrapalara benzerlik gösterir[27]. Spiral dallardan oluşan bezeme, altta özensiz biçimde yapılan beyaz nokta dizisi ile sınırlandırılmıştır. Kırmızı (2.5 YR 5/6) renkte hamurda ince kum ve kalsit katkıları hamurda görülür. Ostia[28], Histria[29], ve Tomis[30] gibi farklı yerleşmelerde benzer örnekler genelde MS 2.-3. yüzyıllara tarihlenmekle birlikte yoğunluklu olarak MS 3. yüzyıla tarihlenir.

5.1.6 Masa amphorası

Tek bir örnekle temsil edilen bu gruptaki örnek, dışa çekik ağız kenarlı, dikey biçimli karşılıklı çift kulplu, silindirik uzun boyunlu, küresel gövdeli, düz kaidelidir **(Tablo 2: No. 12)**. Açık kırmızı renk (10 R 6/6), renkte; taşcık, kum ve kalsit katkılı hamurdan üretilmiştir. Yoğun ve orta boyutlu katkılar bazı durumlarda yüzeyden görülür. Sıvıların taşınması veya sofrada sıvıların tutulması amacına yönelik olarak kullanılan bu örneğimizin benzer örnekleri, Ephesos'da[31] MS 1. yüzyıl, Atina'da[32] MS 1-2. yüzyıllara, Paphos'da da MS 3. yüzyıllara kadar tarihlenirler[33].

5.2 Arkeometrik analizler

Akgüney Nekropolü kazılarında aynı alandan ele geçen 6 adet seramik buluntu, arkeometrik yöntemler kullanılarak incelenmiştir. Roma Dönemi'ne tarihlenen bu buluntular amorf niteliktedir. Toplanan numunelerin kili genellikle pembe ve açık kırmızı; dış yüzeyleri kırmızıdır. Killeri sert ve sıkıdır, bazı örnekler ince gözeneklidir ve ince kireç katkısı görülür. Buluntular öncelikle 1'den 6'ya kadar numaralanarak fotoğraflanmıştır. No. 1, 2, 3, 5, 6 Roma Dönemi

[24] Robinson (1959), 42, lev. 7, G 192.
[25] Degeest (2000), lev. 175;
[26] Sparkes-Talkot vd. (1970), 224-225, lev. 18, no. 1932.
[27] Hayes (2008), 102; Slane (1990), 90; Carandini vd. (1968).
[28] Carandini vd. (1968), lev. 7, no. 145-149; lev. 41, no. 792-840.
[29] Suceveanu (1982), 227, 34.
[30] Băjenaru- Dobbrinescu (2008), 191-192, lev. 5b, no. 1.
[31] Meriç (2002), no. 517.
[32] Robinson (1959), lev. 2, no. F72 ve ayrıca bkz. No. M. 48-49.
[33] Hayes (1991), lev. 44, no. 12.

Kırmızı Astarlı Seramikleri grubu olarak bilinen sofra kaplarıdır. Dış yüzeyleri astarlıdır. Özenli bir üretim tekniğine sahiptir.

No: 1 (Şekil 236)
Kapalı form-Gövde parçası-Testi
Dış yüzey kırmızı (2.5YR 5/8) renkte astarlı. Orta sertlikte. Gözeneksiz. Seyrek kum ve mika katkılı. İyi pişmiş. Kırmızımsı sarı (5YR 6/8) renkte hamurludur.

No: 2 (Şekil 237)
Kapalı form-Gövde parçası-Testi
Dış yüzey açık kırmızı (2.5YR 6/8) renkte astarlı. Orta sertlikte. İnce elenmiş. Gözeneksiz. Seyrek kum ve mika katkılı. İyi pişmiş. Açık kırmızımsı kahve (2.5YR 7/4) renkte hamurludur.

No: 3 (Şekil 238)
Kapalı form-Gövde parçası-Testi
Dış yüzey kırmızı (2.5YR 5/6) renkte astarlı. Yumuşak. İnce elenmiş. İyi pişmiş. Gözeneksiz. Katkısız. Pembe (7.5YR 7/4) renkte hamurludur.

No: 5 (Şekil 239)
Kapalı form-Kaide parçası-Testi
Dış yüzey açık kırmızımsı kahve (2.5YR 6/4) renkte astarlı. Orta sertlikte. İnce elenmiş. İyi pişmiş. Gözeneksiz. Kalsit ve quartz katkılı. Açık kırmızımsı kahve (2.5YR 7/4) renkte hamurludur.

No: 6 (Şekil 240)
Kapalı form-Gövde parçası-Testi
Dış yüzey kırmızı (2.5YR 5/6) renkte astarlı. Yumuşak. İnce elenmiş. İyi pişmiş. Çok seyrek gözenekli. Mika ve kalsit katkılı. Pembe (7.5YR 7/4) renkte hamurludur.

No. 4 ise yarı kaba hamurlu ve astarsız olarak üretilmiştir. Diğerlerine oranla hamuru farklı özellikler gösterir. Roma Dönemine tarihlenir.

No: 4 (Şekil 241)
Kapalı form-Gövde parçası-Testi

Dış yüzey açık kırmızı (2.5YR 6/8) renkte astarsızdır. Orta sertliktedir. İyi pişmiştir. İnce elenmiştir. Çok seyrek gözeneklidir. Yoğun kalsit katkılıdır.

Roma Dönemine tarihlenen 5 (no. 1, 2, 3, 5, 6) adet kırmızı astarlı seramik, 1 (no. 4) adet yarı kaba nitelikteki seramik üretim teknolojilerini açıklığa kavuşturmak için kimyasal ve mineralojik özellikler açısından Kalitatif Faz (mineralojik), SEM-EDS ve yarı kantitatif element analizi uygulanmıştır. Örnekler X-ışını toz kırınımı ve X-ışını floresanı ile incelendi. Yapılan bu analizler sayesinde seramik buluntuların üretildiği kilin mineralojik, morfolojik ve mikro yapısının tanımlaması mümkün olabilmiştir. Bu sayede Roma Dönemi seramik üretiminde kullanılan kilin yapısı ve hammadde özellikleri tespit edilebilmiştir **(Tablo 3-6)**. Buna göre 4 no.lu örnek, örneğinde; CaO içeriği % 3,768, Al_2O_3 içeriği %20,066; Fe_2O_3 içeriği %6,0349, MgO içeriği % 1,437ve SiO_2 %57,858 değerlerine sahiptir. Al, Mg ve Ca değerleri ile diğerlerinden ayrılırken 3 no.lu örnek diğer örnekler ile uyumlu iken CaO değeri ile farklılık göstermektedir. 6 no.lu örnek de diğer örnekler ile uyumlu iken SiO2 değeri ile bütün örneklerden ayrılmaktadır. No. 1, 2, 4 ve 5 no.lu örnekler XRF sonuçlarına göre kimyasal olarak benzer içeriğe sahiptir. Yapılan Kalitatif Faz (mineralojik) analiz sonuçlarına göre, 1, 2, 3, 5 nolu örnek Kuvars, Feldispat, Diopsid, Hematit, İllit; 4 no.lu örnek, Kuvars, Feldispat, Hematit, İllit, ve 6 no.lu örnek Kuvars, Feldispat, Diopsid, Hematit, İllit, Montmorillonit ve kalsit kristalleri içermektedir. Bu analizler, Anadolu'nun Karadeniz kıyılarında Roma Dönemine üretilen bu özelliğe sahip seramiklerde ilk defa uygulanmıştır. Çalışmamız bölgede yürütülecek seramik ve kil yatakları hakkındaki çalışmalarda veri tabanı oluşturulmasına katkı sağlamıştır. Ayrıca belirlenen kil yapısının yerel özelliklere sahip olduğunun kesinleştirilmesi için yeni araştırmalarına kaynak oluşturmuştur. Ayrıca analiz sonucunda ortaya çıkan farklı yapıdaki hammaddenin **(Tablo 4-6)** kaynağının tespit edilmesi için nekropol alanı çevresinde kil yataklarına yönelik araştırma yapılması önerilmektedir. Bu sayede Nekropolis alanının oluşturulduğu döneme ait bölgedeki seramik üretimi hakkında farklı bilgilere ulaşılacaktır.

Yüzeysel gözlemler ile Kalitatif Faz (mineralojik) ve yarı kantitatif element analizi sonuçları genel olarak uyumlu ve tutarlıdır **(Tablo 3)**. Sonuçlar neticesinde, incelenen kırmızı astarlı seramikler ve yarı kaba seramik olmak üzere iki gruba ayrılabileceğini göstermektedir. Mineralojik bileşimler ayrıca dönemin üretim teknolojisindeki farklılıkları ve üretim farklılıklarını yansıtmaktadır. Bu sonuçlara göre No. 4 bileşenler açısından farklı görünmektedir. No. 3 ve 6'da bazı elementlere göre farklılıklar bulunmakta ve No. 4'e göre daha yakınlık göstermektedirler.

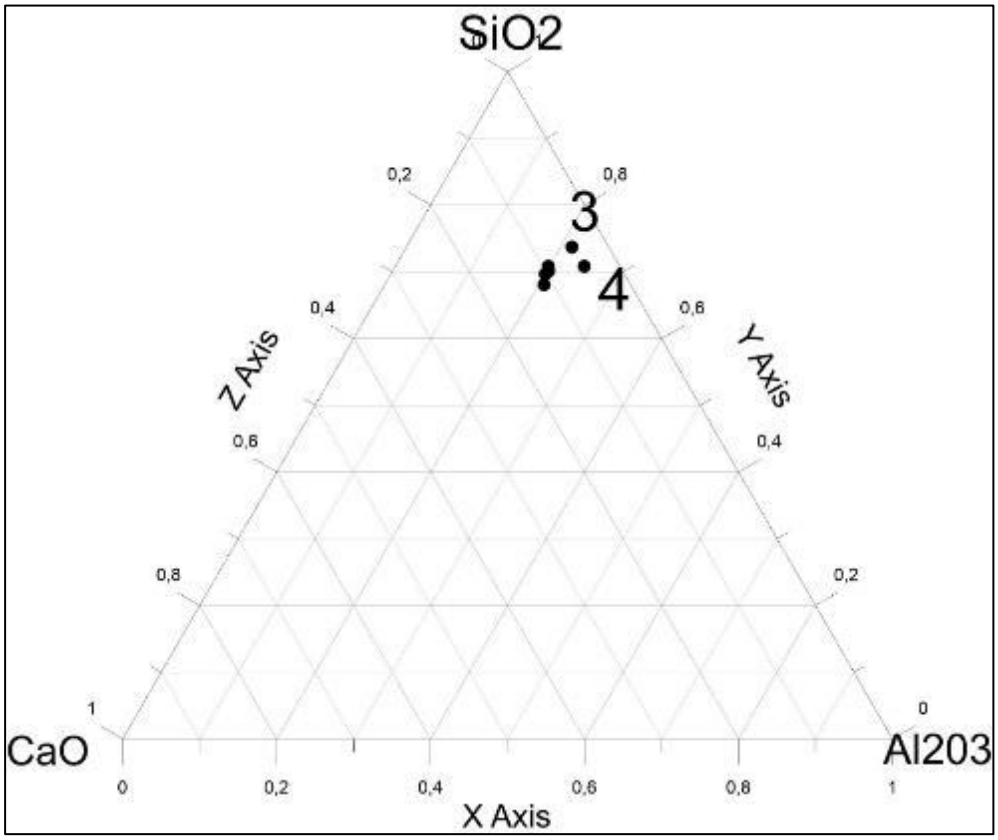
Analiz sonuçları uyarınca örneklerin 800° C civarında 1000° C'yi geçmeden pişirildiği ileri sürülebilir. Diyopsid pirekson grubu mineral olup 4 no.lu örnek dışında diğerlerinde

görülmektedir. No. 4, diğer örneklere göre farklıdır. Piroksen grubu, yerel olarak üretilen Sinop Amphoralarında da görülen bir element olup, incelenen bu seramik grubunun yerel üretim olduğunu işaret etmektedir. Tüm örnekler ışığında Sinop ve çevresinde Kırmızı astarlı seramikler üzerinde daha önce arkeometrik analiz yapılmamış olması, bölge ve kentteki ölü gömme kültürüne ait seramiklerin niteliğinin tanımlanması katkı sağlamıştır. Ayrıca bölgede aynı niteliklere sahip arkeometrik analiz yapılan örnek olamadığı için karşılaştırmak mümkün olmamakta ve bu nedenle de bu durum çalışmanın özgünlüğünü arttırmaktadır.

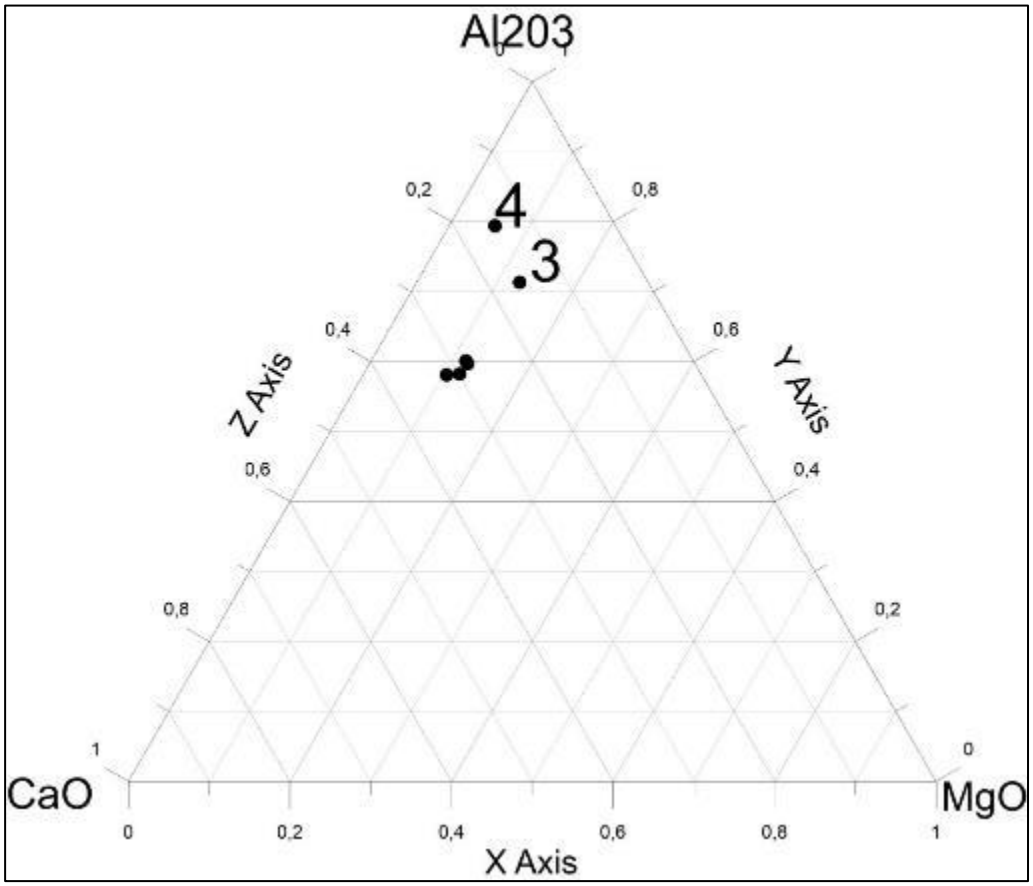
Tablo 3. Numunelerin elementlerine göre dağılımı.

Element	Na2O	MgO	Al2O3	SiO2	K2O	CaO	Fe2O3	Cr2O3
1	1,49346	3,12769	16,0438	57,3127	2,46687	7,52483	6,03113	0,03800
2	1,99757	3,34162	16,4632	56,8742	2,12599	7,76269	6,29486	0,03653
3	1,41124	3,01824	16,8618	57,8583	2,42953	3,76801	6,03499	0,03653
4	3,29559	1,43781	20,0661	57,8583	2,42953	3,76801	6,03499	0,03653
5	2,04879	3,30514	16,2082	56,3970	2,20067	8,31257	6,20738	0,03946
6	1,1497	2,80265	15,7037	51,6923	2,12599	8,53365	5,64518	0,03069

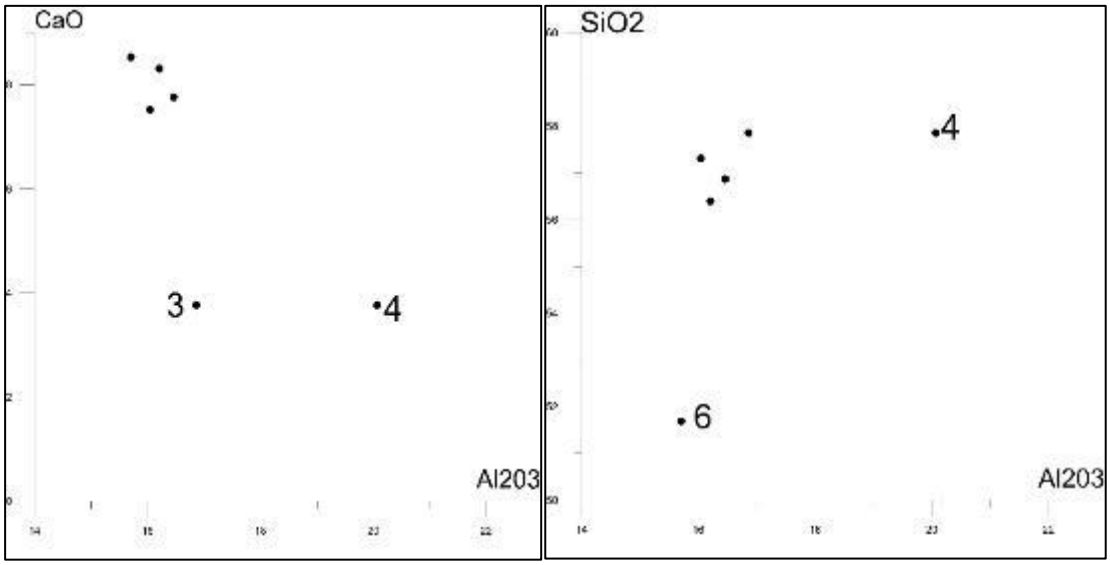
Tablo 4. Numunelerin element içerik dağılımı.

Tablo 5. Numunelerin element içerik dağılımı.

Tablo 6. Numunelerin element içerik dağılımı.

5.3 Tipolojik ve kronolojik açıdan cam eserlerin incelenmesi

Nekropolde ele geçen toplam 6 adet cam eser, serbest üfleme tekniği ile üretilen unguentariumlardan oluşur **(Tablo 1: No. 1, 17 ve 18; Tablo 2: No. 5, 14 ve 23)**. Değerli sıvı maddelerin taşınması ve saklanmasında kullanılan unguentariumlar, Roma Dönemi'nde geçirgenliği engellemesinden dolayı sık tercih edilirler. Form özelliklerinden dolayı Isings'in Form 82 olarak tanımladığı bu gruptaki örnekler, gövde özelliklerine göre çeşitli alt tiplere ayırmak mümkündür[34]. Dışa çekik ağız kenarlı, uzun ve silindirik boyunlu, çan biçimli alt gövdeli ve içbükey kaideli bu tipin benzer örnekleri Anadolu'da Pergamon[35] ve Kaunos[36] gibi yerleşmelerde rastlanır. Şamdan biçimli bu unguentariumların kullanım aralığı MS 1-3. yüzyıllar arasındadır.

Seramik ve cam eserler üzerinde yapılan incelemede bu eserlerin genelde su taşıma kapları ya da kokulu yağların taşınması işlevi için üretildiği görülmektedir. Bu eserler genelde kapalı formlu kaplardır. Roma seramikleri ortak bazı özellikler taşır. Bu seramik ve cam malzeme bölgenin Roma Dönemi hakkında bir bakış açısı sunar. Bu eserler aynı zamanda mezar hediyesi olarak kullanılabilmektedir. Kazı çalışmalarında genellikle her bir mezardan seramik ve cam buluntu ile karşılaşılmıştır.

5.4 Metal, kemik ve taş buluntuların değerlendirmesi

Sinop Arkeoloji Müzesi'nin Akgüney nekropolünde yapmış olduğu kurtarma kazısı sonunda metal, kemik ve taş malzemeden yapılmış toplam 82 adet buluntu açığa çıkarılmıştır (Tablo 7). Bunlardan ikisinin (Katalog No. İzole 1 ve 2) konumu ne yazık ki belli değildir ve dolayısıyla kontekst bakımından kesin bir değerlendirmesi yapılamamaktadır. Diğer ikisi (TM1 ve TM2) Tümülüs mezar içinde bulunmuştur ve büyük olasılıkla mezar yapısının mimarisi ile ilişkilidir. Dolayısıyla burada ayrıca ele alınmayacaktır. Nekropol alanının doğu kısmında ortaya çıkarılan Yapı A'da bir haç röliker (Katalog No. A1) Orta Bizans Dönemi'ne tarihlenmektedir ancak yapı ile olan ilişkisi kesin olarak bilinememektedir. Söz konusu yapı Geç Antik Çağ içerisinde değerlendirilmiş olsa da aynı yapının sonraki yüzyıllarda kullanılmaya devam etme olasılığı vardır. Yapı C'de bulunan bronz anahtarın (Katalog No. B1) tarihi kesinleştirilemese de işlevi gereği söz konusu yapı ile ilişkili olduğu söylenebilir. Müze raporunda Yapı C'nin 4,5 m kuzeyinde bulunduğu bellirtilen[37] bir bronz küpe (Katalog No. C2) ve bir bronz saç iğnesi

[34] Isings (1957), 97.
[35] Conze (1913), 236, lev. 66
[36] Roos (1974), 41, lev.14.
[37] Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürülüğü'nün 14.10.2015 tarihli, 67745030-160.02 Sayılı ve "Kazı Sonuç Raporu" konulu raporu.

(Katalog No. C3) ise söz konusu yapıdan çok bu civarda yer alan ancak olasılıkla tahrip olmuş bir mezarla ilişkili olarak değerlendirilmelidir.

Tablo 7. Metal, Kemik ve Taş Buluntular.

Sıra No	Katalog No.	Adı	Malzeme	Buluntu Yeri	Tarih
1	SM3.1	Küpe	Bronz	SM3	MS 2-3.yy
2	SM3.2	Küpe	Bronz	SM3	MS 2-3.yy
3	SM4.1	Yüzük	Demir	SM4	MS 2-3.yy
4	SM6.5	Yüzük	Gümüş/Akik	SM6	MS 3.yy
5	SM6.6	Ayna	Bronz	SM6	Roma Dönemi
6	SM6.7	Saç İğnesi	Kemik	SM6	MS 1-3.yy
7	SM6.8	Dikiş İğnesi	Kemik	SM6	MS 1-3.yy
8	SM7.3	Yüzük	Gümüş/Akik	SM7	MS 3.yy'ın ilk yarısı
9	SM10.3	Küpe	Altın	SM10	MS 2-3.yy
10	SM10.4	Küpe	Altın	SM10	MS 2-3.yy
11	SM10.5	Kolye ucu	Altın/Taş	SM10	Roma Dönemi
12	SM10.6	Yüzük	Bronz	SM10	Roma Dönemi
13	SM10.7	Takı parçası	Demir	SM10	-
14	SM10.8	Halka?	Demir	SM10	-
15	SM10.9	Kolye	Taş	SM10	Roma Dönemi
16	SM11.2	Kilit levhası	Bronz	SM11	MS 2-3.yy
17	SM12.1	Küpe	Gümüş	SM12	MS 3.yy ortası
18	SM35.2	Saç İğnesi	Kemik	SM35	MS 1-3.yy
19	SM36.2	Yüzük	Bronz	SM36	MS 2-3.yy
20	SM36.3	Saç İğnesi	Kemik	SM36	MS 1-3.yy
21	SM37.3	Yüzük	Gümüş/Akik	SM37	MS 2-3.yy
22	SM43.1	Küpe	Altın	SM43	MS 2-3.yy
23	SM43.2	Küpe	Altın	SM43	MS 2-3.yy
24	SM43.3	Yüzük	Gümüş	SM43	MS 2-3.yy
25	SM43.4	Kaşık uçlu sonda	Gümüş	SM43	MS 1-4.yy
26	SM43.5	Saç İğnesi	Bronz	SM43	MS 1-3.yy
27	SM43.6	Kolye Sarkacı	Jasper	SM43	Roma Dönemi
28	SM45.1	Küpe	Bronz	SM45	MS 2-3.yy
29	SM45.2	Küpe	Bronz	SM45	MS 2-3.yy
30	SM45.3	Yüzük	Bronz	SM45	MS 2-3.yy
31	SM47.1	Yüzük	Bronz	SM47	-
32	SM47.2	Yüzük	Bronz	SM47	MS 3.yy
33	SM47.3	Yüzük	Demir	SM47	-
34	SM61.1	Küpe	Bronz	SM61	MS 2.yy-erken 3.yy
35	SM63.4	Yüzük	Gümüş/Akik	SM63	MS 2.yy
36	SM64.1	Yüzük	Gümüş	SM64	MS 1.yy
37	SM64.2	Küpe	Bronz	SM64	MS 2.yy
38	SM68.1	Küpe	Bronz	SM68	-
39	SM68.2	Küpe	Bronz	SM68	MS 2.yy
40	SM69.1	Yüzük	Bronz	SM69	MS 2.yy-erken 3.yy
41	SM69.2	Küpe	Bronz	SM69	MS 2.yy-erken 3.yy

42	SM69.3	Küpe	Bronz	SM69	MS 2.yy-erken 3.yy
43	SM69.4	Küpe	Bronz	SM69	MS 2.yy
44	SM69.5	Yüzük	Demir	SM69	-
45	SM70.1	Küpe	Gümüş	SM70	MS 2-3.yy
46	SM70.2	Küpe	Gümüş	SM70	MS 2-3.yy
47	SM71.1	Küpe	Bronz	SM71	MS 2-3.yy
48	SM71.2	Küpe	Bronz	SM71	MS 2-3.yy
49	SM71.3	Yüzük	Bronz	SM71	-
50	SM71.4	Yüzük	Bronz	SM71	-
51	SM71.5	Yüzük	Demir	SM71	-
52	SM72.1	Küpe	Gümüş	SM72	MS 2-3.yy
53	SM72.2	Küpe	Gümüş	SM72	MS 2-3.yy
54	SM72.3	Küpe	Bronz	SM72	MS 2.yy
55	SM72.4	Küpe	Bronz	SM72	MS 2-3.yy
56	SM72.5	Küpe	Bronz	SM72	MS 2.yy
57	SM72.6	Küpe	Bronz	SM72	MS 2-3.yy
58	SM72.7	Küpe	Bronz	SM72	MS 2-3.yy
59	SM72.8	Küpe	Bronz	SM72	-
60	SM72.9	Çivi	Demir	SM72	-
61	SM73.1	Küpe	Bronz	SM73	MS 2-3.yy
62	SM74.1	Haç Sarkaç	Bronz	SM74	MS 5-7.yy
63	SM75.2	Küpe	Bronz	SM75	MS 2-3.yy
64	SM75.3	Yüzük	Bronz	SM75	Geç Roma-Erken Bizans Dönemi
65	SM75.4	Yüzük	Bronz	SM75	Geç Roma-Erken Bizans Dönemi
66	SM75.5	Yüzük	Bronz	SM75	MS 2-3.yy
67	SM75.6	Yüzük	Bronz	SM75	Geç Roma-Erken Bizans Dönemi
68	SM75.7	Yüzük	Bronz	SM75	Geç Roma-Erken Bizans Dönemi
69	SM76.1	Küpe	Bronz	SM76	MS 2.yy
70	SM76.2	Küpe	Demir	SM76	-
71	SM76.3	Yüzük	Demir	SM76	Geç Roma-Erken Bizans Dönemi
72	SM76.4	Yüzük	Demir	SM76	-
73	SM78.1	Kumaş?	Deri	SM78	-
74	SM80.1	Küpe	Gümüş	SM80	-
75	TM1	Çivi	Demir	Tümülüs Mezar	-
76	TM2	Kenet parçası	Demir	Tümülüs Mezar	-
77	A1	Haç Röliker	Bronz	Yapı A	Orta Bizans Dönemi
78	B1	Anahtar	Bronz	Yapı B	-
79	C2	Küpe	Bronz	Yapı C'nin 4,5 m kuzeyi	MS 2-3.yy
80	C3	Saç İğnesi	Bronz	Yapı C'nin 4,5 m kuzeyi	MS 1-3.yy

81	İzole 1	Kolye ucu	Bronz	Belli değil	-
82	İzole 2	Haç Sarkaç	Bronz	Belli değil	Orta Bizans Dönemi

Geriye kalan 74 adet buluntunun hepsi nekropol alanındaki sandık mezarların içinde bulunmuştur. Söz konusu buluntuları takılar ve kişisel bakımla ilgili eşyalar olarak iki grupta toplamak mümkündür.

Takılar (toplam 66 adet) içerisinde 33 adet küpe, 25 adet yüzük, 3 adet kolye ve 5 adet saç iğnesi bulunmaktadır. Takıların sandık mezarlar içindeki dağılımı incelendiğinde, 82 adet sandık mezar içinden sadece 26 tanesinde takıların bulunduğu tespit edilmektedir. Burada sandık mezarlardan bazılarının yoğun tahribat neticesinde neredeyse yok olduğu ve aynı zamanda da bazılarında hiçbir buluntuya rastlanmadığını hatırlamak faydalı olacaktır. Ancak yine de ortaya çıkarılan takıların, mezarların yaklaşık olarak sadece üçte birinde mevcut bulunduğunu söylemek mümkündür. Sayısal oranlardan devam edilecek olursa söz konusu 66 adet takı buluntusunun büyük bir kısmının toplam 8 mezarda (SM6, SM10, SM43, SM69, SM71, SM72, SM75 ve SM76) yoğunlaştığı görülmektedir.

Takılar içinden belli bir grup, yapıldıkları malzeme ve işçilikleri açısından değerlendirildiğinde diğerlerine nazaran daha çok ön plana çıkmaktadır. SM6 mezarında MS 3.yy'a tarihlenen gümüş/akik yüzük, SM7 mezarında MS 3.yy'ın ilk yarısına tarihlenen gümüş/akik yüzük, SM10 mezarında MS 2-3.yy'a tarihlenen iki adet altın küpe ve iki adet altın/taş yapılmış kolye, SM12 mezarında MS 3.yy ortasına tarihlenen gümüş küpe, SM37 mezarında MS 2-3.yy'a tarihlenen gümüş/akik yüzük, SM43 mezarında MS 2-3.yy'a tarihlenen gümüş yüzük ve bir adet jasper kolye sarkacı, SM 63 mezarında MS 2.yy'a tarihlenen gümüş/akik yüzük, SM70 mezarında MS 2-3.yy'a tarihlenen 2 adet gümüş küpe, SM72 mezarında MS 2-3.yy'a tarihlenen 2 adet gümüş küpe ve SM80 mezarındaki 1 adet gümüş küpe bu grubu meydana getirir. Altın, gümüş ve kıymetli taşların meydana getirdiği bu gubun toplam 10 sandık mezarda yoğunlaştığı saptanabilmektedir. Tüm bu tespitler, prestij malzemesi olarak değerlendirilen takıların Akgüney nekropolünde sadece belli bir kesimde toplanmış olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Sandık mezarların geri kalanında ortaya çıkarılmış olan takıların mezar başına ya bir ya da iki adet olarak sınırlandığını ve çoğunluğunun bronz (SM3.1, SM 3.2, SM10.6, SM36.2, SM45.1, SM45.2, SM45.3, SM47.1, SM47.2, SM61.1, SM64.2, SM68.1, SM68.2, SM69.1, SM69.2, SM69.3, SM69.4, SM71.1, SM71.2, SM71.3, SM71.4, SM72.3, SM72.4, SM72.5, SM72.6,

SM72.7, SM72.8, SM73.1, SM75.3, SM75.4, SM75.5, SM75.6, SM75.7, SM76.1) ve aynı zamanda demir (SM4.1, SM10.7, SM10.8, SM47.3, SM69.5, SM71.5, SM76.2, SM76.3 ve SM76.4) malzemeden üretilmiş oldukları görülmektedir.

Saç iğneleri toplamda 4 adettir.[38] Bir tanesi SM6 mezarında, diğer üçü SM35, SM36 ve SM43 mezarlarında ortaya çıkarılmıştır. Saç iğnelerinden ikisi bronz, ikisi kemikten yapılmıştır. İşçilikleri açısından değerlendirildiğinde çağdaşı örneklerine kıyasla daha basit olarak üretilmiş olduklarını söylemek mümkündür.[39]

Kişisel bakım eşyaları altında gruplanan buluntular arasında bir adet gümüş kaşık uçlu sonda (SM43.4), bir adet bronz ayna (SM6.6), bir adet kemik dikiş iğnesi (SM6.8) ve bir adet kilit levhası (SM11.2) bulunmaktadır. Gümüş kaşık uçlu sonda büyük olasılıkla kozmetik amaçlı kullanılmış kişisel bakım eşyasıdır[40] ve SM43 mezarındaki diğer prestijli eşyalarla birlikte değerlendirildiğinde söz konusu mezarın yüksek statüde bir bireye ait olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Bronz ayna ve kemik dikiş iğnesi SM6 mezarında ortaya çıkarılmıştır. Aynı mezarda bulunan 1 adet gümüş/akik yüzük (SM6.5), 1 adet kemik saç iğnesi (SM6.7), 2 adet pişmiş toprak testi (SM6.1 ve SM6.2) ve 2 adet cam unguentarium (SM6.3 ve SM6.4) ile birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu mezarın Akgüney topluluğu içinde görece yüksek statülü bir bireye ait olduğuna işaret eder. Son olarak SM11 mezarında bulunan bronz kilit levhası muhtemelen ahşak bir kutu ya da sandığın kilit mekanizmasına ait bir parçadır. Bu tip eşyalara mezar buluntuları içinde Roma Dönemi boyunca sıklıkla rastlamak mümkündür.[41]

5.5 Mezar Tipleri

Akgüney Nekropolü 2 farklı tipte mezara ev sahipliği yapmaktadır. Bu mezar tipleri "Tonozlu Mezar" ve "Sanduka Mezar" olarak gruplandırılabilir. Söz konusu iki mezar tipinden tonozlu mezar sadece iki örnekle temsil edilmektedir. Sanduka mezarlar ise yaklaşık 82 örnekle temsil edilecek şekilde baskın mezar tipi olarak öne çıkmaktadır.

[38] Yapı C'nin 4,5 kuzeyinde bulunan buluntu bu gruba dâhil edilmemiştir. Açıklama için Bkz. Bulgular, Yapı C.
[39] Krş. dell'Orto-Varone (1992), 156, no.27; Allison (2006), no.141, lev.8; Ruseva Slokoska (1991), 204-207, no.277-285.
[40] Literatürde genellikle "kulak kaşığı" olarak bilinen bu aletler tıp aleti olarak kullanılmak dışında kozmetik ve eczacılıkla ilişkili olarak da kullanım görmüştür. Ayrıntılı bilgi için Bkz. Baykan (2009), 84-85.
[41] Nikolov-Buyukliev (1967), 30, res.18; Zampieri-Lavarone (2000), 184-185, no.345a; Jilek (2005), 401, no.B35, B41; Aksan (2015), 312-313, res.387-389.

5.5.1 Sanduka mezarlar

Akgüney sanduka mezarları teşkil edilmelerinde kullanılan malzeme ve yöntemler ışığında bazı alt tiplere bölünebilmektedir. Kazısı gerçekleştirilmiş mezarlardan 67 tanesi alt tipolojilendirmeye tabi tutulabilse de kalan 15 tanesi kötü korunma şartlarından dolayı bu çerçevenin dışında kalmaktadır. Sanduka mezarları Tip 1, Tip 2, Tip 3, Tip 4 ve Tip 5 şeklinde alt gruplandırmalara tabi tutmak mümkündür.

5.5.1.1 Tip 1 sanduka mezar

Tip 1 sanduka mezarlar toplamda 31 adet olan sayıları ile en yoğun kullanılmış mezar tipidir (Şekil 207, Tablo 8). Bu alt tipteki sanduka mezarlar aslında ait oldukları formun en standart özelliklerini yansıtan mezarlardır. Nitekim Akgüney örnekleri de teşkil edilmelerinde düz plakalardan yararlanılması ile öne çıkmaktadır.[42] Tip 1 sanduka mezarlarda uzun kenarların teşkil edilmesi için birer uzun plaka, kısa kenarlar için ise birer kısa plakadan yararlanılmıştır (Şekil 208-209). Mezarların kapatılması ise genelde düzensiz şekiller yansıtan üç adet taş plakanın mezar üzerine yan yana olacak şekilde dizilmesi ile gerçekleştirilmiştir (Şekil 210). Bazı mezarlarda istisnai şekilde iki adet plaka ile kapatmaya gidildiği de görülmektedir (SM6) (Şekil 211). Mezarın küçük olması durumunda ise tek bir taş plaka kullanılmıştır (SM9). Sanduka kısmını teşkil eden plakaların ya ölçüsel tutarsızlığı ya da toprak içerisine eş derinliklerde yerleştirilmemesinden ötürü bazı mezarlarda kenarlar arasında kot farklılıkları ortaya çıkmıştır. Bunun giderilmesi ve böylece kapama taşlarının mezarın içine toprak dolmayacak şekilde yerleştirilebilmesi adına düşük kotta kalan plakaların üzerine taş sıraları ile bir nevi “düzleme” yapılmıştır. Bu uygulama en iyi haliyle SM2, SM18, SM24 ve SM31 örneklerinde görülmektedir (Şekil 208-209). Tip 1 sanduka mezarlar içerisinde sadece tek bir örnekle SM6’da olacak şekilde iç kısmın kırmızı-kahverengi bir sıva ile kaplandığı tespit edilmiştir (Şekil 212). Bu istisnai durum, mezar envanterinin de desteklediği şekilde, mezar sahiplerinin refah seviyesinin Akgüney toplumu nezdinde yüksek olması ile alakalı olmalıdır.

Tip 1 sanduka mezarların boyut odaklı incelemesi genelde bir bireyin gömülmesine uygun boyutlarda teşkil edildiklerini göstermektedir. Diğer bir önemli nokta ise boyutsal orantılarda birbirine yakın ölçüler izleyen bir karakter sunmalarıdır (Şekil 213). Nitekim mevcut örnekler, çok büyük oranlarda, 1 m üzeri uzun kenarlara sahip olmaları ile bir yetişkinin kolaylıkla gömüleceği bir alan sunmaktadır. Aynı tespit benzer bir rahatlık sunacak şekilde tercih edilmiş 0-1 m arası ölçüler yansıtan kısa kenarlar ile de perçinlenmektedir. Diğer yandan, genişlikler

[42] Benzerler için bkz. Öztürk (2019), 39, Fig. 15/a.

bağlamında, bu ölçü aralığının üzerine çıkacak şekilde daha geniş defin alanları sunan örneklerin sayısı da yadsınamayacak kadar çoktur. Sanduka derinlikleri bağlamında da Tip 1 örneklerinin bazı istisnalar dışında (SM14, SM8, SM16, SM2, SM18, SM21, SM24, SM30, SM31, SM5) çoğunlukla derin sayılabilecek değerler sunması dikkat çekicidir.

Tip 1 sanduka mezarlar arasında SM14, SM16, SM9, SM18, SM20, SM21, SM11, SM24, SM25 ve SM5 sergiledikleri uzunluklar bağlamında çocuk mezarları olarak düzenlenmiş gibi görünmektedir.[43] Diğer tüm mezarların ise, ölçüsel bağlamda değerlendirildiklerinde, erişkin ve yetişkin bireyler için düzenlendiği söylenebilecektir.

Tip 1 sanduka mezarlar, yönelim bağlamında da hatırı sayılır derecede homojen bir eğilim sunmaktadır. Öyle ki 28 adet mezarın tümü batı-doğu uzantılı olacak şekilde açılmıştır. İstisnalar tek bir örnekle temsil edilecek şekilde kuzey-güney (SM27) ve 2 örnekle temsil edilecek şekilde güneybatı-kuzeydoğu (SM18 ve SM30) uzantılı mezarlar şeklinde karşımıza çıkmaktadır (Şekil 214). Ancak bu mezarların farklı yönelimleri de çok marjinal açılarla nitelenmemektedir. Bu bağlamda üç istisnai mezarın yönelim farklılıklarının yön hesaplamalarında ortaya çıkan basit hatalardan kaynaklı olduğu ileri sürülebilecektir.

Kronolojik olarak ele alındıklarında Tip 1 sanduka mezarların Akgüney nekropolü bünyesinde sadece belli bir dönemde tercih edilmediği rahatlıkla söylenebilecektir. SM1 ve SM6 mezarları bu tipin nekropolde MS 2. yüzyıl ile beraber kullanılmaya başlandığını göstermektedir. Tip 1 sanduka mezarların bu tarih aralığında başlayan kullanımları değişen yoğunluklarla çok büyük olasılıkla MS 4. yüzyıla kadar sürmüştür. Bu uzun kronolojik çerçeve bünyesinde MS 2.yy ve MS 3.yy arası bu tipin en yoğun kullanımda kaldığı dönem olmuştur (Şekil 215).

[43] Her ne kadar istisnai durumlar olabilse de bu ve benzer değerlendirmelerde 1.30 m altında bir boya sahip olan bireyler “çocuk”, 1.30 m üzeri boydaki bireyler ise “erişkin” veya “yetişkin” olarak kabul edilmiştir.

Tablo 8. Sanduka Mezar Tip 1.

#	Mezar No.	Müze No.	TİP	ÖLÇÜLER (m)			YÖNELİM	Tarih
				U	G	D		
1	SM1	M6	1	2	1	0.90	B-D	MS 2.yy
2	SM2	M10	1	1.65	0.50	0.40	B-D	MS 2-3.yy
3	SM3	M31	1	1.85	0.78	0.65	*B-D*	MS 2-3.yy
4	SM4	M56	1	1.55	0.63	0.65	*B-D*	MS 2-3.yy
5	SM5	M83	1	1.25	0.53	0.37	B-D	MS 2-3.yy
6	SM6	M82	1	2	0.80	0.85	B-D	MS 2.yy sonu- MS 3.yy başı
7	SM7	M46	1	2	0.80	0.90	B-D	MS 3.yy'ın ilk yarısı
8	SM8	M5	1	1.14	0.50	0.32	B-D	MS 3.yy
9	SM9	M13	1	1	0.32	0.50	B-D	MS 3.yy
10	SM10	M30	1	2	1	1.40	B-D	MS 3.yy
11	SM11	M51	1	1.07	0.52	0.43	B-D	MS 3.yy
12	SM12	M45	1	1.80	1	0.80	*B-D*	MS 3.yy ortası
13	SM13	M12	1	2	1.10	0.67	*B-D*	MS 3-4.yy
14	SM14	M2	1	1	0.73	0.40	*B-D*	-
15	SM15	M4	1				*B-D*	-
16	SM16	M8	1	0.85	0.50	0.32	*B-D*	-
17	SM17	M9	1	1.68	1.20	1	*B-D*	-
18	SM18	M21	1	0.65	0.37	0.30	GB-KD	-
19	SM19	M34	1	1.85	0.93	0.76	*B-D*	-
20	SM20	M39	1	0.74	0.37	0.44	B-D	-
21	SM21	M41	1	0.98	0.45	0.20	*B-D*	-
22	SM22	M49	1	1.80	0.55	0.66	*B-D*	-
23	SM23	M50	1	1.65	0.71	0.70	*B-D*	-
24	SM24	M52	1	1	0.41	0.25	B-D	-
25	SM25	M55	1	0.73	0.39	0.45	*B-D*	-
26	SM26	M58	1	1.75	1.06	1	*B-D*	-
27	SM27	M59	1	1.95	0.80	0.40	K-G	-
28	SM28	M60	1	1.65	1.05	0.47	*B-D*	-
29	SM29	M61	1	1.50	1.05	0.62	*B-D*	-
30	SM30	M69	1	1.10	0.60	0.30	GB-KD	-
31	SM31	M79	1	2	0.50	0.30	B-D	-

5.5.1.2 Tip 2 sanduka mezar

Tip 2 sanduka mezarlar 29 adet olan sayıları ile ikinci en yoğun kullanılmış mezar tipidir (Şekil 207 ve Tablo 9). Bu mezar tipi uzun kenarlarının taş örgü, kısa kenarlarının ise tek plakadan teşkil edilmesi ile karakterize edilmektedir. Neredeyse tüm mezarlarda taş örgülerde kabul edilebilir derecede özenli bir işçilik mevcuttur (Şekil 216). Sadece iki örnekte taş örgüleri özensiz ve baştan savma bir işçilik yansıtmaktadır (SM32, SM59). Plakaların sabitlenmesinde herhangi bir bağlayıcıdan yararlanılmamış, taş örgülerde ise basit çamur harç nitelikli bağlayıcı tercih edilmiştir. Bu tipteki mezarların kapatılması genelde düzensiz şekiller yansıtan üç adet taş plakanın mezar üzerine yan yana olacak şekilde dizilmesi ile gerçekleştirilmiştir. Mezarın iki plaka kullanılarak kapatılması sadece tek bir örnekte tercih edilmiştir (SM45). Sanduka kısmının teşkil edilmesinde farklı kenarlarda ortaya çıkan kot tutarsızlıkları yine taş sıraları ile kot düzleme yöntemine başvurularak giderilmiştir. Ancak Tip 2 sanduka mezarlarında taş sıraları ile kot düzenleme uygulaması sadece plakaların kullanıldığı kenarlarda olacak şekilde birkaç örnekte karşımıza çıkmaktadır (SM47, SM39 ve SM41). Tip 2 sanduka mezarları arasında yine sadece tek bir örnekte olacak şekilde iç duvarların sıvandığı görülmektedir (SM37) (Şekil 217).

Boyutsal inceleme, Tip 2 sanduka mezarlarının aynı Tip 1 örneklerinde olduğu gibi kabul edilebilir ölçüsel çerçeveler bünyesinde teşkil edildiklerini göstermektedir. Ancak boyutsal orantılar anlamında birbirinden kopuk ve aralıklı değer dağılımları sergileyen bir yapı içinde olmaları bakımından Tip 1 örneklerinden ayrılmaktadırlar (Şekil 218). Tip 2 sanduka mezarları genelde 1 m ve hatta hatırı sayılır miktarlarda 2 m üzeri (SM38, SM35, SM47, SM39, SM50, SM53, SM37, SM58, SM45 ve SM59) ölçülerde uzun kenarlara sahiptir. Bu bağlamda, kıyaslamalı bir bakış açısı ile yaklaşıldığında, Tip 1 örneklerine kıyasla daha gelişmiş bir boyutsal eğilim izledikleri söylenebilecektir. Ölçüsel bağlamdaki bu gelişmişlik sadece kenar uzunluklarında değil aynı zamanda genişliklerinde de mevcut olması bakımından önemlidir. Tüm bu verilerden çıkışla Tip 2 örneklerinin bir yetişkinin kolaylıkla gömüleceği bir alanı mümkün olan en uç ölçülerde sunma kaygısı ile teşkil edildiğini söylemek garip olmayacaktır. Ancak sanduka derinlikleri bağlamında ele alındıklarında ise büyük oranda sığ değerler sunmaları bakımından Tip 1 örneklerinden farklılaştıkları söylenebilecektir.

Tip 2 sanduka mezarlar arasında herhangi bir örneğin çocuk mezarı olarak düzenlenmiş olduğu söylenemeyecektir. Tersine, ölçüsel değerleri tüm mezarların erişkin ve yetişkin bireyler için düzenlendiğine işaret etmektedir.

Tip 2 Sanduka Mezarlar, tüm örneklerin batı-doğu uzantılı olması açısından yönelim bağlamında oldukça homojen bir eğilim sunmaktadır.

Kronolojik dağılımları bu tipin de, aynı Tip 1 mezarlarda olduğu gibi, sadece belli bir dönemde tercih edilmediğini göstermektedir. Mevcut örneklerden Tip 2 sanduka mezarların MS 2. yüzyılda ortaya çıktığı ve değişen yoğunluklarla kullanılmaya devam edildiği söylenebilecektir. Bu tipin uzun kronolojik dağılımı bünyesinde özellikle MS 2. yüzyılda bir zirve yaptığı ve yoğun kullanımının çok büyük ihtimalle MS 3. yüzyıl içinde de devam ettiği anlaşılmaktadır (Şekil 215).

Tablo 9. Sanduka Mezar Tip 2.

#	Mezar No.	Müze No.	TİP	ÖLÇÜLER (m)			YÖNELİM	Tarih
				U	G	D		
1	SM32	M7	2	1.74	0.75	0.55	B-D	MS 2.yy
2	SM33	M11	2	1.75	0.55	0.45	B-D	MS 2.yy
3	SM34	M16	2	1.85	0.55	0.50	B-D	MS 2.yy
4	SM35	M17	2	2	0.75	0.45	B-D	MS 2.yy
5	SM36	M38	2	1.80	0.70	0.55	B-D	MS 2.yy
6	SM37	M54	2	2.05	0.90	0.75	B-D	MS 2.yy
7	SM38	M14	2	2	0.70	0.60	B-D	MS 2-3.yy
8	SM39	M22	2	2.10	0.90	-	B-D	MS 2-3.yy
9	SM40	M23	2	1.65	0.80	0.58	B-D	MS 2-3.yy
10	SM41	M27	2	1.70	0.50	0.40	B-D	MS 2-3.yy
11	SM42	M29	2	1.80	0.48	0.50	B-D	MS 2-3.yy
12	SM43	M35	2	1.95	0.45	0.50	B-D	MS 2-3.yy
13	SM44	M42	2	1.80	0.63	0.45	B-D	MS 2-3.yy
14	SM45	M62	2	2	1	0.40	*B-D*	MS 2-3.yy
15	SM46	M15	2	1.87	0.40	0.40	B-D	MS 3.yy
16	SM47	M19	2	2.23	0.98	0.60	B-D	MS 3.yy
17	SM48	M24	2	1.40	0.70	0.20	*B-D*	-
18	SM49	M25	2	1.75	0.80	0.54	*B-D*	-
19	SM50	M26	2	2	0.60	0.50	*B-D*	-
20	SM51	M28	2	1.73	0.60	0.57	B-D	-
21	SM52	M32	2	1.36	0.40	0.30	B-D	-
22	SM53	M33	2	2.12	0.70	0.45	B-D	-
23	SM54	M36	2	1.60	0.30	0.25	B-D	-
24	SM55	M37	2	1.90	0.90	0.50	B-D	-
25	SM56	M44	2	1.78	0.50	0.40	*B-D*	-
26	SM57	M48	2	1.60	0.55	0.50	*B-D*	-
27	SM58	M57	2	2	0.90	0.40	*B-D*	-
28	SM59	M78	2	2	0.50	0.40	B-D	-
29	SM60	M81	2	1.75	0.43	0.32	*B-D*	-

5.5.1.3 Tip 3 sanduka mezar

Tip 3 sanduka mezarlar sadece 2 adet örnekle temsil edilmeleri bakımından ikinci en az tercih edilmiş mezar tipi olmaktadır (Şekil 207 ve Tablo 10). Bu mezar tipi, tüm örnekler arasında, teşkil edilmeleri ile ölü bireyin defin şekli arasında doğrudan bir alakanın olduğu tek mezardır. Öyle ki bu tip mezarlarda sadece ölünün ayakucuna denk gelen kısa kenarda olacak biçimde tek bir taş plaka kullanılmasına özen gösterilmiştir. Diğer kısa kenar ve uzun kenarlar ise taş örgü ile teşkil edilmiştir.[44] Bu değişik teşkil edilme yöntemi aynı zamanda ölünün ayakucunun ne yöne geleceğinin de bir belirleyicisi olmuş gibi görünmektedir. Taş örgülerde, aynı Tip 2 mezarlarında olduğu gibi, bağlayıcı olarak basit çamur harç kullanılmıştır. Tip 3 sanduka mezarların kapatılması da düzensiz şekiller yansıtan üç adet taş plakanın mezar üzerine yan yana olacak şekilde dizilmesi ile gerçekleştirilmiştir.

Tip 3 sanduka mezarlar Akgüney Nekropolü'nün en büyük boyutları mezarları arasındadır. Bu tipin iki temsilcisinden biri 1.90 m, diğeri ise 2 m uzunluğa sahip olmaları ile dikkat çekmektedir. Bir örnekte 0.72 m, diğerinde ise 0.90 m olan genişlikler de yine bu ayrıcalıklı konumlarını pekiştirmektedir. Benzer bir durum 0.40 m üzerindeki derinlikleri için de söylenebilecektir. Bu sayede Tip 3 sanduka mezarları da kabul edilebilir ölçülerde bir defin alanı sunan örnekler arasına dâhil edilebilecektir. Tip 3 sanduka mezarları teşkil eden SM62 ve SM61'in, boyutları bağlamında, yetişkin bireyler için açılmış mezarlar oldukları söylenebilecektir.

Tip 3 sanduka mezarlar, Akgüney mezarları arasındaki en değişken yönelim modellerine sahiptir. İki örnekten biri alışılmış şekilde batı-doğu uzantılı iken (SM62) diğer mezar (SM61) kuzeybatı-güneydoğu uzantılıdır. Kronolojik biçimde ele alındıkları takdirde Tip 3 sanduka mezarlar, önceki iki tipe kıyasla, nispeten daha dar bir kronolojik çerçeve içerisine oturtulabilmektedir. Nitekim eldeki örnekler bu mezar tipinin büyük olasılıkla MS 2.yy sonu-erken 3.yy'da kullanıldığını göstermektedir (Şekil 215).

Tablo 10. Sanduka Mezar Tip 3.

#		Müze No.	TİP	ÖLÇÜLER (m)			YÖNELİM	
	Mezar No.			U	G	D		Tarih
1	SM61	M40	3	1.90	0.90	0.57	KB-GD	MS 2.yy- MS erken 3.yy
2	SM62	M18	3	2	0.72	0.45	B-D	MS 2.yy sonu- MS 3.yy başı

[44] Çağdaş benzerler için bkz. Gürbüzer (2019), 69-70, Fig. 18c.

5.5.1.4 Tip 4 sanduka mezar

Tip 4 sanduka mezarlar toplamda 4 adet örnekle temsil edilmektedir (Şekil 207 ve Tablo 11). Bu tipteki mezarların teşkil edilmesinde iki kısa ve bir uzun kenarda olacak şekilde plakalardan diğer uzun kenarda ise taş örgüden yararlanılmıştır (Şekil 219). En dikkat çekici nokta taş örgüden teşkil edilmiş uzun kenarların her zaman güneye denk gelen kısımlarda uygulanmış olmasıdır. Taş örgülerde bağlayıcı olarak çamur harç kullanımı bu tipe ait örneklerde de mevcuttur. Kapatmalar yine düzensiz şekiller yansıtan üç adet taş plakanın mezar üzerine yan yana olacak şekilde dizilmesi ile gerçekleştirilmiştir. Plakaların kullanıldığı kısımlarda ortaya çıkan kot farklılıklarını gidermek ve mezarın düzgün şekilde kapatılmasını sağlamak adına taş sıraları döşeme yöntemi Tip 4 örneklerinde sadece SM63'te karşımıza çıkmaktadır. Diğer yandan SM63 ile SM65'te örgü kenarların sıva ile kaplanarak düz bir yüzey elde edildiği görülmektedir (Şekil 220).

Tip 4 sanduka mezarlar boyutları bağlamında yine hatırı sayılır derecede geniş bir defin alanı sağlamaları ile dikkat çekmektedir. Bu konuda tek istisna 1 m'nin altındaki uzunluğu ve oldukça dar olan genişliği ile bir çocuğa ait olduğu anlaşılan SM65'tir. Diğer tüm örnekler 1 m üzeri uzunlukları, 0.60 m üzeri genişlikleri ve genelde 0.50 m üzeri olan derinlikleri ile yine nekropol bünyesindeki büyük mezarlar arasına dâhil edilebilmektedir. Bu sayede SM63, SM64 ve SM66'nın yetişkin bireyler için teşkil edilmiş mezarlar olduğu kolaylıkla öne sürülebilecektir.

Tip 4 sanduka mezarların tümü yönelim bağlamında oldukça homojen bir eğilim sunacak şekilde batı-doğu uzantılı düzenlenmişlerdir.

Kronolojik değerlendirme Tip 4 sanduka mezarların oldukça tutarsız bir kullanım sergilediğini göstermektedir. Tüm nekropolde en iyi tarihlenebilen kontekste sahip SM63 ışığında Tip 4 sanduka mezarların MS 2. yüzyıl başında ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Diğer bir örnek olan SM64'ün de MS erken 2.yy'a tarihlenmesi ile bu erken tarihi pekiştirmektedir. Bu sayede en erken mezar tipleri arasına girse de Tip 4 sanduka mezarlar neredeyse bir yüzyıl boyunca hiç kullanılmamış ve bu zamansal boşluktan sonra yine tek bir örnekle MS 3. yüzyılda ortaya çıkmıştır (Şekil 215).

Tablo 11. Sanduka Mezar Tip 4.

#		MEZAR ADI	TİP	ÖLÇÜLER (m)			YÖNELİM	
				U	G	D		Tarih
1	SM63	M1	4	1.95	1	0.90	B-D	MS 2.yy başı
2	SM64	M20	4	1.85	0.68	0.40	B-D	MS erken 2.yy
3	SM65	M53	1	1	0.33	0.29	B-D	MS 3.yy
4	SM66	M43	4	1.80	0.85	0.62	*B-D*	-

5.5.1.5 Tip 5 sanduka mezar

Tip 5 sanduka mezar sadece tek bir örnekle temsil edildiğinden Akgüney Nekropolü'nün en az tercih edilmiş mezar tipidir (Şekil 207 ve Tablo 12). Bu tipe ait tek mezar ışığında Tip 5'in tüm kenarlarının taş örgü ile oluşturulduğu anlaşılmaktadır.[45] Bu tipe ait mezarların kapatılması ise genelde düzensiz şekiller yansıtan üç adet taş plakanın mezar üzerine yan yana olacak şekilde dizilmesi ile gerçekleştirilmiştir.

Boyutları bakımından ele alındığında Tip 5 için örneklem sunan yegâne mezar olan SM67 1 m üzeri bir uzunluğa ve 0.50 m üzeri genişlik ile derinliğe sahiptir. Bu özellikleri ile SM67 de nekropolün büyük boyutlu mezarları arasında yer almaktadır. Ayrıca SM67 batı-doğu uzantılı oluşu bakımından da nekropoldeki pek çok mezar ile benzerlik göstermektedir. Mezarın hiçbir buluntu sunmaması Tip 5 sanduka mezarların Akgüney Nekropolü bağlamında kronolojik bir çerçeveye oturtulmasını imkânsızlaştırmaktadır.

Akgüney sanduka mezarları çevredeki doğal kaynaklardan en efektif şekilde oluşturulabilecek basit ve masrafsız mezarlar olarak öne çıkmaktadır. Yinde de Roma-Geç Roma dünyasının büyük çoğunluğunda en yaygın mezar tipi olan basit toprak gömülere kıyasla daha özenilmiş ve emek ile kaynak harcanmış mezarlar oldukları da ortadadır.[46] Bunun ardındaki sebep Akgüney Roma-Geç Roma toplumunun üyelerinin son istirahat yerine gösterdiği önem ve saygı ile alakalı olmalıdır. Nitekim çeşitli tiplerdeki taş örgü mezarların bile en sonunda taş plakalardan oluşturulan daha özenli mezarlar kadar iyi görünmesine uğraş verildiği açıktır. Bu mezarların bazılarında taş örgülerin mezarın içine denk gelen kısımlarda sıva ile düzlenmesi bu duruma en güzel örneklemdir. Sonuç olarak her ne kadar ilk bakışta göze özensiz gibi

[45] Öncel ve çağdaş benzerler için bkz. Toynbee (1971), Fig. 25; Baldoni (2019), Figs. 2, 3, 7, 9, 12, 15; Angiolilo ve Berti (2019), Fig. 8; Gürbüzer (2019), 69-70, Fig. 18b; Öztürk (2019a), 39, Fig. 15/b; Öztürk (2019b), 185, Fig. 10 ve Fig. 12.
[46] Toynbee (1971), 101, 103.

gelseler de Akgüney mezarlarının pek çoğu efektif, masrafsız ama yine de itina ile oluşturulmuş ve önem gösterilmiş son istirahat yerleri olarak kabul edilebilecektir.

Tablo 12. Sanduka Mezar Tip 5.

#		Müze No.	TİP	ÖLÇÜLER (m)			YÖNELİM	
	Mezar No.			U	G	D		Tarih
1	SM67	M47	5	1.80	0.55	0.55		-

Yoğun olarak tahrip oldukları için tamamen yok olan mezarlar Tablo 13'te gösterilmiştir. Bu örnekler herhangi bir tip altında sınıflandırılamamaktadır (Bkz. Tablo 13).

Tablo 13. Tipolojik sınıflandırmaya dâhil edilemeyen sanduka mezarlar.

#		MEZAR ADI	TİP	ÖLÇÜLER (m)			YÖNELİM	
				U	G	D		Tarih
1	SM68	M66	-	-	-	-	-	MS 2.yy
2	SM69	M70	-	-	-	-	-	MS 2.yy
3	SM70	M64	-	-	-	-	-	MS 2-3.yy
4	SM71	M72	-	-	-	-	-	MS 2-3.yy
5	SM72	M73	-	-	-	-	-	MS 2-3.yy
6	SM73	M74	-	-	-	-	-	MS 2-3.yy
7	SM74	M71	-	-	-	-	-	MS 5-7.yy
8	SM75	M63	-	-	-	-	-	MS 2-3.yy ve Geç Roma Erken Bizans Dönemi
9	SM76	M65	-	-	-	-	-	Geç Roma Erken Bizans Dönemi
10	SM77	M67	-	-	-	-	-	-
11	SM78	M68	-	-	-	-	-	-
12	SM79	M75	-	-	-	-	-	-
13	SM80	M76	-	-	-	-	-	-
14	SM81	M77	-	-	-	-	-	-
15	SM82	M80	-	-	-	-	-	-

5.5.2 Tümülüs mezar

Akgüney Nekropolünde ortaya çıkarlmış olan ve Tümülüs mezar olarak tanımlanan mezar yapısının ilk ne zaman inşa edildiğine yönelik mimari veriler dışında başka herhangi bir buluntu bulunmamaktadır. Bunun nedeni büyük ihtimalle Antik Çağ'da mezarın soyulmuş olması ve mezar kontekstinin mezar envanteri ile birlikte yok edilmiş olmasıdır. Kesiti beşik tonoza yaklaşan bir çatı ile örtülü olan Akgüney Tümülüs mezar yapısının benzerleri özellikle Makedonya ve Trakya'da[47] bilinmektedirler. Trakya'daki beşik tonoz çatı ile örtülü Tümülüs altı mezar yapıları MÖ 4.yy sonundan 3.yy'a kadar tarihlendirilmektedir.[48] Küçük Asya'daki örnekler ise genel olarak Hellenistik döneme tarihlendirilmekle birlikte bazılarının Roma dönemi boyunca da ikincil gömüler için kullanıldığı tespit edilebilmiştir.[49] Akgüney Tümülüs mezarına benzeyen en yakın örnekler Samsun bölgesinde yer alan Lerdüge, Dondortepe, Baruthane ve İkiztepe Tümülüslerindeki mezar yapılarıdır.[50] Tüm bu analojiler ışığında Akgüney tümülüsünün de Hellenistik Dönem içerisinde değerlendirmek mümkün görünmektedir. Tümülüsün konumlanmış olduğu yüksek tepenin, hemen güneyinden batı-doğu doğrultusunda akan Kanlı Çay'ın oluşturduğu vadiye ve kuzeydeki bölgeye hâkim bir pozisyonda olması mezar yapısının ait olduğu kişinin önemini vurgular niteliktedir (Şekil 186-187).

5.6. Nekropol alanının gelişimi ve düzenlenişi

Akgüney Nekropolü'nün gelişim ve düzenlenişini sağlıklı bir şekilde anlayıp yorumlamak pek çok sebepten ötürü imkânsız olmasa da zordur. Bu durumun ortaya çıkmasının ardındaki sebepler arasında tarihlenemeyen mezarlar ile belli bir tipoloji altına dâhil edilemeyen mezarların çokluğu ve aynı zamanda mezar kontekstlerinin geniş tarihsel yayılımları sayılabilir. Özellikle sonuncu faktör bazı mezarların tarihlendikleri iki yüz yıllık sürecin hangi döneminde açılmış olduğunun anlaşılmasını zorlaştırmaktadır. Bunun neticesinde mezarların sağlıklı kronolojik diziliminin gerçekleştirilememesi nihayetinde her birinin açılma sırasının sağlıklı bir biçimde anlaşılmasını da zorlaştırmaktadır. Tüm bu sorunlara rağmen Akgüney Nekropolü'nün bir mezarlık alanı olarak nasıl ortaya çıktığı, tarihsel süreçte nasıl geliştiği ve bu gelişimi nasıl bir düzen içerisinde izlediği yüzeysel de olsa yorumlanabilmektedir.

[47] Miller (1993), Stoyanova (2007), Stefan ve Sirbu (2016), Mansel (1943); Yıldırım (2012), Delemen (2016), Aksan (2015).
[48] Miller (1993), Archibald (1998), Delemen (2006).
[49] Durukan (2012), Kelp (2016), Ronchetta (2016).
[50] Akok (1948), Atasoy (2005), Ünan (2009). Bazı örneklerde MS 1.yy'a tarihlenen ikincil gömüler tespit edilmişse de mimari açıdan değerlendirildiğinde söz konusu mezar yapılarının ilk olarak Hellenistik Dönem içinde yapıldıklarını söylemek mümkündür.

Tepe üzerinin bir Roma-Geç Roma nekropolüne dönüşmeden önce bir tümülüse ev sahipliği yaptığı anlaşılmaktadır. Hellenistik Dönem'e tarihlenen ve hemen hemen tepenin merkezinde yer alan bu mezarın bu noktaya yapılma sebepleri anlaşılabilirdir. Zira bu konum seçimi tümülüsün karakteristik yapısı gereği sahip olması gereken temel özelliklere en iyi hizmeti verecek kapasitededir: "etrafa hâkimiyet" ve "çevreden görülme". Bu sayede tümülüsün hem çok uzakta olmaması gereken antik yerleşim ve onun sakinleri, hem de güneyinde kalan akarsu yolunu takip edenler (yolcu, tüccar vs.) tarafından daima görülmesi sağlanmıştır. Bu noktada tümülüse gömülmüş olan ve büyük olasılıkla bir "yerel yönetici" olduğu öne sürülebilecek kişinin tebaasına ait Hellenistik Dönem nekropolünün nerede olduğu sorusu kaçınılmaz bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu hususta eldeki arkeolojik verilerin eksikliği bizleri sadece varsayımlar öne sürmeye itmektedir. İlk akla gelen varsayım tepenin üzerinin tamamen yerel yöneticinin tümülüs mezarına ayrıldığı ve tebaasının ise farklı konumda bir nekropole gömüldüğü olacaktır. Bu düşünce kapsamında Hellenistik nekropolün kuzeyde yer alan ve henüz araştırılmamış/kazılmamış olan düzlük bölümde yer alma ihtimali mevcuttur.

Ancak tümülüsün tepe üzerindeki ayrıcalıklı konumu sonraki yüzyıllarda değişmiştir. Öyle ki tepenin üzeri MS 2.yy başından Erken Bizans dönemine kadar değişen yoğunluklarda olacak şekilde pek çok mezarın açılması ile birlikte bir nekropol halini almıştır (Şekil 221). Nekropolün daha önce sadece bir tümülüse ayrılmış olan tepenin üzerinde ve tümülüsün etrafında gelişmesinin sebeplerini mevcut verilerle anlamlandırmak zordur. Akla gelen ilk olasılık tümülüsün statü odaklı anlamının Roma-Geç Roma dönemleri toplumuna hiçbir şey ifade etmemesidir. Böylece ayrıcalığını yitirmiş bu yükseltinin etrafının dönemin sakinlerince mezarlık olarak kullanılmasında da bir sakınca kalmamıştır. Diğer bir olasılık ise etraftaki tarımsal ve ormanlık alanlardan ödün vermeden mezarlık olarak kullanılabilecek potansiyeldeki başlıca alanın bu tepe olması sayılabilir. Zira nekropolün üzerinde yer aldığı tepe özellikle de kuzeyindeki tarım arazilerine kıyasla nispeten kayalık ve daha verimsiz yapıdaki bir toprak örtüsü ile karakterize edilmektedir.

Sebepler ne olursa olsun Akgüney Roma toplumu tepenin üzerini bir mezarlık alanı olarak ilk defa MS 2. yüzyılın başlarında kullanmaya başlamıştır (Şekil 222). Bu dönemde tepenin pek çok noktasında kimisi izole, kimisi ise ikili gruplar halinde mezarlar açılmıştır. Bu döneme ait, en erken mezarlardan olan SM63 tümülüsün doğusunda açılmıştır. Diğer yandan SM64 ise tepenin güneydoğu yamacının üst kotuna açılmıştır.

MS 2. yüzyıl ile beraber tümülüsün doğusu ve kuzeydoğusundaki alana yine birbirlerinden mesafeli noktalara olacak şekilde SM1, SM32, SM33, SM37 ve SM6 mezarları açılmıştır. Aynı yüzyılda SM36 bu mezarlardan uzakta bir noktaya olacak şekilde alanın güneybatısına

açılmıştır. SM34 ve SM35 daha da batıya birbirlerine nispeten yakın mesafelerde açılmış diğer çağdaş mezarlardır. Geniş bir çerçevede bu iki yüzyıl ile MS 3. yüzyıl içlerine tarihlenen SM8, SM2, SM9, SM38, SM46, SM62, SM39, SM40, SM41, SM10, SM3, SM43, SM44, SM12, SM7, SM11, SM65, SM4 ve SM5 ile beraber tepe üzerindeki nekropol bir anda olmasa da giderek büyümeye başlamıştır. Bu mezarlardan SM8, SM2, SM12, SM7, SM11 ve SM4 ile tümülüsün doğusundaki çekirdek mezarlık bu noktada gelişerek hatırı sayılır bir mezarlar topluluğu haline gelmiştir (Lokülus A). Aynı dönemde SM39, SM40, SM41, SM10 ve SM3 ile beraber Lokülus A'nın tümülüsün doğusundaki yerleşikliği de perçinlenmiştir. Diğer yandan nekropolün tümülüsün batısına olan yayılımının SM46, SM62 ve SM44 ile gelişmesi neticesinde SM61 bu noktadaki izole durumundan kurtulmuş gibi görünmektedir. Aynı dönemde yine Lokülus A'dan uzakta olacak şekilde tepenin batı kısmına birbirlerinden izole halde SM9, SM38 ve SM43 mezarlarının da açıldığı anlaşılmaktadır. Arkeolojik kazılar bazı mezarların niye Lokülus A'dan izole olacak şekilde uzakta batıya veya güneydoğuya açıldığını anlamamıza yardımcı olacak bilgiler sağlayamamıştır. Batıdaki ayrı grup ile Lokülus A arasındaki alanda gerçekleştirilen çalışmalar bu bölümün adeta bir boşluk yaratacak şekilde hiçbir mezar içermediğini göstermiştir. Yine MS 2-3. yüzyıllar arasında tepenin güneydoğusunda Lokülus A'dan ayrı gelişmiş gibi görünen ikinci bir mezar topluluğu da ortaya çıkmaya başlamıştır (Lokülus B). Lokülus B'nin gelişimi hakkındaki kısıtlı bilgimiz tarihlenebilmiş mezarlar olan SM47 ve SM64'ten sağlanmaktadır. Bu alandaki diğer mezarlar hakkında ise hiçbir somut veri yoktur. Nitekim bu alandaki mezarların neredeyse tamamı tipolojileri ve kontekstlerinin anlaşılmasını imkânsızlaştıracak şekilde zarar görmüştür. Lokülus A ile senkron bir gelişim sergilemiş ihtimali yüksek olan Lokülus B'deki mezarların bu durumu maalesef iki alanı bütünleşik bir şekilde ele almayı imkansızlaştırmaktadır.

Daha az sayılarla nitelenen MS 3-4. yüzyıl mezarları Lokülus A'nın yapısında çok büyük bir değişiklik yaratmamıştır. SM13 ile beraber Lokülus A güneye doğru genişlemiştir. Bu dönem aralığı ayrıca nekropoldeki ilk ikincil gömülerin de başladığı dönemdir. SM10 ve SM7 bu dönemde yeniden açılarak ikinci gömülerini almış mezarlardır. MÖ 3. yüzyılın ortaları ile beraber Lokülus A tümülüsün etrafında yaklaşık olarak 800 m^2'lik bir alana yayılmış bir mezarlık haline gelmiştir. Ancak batıdaki SM46, SM62, SM61 ve SM44 ile Lokülus A arasında tüm bu süreç boyunca hiç kullanılmamış bir boşluğun olması dikkat çekmektedir. Bu boşluk ancak tümülüse ait olup nekropolün gelişim sürecinde burada hala ayakta kalmış bir yığma tepenin varlığı ile açıklanabilir. Aynı süreçte Lokülus A ile Lokülus B arasında da bir boşluk olduğu görülmektedir. Lokülus A ile Lokülus B arasındaki bu kopukluğu tam anlamı ile yorumlamak zordur. Akla gelen en mantıklı olasılık iki lokülus arasında yer alan Bizans Dönemi'ne ait Bina B ve C'nin inşaatı ve çevre düzenlemesi esnasında bu alanda mevcut

olması yüksek ihtimal diğer mezarların tahrip edilmiş olabileceğidir. Diğer yandan toplumun iki ayrı grubu tarafından kullanılan ve birbirinden izole gelişen iki gömü alanı fikri pek akla yatkın gelmemektedir. Zira her iki lokülustaki mezarlar hem tipoloji hem de envanterleri bakımından benzerdir.

Akgüney Nekropolü'nün MS 4. yüzyıl ve sonrasında nasıl geliştiği ve kullanıldığına dair verilerimiz oldukça kısıtlıdır. Ancak eldeki veriler nekropolün, özellikle de Lokülus A'nın genişlemesinin yavaşladığı ve belki de sonlandığı yönündedir. MS 5-7.yy'a tarihlendirilen SM74 ile Geç Roma – Erken Bizans dönemine tarihlenen SM75 ve SM76 Lokülus B'de açılan geç dönem mezarlarını meydana getirir.

Sonuç olarak Akgüney Nekropolü'nde düzenli ve belli bir noktadan başlayıp planlı bir biçimde genişleyerek gelişen bir mezarlık alanı yapısının mevcut olduğu söylenemeyecektir. Tam tersine aynı zamanlarda farklı noktalara mezarların açıldığı, belli bir alandaki yoğunlaşmalar kadar bu alanlardan kopuk gelişen dağılımların mevcudiyeti de söz konusudur. Nekropolün Lokülus A'daki birleşik görünümüne de ancak kullanım ömrünün sonuna doğru ulaşmış olması yüksek bir ihtimal olarak görünmektedir.

Bu kısıtlı kronolojik değerlendirme bünyesinde Akgüney Nekropolü'nün düzenlenişi hakkında da çok fazla çıkarım öne sürülemeyecektir. Düzenleniş konusunda en dikkat çekici nokta nekropolün, biri tümülüsün etrafında (Lokülus A) diğeri ise güneydoğu yamaçta (Lokülus B) yer alan iki ayrı mezar topluluğu şeklinde oluşturulmuş olmasıdır.

Lokülus A'da, mezarlar yer aldıkları düzlüğün sunduğu geniş alana dağılacak şekilde yayılmıştır. Tümülüsün doğusunda başlayan bu yayılımda kronolojik bir düzenden ziyade tipolojik bir düzenin mevcudiyeti dikkat çekmektedir (Şekil 223). Tümülüsün doğusunda baskınlığı farklı zaman aralıklarında açıldıklarını öne sürebileceğimiz Tip 2 örneklerinin teşkil ettiği ancak bünyesinde Tip 1 örneklerinin de mevcut olduğu bir düzen görülmektedir. Bu planlı düzenleniş aynı alanın kuzey ve kuzeybatısında Tip 1 örneklerinin baskın olduğu ve bu alanı az sayıda Tip 3 ve 4 örneği ile paylaştığı bir şekilde devam etmiştir. Bu düzenlenişte aynı tipte mezarların farklı dönemlerde yakın veya aynı alanlar içerisine açılması dikkat çekicidir. Belirli alanlarda spesifik mezar tiplerinin yoğunlaşacağı şekilde birkaç yüzyıla yayılan bu düzenleme modelinin tam sebebini anlamak zordur. Bu durumu açıklamada akla gelen sebepler arasında en mantıklısı nekropolün belirli noktalarının aynı mezar geleneğini sürdüren farklı bireyler, aileler veya gruplarca tercih edilmiş olmasıdır. Daha az veri ile nitelenen Lokülus B'de mezarların düzenlenişi ile ilgili benzer çıkarımlara varmak veya modellemeler gerçekleştirmek oldukça güçtür.

Lokülus A aynı zamanda mezarların daha rahat yayılım gösterdiği bir düzenleme ile de öne çıkmaktadır. Üst üste gelecek şekilde açılmış SM51 ile SM82 ve SM12 ile SM5 mezarlarında gözlemlenen istisnalar dışında bu alandaki hiçbir mezar bir diğeri ile çakışmamıştır. Bu tutarlı yapı, her ne kadar arkeolojik kanıtları eksik olsa da, Akgüney Nekropolü'nde mezar konumlarının yer üstünde birer belirteç ile işaretlendiğini göstermektedir. Alandaki kazı çalışmaları esnasında herhangi bir stel veya mezar belirtecine rastlanmamış olması Akgüney topluluğunun bu görevi günümüze kadar korunmayacak yapıdaki unsurlarla (ahşap belirteçler, seramik kaplar vs.) yerine getirdiğini düşündürmektedir.[51]

Akgüney Nekropolü bünyesinde statü odaklı herhangi bir mezar gruplaşmasından veya toplumun belli bir kesimine ayrılmış bir bölümden bahsetmek de mümkün değildir. Tam tersine toplumda üst tabakaya ait bireylerin sahip olabileceği gümüş takı, kişisel bakım eşyaları vb. gibi buluntularla nitelenen mezarların Lokülus A'nın pek çok farklı noktasına yayıldığı söylenebilecektir (Şekil 224). Yine de mezar boyutları ve insan kalıntılarından çıkışla farklı sebeplerle şekillenen mikro ölçekli gruplaşmalardan bahsedilebilecektir. Bu mikro ölçekli gruplaşmalar temelde bir, bazen de iki yetişkin mezarına yakın/bitişik şekilde açılmış çocuk/erişkin mezarları şeklindedir. Batıda yer alan mezarlar arasında bu mikro ölçekli gruplaşmanın tek örneği SM36 ile SM20 arasında görülmektedir. Bir yetişkin mezarı olan SM36'nın hemen doğusunda yer alan SM20 çocuk mezarı büyük olasılıkla SM36'daki yetişkin birey ile ilintili bir gömü içermelidir. Lokülus A bünyesindeki benzer gruplaşmalar daha fazla miktarlarda olmaları yanında daha yönlüdür de. Tek yetişkin mezarına yine tek bir çocuk/erişkin mezarının aitlenmesi SM53 ile SM52 arasında gözlemlenmektedir. Diğer yandan SM66 ve SM56 arasında yer alan SM18'in iki yetişkin mezarı ile ilişkili bir çocuk/erişkin mezarı olma ihtimali yüksektir. Benzer bir durum SM39 ve SM49 yetişkin mezarları arasında kalan SM48 için de geçerli gibi görünmektedir. Bu gruplaşmanın farklı bir uygulaması ise SM8, SM25, SM65, SM24 ve SM11'in tamamı çocuk mezarlarından ibaret özel bir grup oluşturmasıdır.[52]

Benzer mikro ölçekli gruplaşmalar Lokülus B'de de karşımıza çıkmaktadır. Bu alanda SM75 ve SM14, SM77 ile SM30 ve SM72 ile SM73 bir yetişkin mezarına ilintili çocuk mezarı uygulamasına en somut örneklemi sunmaktadır. Benzer uygulamaların varlığı daha ihtiyatlı olacak şekilde SM69 ve SM74 ile SM76 ve SM68 mezarları için de önerilebilecektir.

[51] Toynbee (1971), 101.
[52] Bu gruplaşmaların olduğu mezarlarda tarihleme sıkıntıları mevcut olduğundan bu konudaki bilimsel destek devam eden antropolojik çalışmalardan sağlanacaktır.

Akgüney Nekropolü gelişim ve düzenleniş anlamında yer yer sistematik ve planlı bir çerçeve bazı noktalarda ise dağınık bir çerçeve çizmektedir. Mezarlarda az sayılarla kendini gösteren üst üste gelme veya çakışmalar Akgüney Nekropolü'nün yer üstünde büyük oranda sistemli bir düzenlemeye tabi olduğuna işaret etmektedir.[53] Ancak arkeolojik verilerin eksikliği bu düzenlemenin doğasını anlamayı imkânsızlaştırmaktadır. Bu düzenleme içerisinde, mezar tiplerinden de çıkışla, bazı aile veya topluluklara ait mezar gruplaşmaları var gibi görünse de statü odaklı mezar gruplaşmalarına dair hiçbir kanıt mevcut değildir.

5.7 Ölü gömme ve ritüeller

Akgüney Roma-Geç Roma toplumunun ölü gömme adetleri ama özellikle de gömü ritüelleri hakkındaki bilgilerimiz büyük oranda Müze kazısının belgelemesine dayanmaktadır. Bu noktada genelde kabul edilebilir derecede başarılı bir belgeleme kalitesinin mevcudiyetine rağmen bazı durumlarda eksikliklerin olduğu da vurgulanmalıdır. Nitekim seramikler ile unguentarium gibi eserlerin buluntu konumları belgelenmişken hiçbir takı veya çoğu kişisel bakım eşyasının iskeletlerin neresinde ve ne şekillerde bulunduğu hakkında bilgimiz yoktur. Bu alandaki diğer bir sıkıntı ise mezarlar ve içerikleri ile alakalıdır. Örneğin tümülüs mezar odası, çok büyük ihtimalle, antik dönemde soyulmuş ve içerisine gerçekleştirilen defin veya bu defin esnasındaki ritüeller ile ilgili kanıtlar tamamen yok edilmiştir. Kazısı gerçekleştirilmiş 82 adet sanduka mezardan ise sadece 37 mezarda gömülerin korunduğu görülmektedir. Genelde tekli gömüler ile karşılaşılmış olsa da bazı mezarlar çoklu gömüler içermektedir. Bundan dolayı 37 adet mezarda toplam 57 gömüye ulaşılmıştır. Buluntu veren mezarların sayısı ise daha az olacak şekilde 33 tanedir. Bu 33 mezardan 6 tanesinde ise buluntu odaklı belgeleme tamamen eksiktir.

Akgüney Nekropolü'nde baskın ölü gömme şekli inhumasyondur. Sanduka mezarlar içerisine yapılan *inhumasyon* gömüler istisnasız şekilde dorsal gerçekleştirilmiştir. Sırtüstü yatırılan bedenin üst uzuvları vücudun iki yanına, bacaklar ise ileriye doğru uzatılmıştır (Şekil 225). Bu konudaki tek istisna SM55'te karşımıza çıkmaktadır. Bu mezarın sahibi elleri göğsünde kavuşturulmuş bir şekilde defnedilmiş olması bakımından ünik bir örneklem sunmaktadır (Şekil 226). Beden yönelimleri mezar yönelimleri ile uyumlu olacak şekilde başın her daim batıya geleceği biçimde düzenlenmiştir. Toplamda 57 adet gömüden 54'ünde bedenler batı-doğu yönünde ve sadece 3 tanesinde (SM18, SM30, SM61) kuzeybatı-güneydoğu yönünde defnedilmiştir. İstisna teşkil eden bu yönelimleri herhangi bir şekilde farklı bir ölü gömme âdetine bağlamayı sağlayacak veriler eksiktir. Söz konusu üç mezardaki yönelim farkının, çok

[53] Kırsal Roma nekropolleri hakkında bkz. Toynbee (1971), 73; Murail ve Girard (2015).

da marjinal boyutlarda olmadıkları düşünüldüğünde, sergiledikleri istisnai durumun yön tayini hatası kaynaklı olduğu düşünülebilecektir.

Mezarların çok büyük bir oranı (%60) tek gömü içermektedir. İki kişi içeren gömüler 13 olan sayıları ile belgelenmiş mezarların %35'ine denk gelmektedir (SM1, SM32, SM2, SM33, SM35, SM64, SM39, SM40, SM7, SM44, SM11, SM5, SM6). Üç kişi içeren gömüler ise 2 adet olmaları ile (SM47 ve SM10) bütünün sadece %5'ine dağılmıştır (Şekil 227). Çoklu gömüleri herhangi bir sanduka mezar tipine, bir döneme veya belirli ölçülerdeki mezarlara aitlemek mümkün değildir. Örneğin çoklu gömüler almış büyük boyutlu mezarlar olduğu gibi (SM1, SM10 ve SM6) benzer şekilde gömüler almış standart (SM32, SM2 ve SM33) hatta küçük boyutlu mezarlar (SM11 ve SM5) da söz konusudur. Bu şekilde belli bir model sunmayan çoklu gömülerde definler yan yana yapılabildikleri gibi (SM1 ve SM6) üst üste de (SM33 ve SM5) yapılmışlardır (Şekil 228-229). Nekropol bünyesindeki boş ve başka gömülere müsait alanların boyutu düşünüldüğünde çoklu gömüleri alan darlığına bağlamamak gerekmektedir. Tam tersine bu durum Akgüney Roma-Geç Roma toplumunda çok büyük olasılıkla aynı aileye ait bireylerin aynı mezara gömülmesini teşvik eden veya sakıncalı bulmayan âdetlerin bir yansıması olmalıdır. Diğer yandan, çocuk veya erişkinlerin de ebeveyn/akrabaları ile yan yana veya yakın mezarlarda olacak şekilde defnedilmesi de diğer bir ölü gömme âdeti olarak dikkat çekmektedir.

Çoklu gömülerde farklı definler arasındaki tarihsel aralıkları hem buluntu noksanlıkları hem de belgeleme kaynaklı sıkıntılardan dolayı her seferinde tespit etmek güç olmuştur. Örneğin SM1'de ikinci gömü (üstte yer alan) tek bir buluntu ışığında MS 2. yüzyıla tarihlenebilirken ilk gömünün aynı yüzyıl içinde mi yoksa bir yüzyıl önce mi yapıldığını söylemek buluntu eksikliğinden dolayı mümkün olmamıştır. Diğer yandan SM10'un ilk gömüyü olasılıkla MS 2-3. yüzyıllar arasında aldığı ve ikinci gömünün ise MS 3-4. yüzyıllarda yapılmış olabileceği öne sürülebilir. Benzer şekilde birbirini takip edecek iki ayrı gömüye sahip diğer bir mezar da SM33'tür. Bu mezara ilk defin MS 2. yüzyılda, ikinci defin ise MS 3. yüzyılda gerçekleştirilmiştir. SM7 ise barındırdığı iki ayrı gömünün eş zamanlı olacak şekilde MS 2-3. yüzyıllar arasında gerçekleştirildiği bir mezar olarak öne çıkmaktadır.

Akgüney mezarlarına bırakılmış olan buluntular ve oluşturdukları envanter sıradan denilebilecek bir yapıdadır. Metal buluntular tüm nekropol genelinde baskın buluntu grubu olarak öne çıkmaktadır. Seramikler içinde ise ağırlıkla testi ve benzeri sıvı sunum kaplarının tercih edilmesi dikkat çekicidir. Bu durumdaki tek istisnalar SM9 ile SM65'teki içki kaplarıdır. Ancak bu küçük varsayson gıda tüketim veya diğer alanlara ait seramik kapların noksanlığını

unutturmamaktadır. Takılar ve seramiklerden sonra kişisel bakım eşyaları ve cam unguentariumlar gelmektedir.

Akgüney buluntularının ölü gömme adetleri bağlamında değerlendirilmesinden önce mezarlara bırakılma oranları, modelleri ve kronolojik tercihlerinin irdelenmesi önemlidir. Seramik kaplar toplamda 26 gömüye bırakılmıştır. Sadece seramik kaplar bırakılmış olan gömüler toplamda 17 tanedir. Seramik kaplar genelde tek gömüye tek kap şeklinde bırakılsa da tek gömüde iki seramik kabın (SM34) veya ikili gömüde tek seramik kabın (SM39, SM44, SM11, SM5) olduğu örnekler de mevcuttur. Seramiklerin diğer eserlerle beraber olacak şekilde de gömülere eşlik ettiği görülmektedir. Seramiklerin başka eserlerle mezara bırakılması ile teşkil edilmiş olan buluntu envanterleri değişen miktarlar ve değişen modeller ile temsil edilmektedir. Diğer yandan sadece takı içeren gömülerin sayısı da az değildir. Kronolojik değerlendirme mezarlara ölüler ile beraber seramik ve takıların koyulmasının Akgüney Nekropolü'nün tüm kullanım ömrü boyunca sürdürüldüğüne işaret etmektedir. Diğer yandan kişisel bakım eşyaları ile unguentariumların gömülere eşlik etmesi MS 2. yüzyıldan sonraki süreçte terk edilmiş gibi görünmektedir.

Seramik, unguentarium, takılar ve kişisel bakım eşyalarının mezarlara bırakılma şekillerinde kronolojik bir eğilim veya değişim tespit etmek mümkün olmamıştır. Yine de Akgüney Roma-Geç Roma toplumunun mezarlara eşya bırakma hususunda bazı sıkı kurallara uyduğu barizdir.

Bu bağlamda ilk dikkat çeken seramik kaplar içeren 26 adet gömüden 22 tanesinde (% 84.6 tercih oranı) kapların ayak ucuna bırakılmış olmasıdır (Şekil 230-231). Sadece tek bir gömüde seramik kabın başın yanına (SM1), 2 gömüde (SM33 ve SM40) dizin yanına (% 7.6 tercih oranı) ve yine 2 gömüde (SM35 ve SM65) bel bölgesine koyulduğu (% 7.6 tercih oranı) görülmektedir. Seramik kapların ayakucuna bırakıldığı örneklemlerde kap çok büyük bir oranda ayaklar ile mezar sınırı arasındaki boşluğa yerleştirilmiştir. Bu noktada baskın model kabın iki ayağın uç hizasına bırakılması şeklindedir. Diğer yandan seramik kapların sol ayakucuna üçer defa ve sağ ayakucuna ise bir kere bırakılmış olduğu tespit edilmiştir. Seramik kapların, her iki ayak bileği yanına, sol kaval kemiği ve diz yanına ayrıca sağ ile sol eller yanına bırakıldığı örnekler de birer tanedir. Ayrıca kapların sağ kaval kemiği yanına üçer ve sağ diz yanına ise dörder kere olacak şekilde bırakıldıkları örnekler de mevcuttur.

Cam unguentariumlar ise istisnasız şekilde ölünün sol diz ve ayakları arasındaki alana bırakılmıştır.[54] Diğer yandan belgeleme kaynaklı eksikliklerden dolayı takıların gömü içindeki

[54] Bu konu hakkında bkz. Anderson-Stojanovic (1987), 121.

konumlarını anlamak imkânsızdır. Yine de tüm takıların mezar içerisine ölüler üzerine takılmış biçimde girdiğini öne sürmek mantıksız olmayacaktır. Benzer bir belirsizlik, bazı istisnalar dışında, kişisel kullanım eşyalarında da geçerlidir. Bu bağlamda SM36'da ölü bireyin kafatası ile mezar sınırı arasında in-situ bulunmuş olan kemik saç iğnesi, SM43'te kalça yanında el hizasında bulunmuş olan metal spatül/sonda, SM11'de bireyin ayakucunda ele geçmiş olan kilit levhası ile SM6'da bireyin ayağının yanında ele geçmiş olan ayna istisnai durumlar olarak öne çıkmaktadır.

Eserlerin mezar içindeki konumlarının veya yerleştirilme biçimlerinin her gömüde kesin bir şekilde âdet veya ritüellerle alakalı olduğuna dair kanıtlar mevcut değildir. Bu konudaki en dikkat çekici istisna SM40'ta bireylerden birinin ayakucunda bulunmuş olan çift kulplu testidir. Devrilmiş şekildeki buluntu konumundan testinin mezar içerisine baş aşağı duracak şekilde yerleştirildiği anlaşılmaktadır (Şekil 232). Bu âdet diğer bazı çağdaş nekropollerde de değişen miktarlarda karşımıza çıkması bakımından dönemsel bir ölü gömme âdetini örneklemektedir.[55]

Her farklı örneklemin farklı sebeplere bağlı olma ihtimali oldukça yüksektir. Mesela takıların ölüler üzerinde mezara girmesi âdetler çerçevesinde uygulanmış olmalıdır. Aynı şey kişisel kullanım eşyalarının bir kısmı içinde geçerli gibi görünmektedir. Nitekim SM36'da ölü bireyin saçlarının olması gereken noktada *in situ* halinde bulunmuş olan kemik saç iğnesi bu mezara defnedilmiş olan kadın bireyin saçlarının toplanmasında kullanılmış olmalıdır (Şekil 233). SM43'te el hizasında bulunmuş olan gümüş kaşık uçlu sonda da mezar içerisine sahibi tarafından sonraki hayattaki kişisel bakımı için kullanılacak şekilde bırakılmış olmalıdır. Diğer yandan seramik kaplar için farklı çıkarımlar yapılabilecektir. Tümü sıvı tüketimi ile alakalı seramik kapların büyük bir oran ile dizden aşağıya denk gelen bölümlere bırakılmış olması, her ne kadar istikrarlı bir karakter sunsa da, bir âdet veya ritüel ile ilişkili gibi görünmemektedir. Bu noktada tipik bir sanduka mezarın dizden aşağıyı kapsayan bölümünün bir veya birden fazla objeyi aynı anda yerleştirmeye en müsait alanı sunma özelliği gibi daha pragmatik sebepler de göz ardı edilmemelidir.[56]

Tüm bu eşyaların mezara bırakılma amaçları ve şekilleri ardındaki anlamlar da dikkatli bir şekilde yorumlanmalıdır. Eşyaların tamamının sonraki hayatta ölü tarafından kullanılmak için mezara bırakılmış olduğu düşüncesi artık ölü gömme arkeolojisi bünyesinde ihtiyatla yaklaşılan bir kavramdır. Mezarlarda bulunmuş olan eserler genelde "ölü eşyası" ve "ölü hediyesi" olarak gruplandırılmaktadır. Ölü eşyaları, bireyin hayatında kullandığı ve ölüm

[55] Sekulov (2011), 237-238.
[56] Hall (1998), 580.

sonrasına yanında götürdüğü eşyalardır. Ölü hediyeleri ise, yakınlar veya cenazeye katılanlar tarafından gömüye bırakılmış "hediye"ler veya gömü ritüellerinde kullanılıp bırakılmış objelerdir.[57] Bu ayrım genelde kabul görse de ihtiyatlı yaklaşılması ve her daim kanıtları olgunlaşmadan doğruca yorumlanmaması gerekmektedir.[58] Zira en basit haliyle bir mezara ölü bireyin kişisel eşyası olarak girmiş bir eserin (testi) diğer bir benzeri başka bir mezara ritüel sonrası bırakılan bir obje olarak da girebilmektedir. Bu çerçevede ele alındıklarında Akgüney envanterleri ve mezar buluntularının değişken karakterler sunduğu anlaşılmaktadır.

Örneğin seramiklerin mezar içerisine ölüye sonraki hayatta eşlik etmek için konulmuş olması düşük bir ihtimal gibi görünmektedir.[59] Zira bu ihtimalde ölü sonraki dünyaya bir kap dolusu içecek ile gidecek ancak bu kaptan içmesini sağlayacak bardak veya kupadan mahrum olacaktır. Kupa veya maşrapa benzeri formlar içeren SM9 ve SM65'te ise bu kaplardan içilecek sıvıları içeren testiler noksandır. Yemek ile alakalı formların (tabak, çanak vs.) tamamen eksik oluşu da bu teori bünyesindeki ayrı bir muammadır. Öyle ise Akgüney seramik kaplarının mezarlar içerisine gömü esnasında libasyon[60] için kullanıldıktan sonra "kirlenmiş" olmaları sebebi ile bırakıldıklarını öne sürmek daha kabul edilebilir olacaktır.[61] Bu konudaki tek istisna ise SM2 içerisine bırakılmış olan testidir. Testinin, ağız kısmının kilden kaba bir tıpa ile bilinçli bir şekilde kapatılması içindeki sıvının gömü sonrasına saklanmak istediğinin somut kanıtıdır (Şekil 234). Cam unguentariumların ise hem defin öncesinde ölünün kokularla ovulmasından sonra hem de gömü esnasındaki kokulu sıvı sunumlarında kullanıldıktan sonra mezara bırakılmış olma ihtimalleri oldukça yüksektir.[62]

Diğer yandan takılar ve kişisel bakım eşyaları ölü ritüellerinden bağımsız ancak âdetler ile ilintili sebeplerle mezarlara konmuş olmalıdır. Yani ölü birey âdetler çerçevesinde yaşamındaki gibi süslenmiş, saçları toplanmış veya şekillendirilmiş ve çok büyük olasılıkla da giydirilmiş bir biçimde hatıralarda bu son ve güzel haliyle yer edecek bir halde defnedilmiştir.[63]

---

[57] Kurtz ve Boardman (1971), 100-2; Toynbee (1971), 53; Fahlander ve Oestigaard (2008), 7-8.
[58] Morris (1987); Morris (1992), 104-105.
[59] Roma ölü kültünde ölüye içecek ve yiyecek "bırakma" âdeti, özellikle de Akgüney mezarları gibi mezarlar söz konusu olduğunda, mezar kapatıldıktan sonra mezarın başına "ruh" için bırakılmaktadır. Bu durum çoğu zaman akademisyenler tarafından karıştırılmakta ve içecek ile yiyeceklerin mezarın içerisine bırakıldığı düşünülmektedir. Konu hakkında bkz. Toynbee (1971), 51.
[60] Mezarın kapatılmasından önce veya sonra gerçekleştirilen sıvı sunumları hakkında bkz. Toynbee (1971), 51; Ürkmez (2019), 257;
[61] Roma inanışlarına göre ölümün getirdiği kirlenme ve bundan arınma hakkında bkz. Toynbee (1971), 50.
[62] Toynbee (1971), 44; Özen (2013), 17; Çokay Kepçe (2017), 195; Tamsü Polat (2019), 450-451.
[63] Toynbee (1971), 43-44.

Akgüney Roma-Geç Roma toplumunun yalın ve dar çerçeveli âdetlerle nitelenen, yine benzer yapıdaki ritüellerle gerçekleştirilen ve çoğu noktada pragmatik seçimlerle şekillenen bir ölü gömme çevrenine sahip olduğu söylenebilecektir. Bu çevrende bazı hususlar, örneğin ölünün uzantısı ve defnedilme biçimi, değişmez ve katı kurallara bağlıdır. Bireyler statüleri ile ekonomik durumları elverdiğince süslenerek sonraki hayata hazırlanmıştır. Ölünün giydirilmiş, takıları takılmış veya saçları iğnelerle toplanmış bir şekilde gömüldüğü definlerin buluntu içeren 33 mezardan 14'ünde karşımıza çıkması bu âdete verilen önemin başlıca göstergesidir. Bu noktada sonraki hayatta rahat bir yeme-içme ortamı sunacak seramik gruplarının/formlarının eksikliği ile yine sonraki hayata götürülmek üzere mezara bırakılan kişisel kullanım eşyalarının sığ çeşitliliği de dikkat çekmektedir. Bu veriler çok yönlü yorumlanmaya elverişlidir. İlk etapta Akgüney Roma-Geç Roma toplumunun diğer çağdaşlarına kıyasla daha yalın ve dar çerçeveli bir sonraki hayat inanışına sahip olduğu akla gelebilecektir. Diğer yandan toplumun ekonomik durumunun yetersizliği neticesinde eşyaların ya hayatta kalanlar tarafından kullanılmak üzere "alıkonulduğu" ya da defin masraflarına harcandığı da düşünülebilecektir.

Yine yalın ve dar çerçeveli olarak adlandırılabilecek ritüeller ölünün defnedilmesinin ardından gerçekleştirilen sıvı (çok büyük olasılıkla şarap) ve koku (parfüm) sunularından ibaretmiş gibi görünmektedir. Seramik kapların gösterdiği üzere sıvı sunuları yaygın bir şekilde uygulanmıştır. Unguentariumların eksikliği ışığında ise kokulu sıvılarla gerçekleştirilen sunuların sadece belirli sayıda kişi/kişilerce karşılanabilecek bir ritüel olduğu söylenebilecektir. Arkeolojik bulguların eksikliği ölü gömme ritüelleri arasında, en azından nekropol içerisinde, yemek sunuları veya adaklarının yer almadığına işaret etmektedir.[64] Ölü gömme ritüelleri bağlamında çağdaş nekropollerde sıklıkla bulunan pişmiş toprak unguentariumlar,[65] çeşitli sembolik anlamlarla önemli bir yer tutan pişmiş toprak figürinler[66] hatta kandiller de benzer şekilde eksiktir.[67] Genelde Kharon kültü ve sonraki Dünya'ya yolculuk ile ilişkilendirilen gömü sikkeleri de Akgüney kontekslerinde eksik olan diğer unsurlardır.[68] Sunuların ardından ölüm ile kirlenmiş olan sunu araçları (kaplar, unguentariumlar) mezar içerisine, çok büyük olasılıkla da en rahatça yerleştirilebilecekleri alan olan bacaklar etrafına bırakılmıştır. Sanduka kısmının plakalar ile kapatılarak toprakla örtülmesini mezarın yerinin bir belirteç ile işaretlenmesi izlemiş ve tüm süreç böylece sonlanmış olmalıdır.

[64] Roma-Geç Roma ölü gömme adetleri bünyesinde definden sonra verilen yemekler hakkında bkz. Toynbee (1971), 51; Hope (2007), 116; Koyuncu (2019), 247.
[65] Özen (2013), 17; Çokay Kepçe (2017), 195; Tamsü Polat (2019), 450-451.
[66] Figürinlerin ölü gömme bünyesindeki işlevleri ve anlamları hakkında bkz. Higgins (1967), 16; Tamsü Polat (2019), 452.
[67] Ölü gömme bünyesinde kandillerin işlevleri hakkında bkz. Brooner (1930), 3; Ürkmez (2019), 256.
[68] Stevens (1991), 215; Retief-Cilliers (2005), 46; Çokay Kepçe (2017), 195.

5.8 Akgüney Nekropolü: Yerleşme ve çevre ile olan bağlantılar

Bu bölümde Tümülüs, nekropoldeki mezar ve buluntular ile antik kaynaklardan edinilen bilgiler ışığında Akgüney nekropolünün ait olduğu yerleşme hakkında yorumlar getirilmeye çalışılacak ve Akgüney yerleşmesinin içinde bulunduğu bölge ve Sinope hinterlandı içindeki konumu ve önemi irdelenecektir.

Tümülüs

Akgüney nekropolünün konumlandığı alanda en erken tarihli mezar, tümülüs altında bulunan ve kesiti beşik tonoza yaklaşan mezar yapısıdır (Bkz. Bulgular: Tümülüs Mezar). Her ne kadar söz konusu mezar yapısı içinde esas mezar sahibine ait definle ilişkili mezar eşyaları kurtarma kazısında bulunamamış olsa da mimari özellikleri açısından değerlendirildiğinde mezar yapısının Hellenistik Dönem'e tarihlendirilmesi mümkün olmaktadır (Bkz. Tartışma Bölümü: Mezar tipleri). Bu noktada söz konusu tümülüsün ve dolayısıyla da Akgüney nekropolünün yakınında bir başka tümülüs daha bulunduğu vurgulanmalıdır. Küplüce tümülüsü olarak kayıtlara geçen söz konusu mezar tepesi, Akgüney nekropolü ve burada bulunan tümülüsten yaklaşık 400 m uzaklıkta, Kanlı Çay'ın karşı yakasındaki yamaç üzerinde yer almaktadır. Küplüce tümülüsünün altında ortaya çıkarılan kuzeybatı-güneydoğu yönelimli mezar yapısının, bir dromos ve kesme taşlardan harçsız olarak inşa edilmiş dikdörtgen planlı bir mezar odasından meydana geldiği ve kesiti beşik tonoza yaklaşan bir tonozla örtüldüğü tespit edilmiştir.[69] Mimari özellikleri açısından Akgüney tümülüsüne oldukça benzeyen bu Tümülüs mezarı da Hellenistik Dönem içinde değerlendirmek mümkündür. Kanlı Çay'ın meydana getirdiği vadinin her iki yakasında birbirini kesin olarak görebilecek vaziyette meydana getirilmiş olan bu iki tümülüsün tesadüf eseri bu noktada konumlandırılmış oldukları düşünülemez. Hellenistik döneme ait bu iki tümülüs, yakınlarda aynı döneme ait bir yerleşmenin de varlığını teyit eder niteliktedir (Bkz. Tartışma Bölüm 5.6). Nekropol alanının güneydoğu ucunda, Yapı A'nın hemen güneyinde bulunan ve proje kapsamında "Tonozlu Mezar" (Sinop Arkeoloji Müzesi'nin raporunda Mezar 3) olarak tanımlanan yapı kalıntısının bir Tümülüs altı mezar yapısı olma ihtimali yukarıda açıklanmıştır (Bkz. Bulgular Bölüm 4.2 "Tonozlu Mezar"). Her ne kadar mevcut veriler bu savı yeterince desteklemese de aynı bölgede üçüncü bir Tümülüsün mevcut olma ihtimali dikkat çekici bir unsurdur[70] ve aynı zamanda da Hellenistik dönemde Akgüney nekropolü ve çevresinin önemine, burada nitelikli bir yerleşme yeri olabileceğine işaret eder.

[69] Aksan (2020).
[70] Antikçağda Tümülüs nekropolleri sıklıkla karşılaşılan bir durumdur: Mansel (1937, 1938, 1939, 1940); Aksan (2015); Chichikova (2016); Luke ve Roosevelt (2016); Doonan (2016b).

Hellenistik döneme tarihlenebilecek nitelikli bir yerleşme savı, nekropol alanının konumlandığı yerle de pekişmektedir: Akgüney Nekropolü, Kanlı Çay vadisinin kuzey yakasında, kuzeye doğru yükselen yamacın üzerindeki bir tepede ve Kanlı Çay'ın meydana getirdiği vadiye hâkim konumdadır. Bu tepe, özellikle doğu ve batı yönlerde alabildiğince geniş bir çevreyi görebilecek, Paphlagonia bölgesi ölçeğinde, iç kesimlerle kıyı bölgesi arasındaki yol trafiğini kontrol altında tutabilecek son derece stratejik bir konumda yer almaktadır.

Nekropol

Sinop Arkeoloji Müzesi tarafından gerçekleştirilen kurtarma kazısı belli bir alan ile sınırlandırılmış olsa da ve müze raporunda nekropolün tamamının kazılmamış olduğu belirtilmişse de ortaya çıkan mezar ve buluntular nekropolün ait olduğu yerleşme hakkında önemli ipuçları sağlamaktadır. Öncelikle Akgüney nekropolünde ortaya çıkarılan sanduka mezarların MS 2.yy başından ileriye doğru tarihlenmesi söz konusudur. Bu durumda Akgüney tümülüsünün ait olduğu Hellenistik dönem ile nekropolün kullanım görmeye başladığı MS 2.yy arasında belirgin bir zaman aralığı olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu durumun olası nedenlerine yukarıda kısaca değinilmiştir (Bkz. Tartışma: Nekropol Alanının Gelişimi ve Düzenlenişi). Sandık mezarların (Bkz. Tartışma: Mezar Tipleri) ve mezar buluntularının (Bkz. Tartışma: Tipolojik ve Kronolojik Açıdan Seramiklerinin İncelenmesi, Tipolojik ve Kronolojik Açıdan Camların İncelenmesi ve Metal, Kemik ve Taş Buluntuların Değerlendirmesi bölümleri) genel olarak niteliği, iskeletler üzerinde yapılmış olan antropolojik araştırmalar,[71] Akgüney toplumunun hayat standartlarının görece düşük olduğunu göstermektedir. Buna rağmen bazı mezarlardaki altın ve gümüş takıların varlığı yine aynı toplum içinde hiyerarşik anlamda görece bir üst sınıfın bulunduğunun ipuçlarını verir. Ancak gerek mezar tipleri gerekse buluntular üzerinde yapılan tespitler, özellikle prestijli sayılabilecek eşyaları içeren mezarların, farklı mezar tipleri içinde yer aldığını ortaya koymaktadır (Bkz. Tartışma: Mezar Tipleri ve Metal, Kemik ve Taş Buluntuların Değerlendirmesi bölümleri). Dolayısıyla her bir mezar tipi içinde sosyal statü ve ekonomik alım gücü açısından farklı nitelikte bireylerin gömülmüş olduğu söylenebilir. Bu da Akgüney Roma/Geç Roma toplumunu meydana getiren bireylerin refah seviyeleri arasında keskin uçurumların olmadığını gösterir niteliktedir.

Coğrafya ve Antik Kaynaklar

Antik Çağda Pontos ve Paphlagonia bölgelerini kapsayan Karadeniz bölgesinin geneline bakıldığında, bölgenin kıyıya paralel ve dik olarak uzanan sıradağlar ile kaplı olduğu ve bu

[71] Çırak (2017); Çırak ve Çırak (2017); Şarbak (2018).

dağların arasından iç bölgeleri kıyıya bağlayan irili ufaklı ırmakların meydana getirdiği vadilerin bulunduğu görülmektedir. Ksenophon'un Anabasis adlı eserinde aktardıklarından hareketle MÖ 1. binyıl ortalarında dağlık bölgelerde, nehir boylarında küçük yerleşim birimleri olduğu anlaşılmaktadır. Her ne kadar Ksenophon'un verdiği bilgiler çalışmaya konu olan Akgüney ve çevresinden oldukça uzakta yer almaktaysa da Pontos bölgesindeki yerleşme sistemi ve dağılımının bir benzerinin Sinope ve çevresindeki topraklarda ve dolayısıyla da Akgüney ve civarında olduğunu düşünmek olasılık dışı değildir.[72]

Strabon, Sinope ve çevresindeki topraklar ile ilgili bilgi verirken bu ülkenin gemi yapımında kullanılmak için çok elverişli olan keresteye sahip olduğunu ve aynı zamanda da zeytin ağaçları açısından zengin olduğunu bildirmiştir.[73] Sinope ve çevresinde yapılan yüzey araştırmalarında, Sinope hinterlandında insan topluluklarının geçim kaynağı olarak uğraştıkları faaliyetler arasında tarım, balıkçılık ve orman ürünleri sayılmaktadır.[74] Zeytinyağı üretimi ve endüstrisinde, Sinope'nin Hellenistik ve Roma döneminde ileri düzeyde faaliyet gösterdiği bilinmektedir.[75] Ancak bu endüstri ile ilişkilendirilebilecek buluntulara (amphora vb.) ya da herhangi başka bir kanıta nekropol buluntuları arasında rastlanmamıştır. Eldeki veriler ne yazık ki Akgüney topluluğunun geçim kaynaklarını kesin olarak ortaya koyabilecek düzeyde değildir. Ancak proje kapsamında ulaşılan sonuçlar Roma-Geç Roma döneminde Akgüney yerleşmesinin kırsal nitelikte olabileceği öne sürülebilir. MS 2.yy ve sonrasında burada yaşamış olan topluluk muhtemelen tarımsal faaliyetlerin yanı sıra hayvancılıkla uğraşmış ve/veya ormanlarıyla zengin olan bu bölgede orman ürünleri ile ilgili faaliyetlerde bulunmuş olabileceği düşünülebilir.

Akgüney nekropolünde açığa çıkarılan mezar buluntuları arasında doğrudan Sinope ile ilişki kurulabilecek nitelikte ve yeterlikte bir malzeme olmaması Akgüney yerleşmesinin ne derece Sinope ile bağlantılı olabileceği konusunu karanlıkta bırakmaktadır. Coğrafi açıdan bakıldığında Akgüney yerleşmesi Sinope kentinin hinterlandında, Antik Çağda Sinopis / Sinopitis olarak bilinen bölgede konumlanmaktadır.[76] Diğer yandan Akgüney yerleşmesinin yakınında Sinope'ye göre daha küçük ölçekli başka yerleşmeler de mevcuttur (Şekil 234). Bunlardan Karousa (günümüzde Gerze) ve Leontopolis (günümüzde Alaçam) kıyı yerleşmeleri olup Karousa, Akgüney nekropolünün yaklaşık 30 km batısında, Leontopolis ise yaklaşık 30 km doğusunda yer alır. Leontopolis'in doğusunda Amisos (günümüzde Samsun) yine önemli

[72] Doonan (2018), 4-5.
[73] Strabon, XII, 3, 12.
[74] Doonan (2004).
[75] Doonan (2018).
[76] Arslan (2007), 17, 63-64.

yerleşmeler arasındadır.[77] Kanlı Çay'ın izlediği güzergâhta ve aynı çayın oluşturduğu vadiye hâkim bir pozisyonda yer alması nedeniyle Akgüney nekropolü ve ait olduğu yerleşme aynı zamanda, Paphlagonia bölgesinin iç kesimleriyle de ilişki içinde olmasını sağlamış olmalıdır. Kanlı Çay Karadeniz'e dökülmeden önce izlediği güzergâhta iç kesimlerdeki başka çay ve nehirlerle birleşerek Kızılırmak havzasının da içinde olduğu iç bölgeyi kıyıya bağlayan bir role sahip gözükmektedir. Bu sayede aynı havza üzerinde ya da yakınlarında yer alan güneybatıda Durağan ve Boyabat gibi merkezler ile güneydoğu istikametteki Neoclaudiopolis (günümüzde Vezirköprü) Akgüney yerleşmesinin bağlantılı olabileceği yerler arasında sayılabilir.

Sonuç olarak Akgüney tümülüsü çevresindeki alanın, mezar tepesinin inşasından sonraki yüzyıllarda farklı nitelikte ve yaşam kalitesi-refah seviyesi görece daha düşük bir topluluk tarafından nekropol işlevinde kullanılmaya başlanması yine aynı bölgede yerleşimin sürdüğünün ya da eğer Hellenistik dönem yerleşmesi terk edilmişse bile aynı bölgede yeniden yerleşildiğini göstermektedir. Bu durum Sinope'nin de içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik düzenin, Küçük Asya topraklarında siyasi ve askeri anlamda çarpıcı olayların yaşandığı Hellenistik dönemin son yüzyılında yaşadığı değişikliklerle de örtüşür gözükmektedir. MÖ 1.yy'ın ikinci çeyreğinde, Pontos Kralı VI. Mithradates Eupator'un Roma'ya karşı yenilgisiyle birlikte, Pontos Krallığı Roma Cumhuriyeti tarafından siyasi olarak sonlandırılmış ve MÖ 64 yılından itibaren bu bölgede Sinope ve gerisindeki hinterlandı da içine alacak şekilde *Pontus et Bithynia* eyaleti meydana getirilmiştir.[78] Akgüney nekropolü ve yerleşmesi de MS 2.yy ve sonrasında değişen bu düzen içinde yerini almış olmalıdır.

[77] Strabon XII, 3, 15-17; Plinius VI, 7.
[78] Arslan (2007), Drakoulis (2012).

6. SONUÇ

Proje kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda Akgüney nekropolünü meydana getiren mezar ve mezar buluntuları etraflıca incelenmiştir. Sinop Arkeoloji Müzesi tarafından kısa bir süre içerisinde ve zor şartlar altında gerçekleştirilen kurtarma kazısındaki yetersiz belgelemeye ve mezarların bir kısmının tarımsal faaliyetler ve/veya kaçak kazılar sonunda ya kısmen ya da tamamen tahrip olması gibi nedenlere rağmen, eldeki veriler bu alanla ilgili önemli sonuçlara ulaşılmasını sağlamıştır. Tartışma bölümünde yapılan değerlendirmeler ışığında Hellenistik Dönem'e tarihlenen Akgüney tümülüsü, nekropol alanındaki en erken tarihli mezardır. Mezar envanterinden yoksun olmasına karşın, tümülüsün konumu ve tümülüs altında inşa edilmiş olan tonozlu mezar yapısı, sahip olduğu mimari nitelikler dolayısıyla mezar sahibinin bu bölgede yüksek statüde biri olduğuna ve yakınlarda Hellenistik Dönem'e tarihlenen bir yerleşmenin mevcudiyetine işaret etmektedir. Aynı zamanda Akgüney tümülüsü ve nekropolünün çok yakınındaki ikinci bir tümülüsün (Küplüce tümülüsü) varlığı, bu alanın önemini artırmakta ve söz konusu Hellenistik yerleşmenin niteliğini vurgulamaktadır.

Proje çalışmasında ulaşılan sonuçlar Akgüney nekropolünde toplam 84 mezar olduğunu ortaya koymaktadır. Bunlardan 82 tanesi sanduka mezar tipinde olup bu mezarlar beş alt grupta sınıflandırılabilmiştir (Tartışma: Mezar Tipleri). Diğer iki mezardan biri yukarıda açıklanan tümülüs mezar, ikincisi ise olasılıkla ikinci bir tonozlu mezar olarak değerlendirilmiştir. Nekropolde açığa çıkarılan mezar ve mezar buluntuları (seramik, cam, metal, kemik ve taş) üzerinde yapılan incelemeler sonucunda Akgüney nekropolünün MS 2.yy başından Erken Bizans dönemine kadar kullanım gördüğü anlaşılmaktadır. Akgüney tümülüs mezarı büyük ihtimalle Antik Çağda soyulmuş ve mezar envanteri kaybolmuş olduğu için mezarın tarihini daha dar bir zaman aralığına yerleştirmek mümkün değildir. Ancak yine de tümülüsün inşa edildiği dönemden en az bir ya da iki yüzyıl sonra, söz konusu alanın nekropol olarak kullanıldığını söylemek mümkündür. Mezar ve mezar buluntuları çoğunlukla Roma ve Geç Roma dönemine tarihlenmektedir. Nekropolün genel düzeni ve gelişimi üzerine yapılan inceleme ve değerlendirmeler ışığında kısmen planlı, kısmen dağınık bir yapıda olduğu tespit edilen mezarlık alanının genel karakteri, mezar tiplerinin niteliği, mezar envanterlerinin içeriği ve aynı zamanda mezarlarda ortaya çıkarılan iskeletler üzerinde daha önce yapılmış olan antropolojik analizler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, Akgüney yerleşmesinin, yaşam standartları ve refah seviyesi açısından görece daha düşük seviyeli, kırsal nitelikli bir yerleşme olduğu anlaşılmaktadır.

Nekropol alanının doğusunda ortaya çıkarılan yapı kalıntılarının (Yapı A-D) nekropol ve mezarlarla ne gibi bir ilişki içinde olduğu kesin olarak henüz anlaşılamamıştır. Kurtarma kazısı sırasında ele geçen bazı Bizans dönemi buluntularının bu yapıların içinde ele geçmiş olması gibi nedenlerle daha geç döneme ait yapılar oldukları düşünülse de söz konusu yapılar ile ilgili detaylı bir belgeleme çalışması henüz yapılabilmiş değildir. Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürlüğünce hazırlanmış olan raporda da belirtilmiş olduğu gibi nekropol alanının tamamı kurtarma kazısında kazılmamıştır. Dolayısıyla gelecekte bu bölgede yapılabilecek kazı ve yüzey araştırmalarında Akgüney nekropolünün sınırlarını ve büyük olasılıkla da antik yerleşme ile ilgili yeni ipuçlarını bulmak mümkün olabilecektir. Geçmişte Sinope'nin hinterlandında gerçekleştirilen yüzey araştırmaları sonucunda (Işın 1991, 1992, 1998; Doonan 2004) pek çok antik yerleşme saptanmış ancak hiçbirinde Akgüney nekropolünde olduğu gibi etkin bir kurtarma kazısı ya da bilimsel nitelikli bir kazı gerçekleştirilmemiştir. Bu açıdan bakıldığında Sinop Arkeoloji Müzesi'nin yapmış olduğu bu kurtarma kazısı, Akgüney nekropolünün önemli bir kısmını ortaya çıkarmış ve bu proje ile Akgüney nekropolü ve buluntuları etraflıca değerlendirilerek Sinope'nin hinterlandında bulunan bu bölgenin kısmen de olsa kültürel ve ekonomik yapısı ile ilgili yeni bilgilere ulaşılmıştır. Bundan sonra öncelikle Akgüney nekropolünün çevresinde, özellikle kuzey yöndeki düzlük alanda, nekropolün ait olduğu antik yerleşmeye yönelik yüzey araştırması yapılması hedeflenebilir. Bunun da ötesinde, Akgüney yerleşmesine dair Akgüney nekropolünün geri kalan kısmının da kazılması ve nekropolün sınırlarının kesin olarak saptanması; nekropolün hemen yakınındaki yapıların (Yapı A, B, C ve D) ayrıntılı olarak belgelenmesi ve tarihlendirmelerinin yapılması da hedefler arasında yer almalıdır.

KAYNAKLAR

Antik Kaynaklar

Ksenophon. Anabasis, çev. O. Yarlıgaş, İstanbul, Kabalcı Yayınevi.

Plinius. Naturalis Historia / Natural History, çev. W.H.S. Jones, The Loeb Classical Library, Londra, William Heinemann, 1961.

Strabon. Geographika / The Geography of Strabo, Geographika VI-VII, çev. H.L. Jones, The Loeb Classical Library, Londra, William Heinemann, 1924.

Modern Kaynaklar

Akok, M. 1948. “Samsun İli Havza İlçesi’nin Lerdüge Köyü’nde Bulunan Tümülüsler”, Belleten XII, Sayı 48, 845-853.

Aksan, Z.M. 2015. “Güneydoğu Thrakia Tümülüsleri: 1881-1964 Yıllarında Kazılan Tümülüslerin Yeniden Değerlendirilmesi”, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Ana Dalı, İstanbul.

Aksan, Z.M. 2020. “A Preliminary report on the Tumuli in Sinop”, Arkeoloji ve Sanat Dergisi 163, 87-98.

Akurgal, E. 1955. Zwei Grabstelen vorklassischer Zeit aus Sinope. Berlin: W. de Gruyter.

Akurgal, E. 1956. “Sinop kazıları”, Türk Arkeoloji Dergisi, 6.1, 47-53.

Akurgal, E., Budde, L. 1956. Vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen in Sinope. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Alary, A. 2005. “Présentation préliminaire de la céramique commune et de cuisine de Demirci. Production et sonsommation”, Quasar, 6, 19-29.

Alekseev, V.P. 1990. “O sementike gorodskich ‘gerbov’ Sinopy, Istorii i Ol’vii”. Numizmatičeskie issledovanija po istorii Jugo-Vostočnoj Evropy. Editors: Janin, V.L. Kišinev: Štiinitsa.

Alexandropoulou, A. 2012. “The Late Classical and Hellenistic Pottery of Sinope and Amisos”. The Black Sea, Paphlagonia, Pontus and Phrygia in Antiquity: Aspects of Archaeology and Ancient History. Editors: Tsetskhladze, G.R. Oxford: Archaeopress.

Allison, P.M. 2006. Theinsula of the Menander at Pompeii, 3, The Finds: A Contextual Study. Oxford: Oxford University Press.

Amandry, M. 1986. “Notes de numismatique africaine, 2”, Revue numismatique, 28, 72-82.

Anderson-Stojanovic, V.R. 1987. “The Chronology and Function of Ceramic Unguentaria”, American Journal of Archaeology, 91, 105-122.

Angiolilo, S., Berti, F. 2019. “New Findings About the Late Hellenistic and Roman Imperial Necropoleis of Iasos”. Anadolu’da Hellenistik ve Roma Dönemleri’nde Ölü Gömme Adetleri-Aizanoi IV. Editor: Özer, E. Ankara: Bilgin Kültür Sanat, 33-59.

Archibald, Z. S. 1998. The Odrysian Kingdom of Thrace, Orpheus Unmasked, Oxford, Clarendon Press.

Atasoy, S., Endoğru M., Dönmez Ş. 2005. “Samsun Baruthane Tümülüsleri Kurtarma Kazısı” Anadolu Araştırmaları XVIII/2, 153-165.

Arslan, M. 2007. Roma’nın Büyük Düşmanı Mithradates VI Eupator. İstanbul, Odin Yayıncılık.

Arslan, M. 2010. “Sinope Drahmi Definesi”, Höyük, 2, 125-154.

Asheri, D. 1973. “Nota sui rapporti tra Istiea e Sinope”, Rivista storica dell’antichità, 3, 71-76.

Aydeyev, A.G. 1991. “Notes on the emblems found on Sinopean ceramic stamps”, Vestnik drevnej istorii, 1991.4, 82-90.

Băjenaru, C., Dobbrınescu, C. 2008. “Săpăturı de salvare in necropola Romană A tomisuluı”, Pontica, 41, 189- 208.

Baldoni, D. 2019. “Burial Customs in Hellenistic Iasos – Archaeological Evidence from the Area of the Prehistoric Necropolis”. Anadolu’da Hellenistik ve Roma Dönemleri’nde Ölü Gömme Adetleri-Aizanoi IV. Editor: Özer, E. Ankara: Bilgin Kültür Sanat, 3-31.

Ballard, R.D. 2001. “Deepwater archaeology of the Black Sea: the 2000 season at Sinop, Turkey”, American Journal of Archaeology, 105 (4), 607-623.

Banev, K. 1985. “Timbres amphoriques de Sinope dans le Musée de la ville de Kavarna”. Thracia Pontica II: Deuxieme Simposium International: Theme Generale, "Le littoral Thrace Et Son Role Dans Le Monde Ancien", Sozopol, 4-7 Octobre 1982. Jambol: Assotiation d'Etat "Patrimoine culturel et historique".

Barat, C. 2005. “Voyageurs et perception des vestiges archéologiques à Sinope au temps de la représentation diplomatique française, sous le consulat et l’empire”, Anabases, 2, 163-175.

Barat, C. 2009. “Sinope Et Ses Relations Avec La Péninsule Anatolienne: Réseaux, Échanges Des Biens Et Des Hommes”. L’Asie Mineure Dans l’antiquité: Échanges, Populations et Territoires. Rennes: Presses Universitaires.

Barat, C. 2010. “L’origine Romaine Des Relations Imaginaires Entre Le Sérapeum D’Alexandrie Et Sinope”. La Praxis Municipael Dans l’Occident Romain. Clermont-Ferrand: Presses Université Blaise Pascal

Barat, C. 2011. L’Aqueduc De Sinope: Histoire D’une Localisation, De Pline Le Jeune À L’archéologie Contemporaine. Rennes: Presses Université de Rennes.

Barat, C. 2012. “La Ville De Sinope, Réflexions Historiques Et Archéologiques”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Barat, C. 2016. “Les habitants de sinope, entre identité grecque et domination romaine (I er s. Av. J.-C. – II e s. Ap. J.-C.)”. Mobility in Research on the Black Sea Region: The Proceedings of the International Symposium Organized by the Lasi Branch of the Romanian Academy. Cluj-Napoca: Mega Publishing House.

Barat, C. 2017. La Colonia Iulia Felix Sinope: D’une İronie Tragique À Une Realite. Paris

Baykan, D. 2009. “Allianoi Tıp Aletleri” tezi, “Basılmamış Doktora Tezi”, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Ana Dalı, İstanbul.

Belotti, C. 2006. “Anfore di Sinope in Italia Settentrionale”, Rei Cretariae Romanae Fautorum Acta, 40, 279-284.

Belov, G.D. 1966. “Une amphora sinopienne de Chersonèse”, Sovetskaja archeologija, 2, 309-311.

Billot, M.F. 2012. “Terres cuites architecturales de Sinope de l’époque archaïque à l’époque héllenistique”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Bingöl, O. 1997. Malerei und Mosaik der Antike in der Türkei. Mainz: von Zabern.

Bozkova, A. 1990. “Nouveaux timbres amphoriques de Sinope de la réserve Sborjanovo, région d’Isperich”, Archeologija, 32 (2), 37-41.

Boysal, Y. 1958. “Sinop’un en eski buluntuları ve kolonizasyonu hakkında”, Türk Arkeoloji Dergisi, 8 (2), 23-34.

Boysal, Y. 1959. “Über die älteren Fünde von Sinope und die Kolonizationsfrage”, Archäologischer Anzeiger, 1959, 8-20.

Bozkova, A. 2012. “L’importation des amphores sinopéennes dans les territoires de Thrace”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Budde, L. 1956a. “Kurzer vorläufiger Bericht über die Grabungen in Sinope der Kampagnen 1951-1953”, Türk Arkeoloji Dergisi, 6 (2), 5-10.

Budde, L. 1956b. “Beschreibung der Grabungsarbeiten und Funde klassischer, Hellenistischer und römischer Zeit”. Sayfa 27-41. Editors: Akurgal, E., Budde, L. Vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen in Sinope. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Budde, L. 1963. “Eine Tierkampfgruppe aus Sinope”, Antike Plastik, 2, 55-74.

Carandini, A., Fabbricotti, E., Gasparatti, C., Tatti, M.G., Giannelli, M., Moriconi, M.P., Palma, B., Panella, C., Polia, M., Ricci, A. 1968. Ostia I. Le Terme Del Nuotatore: Scavodell’ambiente IV. StMisc 13, Roma: De Luca.

Cechmistrenko, V.I. 1958. “Sur la périodisation des estampes céramiques de Sinope”, Sovetskaja Archeologija, 1, 56-70.

Cechmistrenko, V.I. 1960. “Timbres amphoriques de Sinope avec les noms des maîtres potiers”, Sovetskaja Archeologija, 3, 59-76.

Cechmistrenko, V.I. 1964. “Quelques notes sur les timbres céramiques de Sinope”, Sovetskaja Archeologija, 4, 321-324.

Chichikova, M. 2016. “The Hellenistic Necropolis of the Getic Capital at Sboryanovo”. Tumulus as Sema: Space, Politics, Culture and Religion in the First Millenium BC. Editorsr: O. Henry, U. Kelp. Berlin; Boston: De Gruyter, 243-260.

Christol, M. 1999. L’intitulatio de la constitutionde Galère et de ses collégues affichée à Sinope (CIL III 6979)”, Tyche, 14, 43-55.

Civelek, A. 2002. “Tralleis Nekropolü’nde Saptanan Yerel Üretim Malzemeleri”. Birinci Uluslararası Aşağı Menderes Havzası Tarihi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Sempozyumu (15-16 Kasım 2001). Söke: Adnan Menderes Üniversitesi, 246-253.

Conovici, N. 1997. “Problèmes de la chronologie des timbres sinopéens”, Pontica, 30, 117-154.

Conovici, N. 1998. “Sinope”. Histria: Les Résultats Des Fouilles. VIII, 2, Les Timbres Amphoriques. Bucarest: Ed. Enciclopedica; Paris: Diffusion de Boccard.

Conovici, N. 2004. “Les timbres amphoriques étrangers trouvés à Sinope,1”, Anatolia Antiqua, 12, 105-122.

Conovici, N. 2005. “The Dynamics of Trade in Transport Amphoras from Sinope, Thasos and Rhodos on the Western Black Sea Coast: a Comparative Approach”. Chronologies of the Black Sea Area in the Period, c. 400-100 BC. Editors: Stolba, V., Hannestad, L. Aarhus: Aarhus University Press.

Conze, A. 1913. Altertümer von Pergamon, Band I. Stadt und Landschaft (1. Basım). Berlin: Reimer.

Csiky, G. 2015. “Sinope in the Early Medieval Economy of the Black Sea Region (Questions and problems)”. Beyond Archaeological Finds and Sites 2015. Budapest: Archaeolingua.

Csiky, G. 2018. “A Byzantine Stamping Mould from Sinope”. Lebenswelten Zwischen Archäologie und Geschichte: Festschrift für Falko Daim zu Seinem 65. Geburtstag, Editors: Drauschke, J. vd., Mainz: Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums.

Crow, J. 2013. “Sinope and Byzantine Citadels and Fortresses on the Black Sea”. Cities and Citadels in Turkey: from the Iron Age to the Seljuks. Editors: Redford, S., Ergin, N. Leuven; Paris, Walpole, MA: Peeters.

Çırak, M.T. 2017. “Akgüney Geç Roma-Bizans Dönemi toplumu üzerine paleodemografik çalışma”, Hitit Üniversitesi Soyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10 (1), 249-263.

Çırak, A., Çırak, M.T. 2017. “Antik Dönem iskeletlerinde anemi: Akgüney toplumu üzerine bir çalışma”, Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 11, 85-94.

Çokay Kepçe, S. 2017. Perge Batı Nekropolis Mezar Buluntuları-1997-2007 Yılları Arasında 169 Numaralı Parselde Yürütülen Çalışmalar (1. Basım). İstanbul: Ege Yayınları.

Damyanov, M., 2005. “Graves with Circles of Amphorae in the Greek Necropoleis in the Black Sea”. Sayfa: 214-222. Studia Archaeologica Universitatis Serdicensis Supplementum IV-Stephanos Archaeologicos in honorem Professoris Ludmili Getov. Editors: Stoyanov, T., Angelova, S., Lozanov, I. içinde, Sofia: University of St. Kliment Ohridski Press.

Dan, A. 2009. “Sinope, ‘Capitale’ Pontique, Dans La Géographie Antique”. L’Asie Mineure Dans L’antiquité: Échanges, Populations Et Territoires. Editors: H.-Kirbihler, F.-Lebreton, S., Rennes: Presses Universitaires.

Dan, A. 2012. “Les Leukosyriens: quelques notes d’ethnographie sinopéenne”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Dana, M.F. 2007. “Traditions de fondation dans l’épigrafie de Sinope”, Revue Des Études Grecques, 120, 511-525.

Dashevskaya, O.D. 1975. “Eine sinopische Amphora mit Inschrift des Maidates”, Kratkie Soobščenija, 143, 50-53.

De Boer, J.G. 2006. “Sinopean amphorae on the western Pontic coast”. Pontos Euxeinos. Beiträge zur Archäologie und Geschichte des Antiken Schwarzmeer und Balkanraumes. Editors: Bertemes, F.-Furtwängler, A., Langenweissbach: Beier+Beran.

de Boer, J.G. 2007. “Sinopean Amphorae, South-East and Nord-West”. Greeks and Natives in the Cimmerian Bosporus 7th-1st Centuries BC. Proceedings of the International Conference, October 2000, Taman, Russia. Editor: Solovyov, S.L. Oxford: Archaeopress.

de Boer, J.G. 2013. “Stamped Amphorae from the Greek Black Sea Colony of Sinope in the Mediteranean During the Hellenistic Period”. Proceedings of the Fourth International Congress on Black Sea Antiquities Istanbul, 14-18 September 2009. Editor: Tsetskhladze, G.R. Oxford: Archaeopress.

de Boer, J.G. 2015. “Sinope and Colchis: Colonisation, or a Greek Population in ‘Poleis Barbaron’?”. The Danubian lands between the Black, Aegean and Adriatic Seas (7th Century BC – 10th Century AD). Oxford: Archaeopress.

De Callataÿ, F. 2004. “IGCH 1240. L’histoire de la dispersion de plus grand trésor de drachmes de Sinope”, Ancient Civilizations From Scythia to Siberia, 10, 15-33.

Degeest, R. 2000. The Common Wares of Sagalassos, Typology and Chronology. Belgium: Brepols.

Delemen, İ. 2006. “An Unplundered Chamber Tomb on Ganos Mountain in Southeastern Thrace”, American Journal of Archaeology 110, 251-273.

Delemen, İ. 2016. “Tumuli in Southeastern Thrace: On the Periphery?”,Tumulus as Sema: Space, Politics, Culture and Religion in the First Millenium BC, ed. O. Henry - U. Kelp, Berlin, De Gruyter, 221-231.

Demirci, Ş. 1995. “Sinop amfora atölyelerinden ele geçen örneklerle bir çalışma”, Arkeometri Sonuçları Toplantısı, 11, 53-62.

Dereli, F. 1997. “Quelques nouvelles amphores timbrées de Sinope”, Anatolia Antiqua, 5, 199-209.

Doonan, O. 2002. “Production in a Pontic Landscape: The Hinterland of Greek and Roman Sinope”. Pont Euxin et Commerce: La Genèse De La "Route De La Soie. Actes du IXe Symposium de Vani (Colchide, 1999). Editor: M. Faudot. Besançon: Institut des Sciences et Techniques de l'Antiquité.

Doonan, O. 2003. “Sinope”. Ancient Greek Colonies of the Black Sea. Editors: Grammenos, D.V., Petropoulos, E.K. Thessalonica: Archaeological Institute of Northern Greece.

Doonan, O. 2004. Sinop Landscapes: Exploring Connection in the Black Sea Hinterland. Philadelphia: University of Pennsylvania Museum of Archaeology and Anthropology.

Doonan, O. 2006. “Exploring Community in the Hinterland of a Black Sea Port”. Surveying the Greek Chora: The Black Sea Region in a Comperative Perspective. Editors: Bilde, P.G., Stolba, V.F. Aarhus: Aarhus University Press.

Doonan, O. 2007a. “New Evidence for the Emergence of a Maritime Black Sea Economy”. The Black Sea Flood Question: Changes in Coastline, Climte and Human Settlement. Editors: Yanko Hombach, V., Gilbert, A., Panin, N., Dolukhanov, P. Dordrecht: Springer.

Doonan, O. 2007b. “Colony and Conjuncture. The Early Greek Colony at Sinope”. Frühes Ionien: eine Bestandsaufnahme: Panionion-Symposion Güzelçamlı, 26 September – 1 Oktober 1999. Editor: Cobet, J. Mainz: Philipp von Zabern.

Doonan, O. 2009. “Sacred Landscapes and the Colonization of the Sinop Promontory”. Sacred Landscapes in Anatolia and Neighboring Regions. Editor: C. Gates. Oxford, BAR International Series 2034.

Doonan, O. 2010a. “The Corrupting Sea and the Hospitable Sea: Some Early Thoughts Towards a Regional History of the Black Sea”. Koine: Mediterranean Studies in Honor of R. Ross Holloway. Editors: Tuck, A., Counts, D. Providence: Joukowsky Institute of Archaeology Publications Series.

Doonan, O. 2010b. “Sinop landscapes: Towards an archaeology of aommunity in the hinterland of a Black Sea port”. Ancient Civilizations from Scythia to Siberia, 16, 175-187.

Doonan, O. 2012. “Sinop landscapes: Towards an archaeology of community in the hinterland of a Black Sea port”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Doonan, O. 2013. “Sinope Colonia Sitiens: A Note on Pliny, Epist. 10, 90-91 Based on New Evidence from the Sinop Regional Archaeological Project”. Petasos: Festschrift für Hans Lohmann. Editors: Kalaitzoglou, G., Lüdorf, G. Paderborn: Fink.

Doonan, O. 2016a. “Sinope, new understandings of the early colony based on recent research at Sinop Kale”. The Black Sea in the Light of New Archaeological Data and Theoretical Approaches: Proccedings of the 2nd International Workshop on the Black Sea in Antiquity Held in Thessaloniki, 18-20 September 2015. Oxford: Archaeopress Publishing Ltd.

Doonan, O. 2016b. “Tumuli and the Expression of a Colonial ‘Middle Ground’ in the Hinterland Landscape of Greek Sinope”. Tumulus as Sema: Space, Politics, Culture and Religion in the First Millenium BC. Editorsr: O. Henry, U. Kelp. Berlin; Boston: De Gruyter.

Doonan, O. 2018. “Xenophon in a Black Sea landscape: Settlement models for the Iron Age on the Sinop promontory (Turkey)”. European Journal of Archaeology, 22 (1), 91-110.

Doonan, O., Bauer, A. 2005. “Sinop province archaeological project: Report on the 2003 field season”. Araştırma Sonuçları Toplantısı, XXII, 275-284.

Doonan, O., Gantos, A., Hiebert, F. 1999. “Sinop ili sistematik yüzey araştırması”. Araştırma Sonuçları Toplantısı, XVI, 359-371.

Doonan, O., Gantos, A., Hiebert, F., Besonen, M., Watters, M. 2001. “Sinop ve çevresi arkeolojik yüzey araştırması 1999”. Araştırma Sonuçları Toplantısı, 18, 37-48.

Doonan, O., Bauer, A., Casson. A., Conrad, M., Evren, E., Feathers, J., Domzalski, K. 2014. “Sinop bölgesel arkeoloji projesi: 2012 saha çalışmaları”. Araştırma Sonuçları Toplantısı, XXXI, 146-164.

Doonan, O., Bauer, A., Casson. A., Conrad, M., Besonen, M., Evren, E., Domzalski, K. 2015. “Sinop Regional Archaeological Project: Report on the 2010-2012 Field Seasons”. Pages: 298-327. The Archaeology of Anatolia: Current Work. Editors: Steadman, S., McMahon, G. Cambridge Scholars Pres.

Doonan, O., Vural, H., Goldman, A., Bauer, A., Rempel, J., Sherratt, S., Krotschek, U., Maranzana, P., Sökmen, E. 2018. “Sinop Kalesi Archaeological Excavations, 2015-2016 Field Seasons”. The Archaeology of Anatolia Volume II - Recent Discoveries (2015-2016). Editors: Steadman, S.R., McMahon, G. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.

Dönmez, Ş. 2012. “An Overview of the 2nd Millennium BC and Iron Age Cultures of the Province Sinop in the Light of New Research”. Sinope: The Results of Fifteen Years oOf Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Drakoulis, D. 2012. Regional transformations and the settlement network of the coastal Pontic provinces in the Early Byzantine period. BAR International Series *2*432, 79-96.

Durugönül, S. 1992. “Grabstele der Nana aus Sinope”, Studien zum antiken Kleinasien, 2, 97-107.

Durukan, M. 2012. Kappadookia’da, Argaios Dağı Çevresinde Hellenistik-Roma Dönemi Mezarları ve Ölü Kültü. İstanbul, Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Duyar, İ., Atamtürk, D., Abufaur, B., Özener, E.B. 2016. “Sinop Balatlar Kilisesi kazısından çıkartılan iskelet ve mezarlar (MS 12-13’üncü Yüzyıllar)”. Arkeometri Sonuçları Toplantısı, 32, 119-132.

Duyar, İ., Atamtürk, D., Özener, E.B., Demir, A.Y. 2018. “Balatlar Kilisesi (Sinop) kazısında ortaya çıkartılan Erken Bizans Dönemi oda mezarları ve insan iskeletleri üzerine antropolojik gözlemler”, Arkeometri Sonuçları Toplantısı, 33.2, 25-36.

Ebcioğlu, I. 1974. “Neşredilmemiş yeni bir Sinope (Sinop) şehri sikkesi ve onunla ilgili bazı sorunlar”, Anadolu, 18, 91-103.

Ehrhardt, N. 1995. “Ktistai in den ‘Argonautika’ des Apollonios Rhodios. Beobachtungen zur Entwicklung von Gründungstraditionen in Kyzikos, Kios, Herakleia Pontike und Sinope”, Studien zum antiken Kleinasien, 3, 23-46.

Erciyas, D.B.A. 2007. “Cotyora, Kerasus and Trapezus: the Three Colonies of Sinope”. Ancient Greek Colonies in the Black Sea 2. Editors: Grammenos, D.V., Petropoulos, E.K. Oxford: Archaeopress.

Erzen, A. 1956. “Sinop Kazısı 1953 yılı çalışmaları”, Türk Arkeoloji Dergisi, 6.1, 69-72.

Fahlander, F., Oestigaard, T. 2008. “The Materiality of Death: Bodies, Burials, Beliefs”. The Materiality of Death: Bodies, Burials, Beliefs. Editorsr: Fahlander, F., Oestigaard, T. Oxford: Archaeopress, 1-16.

Fédoséev, N.P. 1993. “More precise list of the magistrates controlling the manufacture of ceramics in Sinope”, Vestnik Drevnej Istorii, 205, 85-104.

Fédoséev, N.P. 2002. “Les témoignages archéologiques sur une clérouquie athénienne a Sinope”, Mouseion, 46, 189-202.

Fédoséev, N.P. 2003. “Archaeological evidence on the Athenian kleruchia in Sinope”, Vestnik drevnej istorij, 3, 132-140.

Forster, G. 2001. “The Roman Period”. Knossos Pottery Handbook, Greek and Roman. Editors: Coldstream, J. N.-Eiring, L.J.- Forster, G. Nottingham: BSA Studies 7, 137-167.

French, D. 1984. “Sinope. Amphora-stamps, coins and inscriptions”, Anadolu, 23, 225-232.

French, D. 1985. “Sinope and the Thracian Coast”. Thracia Pontica II: Deuxieme Simposium International: Theme Generale, "Le Littoral Thrace Et Son Role Dans Le Monde Ancien", Sozopol, 4-7 Octobre 1982. Jambol: Assotiation d'Etat "Patrimoine culturel et historique".

French, D. 1991. “Non-Greek names at Sinope”. Acta Associationis Internationalis Terra Antiqua Balcanica, 6, 242-248.

French, D. 1994. “Sinopean notes, 4. Cults and divinities. The epigraphic evidence”, Epigraphica Anatolica, 23, 99-108.

French, D. 1997. “Eine Priesterin der Leukothea in Sinope”, Epigraphica Anatolica, 29, 67.

French, D. 2004. The inscriptions of Sinope. Inschriften griechischer Städte aus Kleinasien 64. Bonn: R. Habelt.

Garlan, Y. 1990. “Remarques sur les timbres amphoriques de Sinope”, Comptes Rendus Des Séances De l'Académie Des Inscriptions, 134, 490-507.

Garlan, Y. 1994. “Les premières fouilles des ateliers amphoriques de Sinope”, Comptes Rendus Des Séances De l'Académie Des Inscriptions, 138, 687-688.

Garlan, Y. 1995. “Sinope. Vİlle reine de mer Noire”, Archéologia, 308, 32-39.

Garlan, Y. 1996. “Prospection d’ateliers d’amphores et de céramiques de Sinope”, Anatolia Antiqua, 4, 325-334.

Garlan, Y. 1997. “Fouilles d’ateliers amphoriques à Zeytinlik (Sinope) en 1994 et 1995”, Anatolia Antiqua, 5, 307-316.

Garlan, Y. 1998. “Les fouilles des ateliers amphoriques de Sinope de 1994 à 1997”, Comptes rendus des séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres, 142 (1), 29-32.

Garlan, Y. 1999. “Premières Fouilles De L’attelier Amphorique De Zeytinlik 1 À Sinope”. Production et Commerce Des Amphores Anciennes En Mer Noire: Colloque İnternational Organisé À Istanbul, 25-28 mai 1994. Editors: Garlan, Y. Aix-en-Provence: Publications de l’Université de Provence.

Garlan, Y. 2004. “Les Timbres Ceramiques Sinopéens Sur Amphores Et Sur Tuiles: Trouves À Sinope. Paris: de Boccard.

Garlan, Y. 2007. “Les timbres amphoriques étrangers trouvés à Sinope”, Anatolia Antiqua, 15, 187-195.

Garlan, Y. 2009. “Échanges D’amphores Timbrées Entre Sinope Et La Méditerranée Aux Époques Classique Et Hellénistique”. The Black Sea in Antiquity: Regional and Interregional Economic Changes. Editors: Gabrielsen, V., Lund, J. Aarhus: Aarhus University Press.

Garlan, Y., Kassab Tezgör, D. 1996. “Prospection d’ateliers d’amphores et de céramiques de Sinope”, Anatolia Antiqua, 4, 325-334.

Garlan, Y., Tatlıcan, I. 1996. “1994 ve 1995 yılları Zeytinlik (Sinop) amphora atölyeleri kazıları”, Kazı Sonuçları Toplantısı, 18 (2), 337-350.

Garlan, Y., Tatlıcan, I. 1998. “Fouilles d’ateliers amphoriques à Nisiköy et à Zeytinlik (Sinop) en 1996 et 1997”, Anatolia Antiqua, 6, 407-422.

Görkay, K. 2012. “Sinope (1951-1953)”. DTCF Arkeoloji Bölümü – Tarihçesi ve Kazıları (1936-2011). Editörler: Bingöl, O., Öztan, A., Taşkıran, H. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.

Hall, J. 1998. “Grave Goods”. The Chora of Metaponto – The Necropoleis II. Editor: Carter, J.C. Austin: University of Texas Press, 563-591.

Hayes, J.W. 1991. Paphos III, The Hellenistic and Roman Pottery (1.Basım). Nicosia: Imprinta LTD.

Hayes, J.W. 2008. Roman Pottery Fine- Ware Imports. The Athenian Agora XXXII. Princeton, New Jersey: American School of Classical Studies at Athens.

Higgins, R.A. 1986. Tanagra and the Figurines (1. Basım). New Jersey: Princeton University Press.

Hill, S. 1995. “The First Season of Rescue Excavations at Çiftlik (Sinop)”, Anatolian Studies, 45, 219-231.

Hill, S. 1998. “Rescue Excavations at Çiftlik (Sinop)”. Ancient Anatolia. Fifty Years’ Work by the British Institute of Archaeology at Ankara. Editor: Matthews, R. Londra.

Hind, J.G.F. 1976. “The eagle-head coins of Sinope”, The Numismatic Chronicle. The Journal of the Royal Numismatic Society, 16, 1-6.

Hind, J.G.F. 1988. “The colonisation of Sinope and the South-East Black Sea area”. Lokale Ethno-Politische Vereinigungen im Schwarzmeergebiet vom 7. Bis 4. Jh. v.u.Z. Materialen des 4. Allunions-Symposiums zur Alten Geschichte des Scwarzmeergebietes, Cchaltubo-Vani 1985. Tblisi.

Hind, J.G.F. 2007. “City eads / Personifications and Omens from Zeus (the coins of Sinope, Istria and Olbia in the V-IV Centuries BC)”, The Numismatic Chronicle, 167, 9-22.

Hope, V.M., Marshall, E. 2002. Death and Disease in the Ancient City (1. Basım). London and Newyork: Routledge.

Inaishvili, N., Khalvashi, M. 2012. “Sinopean imports on the Black Sea littoral of South-West Georgia”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Ireland, S. 2000. Greek, Roman and Byzantine coins in the Museum of Amasya (ancient Amaseia), Turkey. London: British Institute of Archaeology at Ankara.

Irimia, M. 2009. “Consideratii privind amforele elenistic din asezarea getică de la Satu Nou–Vadu Vacilor”, Pontica, 42, 71-115.

Isings, C. 1957. Roman Glass from Dated Finds, Archaeologia Traiectina II. Groningen/Djakarta: Wolters.

Işın, M.A. 1991. “Sinop Bölgesi yüzey araştırması”, İkinci Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi Bildirileri, Samsun. Editör: M. Sağlam. 241-277.

Işın, M. A. 1990. “Sinop Bölgesi yüzey araştırması”. Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi Bildirileri II-1. Yayına Hazırlayan: Sağlam, M. Samsun: T.C. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.

Işın, M.A. 1992. Sinop. Ankara.

Işın, M.A. 1998. “Sinop Region field survey”, Anatolia Antiqua, 6, 97-139.

Ivantchik, A. 1997. “Les légendes de fondation de Sinop edu Pont”, Revue Des Études Anciennes, 99, 33-45.

Ivantchik, A. 1998. “Die Gründung von Sinope und die Probleme der Anfangsphase der griechischen Kolonisation des Schwarzmeergebietes”. The Greek Colonisation of the Black Sea area: Historical Interpretation of Archaeology. Editors: Tsetskhladze, G. Stuttgart: F. Steiner.

Ivantchik, A. 2001. “The foundation of Sinope. Legends and history in the classical tradition”, Vestnik Drevnej Istorii, 1, 139-153.

Ivantchik, A. 2012. “Sinope et les Cimmériens”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Jefremov, N. 1989. “Einige vergessene Keramikstempel von Sinope aus dem Mittelraum”, Klio, 71, 550-554.

Jefremov, N. 1991. “On some emblems of the stamped ceramics from Sinope”, Vestnik Drevnej Istorii, 1991.2, 68-79.

Jefremov, N. 1993. “The initial period of the stamping with the astynom-names in Sinope”, Rossijskaja Archeologija, 1993 (1), 31-38.

Jefremov, N. 2003. “Die Aisymnetai von Sinope”, Klio, 85, 9-14.

Jefremov, N. 2013. “Die Keramikstempel von Sinope und die Geschichte der Polis in der Spätklassischen und Hellenistischen Zeit”. Patabs III, Production and Trade of Amphorae in the Black Sea. Editors: Buzoianu, L., Dupont, P., Lungu, V. Constanta: Muzeul de Istorie nationale si Arheologie.

Joachim, R. 2008. “Veteranenstolz und Frauenlob: Zu Einem Sarkophagfragment aus Sinope”. Monumentum et Intrumentum Inscriptum: Beischreifte Objekte aus Kaiserzeit und Spätantike als Historische Zeugnisse: Festschrift für Peter Weiβ zum 65. Geburtstag. Editors: Börm, H. Ehrhardt, N., Wiesehöfer, J. Sttutgart: F. Steiner.

Jones, F.F. 1950. “The Pottery”. Excavations at Gözlü Kule, Tarsus. Volume 1. The Hellenistic and Roman Pottery. Editors: Goldman, H. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Jones, C.P. 1988. “A monument from Sinope”, Journal of Hellenic Studies, 108, 193-194.

Kaba, H. 2019. “Re-thinking the Plakettenvasen from Sinope: New Perspectives on the Dating, Menaing and Use of an Extraordinary Ceramic Ware*”.* Proceedings of the International Symposium on Sinope and Black Sea Archaeology – Ancient Sinope and the Black Sea, 13-15 October 2017 Sinop*. Editors: H. Kaba, G.K. Şahin, B.M. Akarsu, O. Bozoğlan, Sinop.*

Kaba, H. Vural, H. 2018. “Arkeoloji ile Geçen Yetmiş Yıl – Kazılar Işığında Sinop Arkeolojisi”. Sosyal Bilimciler Gözüyle Sinop. Editör: Ö. Kıran, Ankara.

Kammerer-Grothaus, H. 1976. “Plakettenvasen aus Sinope”, Archäologischer Anzeiger, 1976, 237-252.

Kan Şahin, G. 2020. “Classical Pottery Imports from Sinope, Paphlagonia, Turkey”. International Archaeological Conference, Classical Pottery of the Northern Aegean and its Periphery (480-323/300 BC), 17-20 May 2017, Selanik, Yunanistan (Yayın aşamasında).

Kan Şahin, G. 2020. “Hellenistic Pottery Finds from Sinope: A Preliminary Report”. 3rd IARPotHP Conference Exploring the Neighborhood: The Role of Ceramics in Understanding Place in the Hellenistic World, 1-4 June 2017, Kaštela, Hırvatistan (Yayın aşamasında).

Kan Şahin, G. 2020. “Sinop Balatlar Kilisesi Yapı Topluluğu Geç Roma-Erken Bizans Dönemi Seramikleri / Late Roman-Early Byzantine Pottery from the Building Complex at the Balatlar Church in Sinop”. 22. Uluslararası Orta Çağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu / 22nd International Symposium on Medieval and Turkish Period

Excavations and Research in Art History, 24-26 Ekim 2018, İstanbul, Türkiye (Yayın aşamasında).

Karyškovskij, P.O. 1982. “Darstellungen von Adler und Delphin auf den Münzen von Sinope, Histria und Olbia”, Numismatik des antiken Schwarzmeergebietes. Sammelband, 1982, 80-98.

Kassab Tezgör, D. 1996a. “Fouilles des ateliers d’amphores à Demirci près de Sinope en 1994 et 1995”, Anatolia Antiqua, 4, 335-354.

Kassab-Tezgör, D. 1996b. “Sinop-Demirci anfora atölyelerinin 1995 kazısı”, Kazı Sonuçları Toplantısı, 18.2, 353-365.

Kassab Tezgör, D. 1997. “Fouilles des ateliers d’amphores à Demirci près de Sinope”, Revue Aarchèologique, 1997, 180-184.

Kassab-Tezgör, D. 1998a. “Prospection sous-marine pres de la côte sinopéenne. Transport d’amphores depuis l’atelier et navigation en mer Noire”, Anatolia Antiqua, 6, 443-449.

Kassab-Tezgör, D. 1998b. “Fouilles des ateliers d’amphores à Demirci pres de Sinop en 1996 et 1997”, Anatolia Antiqua, 6, 423-442.

Kassab-Tezgör, D. 2003. “From hypothesis to survey, from survey to excavations and back to hypothesis. The conclusions of 10 years of work in the amphorae workshop at Sinope-Demirci”, Archaeologia Polona, 41, 209-211.

Kassab-Tezgör, D. 2007. “Les sites de Gudava et d’Ilori (Colchide): amphores de Sinope et amphores locales de l’époque romaine”, Anatolia Antiqua, 15, 197-214.

Kassab-Tezgör, D. 2010. Les fouilles et le materiel de l’atelier amphorique de Demirci pres de Sinope. Varia Anatolica 22. Paris: Instituts Français D’études Anatoliennes Georges Dumézil; De Boccard.

Kassab Tezgör, D. 2011. “Types amphoriques romains tardifs produits simultanément à Demirci pres de Sinope et dans d’autres centres”. PATABS II. Production and trade of amphorae in the Black Sea: Acts of the international round table held in Kiten, Nessebar and Sredetz, September 26-30, 2007. Editor: Tzochev, C. Sofia: Bulgarian Academy of Sciences, National Archaeological Institute with Museum, St. Kliment Ohridski University of Sofia.

Kassab Tezgör, D. 2012. “The Reconstruction of a Roman Kiln in the Archaeological Museum of Sinop”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editors: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Kassab Tezgör, D., Tatlıcan, İ. 1996. “Sinop-Demirci Anfora Atölyelerinin 1995 Kazısı”, Kazı Sonuçları Toplantısı, 17.2, 353-365.

Kelp, U. 2016. “Some Remarks on Tumuli of Late Hellenistic and Early Roman Times in Phrygia and the Development of Provincial Art”, Tumulus as Sema: Space, Politics, Culture and Religion in the First Millenium BC, ed. O. Henry - U. Kelp, Berlin, De Gruyter, 601-611.

Khalvashi, M. 2012. “Sinopean amphorae in Apsarus”. The Black Sea, Paphlagonia, Pontus and Phrygia in Antiquity: Aspects of Archaeology and Ancient History. Editor: Tsetskhladze, G.R. Oxford: Archaeopress.

Koyuncu, C. 2019. “Antik Yunan ve Roma Edebiyatında Ölü Gömme Adetleri”. Anadolu’da Hellenistik ve Roma Dönemleri’nde Ölü Gömme Adetleri-Aizanoi IV. Editör: Özer, E. Ankara: Bilgin Kültür Sanat, 233-251.

Köroğlu, G. 2011. “Sinop Balatlar Kilisesi’nde 2010 yılı kazı çalışmaları”, Kazı Sonuçları Toplantısı, 33 (3), 65-75.

Köroğlu, G. 2013. “Sinop Balatlar Kilisesi 2010 ve 2011 Yılı Kazı Çalışmaları”, Sinop I. Uluslararası Karadeniz Bölgesi Kültür Kongresi 06-09 Ekim 2011, Sinop. Editörler: Türker, N., Köroğlu, G., Deniz, Ö. Karabük Üniversitesi Yayını.

Köroğlu, G. 2015. “Sinop Balatlar Kilisesi Kazıları”. Sinop İli Değerleri Sempozyumu Bildiriler Kitabı. Sinop.

Köroğlu, G. 2016. “2014 Yılı Sinop Balatlar kilise kazıları”, Kazı Sonuçları Toplantısı 37 (2), 463-469.

Köroğlu, G. 2017. “2015 Yılı Sinop Balatlar kilise kazıları”, Kazı Sonuçları Toplantısı, 38 (2), 191-204.

Köroğlu, G., Alper, E.G. 2014. “Sinop Balatlar Hamam Kompleksi/The Sinop Balatlar Bath Complex”. Common Borders. Common Solutions. Roman Art and Civilization- a Common Language in Antiquity. Catalogue of the Itinerant Exhibition. Black Sea Basin Joint Programme.- Black Sea -Unity and Diversity in the Roman Antiquity (BSUDRA). Tulcea.

Köroğlu, G., Alper, E.G. 2015. “Sinop Balatlar Kilisesi Kazıları Işığında Sinop Tarihi”. Anadolu’da Felsefeye Yolculuk II, Sinoplu Filozof Diogenes. Ankara.

Köroğlu, G., Berkol, C. 2016. “Sinop Balatlar kazısında ortaya çıkarılan mezar odasında ele geçen bronz takılar ve altın dokuma parçları”. Lidya ‘’ALTIN ÜLKE’’ Uluslar Arası Katılımlı Altın, Gemoloji ve kuyumculuk Sempozyumu. İstanbul.

Köroğlu, G., Vural, H. 2017. “Sinop-Dikmen Nekropolü Kazılarında Ortaya Çıkarılan Geç Roma-Bizans Dönemi Takıları”. XX. Uluslararası Ortaçağ Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu, Sakarya, 02-05 Kasım 2016. Editör: Taş, E. Sakarya.

Köroğlu, G., İnanan, F., Güngör Alper, E. 2014. “Sinop Balatlar Kilisesi kazısı 2012 ve 2013 yılı çalışmaları”, Kazı Sonuçları Toplantısı, 36 (1), 511-533.

Köroğlu, G., Bakiler, M., Kırmızı-Özden, B., Öztürk, O., Hanyalı, Ö.B., Dağ, E., Çağlar, E. 2016. “Material Characterization of the Late Roman wall painting samples from Sinop Balatlar Church Complex in the Black Sea Region of Turkey”, Microchemical Journal, 126, 263-273.

Krapivina, V.V. 2012. “Ceramics from Sinope in Olbia Pontica”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Ladstätter, S. 2005. “Keramik”. Hanghaus 2 in Ephesos, DieWohneinheit 4, Baubefund, Ausstattung, Funde. FiE 8/6. Editor: Thür, H. Viyana: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 230-358.

Ladstätter, S. 2008. “Funde”. Das Vediusgymnasium in Ephesos: Archäologie und Baubefunde.FiE 14/1. Editors: Steskal, M. La Torre, M. Viyana: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 97-189.

Ladstätter, S. 2014. “Keramik”. Hanghaus 2 in Ephesos, Die Wohneinheit 6: Baubefund, Ausstattung, Funde. FİE 8/9. Editors: Thür, H.-Rathmayr, E. Viyana: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 435-588.

Langella, A. 1989. “Sinope, Datame e la Persia”, Dialoghi Di Archeologia, 7 (2), 93-104.

Langella, A. 1990. “Sinope, Diogene e la moneta”, Dialoghi Di Archeologia, 8 (1), 114-123.

Lazarov, M. 1978. “Sinope et le marché ouest-pontique”, Izvestija Na Narodnija Muzej Varna, 14, 11-65.

Luke, Chr., Roosevelt, H. 2016. "Memory and Meaning in Bin Tepe, the Lydian Cemetery of the 'Thousand Mounds'" , Tumulus as Sema: Space, Politics, Culture and Religion in the First Millenium BC. Editorsr: O. Henry, U. Kelp. Berlin; Boston: De Gruyter, 407-428.

Magomedov, B, Didenko, S. 2012. “Sinopean Amphorae and Chernyakhov Culture”. Sinope: The Rresults of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Maksimova, M.I. 1956. Antike Staedte Des Duedoestlichen Schwarzmeerraums, Sinope, Amisos, Trapezunt. Moskau: Izd. Akad. Nauk. SSSR.

Manoledakis, M. 2015. “Xenophon in a Black Sea Landscape: Settlement Models for the Iron Age on the Sinop Promontory (Turkey)”. The Danubian Lands between the Black, Aegean and Adriatic Seas (7th Century BC – 10th Century AD). Proceedings of the Fifth International Congress on Black Sea Antiquities (Belgrade -17-21 September 2013). Editors: Tsetskhladze, G. R., Avram, A., Hargrave, J., Oxford, Archaeopress.

Mansel, A.M. 1937. “Les fouilles de 1936-37 en Thrace”, La Turquie Kemaliste 21-22 décembre 1937, Numéro special consacré au II Congrès d’histoire Turquie et à l’éxposition d’histoire, 20-26 septembre 1937, 36-46.

Mansel, A.M. 1938. Trakya’nın Kültür ve Tarihi, İstanbul, Edirne ve Yöresi Eski Eserleri Severler Kurumu Yayınları 5.

Mansel, A.M. 1939. “Grabhügelforschung in Ostthrakien”, Bulletin de L'Institut Archéologique Bulgare 13, 154-189.

Mansel, A.M. 1940. “Trakya Hafriyatı. Les fouilles de Thrace”, Belleten 4, Ankara, TTK Basımevi, 89-114.

Martini, R. 1981. “Contromarca con testina su una moneta di Sinope del I sec.a.C.”, Rivista Italiana di Numismatica e Scienze Aaffini, 83, 27-46.

Mastrocinque, A. 2009. “The Antikythera Shipwreck and Sinope’s Culture During the Mithridatic Wars”. Mithridates VI and the Pontic Kingdom. Editor: Højte, J.M. Aarhus: Aaurhus University Press.

Matthews, V.J. 1978. “Chalybes, Syri and Sinope. The Greeks in the Pontic regions”, The Ancient World, 1, 107-108.

McFadden, G.H. 1946. “A Tomb of the Necropolis of Ayios Ermoyenis at Kourion”, AJA 50, 4, 449-489.

Meriç, R. 2002. Späthellenistisch-römische Keramik und Kleinfunde aus einem Schachtbrunnen am Staatsmarkt in Ephesos. Forschungen in Ephesos. Band 9/3. Viyana: Verlag der Österreichischen Academie der Wissenchaften.

Merkelbauch, R. 1991. “Die Grabsäule des Diogenes aus Sinope”, Epigraphica Anatolica, 17, 50.

Merkelbach, R. 2001. “Epigramme aus Sinope und Amaseia”, Epigraphica Anatolica, 33, 69-78.

Miller, S.G. 1993. The Tomb of Lyson and Kallikles: A Painted Macedonian Tomb, Mainz am Rhein, Verlag Philipp von Zabern.

Monakhov, S.Y. 1993. “Les amphores des Sinope”, Anatolia Antiqua, 2, 107-132.

Moreau, J. 1956. “Fragment, découvert à Sinope, de l’édit de Constantin De accusationibus", Historia. Zeitschrift für Alte Geschichte, 5, 254-256.

Moreau, J. 1959. “Sur une inscription de Sinope”. Limes-Studien. Vorträge des 3. Internationalen Limes-Kongresses in Rheinfelden, Basel 1957. Basel: Verlag des Institutes für Ur-un Frühgeschichte der Schweiz.

Moretti, L. 1981. “Epigraphica, 21. Su una iscrizione di Sinope. 22. Due documenti di età romana da Cipro”, Rivista di Filologia e di istruzione Classica, 109, 257-268.

Morris, I. 1987. Burialand Ancient Society: The Rise of the Greek City-State (1. Basım). Cambridge: Cambridge University Press.

Morris, I. 1992. Death-Ritual and Social Structure in Classical Antiquity (1. Basım). Cambridge: Cambridge University Press.

Murail, P., Girard, L. 2015. “Biology and Burial Practices from the End of the First Century AD to the Beginning of the Fifth Century AD: The Rural Necropolis of Chantambre (Essonne, France)”. Burial, Society and Context in the Roman World. Editors: Pearce, J. Millett, M. Struck, M. Oxford: Oxbow Books, 105-110.

Newelle, E.T. 1919. The Alexandrine Coinage of Sinope. New York: American Numismatic Society.

Nikolov, D., Buyukliev, H. 1967. “Trakiiski Mogilni Grobove ot Chatalka, Starozagorsko”, Arheologiya, 9, 19-31.

Opait, A. 2010. “Imitatie heracleenă după un cunoscut tip de amfora sinopeană. Amfora de tip carrot”, Acta Musei Tutovensis, 5, 207-211.

Opait, A. 2012. “Sinopean, Heraklean and Chersonesan ‘Carrot’ Amphorae”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Özen, S. 2013. “Cam Mezar Hediyelerinin İşlevi”. Anadolu Antik Cam Araştırmaları Sempozyumu, Kaunos/Kbid Toplantıları 2. Editörler: Gençler Güray, Ç. Ankara: Bilgin Kültür Sanat Yayınları, 15-24.

Özgan, R. 2009. “Grabreliefs des 5. Jahrhunderts v. Chr. Aus Sinope”. Der Schwarzmeerraum vom Äneolithikum bis in die Früheisenzeit (5000-500 v. Chr.). Editors: Apakidze, J., Govedarica, B., Hänsel, B. Rahden/Westf.: M. Leidorf.

Öztürk, İ. 2019a. “Kalebayır Nekropolisi Sondaj ve Genişletilmiş Kazı Çalışmaları”. Mysia’dan Üç Nekropolis – Üzümlü, Kalebayır, Şevketiye. Editörler: Öztürk, İ. Coşar, E. Ankara: Bilgin Kültür Sanat, 33-123.

Öztürk, İ. 2019b. “Şevketiye Nekropolisi Sondaj ve Genişletilmiş Kazı Çalışmaları”. Mysia’dan Üç Nekropolis – Üzümlü, Kalebayır, Şevketiye. Editörler: Öztürk, İ. Coşar, E. Ankara: Bilgin Kültür Sanat, 125-179.

Özyiğit, Ö. 1992. “1990 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları”. KST XIII/II Kazı Sonuçları Toplantısı II. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 99-122.

Pallottino, M. 1960. “Vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen in Sinope”, Archeologia Classica, 12, 134.

Parrot, A. 1959. “Vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen in Sinope”, Syria. Revue D’art Oriental et D’archéologie, 36, 284.

Redford, S. 2014. Legends of Authority: Tthe 1215 Seljuk Inscriptions of Sinop Citadel, Turkey. İstanbul: Koç University Press.

Redina, E. 2007. “Importul amforistic sinopeean la cetatea antică Košary, regiunea Odesa, Ucraina”, Tyragetia, 1, 289-305.

Retief, F.P., Cilliers, L. 2005. “Burial customs, the afterlife and the pollution of death in Ancient Greece”, Acta Theologica Supplementum, 7, 44-61.

Robert, L. 1937. “Tablette de Bbronze au Musée du Louvre”, Etudes Anatoliennes. Editor: Robert, L. Paris: E. De Boccard.

Robinson, D.M. 1906. Ancient Sinope: An Historical Account with a Prospographia Sinopensis and an Appendix of Inscriptions. Baltimore: Johns Hopkins Press.

Robinson, H.S. 1959. Pottery of the Roman Period: Chronology. the Athenian Agora V. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Ronchetta D. 2016. “The Significance of the Tumulus Burial among the Funeral Buildings of Hierapolis of Phrygia”, *Tumulus as Sema: Space, Politics, Culture and Religion in the First Millenium BC*, ed. O. Henry - U. Kelp, Berlin, De Gruyter, 513-587.

Roos, P. 1974. “The rock tombs of Kaunus: The finds”, Studies in Mediterranean Archaelogy XXXIV, 2, 40-41.

Rotroff, S.I. 2013. Industrial Religion: The Saucer Pyres of the Athenian Agora. Princeton, New Jersey: American School of Classical Studies at Athens.

Saprykin, S.Y. 1999. “Seal stamps of Sinope with dates”, Rossijskaja Acheologija, 2, 135-143.

Simion, T. 1997. “Consideratii asupra unei stampile de amfora de Sinope descoperită la Giurcani, judetul Vaslui”, Carpica, 26 (1), 31-35.

Sekulov, V.P. 2011. “Burial Customs of the Gushterova Chukarka Necropolis of the Roman Imperial Period”. Terra Antiqua Balcanica et Maditerranea. Editors: Yotov, V., Lazarenko, I. Varna: Izdatelstvo, 229-253.

Six, J.P. 1885. Sinope: Aphrodite Nemesis. London.

Skudnova, V.M. 1958. “Sur les relations commerciales entre Sinope et le Bosphore au ve siècle avant notre ère”, Trudy Gosudarstvennogo Ėrmitaža, 2, 74-82.

Stevens, S.T. 1991. “Charon’s oboland the other coins in ancient funerary practice”, Phoenix 45 (3), 215-229.

Slane, K.W. 1990. The Sanctuary od Demeterand Kore: The Roman Pottery and Lamps, Corinth 18-2. Princeton: New Jersey American School of Classical Studies at Athens.

Sparkes, B.A., Talcott, L. 1970. Black and Plain Pottery of the 6th, 5th, and 4th Centuries B.C. The Athenian Agora, Vol. 12. Princeton, New Jersey: American School of Classical Studies at Athens.

Stefan, M-M., Sirbu, V. 2016. “Early Hellenistic Barrel-vaulted Tombs from Kallatis”, Proceedings of the XVII UISPP World Congress (1-7 September 2014, Burgos, Spain):

Aegean-Mediterranean Imports and Influences *in the Graves from the Continental Europe – Bronze and Iron Ages*, ed. V. Sirbu-C. Schuster, 211-221.

Stoyanov, T. 2012. “Sinope as a Trading and Cultural Agent in Thrace during the Classical and Early Hellenistic Periods”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Stoyanova, D. 2007. "Barrel-Wedged Vault in the Tomb Architecture of Thrace: Models and Vague", *Proceedings of the 10th International Congress of Thracology*, ed. A. Lakovidou, Athens, National Hellenic Research Foundation, Centre for Greek and Roman Antiquity, 575-587.

Stoyanova, D. 2012. “The Importation of Roof Tiles from Sinope and Heraklea Pontica to the Western Black Sea Area”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Streuber, W.T. 1855. Sinope: Ein Historisch-Antiquarischer Umriss. Basel: Schweighauser’sche Verlagsbbuchhandlung.

Suceveanu, A. 1982. Histria VI, Les Thermes Romains. Bükreş: Academiei Republicii Socialiste România.

Summerer, L. 2007. “Greeks and natives on the southern Black Sea coast in antiquity”. The Black Sea Region. Past, Present and Future. Proceedings of the inter-diciplanry Conference in Istanbul. 14-16 October 2004, Editor: Mitchell, S. London.

Şarbak, A. 2018. “Roma-Bizans Anadolu toplumlarında biyolojik uzaklıkların belirlenmesinde non-metrik özellikler: Spradon örneği”, Current Debates in Anthropology & Archaeology, 14, 31-41.

Şimşek, C. 2011. Laodikeia Nekropolü (2004-2010 Yılları). İstanbul: Ege Yayınları.

Tamsü Polat, R. 2017. Stratonikeia Akdağ Nekropolü. İstanbul: Ege Yayınları

Tamsü Polat, R. 2019. “Mezar Eşyalarının Gömü Geleneklerindeki Anlamına Dair Gözlemler”. Anadolu’da Hellenistik ve Roma Dönemleri’nde Ölü Gömme Adetleri-Aizanoi IV. Editör: Özer, E. Ankara: Bilgin Kültür Sanat, 447-463.

Tatlıcan, İ. 1996. “Sinop, 1994 Zeytinlik amphora atölyesi kurtarma kazısı”, Müze Kurtarma Kazıları Semineri, 6, 335-341.

Thompson, D.B. 1958. “Vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen in Sinope”, American Journal of Archaeology, 62, 446.

Toynbee, J.M.C. 1971. Death and Burial in the Roman World (1. Basım). New York: Cornell University Press.

Tülek, F. 2011. “The Bejewelled Lady of Sinope”. XI. Uluslararası Antik Mozaik Sempozyumu 16-20 Ekim 2009 Bursa, Türkiye: Türkiye Mozaikleri ve Antik Dönemde Ortaçağ Dünyasına Diğer Mozaiklere Paralel Gelişimi. Editör: Şahin, M. İstanbul: Uludağ Üniversitesi Mozaik Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi.

Ünan, S. 2009. “Samsun-Dondortepe (Hacı İsmail) Tümülüsü”, MASROP E-Dergi Sayı 4, 1-28.

Vela Tejada, J. 2012. Stasis and polemos at Pontus in the first half of the 4th century BC according to Aeneas Tacitus: the Datames’ siege of Sinope. Oxford: Archaeopress.

Vinogradov, Y.G. 1981. “Sinope und Olbia im 5. Jh. v.u.Z. Das Problem der Staatsordnung”, Vestnik drevnej istorii, 2, 65-90.

Vnukov, S.Y. 1993. “New types of the late Synop amphorae”, Rossijskaja Archeologija, 1993.3, 204-213.

Vnukov, S.Y. 2012. “Sinopean Amphorae of the Roman Period”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Waddington, C. 1993. “Pontus harbour survey”, Archaeological Reports (Durham), 17, 50-52.

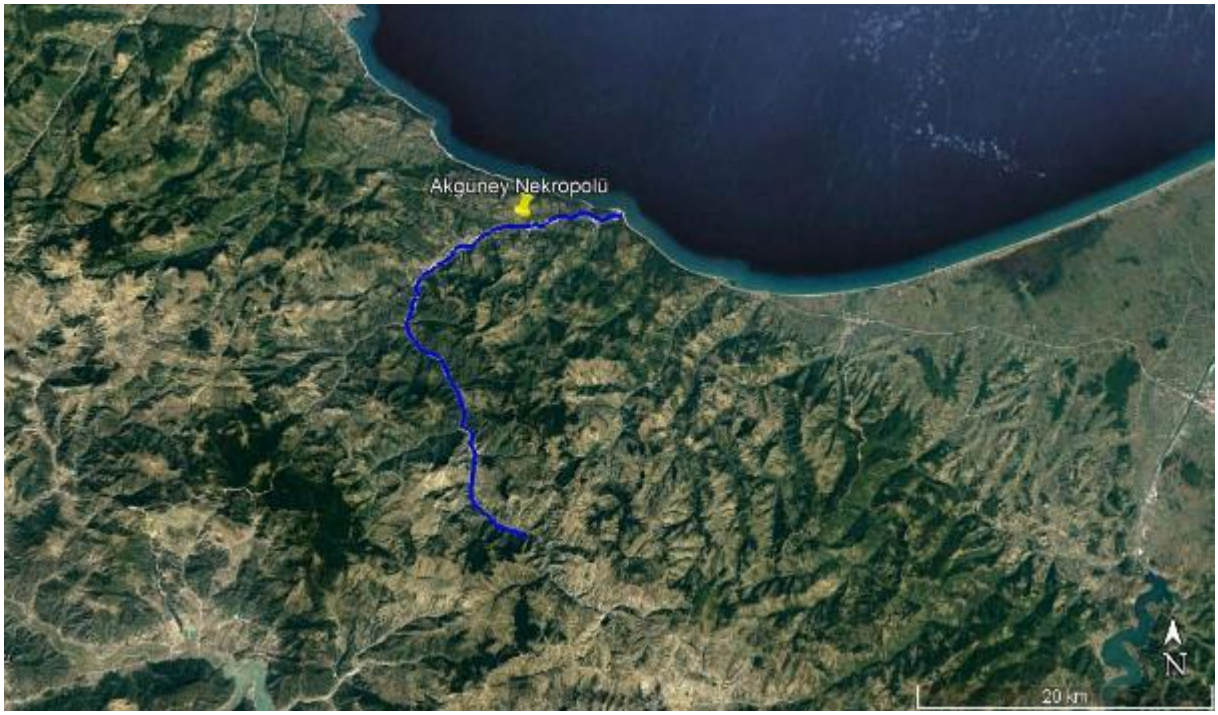
Ward, C. 2012. “Four ships of Late Antiquity in the Black Sea”. Sinope: The Results of Fifteen Years of Research. Proceedings of the International Symposium, 7-9 May 2009. Editor: Kassab Tezgör, D. Leiden, Boston: Brill.

Yıldırım, Ş. 2012. *Trakya’da Mezar Tepelerinin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi*, Ankara, Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları.

Zampieri, G., Lavarone, B. 2000. Bronzi Antichi del Museo Archeologicodi Padova. Roma: “L'Erma” di Bretschneider.

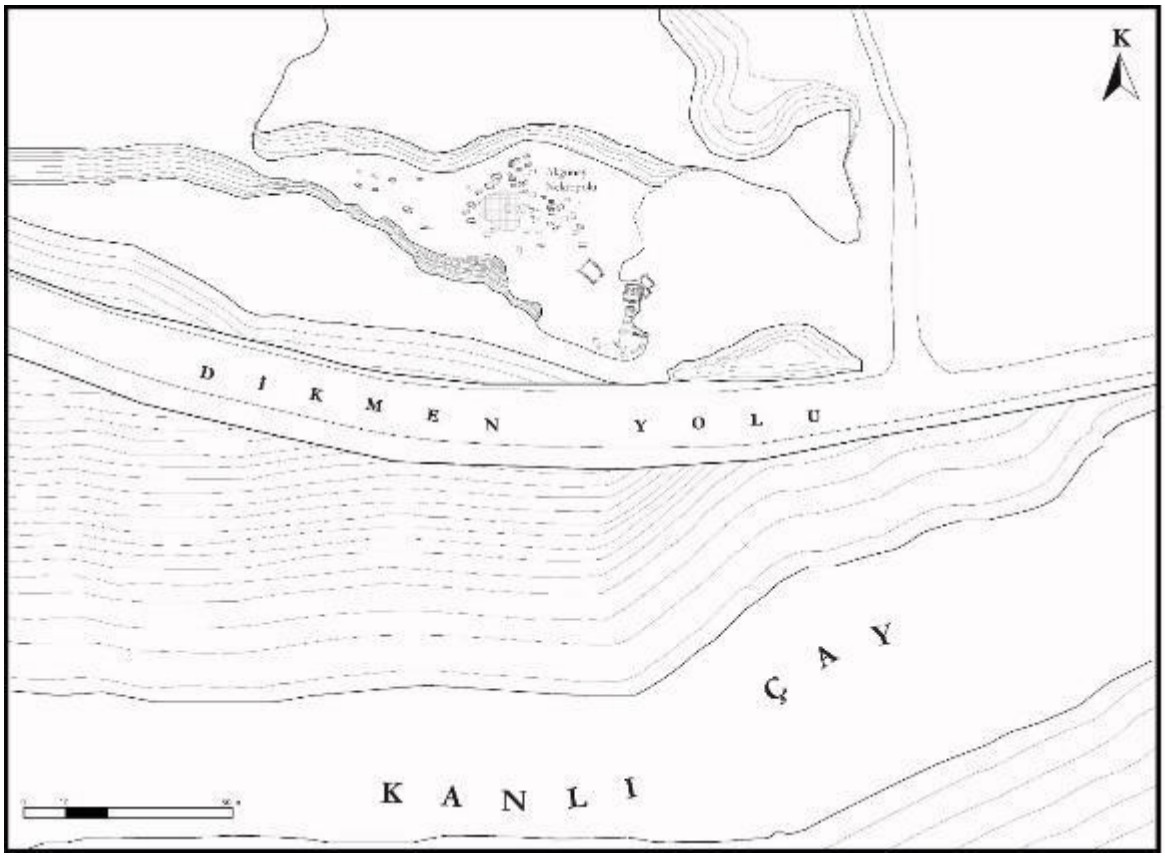
Şekil 1. Akgüney Nekropolünün Konumu.

Şekil 2. Akgüney Nekropolü ve Kanlı Çay.

Şekil 3. Akgüney Nekropolü ve hemen güneyinde Kanlı Çay.

Şekil 4. Akgüney Nekropolü ve Kanlı Çay'ı gösterir harita.

Şekil 5. Akgüney Nekropolü. Kurtarma Kazısı, doğudan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 6. Akgüney Nekropolü. Kurtarma Kazısı, batıdan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 7. Akgüney Nekropolü. Kurtarma Kazısı, kuzeybatıdan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 8. Akgüney Nekropolü. Kurtarma Kazısı, havadan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

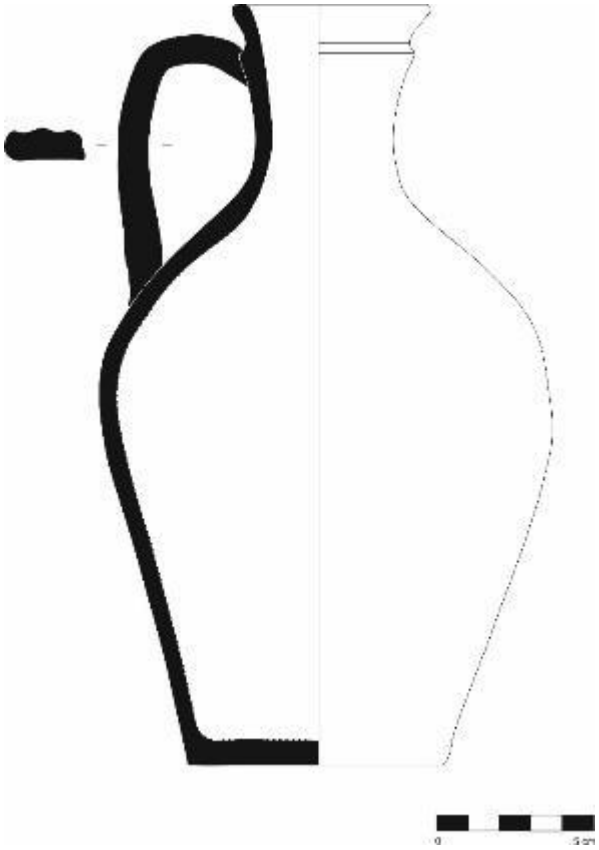
Şekil 9. SM1. Mezarı örten kapak taşları. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 10. SM1. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 11. SM1.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 12. SM1.1. Pişmiş Toprak Testi.

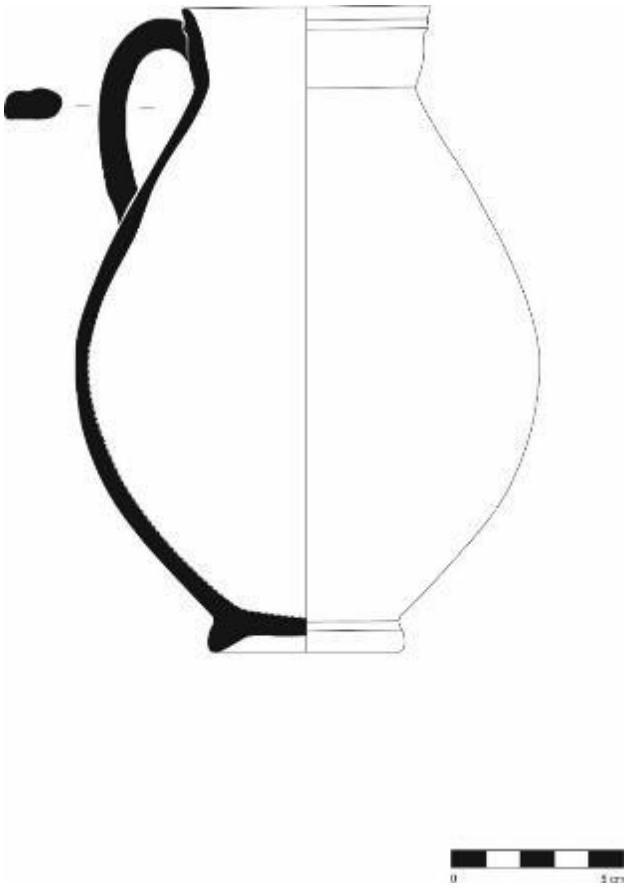
Şekil 13. SM1.1. Cam unguentarium.

Şekil 14. SM2. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 15. SM2.1. Pişmiş Toprak testi/maşrapa.

Şekil 16. SM2.1. Pişmiş Toprak testi/maşrapa.

Şekil 17. SM3.1. Bronz Küpe.

Şekil 18. SM3.2. Bronz Küpe.

Şekil 19. SM4. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 20. SM4.1. Demir Yüzük.

Şekil 21. SM5. Mezar içi, doğudan. Kuzeybatı yönde Tümülüs mezar. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 22. SM5.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 23. SM6. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 24. SM6.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 25. SM6.2. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 26. SM6.3. Cam Unguentarium.

Şekil 27. SM6.4. Cam Unguentarium.

Şekil 28. SM6.5.Gümüş Yüzük.

Şekil 29. SM6.6. Bronz Ayna.

Şekil 30. SM6.7. Kemik Saç İğnesi.

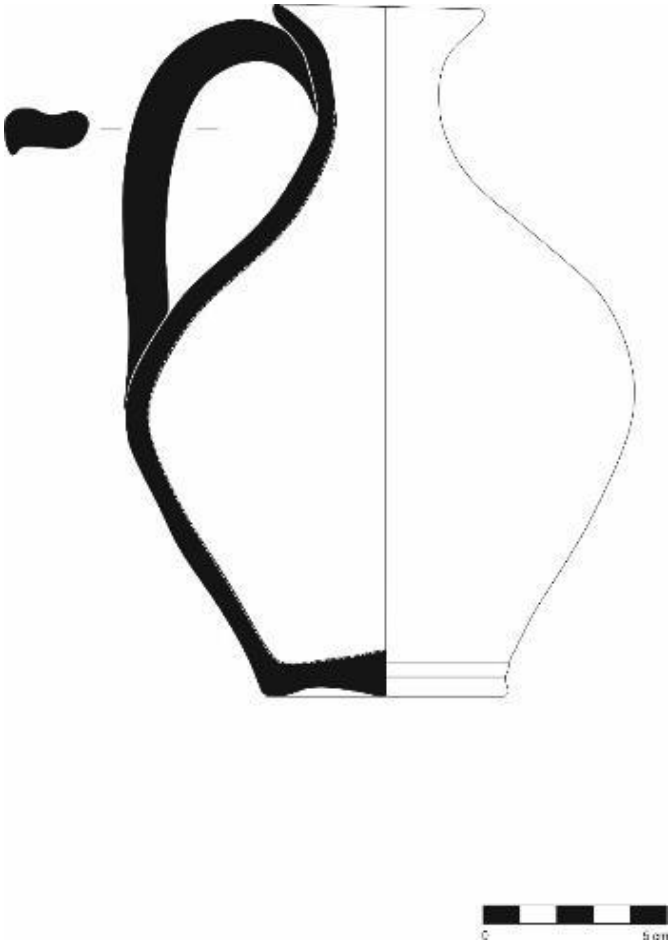
Şekil 31. SM6.8. Kemik Saç İğnesi.

Şekil 32. SM7. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 33. SM7.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 34. SM7.1. Pişmiş Toprak Testi

Şekil 35. SM7.2. Cam Unguentarium.

Şekil 36. SM7.3. Gümüş Yüzük.

Şekil 37. SM8. Mezarın için. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

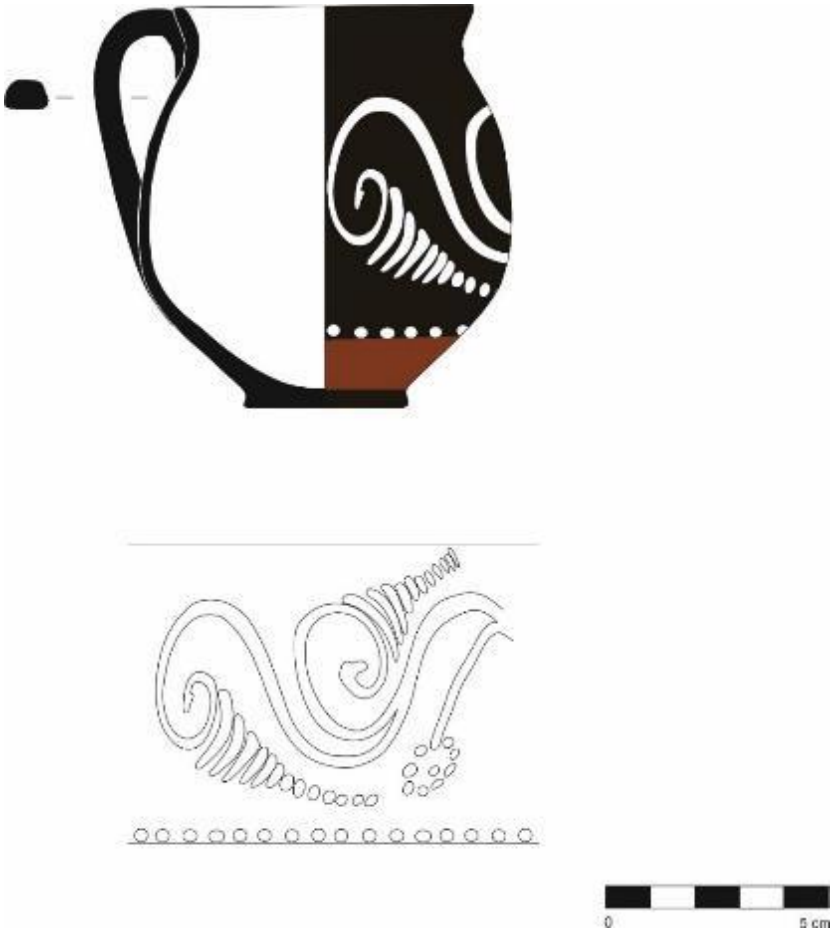
Şekil 38. SM8.1. Pişmiş toprak oinokhoe.

Şekil 39. SM9. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 40. SM9.1. Pişmiş Toprak Maşrapa.

Şekil 41. SM9.1. Pişmiş Toprak Maşrapa.

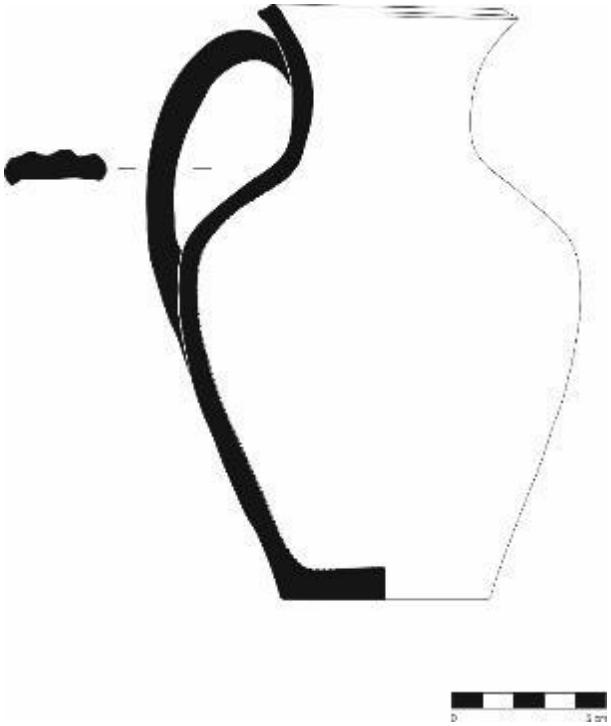
Şekil 42. SM10. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 43. SM10.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 44. SM10.2. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 45. SM10.2. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 46. SM10.3. Altın küpe.

Şekil 47. SM10.4. Altın küpe.

Şekil 48. SM10.5. Altın Kolye ucu.

Şekil 49. SM10.6. Bronz Yüzük.

Şekil 50. SM10.7. Demir Takı parçası.

Şekil 51. SM10.8. Demir halka parçası.

Şekil 52. SM10.9. Kolye.

Şekil 53. SM11. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 54. SM11.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 55. SM11.2. Bronz Kilit Levhası.

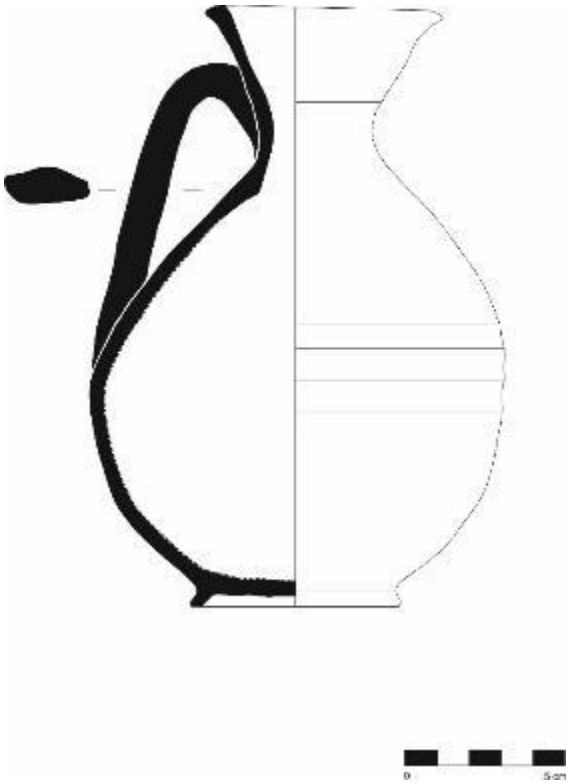
Şekil 56. SM12.1. Gümüş Küpe.

Şekil 57. SM13. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 58. SM13.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 59. SM13.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 60. SM15. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 61. SM15 ve gerisinde Tümülüs mezarın üst yapı örtüsü. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 62. SM16. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 63. SM17. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 64. SM18. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 65. SM24. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 66. SM25. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 67. SM31. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 68. SM32. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 69. SM32.1. Pişmiş Toprak Testi.

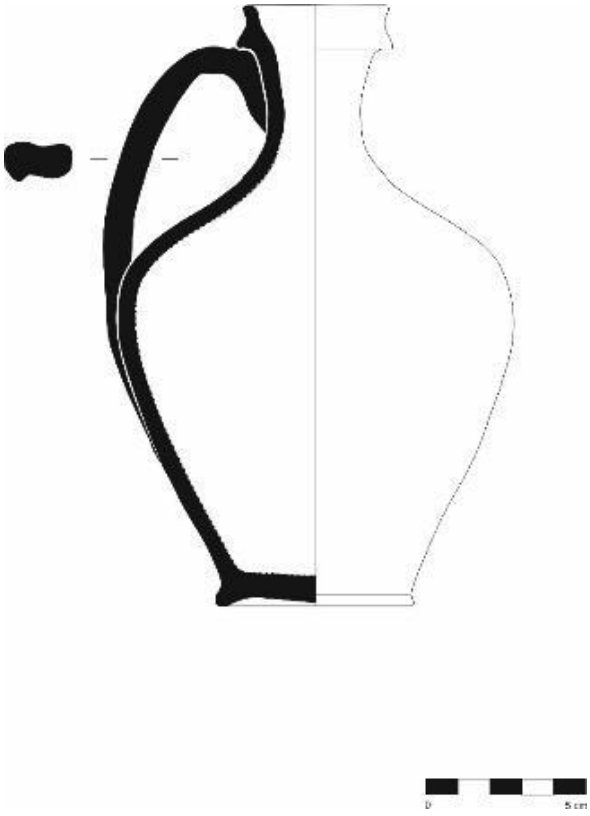
Şekil 70. SM33. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 71. SM33.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 72. SM33.2. Pişmiş Toprak Testi.

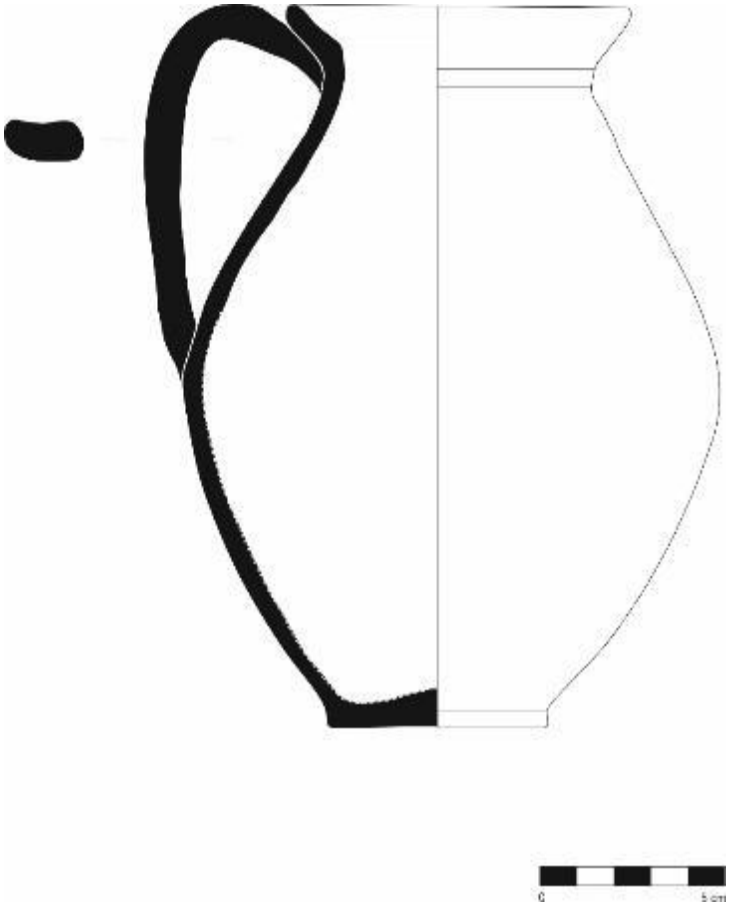
Şekil 73. SM33.2. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 74. SM34. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

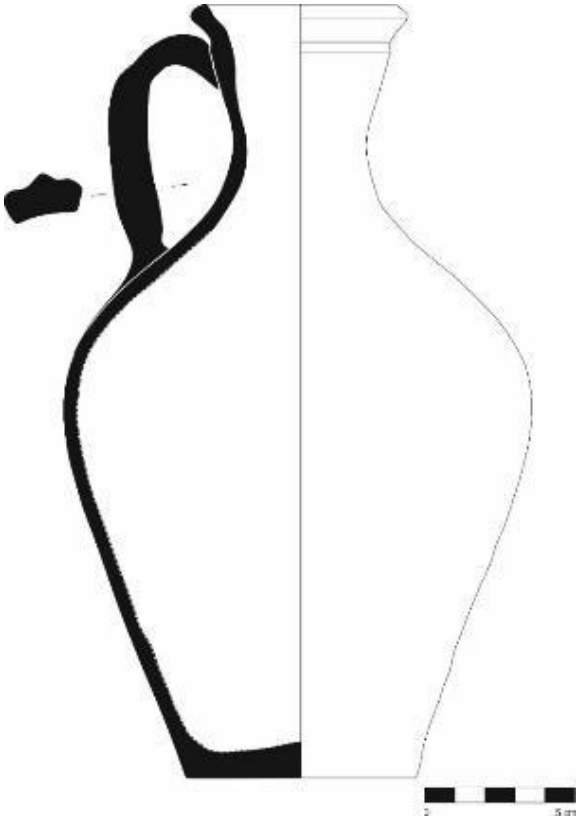
Şekil 75. SM34.1. Pişmiş Toprak Oinokhoe.

Şekil 76. SM34.1. Pişmiş Toprak Oinokhoe.

Şekil 77. SM34.2. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 78. SM34.2. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 79. SM35. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 80. SM35.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 81. SM35.2. Kemik Saç iğnesi.

Şekil 82. SM36. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 83. SM36.1. Pişmiş Toprak Oinokhoe.

Şekil 84. SM36.2. Bronz Yüzük.

Şekil 85. SM36.3. Kemik Saç İğnesi.

Şekil 86. SM37. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 87. SM37.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 88. SM37.2. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 89. SM37.3. Gümüş Yüzük.

Şekil 90. SM38. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 91. SM38.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 92. SM39. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 93. SM39.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 94. SM40. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 95. SM40.1. Pişmiş Toprak Testi.

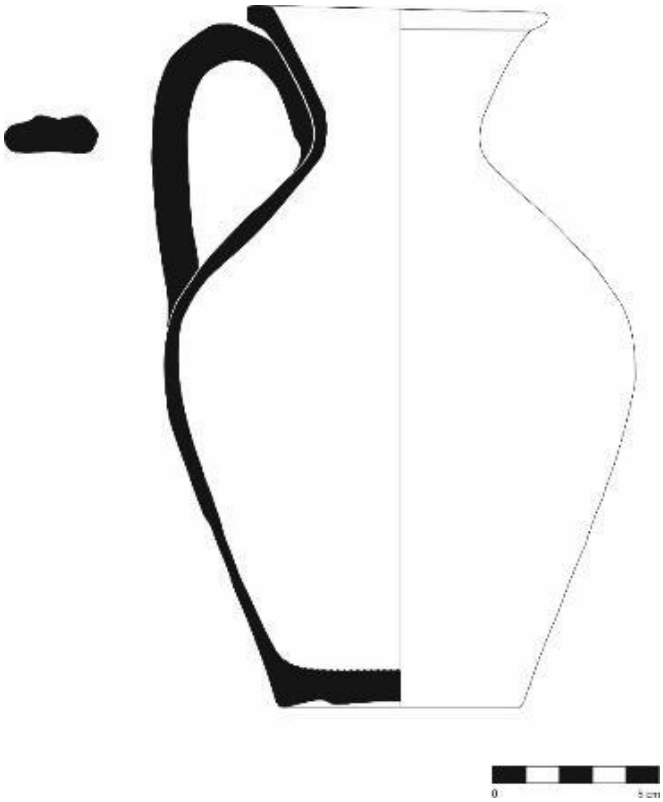
Şekil 96. SM40.2. Pişmiş Toprak Masa Amphorası.

Şekil 97. SM41. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 98. SM41.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 99. SM41.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 100. SM42. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 101. SM42.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 102. SM43. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 103. SM43.1. Altın Küpe.

Şekil 104. SM43.2. Altın Küpe.

Şekil 105. SM43.3. Gümüş Yüzük.

Şekil 106. SM43.4. Gümüş Kaşık uçlu sonda.

Şekil 107. SM43.5. Bronz Saç İğnesi.

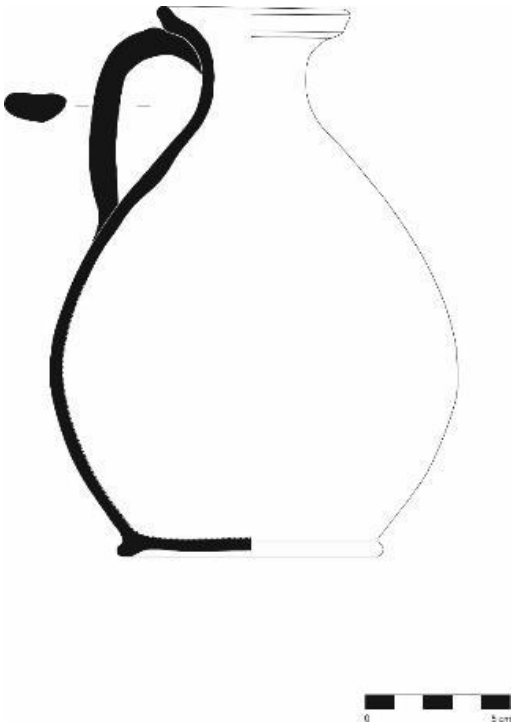
Şekil 108. SM43.6. Kolye Sarkacı.

Şekil 109. SM44. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 110. SM44.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 111. SM44.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 112. SM45. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 113. SM45.1. Bronz Küpe.

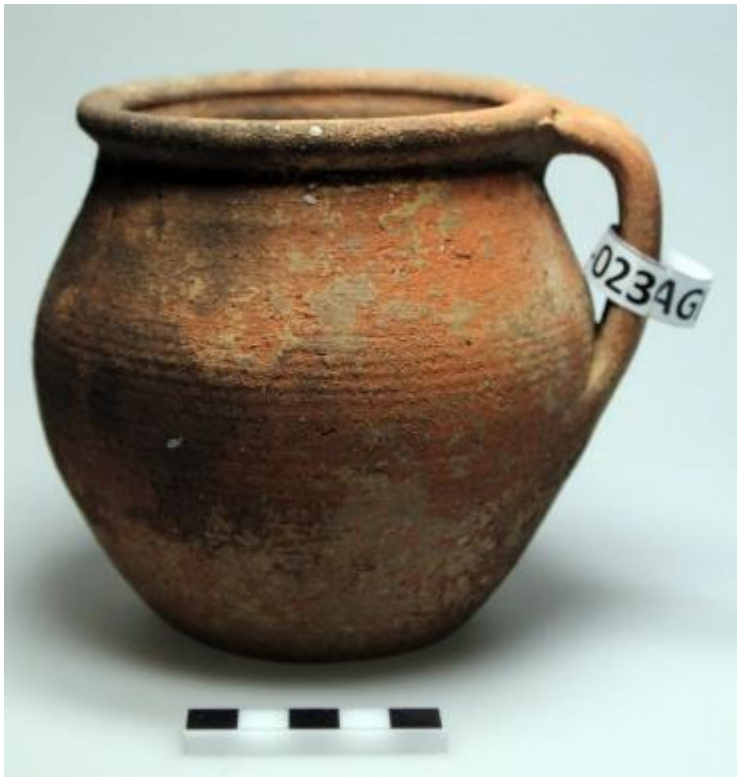
Şekil 114. SM45.2. Bronz Küpe.

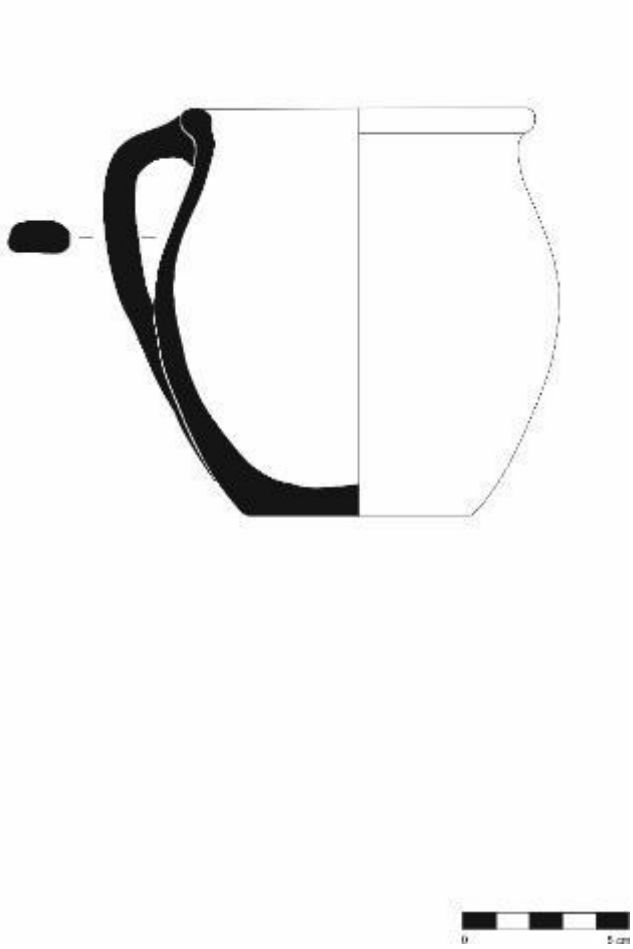
Şekil 115. SM45.3. Bronz Yüzük.

Şekil 116. SM46. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 117. SM46.1. Pişmiş Toprak Khytra.

Şekil 118. SM46.1. Pişmiş Toprak Khytra.

Şekil 119. SM47. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 120. SM47.1. Bronz Yüzük.

Şekil 121. SM47.2. Bronz Yüzük.

Şekil 122. SM47.3. Demir Yüzük.

Şekil 123. SM51. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 124. SM52. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 125. SM53. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 126. SM54. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

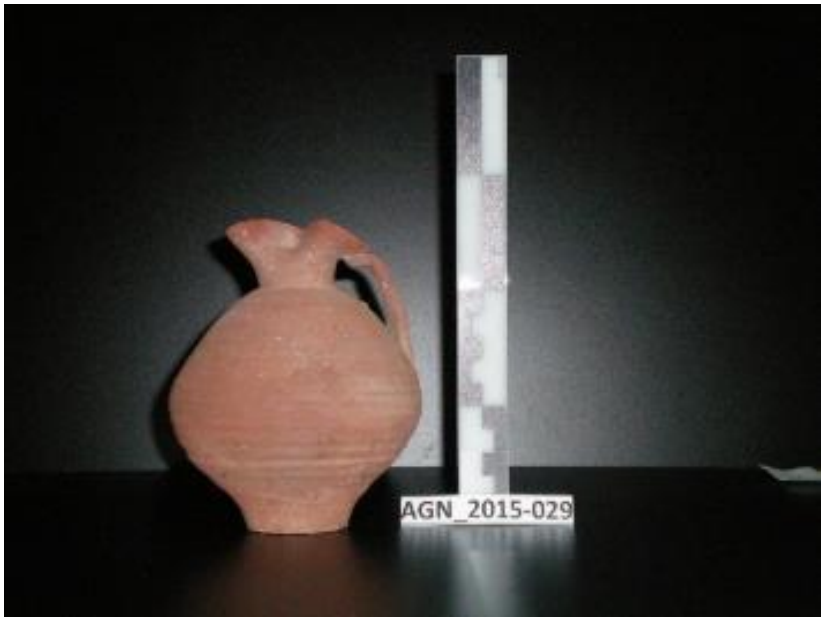
Şekil 127. SM55. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

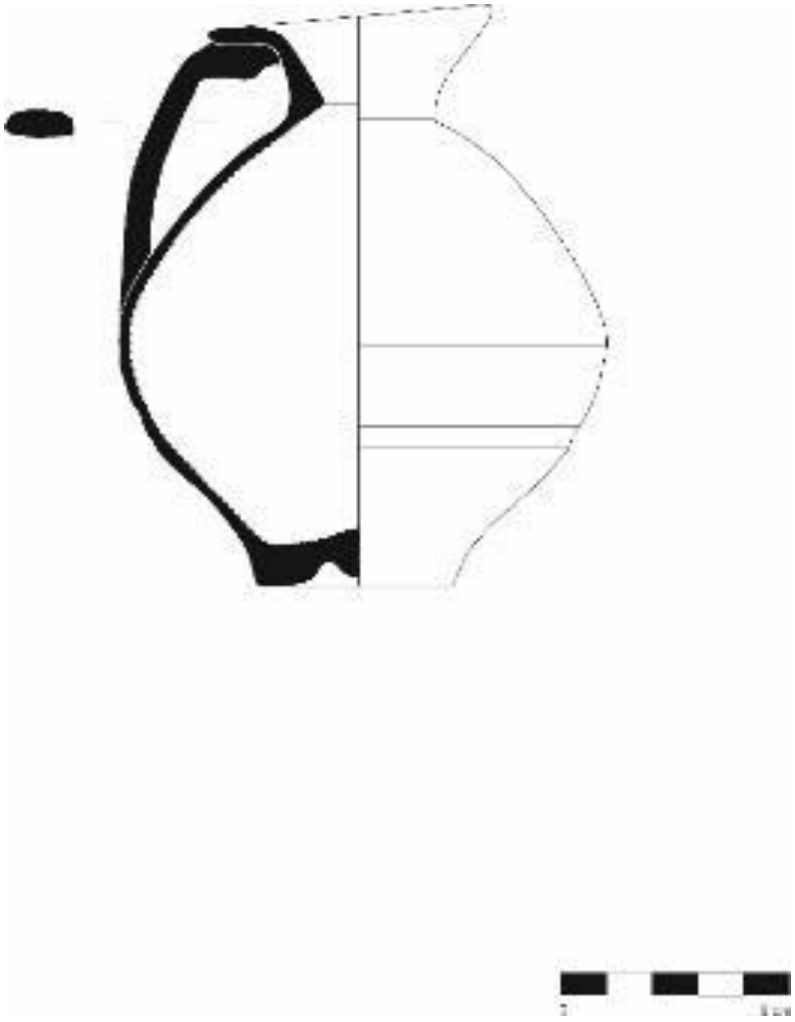
Şekil 128. SM59. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 129. SM61.1. Bronz Küpe.

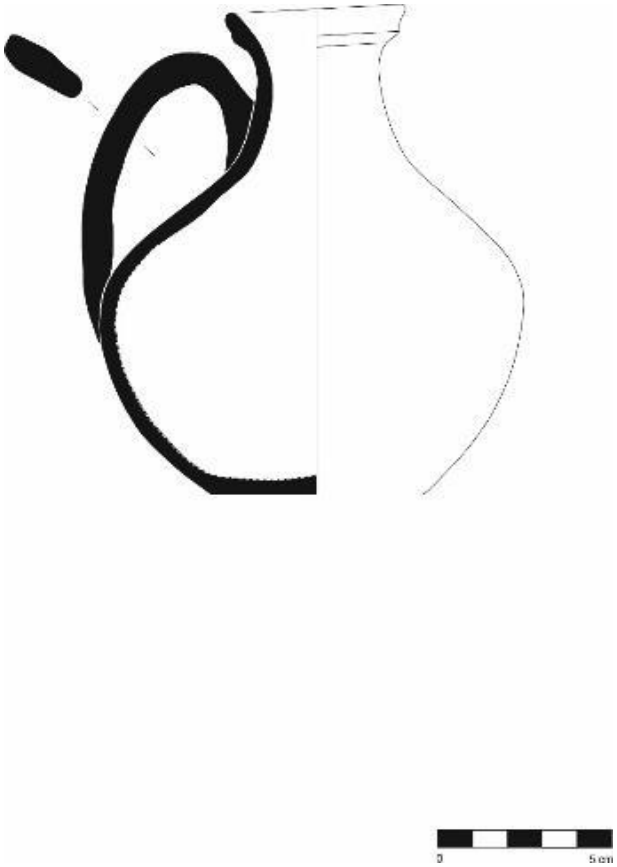
Şekil 130. SM62.1. Pişmiş Toprak Oinokhoe.

Şekil 131. SM62.1. Pişmiş Toprak Oinokhoe.

Şekil 132. SM62.2. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 133. SM62.2. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 134. SM63. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 135. SM63.1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 136. SM63.2. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 137. SM63.3. Cam unguentarium.

Şekil 138. SM63.4. Gümüş yüzük.

Şekil 139. SM64. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 140. SM64.1. Gümüş Yüzük.

Şekil 141. SM64.2. Bronz Küpe.

Şekil 142. SM65. Mezarın içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 143. SM65.1. Pişmiş Toprak Khytra.

Şekil 144. SM68.1. Bronz Küpe.

Şekil 145. SM68.2. Bronz Küpe.

Şekil 146. SM69.1. Bronz Yüzük.

Şekil 147. SM69.2. Bronz Küpe.

Şekil 148. SM69.3. Bronz Küpe.

Şekil 149. SM69.4. Bronz Küpe.

Şekil 150. SM69.5. Demir Yüzük.

Şekil 151. SM70.1. Gümüş Küpe.

Şekil 152. SM70.2. Gümüş Küpe.

Şekil 153. SM71.1. Bronz Küpe.

Şekil 154. SM71.2. Bronz Küpe.

Şekil 155. SM71.3. Bronz Yüzük.

Şekil 156. SM71.4. Bronz Yüzük.

Şekil 157. SM71.5. Demir Yüzük.

Şekil 158. SM72.1. Gümüş Küpe.

Şekil 159. SM72.2. Gümüş Küpe.

Şekil 160. SM72.3. Bronz Küpe.

Şekil 161. SM72.4. Bronz Küpe.

Şekil 162. SM72.5. Bronz Küpe.

Şekil 163. SM72.6. Bronz Küpe.

Şekil 164. SM72.7. Bronz Küpe.

Şekil 165. SM72.8. Bronz Küpe.

Şekil 166. SM72.9. Demir Çivi.

Şekil 167. SM73.1. Bronz Küpe.

Şekil 168. SM73.2. Bronz Küpe.

Şekil 169. SM74.1. Bronz Haç Sarkaç.

Şekil 170. SM75.1. Cam Unguentarium.

Şekil 171. SM75.2. Bronz Küpe.

Şekil 172. SM75.3. Bronz Yüzük.

Şekil 173. SM75.4. Bronz Yüzük.

Şekil 174. SM75.5. Bronz Yüzük.

Şekil 175. SM75.6. Bronz Yüzük.

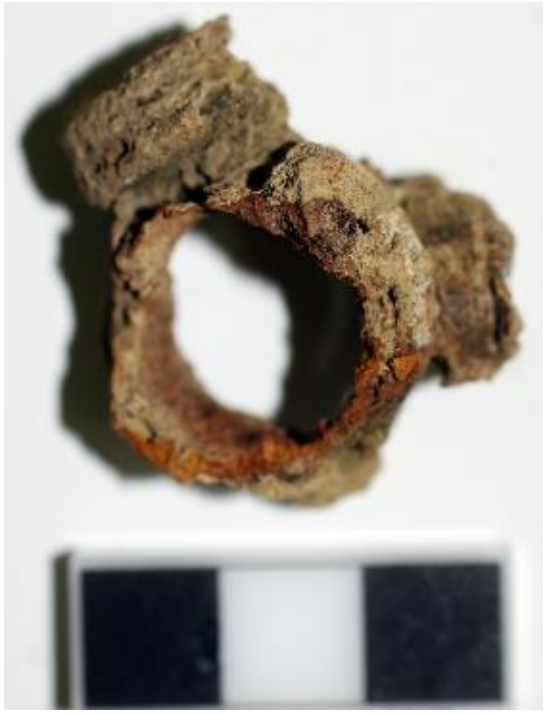
Şekil 176. SM75.7. Bronz Yüzük.

Şekil 177. SM76.1. Bronz Küpe.

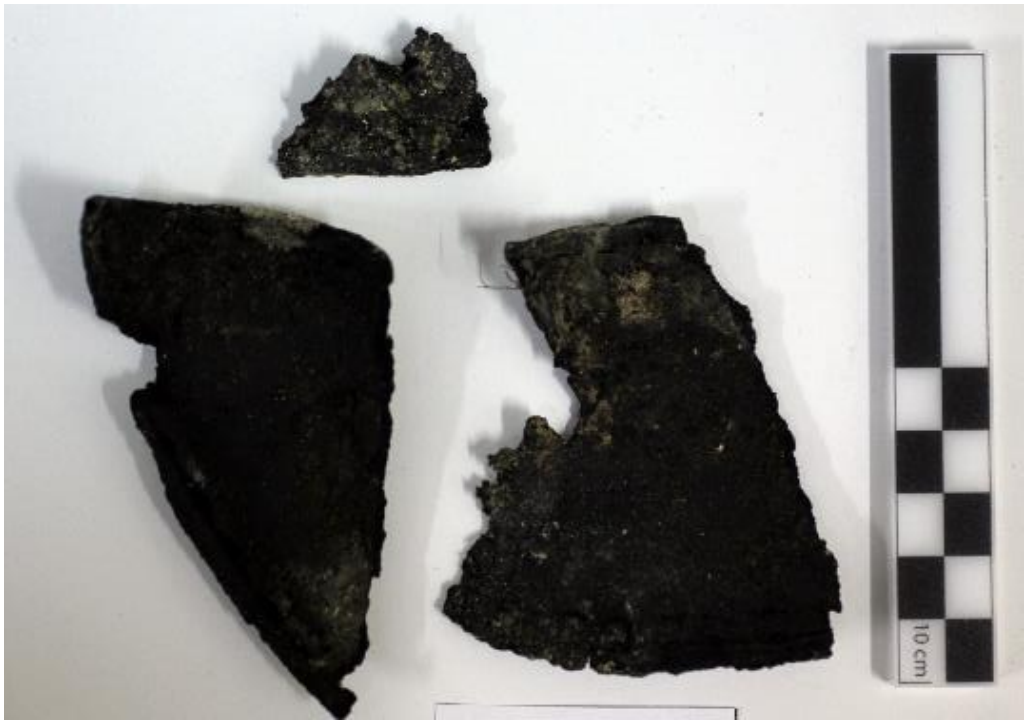
Şekil 178. SM76.2. Demir Küpe.

Şekil 179. SM76.3. Demir Yüzük.

Şekil 180. SM76.4. Demir Yüzük.

Şekil 181. SM78.1. Deri parçaları.

Şekil 182. SM80.1. Gümüş Küpe.

Şekil 183. Tonozlu Mezar(?), doğudan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 184. Tonozlu Mezar(?), doğudan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 185. Tümülüsün yer aldığı tepe. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 186. Tümülüs mezarın bulunduğu yerden batıda Kanlı Çay ve vadisi.

Şekil 187. Tümülüs mezarın bulunduğu yerden doğuda Kanlı Çay ve vadisi.

Şekil 188. Kurtarma kazısı öncesi, Tümülüs mezarın ortaya çıkarıldığı alan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 189. Kurtarma kazısı sırasında Tümülüs mezar yapısı. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 190. Ön oda. Kısa kenarda batıdaki duvar ve kapı açıklığı. Güneydoğudan.

Şekil 191. Ön oda. Kısa kenarda doğudaki duvar ve kapı açıklığı. Batıdan.

Şekil 192. Mezar odası içi. Doğudan.

Şekil 193. Mezar odası, doğudan. Doğu duvarını meydana getiren monolith blok yıkılmış vaziyette.

Şekil 194. TM1. Demir Çivi.

Şekil 195. TM2. Bronz kenet parçası.

Şekil 196. Karayolu çalışması ve kurtarma kazısı. Tepenin orta kesiminde Yapı A. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 197. Yapı A, güneyden. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 198. Yapı B, batıdan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 199. B1.Yapı B içinde bulunan bronz anahtar.

Şekil 200. Yapı C, kuzeybatıdan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 201. C1. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 202. C2. Bronz Küpe.

Şekil 203. C3. Bronz Saç İğnesi.

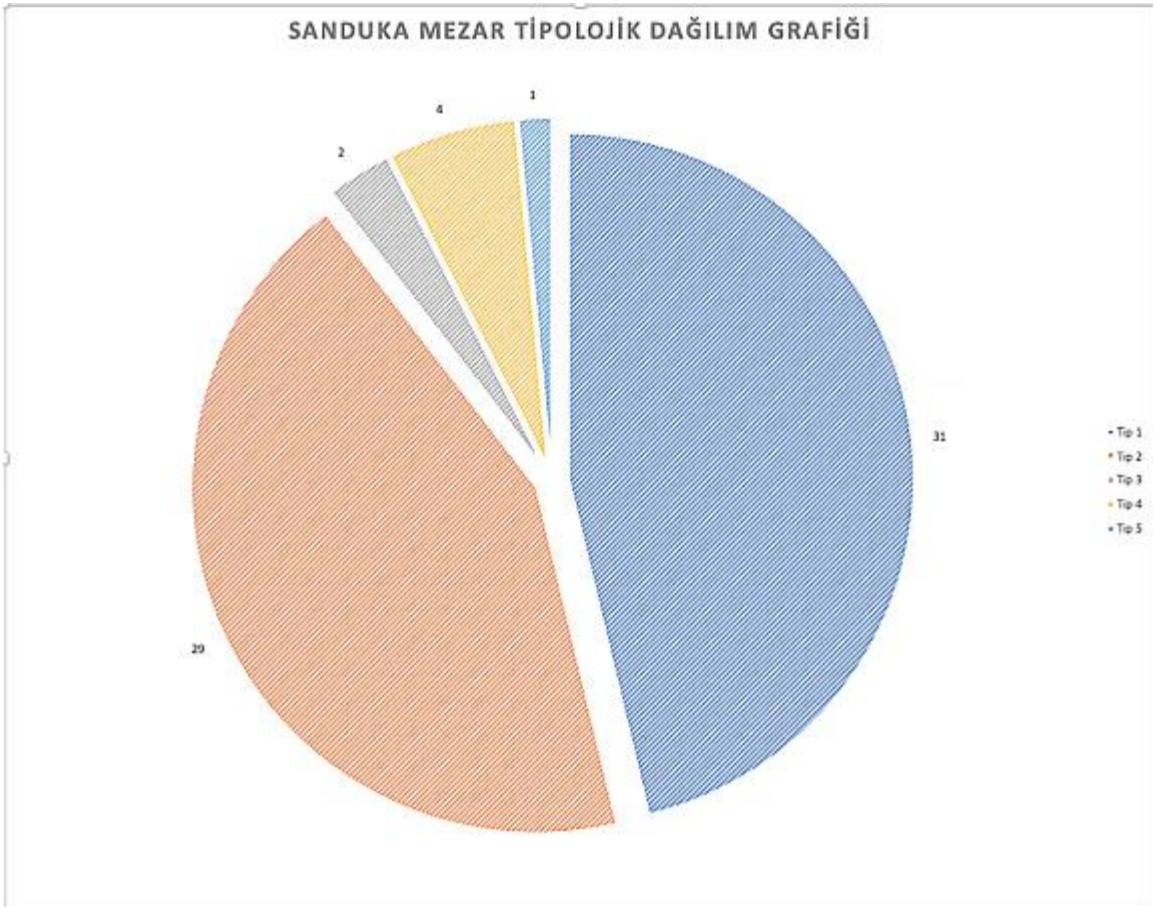
Şekil 204. Yapı D, doğudan. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 205. İzole 2. Bronz Haç Sarkaç.

Şekil 206. İzole 3. Pişmiş Toprak Testi.

Şekil 207. Sanduka Mezarların tipolojik dağılımı.

Şekil 208. Sanduka Mezar Tip 1. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 209. Sanduka Mezar Tip 1. Mezar içi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

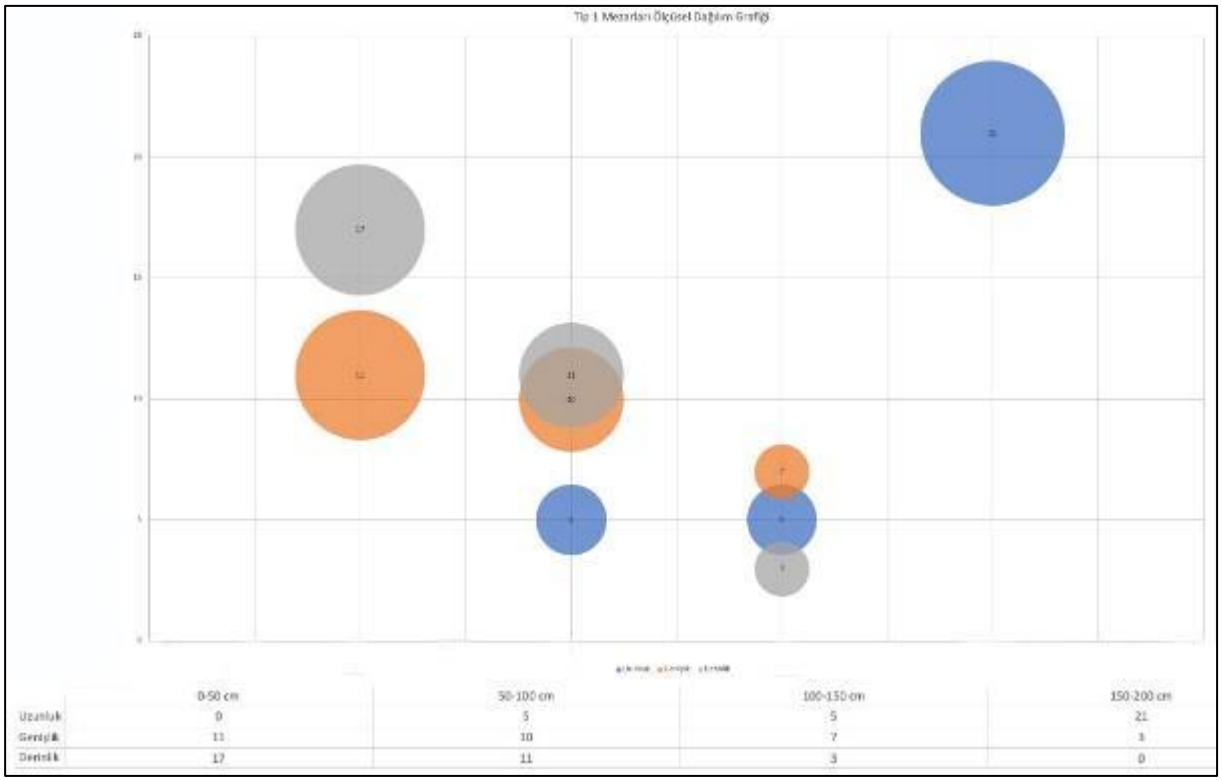
Şekil 210. Sanduka Mezar Tip 1. Kapak taşları. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

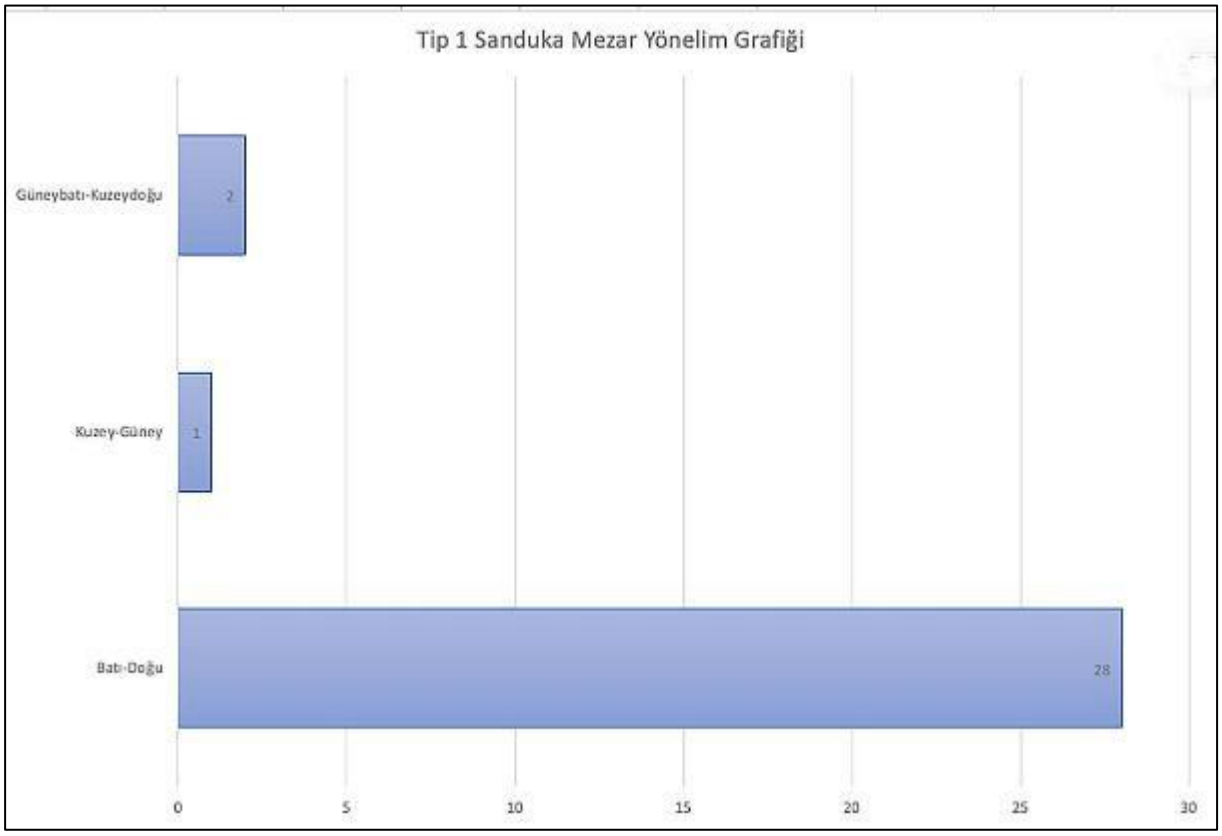
Şekil 211. Sanduka Mezar Tip 1. Kapak taşları. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

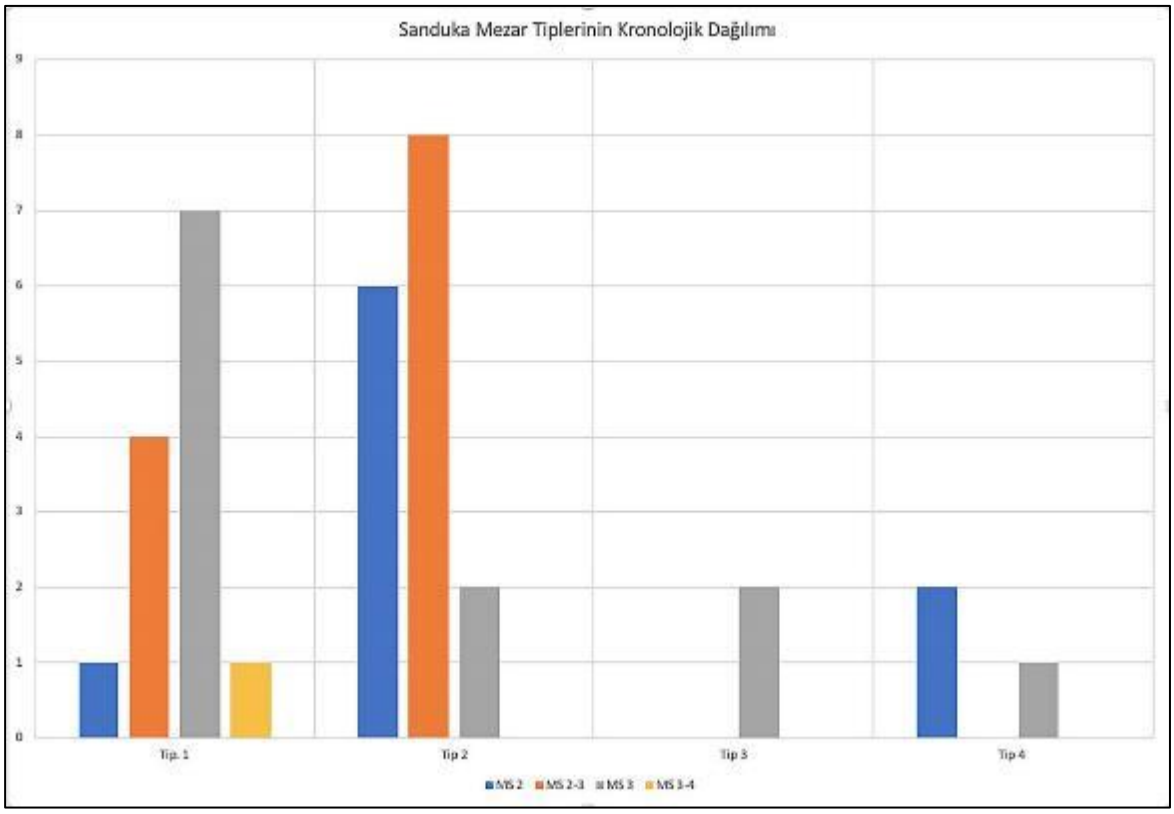
Şekil 212. SM6, içi sıva ile kaplı mezar. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 213. Mezarların boyutlarına göre dağılımları

Şekil 214. Sanduka Mezarların Yönelimleri.

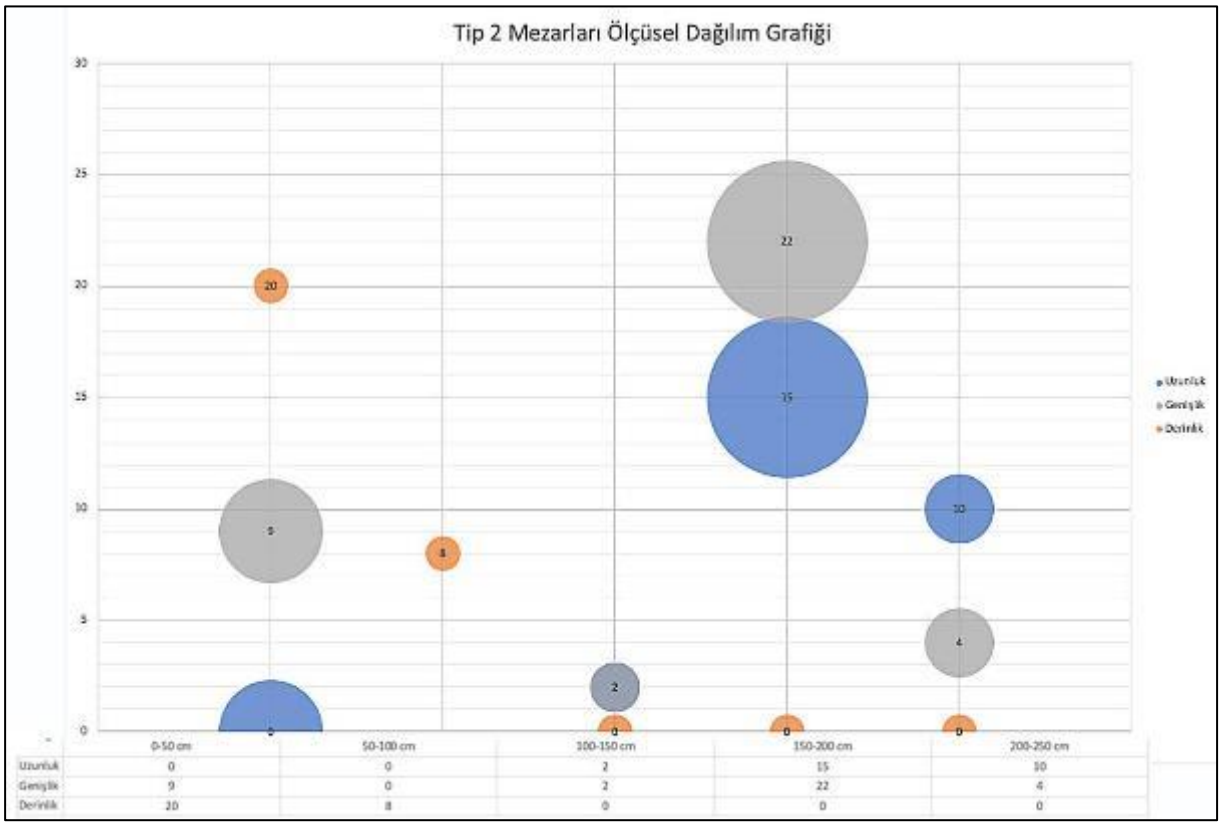
Şekil 215. Sanduka Mezar tiplerinin Kronolojik Dağılımı.

Şekil 216. Sanduka Mezar Tip 2. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 217. Sanduka Mezar Tip 2. İçi sıvalı SM37. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

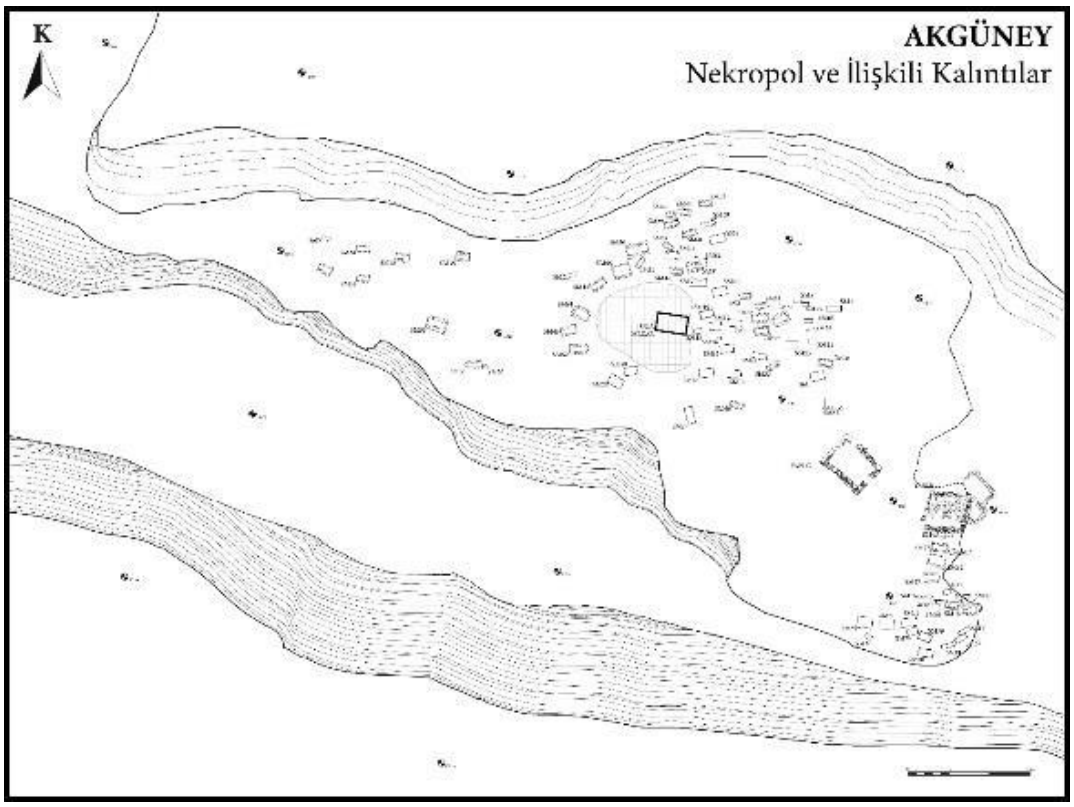
Şekil 218. Sanduka Mezar Tip 2, Ölçüsel Dağılım Grafiği.

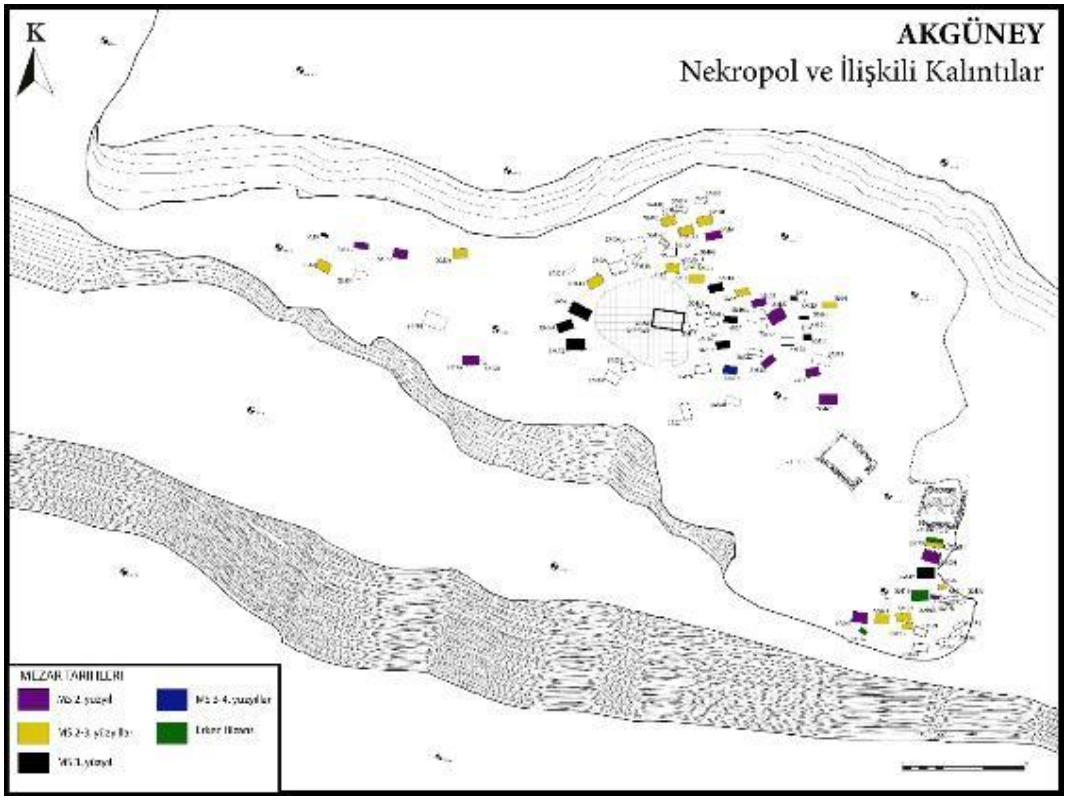
Şekil 219. Sanduka Mezar Tip 4. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

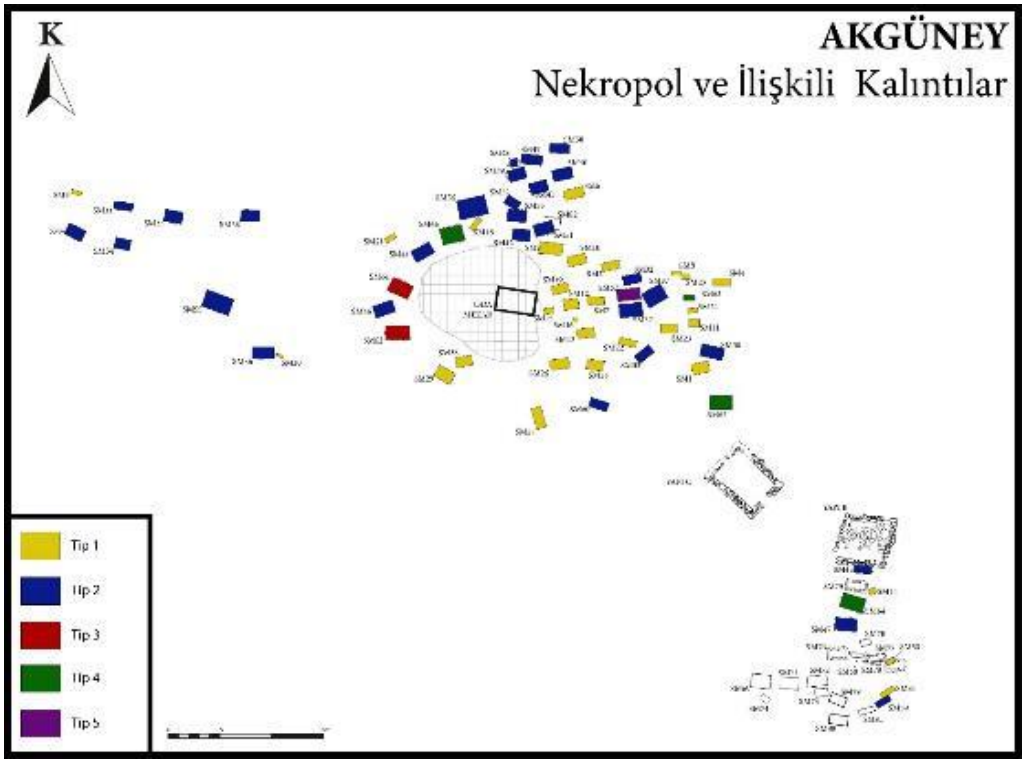
Şekil 220. Sanduka Mezar Tip 4, mezar içi sıvalı örnekler. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

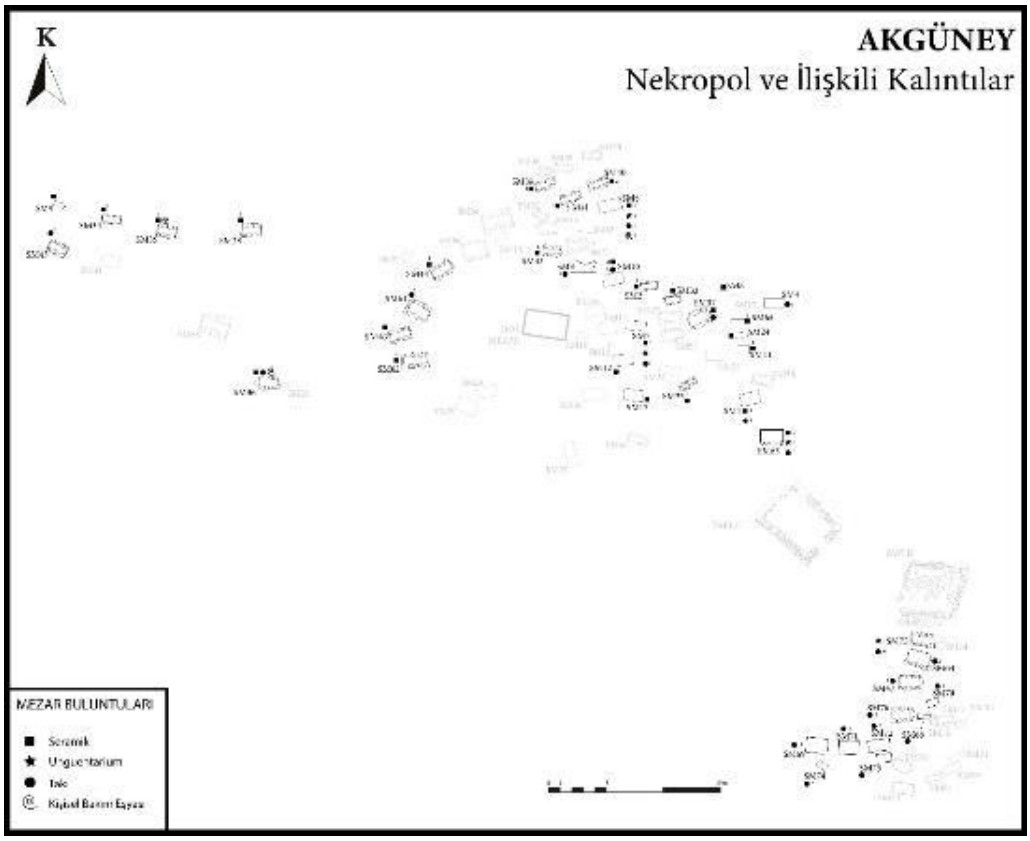
Şekil 221. Akgüney Nekropolünde tespit edilen arkeolojik kalıntılar.

Şekil 222. Mezarların Tarihleri.

Şekil 223. Sanduka Mezarların Tiplerine göre dağılımı.

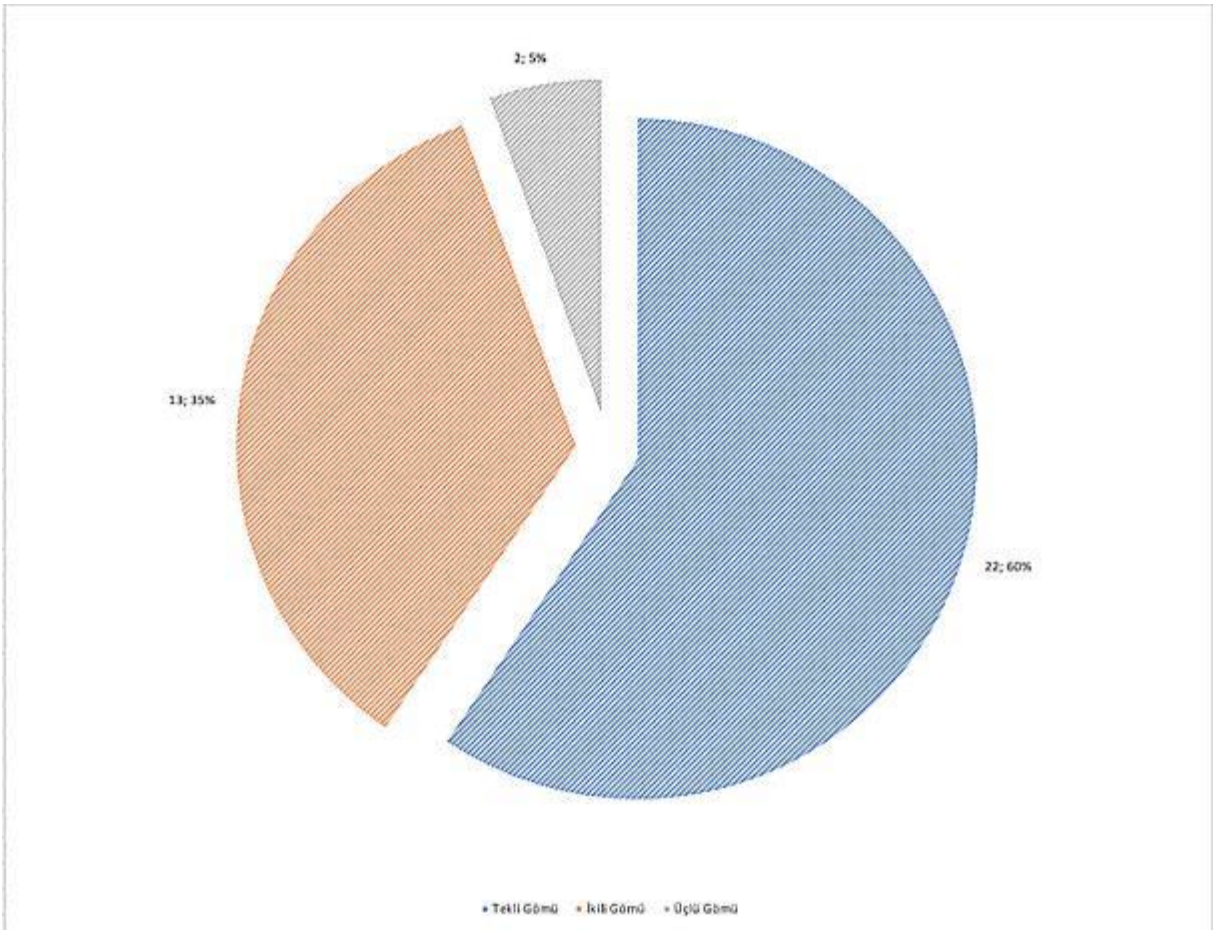
Şekil 224. Nekropol, Lokülus A ve B'deki üst tabakaya ait olabilecek mezarlar.

Şekil 225. Sanduka mezarlarda uygulanan inhumasyon gömü biçimi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 226. SM55'teki istisnai gömü. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 227. Sanduka mezarlardaki tekli, ikili ve üçlü gömü oranları.

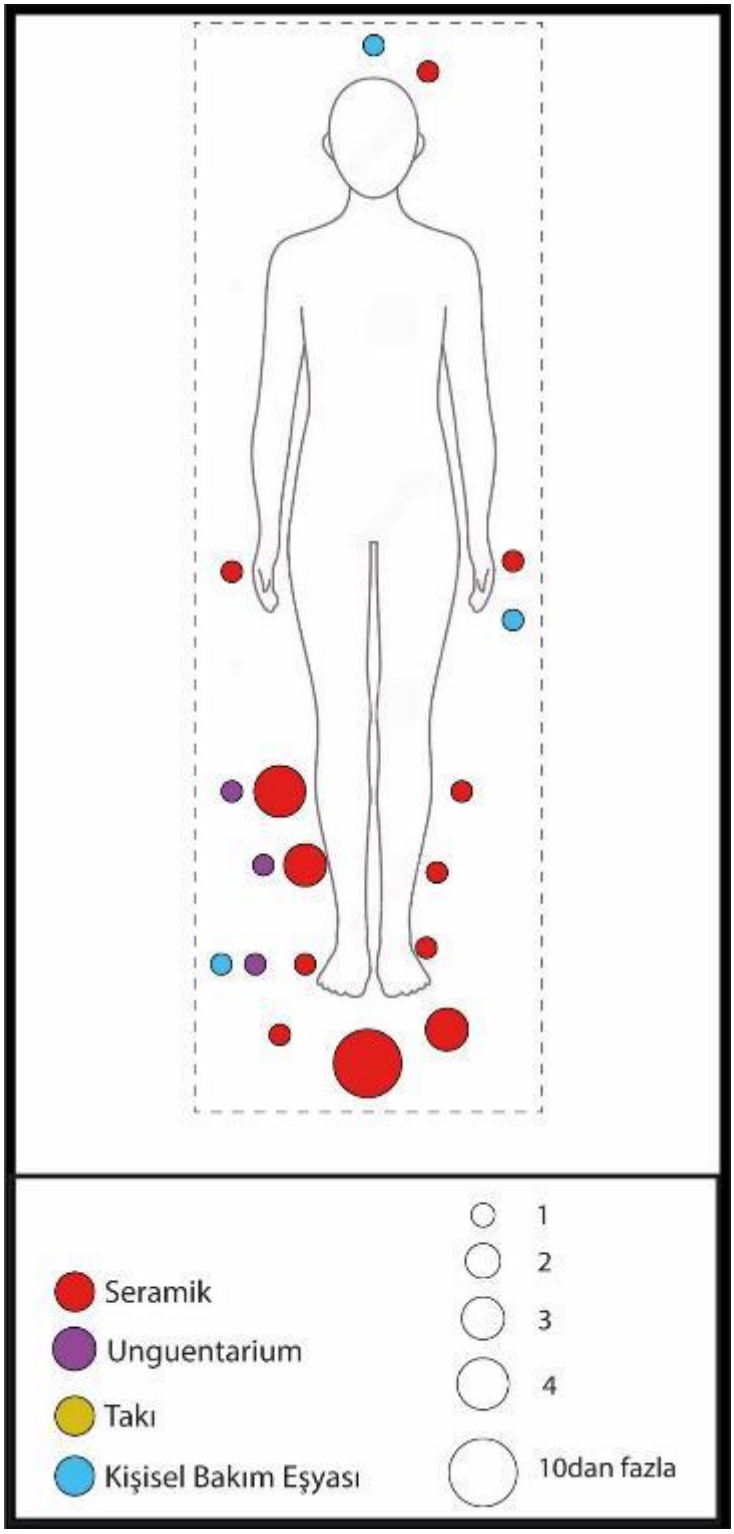
Şekil 228. Sanduka mezarlarda yan yana yapılmış gömü. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 229. Sanduka mezarlarda üst üste yapılmış gömü. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 230. Mezar eşyaları. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 231. Mezar eşyalarının mezar içindeki bulunma durumu.

Şekil 232. SM40'da ayakucunda bulunan çift kulplu testi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

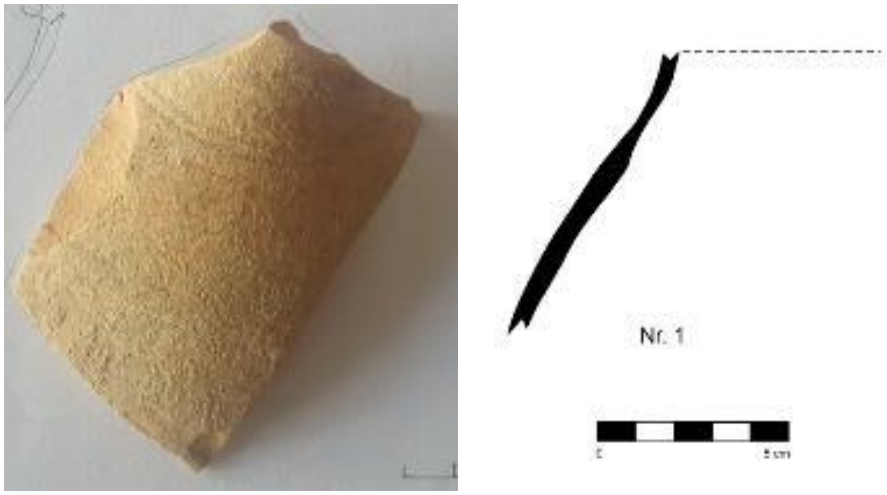
Şekil 233. SM36'da bireyin başının sağ tarafında bulunmuş saç iğnesi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

Şekil 234. SM2'deki testi. Sinop Arkeoloji Müzesi Arşivi.

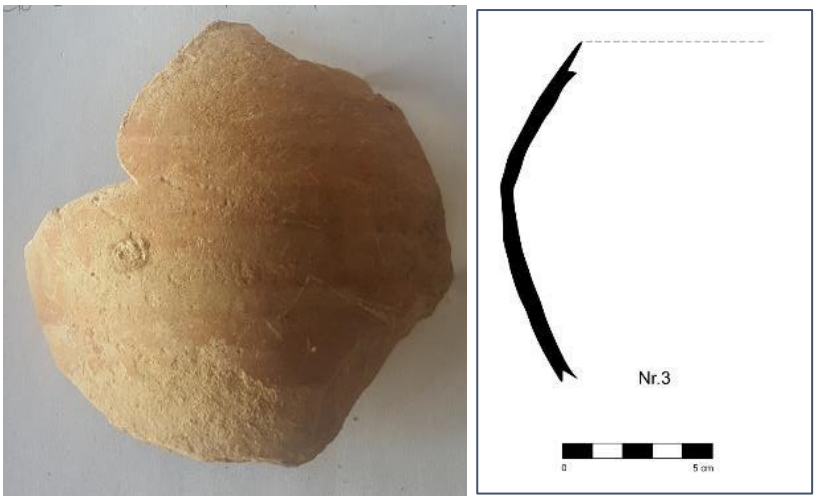
Şekil 235. Akgüney nekropolü ve ilişkili olabileceği merkezler.

Şekil 236. No.1.

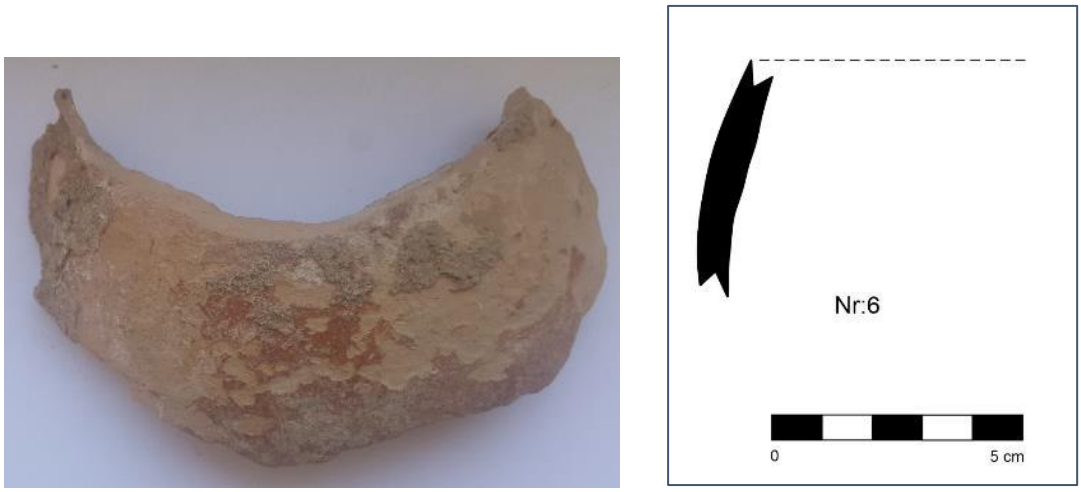
Şekil 237. No.2.

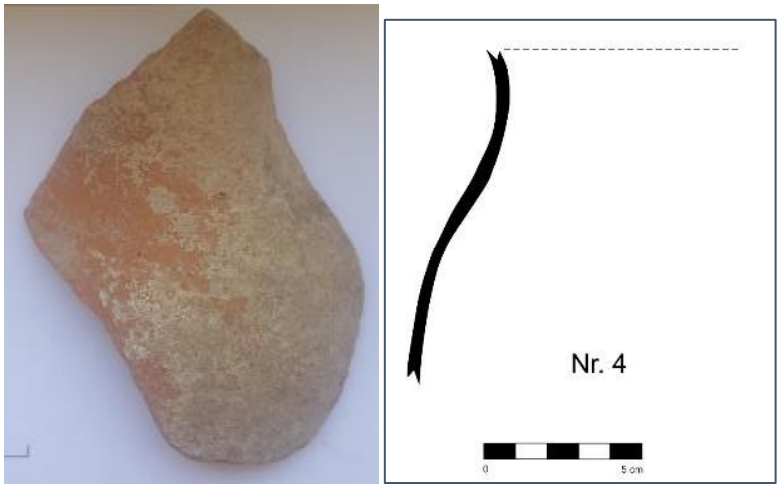
Şekil 238. No.3.

Şekil 239. No.5.

Şekil 240. No.6.

Şekil 241. No.4.